

జాతీయ గ్రంథమాల : ౫.

# ఆధునిక రాజ్యాంగసంస్థలు.

(రెండవభాగము.)

\* \* \* \*

రచయిత :

శ్రీ ఆచార్య గోగినేని రంగనాయకులుగారు,

B. Litt (Oxon).

\* \* \* \*

సంపాదకులు :

బాలాంత్రపు సత్యనారాయణరావు,

పైడిమర్రి సత్యనారాయణమూర్తి.

1

↑

పోషకులు

---

శ్రీయుత దేశోద్ధారక

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు,

మద్రాసు

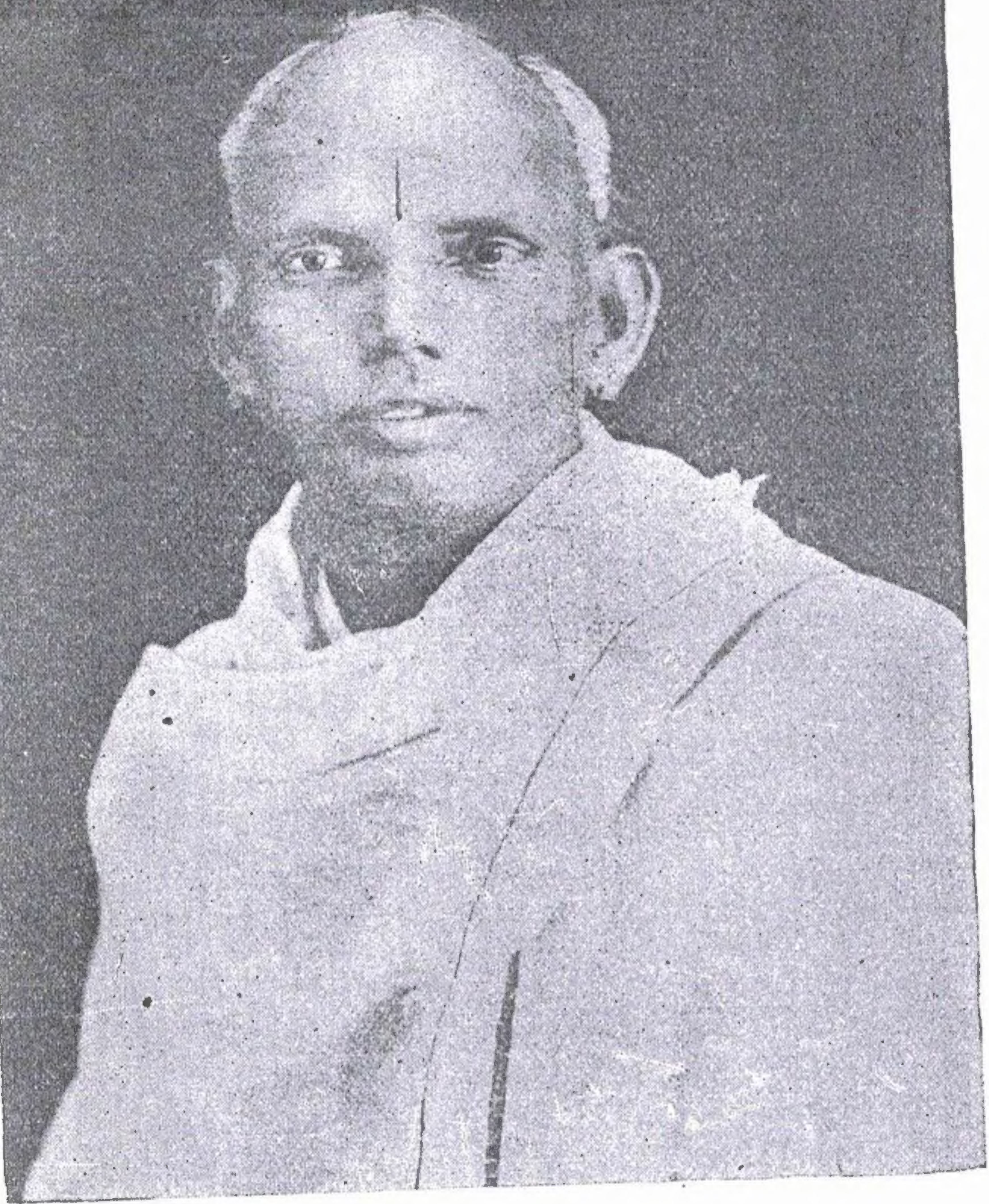












వేదభక్త  
కొండా వెంకటస్వయ్యగారు



అంకితము

“దేశభక్తునకు.”

అరుగో !

ఆంధ్రులు నవీనభారతదేశ జీవనమందు గణనీయులు!  
భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సమరమున ఆంధ్ర స్త్రీలు,  
పురుషులు, బాలబాలికలు తమసేవ హారతులతో, కలకల  
లాడుచున్నారు.

తమమట్టిని కనకముగా, తమనీటిని అమృతముగా  
మార్చుచున్నారు.

సంఘసేవ, దేశసేవ చూసవసేవ ఆంధ్రులకు ప్రాణ  
సమానమగుచున్నది.

వీరికి ఆదిగురువును, సామగ్రియును, ఆదర్శప్రాయము  
ను అగు “దేశభక్తుడు” పూజనీయుడు.

“వీరగంధము దెచ్చి గారము, వీరుడెవ్వడో తెల్పుడి”  
అను ఆంధ్రబాలికలకు ఈపండువంటి ముడుసలియే ఆదర  
ప్రతుడు.

రెండుపుష్కరములక్రితమే ప్రజాసేవ కాంక్షించి,  
దేశసేవయే వృత్తిగాగొని, సర్వశక్తుల నాంధ్రులకై పెచ్చించి  
తన “మాయ”చే సృష్టించబడిన ఆంధ్రోద్యమమును, భారత  
స్వాతంత్ర్యోద్యమమందు లీనమొనర్చి, తనను, తనప్రజలను,  
తనదేశమును ధన్యతనొందించిన శ్రీ కొండా వెంకటప్పయ్య  
గారికిదే కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు.

కృష్ణజయంతి, }  
25-8-32. }

రంగనాయకులు.



రెండవభాగము.



## విజ్ఞప్తి.

ఈ రెండవ భాగములో మొదటి ప్రకరణముగల తొమ్మిదవ యధ్యాయమున మంత్రశాస్త్రము ఆయా దేశములందును ఏరీతిగా పనిచేయుచున్నదో తెలుపబడి, అంగ దేశమందున్న పద్ధతియే శ్రేష్ఠమైనదిగా పూచింపబడినది. ఇట్లు శాసనసభకు బాధ్యత కలిగి, శాస్త్రముయొక్క బలముపై సంపూర్ణ స్వతంత్రతతో పనిచేయుచున్నది. (Walpole) చాలోలు మంత్ర కాలమునుండియు యధ్యాయశాస్త్రముయొక్క యధికారము క్రమక్రమాభివృద్ధి యెట్లు జరిగినదో వివరింపబడినది. పదియవ ప్రకరణములో ప్రభుత్వోద్యోగులను గురించి వివరింపబడినది. పోటీపరీక్షలలో అత్యుత్తమముల నులంకరించినవారిని ఉద్యోగములకు తీసుకొనెదట, పార్టీలో చేరినవారికి యుద్యోగములిచ్చెదట: యా రెండు పద్ధతులు చర్చింపబడినవి. కాని తిరిగి మరియొక పార్టీ యధికారములోనికి రాగానే మొదటి పార్టీయుద్యోగులను పదబ్రహ్మలను జేసి, వారియనుచరులను యుద్యోగములందుంచుట తలస్థించుచుగనుక ఈపద్ధతినుంచిది కాదని నిరూపింపబడినది.

పదునొకండవ ప్రకరణములో రాజ్యాధిపతిని వర్ణించుచు ప్రెసిడెంటుకు, నిరంకుశాధిపతికి, ఇంగ్లాండుదేశపు చక్ర



వర్తికిగల హక్కులును, వారుచేయవలసిన పనులును వివరింపబడెను. ఫ్రాన్సు మున్నగు దేశములలో అధ్యక్షున కొకానొకప్పుడు క్లిష్టపరిస్థితులలో మాత్రము విశేషమైన పెత్తనము చెలాయించుటకు హక్కుండును. కాని అమెరికాదేశపు ప్రెసిడెంటునకు అనేకమైన యధికారములు గలవు.

పండ్రెండవ ప్రకరణము పార్టీలను, బృందములనుగురించి తెలుపుచున్నది. ప్రజాస్వామిక రాజ్యము రెండుగాని, మూడుగాని రాజకీయపార్టీలపైని యాధారపడి యున్నది. ఫ్రాన్సు మున్నగు దేశములలో పార్టీలు మెండుగా పెరిగి ఏమంత్రునికిని తగిన బలములేక కొద్ది నెలలకే పదభిష్టత నొందవలసివచ్చుచున్నది. ఇటలీ, జర్మనీ, మున్నగు దేశములలో ఫాసిష్టుపార్టీ నాజీపార్టీయున్నా ప్రబలమై దేశస్వాతంత్ర్యమును రూపుమాపినవి.

పదమూడవ యధ్యాయము చాల ముఖ్యమైనది. రషియాదేశములో జరుగుచున్న కమ్యూనిష్టు రాజ్యాంగమును వివరముగా తెలుపుచు అందలిగుణవిశేషములను వర్ణించి (Five year plan) ఆర్థికనిర్మాణకార్య విధానమువల్ల రషియాకులభించిన మహోపకారములు తెలుపబడెను. ముస్సోలినీగారి పరిపాలన నిరంకుశపాలనమువంటిది. దానియందుకూడా కొన్నివిశేషములు లేకపోలేదు. ఇటలీయొక్క ప్రాముఖ్యత ముస్సోలినీగారి సంపూర్ణాధికారమువల్లనే



సిద్ధించినదిగాని లేనియెడల నాదేశమీపాటికి అధోగతిపాలై  
యుండియుండెడిది.

పదునాల్గవ ప్రకరణములో స్థానిక సంఘములు వాటి  
యధికారములు, వాటి బాధ్యతలు మొదలైనవి వర్ణింపబ  
డెను. మనదేశములోని జిల్లాబోర్డులు, మ్యునిసిపాలిటీలు  
వాటి పాత పాత పనులును విమర్శింపబడినవి.

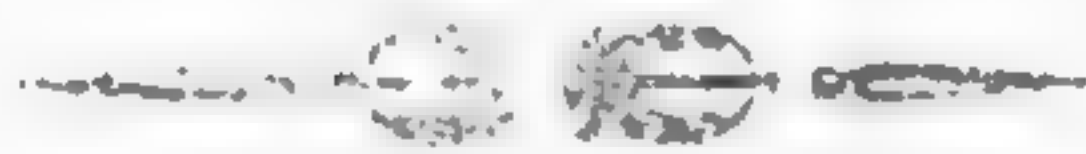
పదిహేనవ యధ్యాయము న్యాయస్థానములను గురిం  
చి చెప్పుచున్నది. ముప్రీమికోర్టునకు అమెరికాలో అత్యధిక  
మైన స్థానమిచ్చబడినది. కాని ఇంగ్లాండునందు లాకోర్టు  
లకు రాజ్యమున మొదటి స్థానమును న్యాయవిరుద్ధములని  
తీసి వేయుటకు నాక్కులేదు. మనదేశములో అమెరికానుప్రీ  
ముకోర్టువంటి న్యాయస్థానము నుక్కిరియవసరిమైనది. పదు  
నాల్గవ ప్రకరణములో (Trade Unions) కార్మికుల సంఘ  
ములు వాటి ప్రామాణ్యము వర్ణింపబడినది. యంత్రవాదనముల  
వలన గలుగని కష్టములను ప్రతిదేశములోను తొలగించుటకు  
ఏయే ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవో వర్ణింపబడినవి. పరపతి  
సంఘములు (Co-operative Societies) వృత్తి సంఘములు  
(Craft Guilds) మొదలైన సహాయక విశేషములు తెలు  
పబడినవి. చివరప్రకరణము అన్నిటికంటె చదువరుల నాక  
్షించు విషయమును కలిగియున్నది. (League of Nations)  
నానాజాతీయమితి యుద్ధానంతరమందు స్థాపింపబడి నానాటికి

ఇంతలోనే సాధుల కల్యాణమును పట్టికొని  
 డవభాగమును అనుసరించి ఇట్టియొక్కొక మునుష్యుని  
 భాషించును. అతడు భాషించునట్లుగా కల్యాణమును  
 గిన శ్రీరంగగారికి కృతజ్ఞులై పూర్వకముననుచు అర్పించు  
 చుచున్నాము. ఇట్టి గ్రంథములు ప్రాతః స్మరణమున గుర్తించి  
 మనదేశము లెల్లరు కల్యాణమును పొందును. పెనుచురు  
 గారయని కోరుచున్నాము.

సంపాదకులు.



# సి ష య సూ చి క .



తొమ్మిదవ ప్రకరణము.

పేజీ

(మంత్రవర్గము)

...

1

పదియవ ప్రకరణము.

(ప్రభుత్వోద్యోగులు)

సివిలు సర్వీసులు వగైరాలు ...

43

పదునొకండవ ప్రకరణము.

(రాజ్యాంగాధ్యక్షుడు)

...

77

పందెండవ ప్రకరణము.

(రాచకీయపార్టీలు)

...

94

పదమూడవ ప్రకరణము.

(రషియా, టర్కీ, ఇటలీ రాజ్యాంగ

విధానములు)

113

టర్కీ

...

114



ఇటలీ	...	118
రషియా కమ్యూనిష్టురాజ్యాంగము		122
గ్రామసిండికేటు	...	126
జిల్లా సోవియటులు	...	128
రాష్ట్రీయ సోవియటులు	...	128
దేశీయ సోవియటులు	...	129
రషియా రాజ్యసమ్మేళన సోవియటు		
కాంగ్రెసు.	...	130
కమిషనరుకొన్నిలు	...	131
కార్మికుల పరిపాలకనలహాసంఘము		132
స్థాయిసంఘము	...	133

### పదునాల్గవ ప్రకరణము.

(స్థానిక స్వపరిపాలన)	...	148
ఉద్యోగులు.		
అమెరికా	...	154
భారతదేశము	...	155
యూరపుఖండము	...	158
ఇంగ్లాండు	...	159
అధ్యక్షులు	...	161



	పేజీ
(రాచకీయ పాఠ్యాంశాలు) ...	163
ఈ సంస్థల ధర్మములు ...	165
పదునైదవ ప్రకరణము.	
(న్యాయస్థానములు, న్యాయమూర్తులు)	170
పదునాఱవ ప్రకరణము.	
(ఆర్థిక జీవితము, రాజ్యాంగము) ...	201
పదునేడవ ప్రకరణము.	
(నానాజాతి సమస్యలు)	
సమితి, కార్మిక సంఘము, వ్యవసాయ	
సంఘము, న్యాయస్థానములు ...	256
అస్సెంబ్లీ ...	257
యుద్ధ మేకూడదు ...	279
మైనారిటీల రక్షణ ...	270
అనాగరిక పు జాతుల రక్షణ ...	272
నానాజాతీ న్యాయస్థానము ....	279



# ఆధునిక రాజ్యాంగ సంస్థలు.

తొమ్మిదవ ప్రకరణము.

ఏ రాజ్యమందైనను ప్రభుత్వమును నడపుటకు బాధ్యులగువారు ఇదమిద్దమని స్థిరపడి యుండవలెను. నిరంకుశ రాజ్యము లందు డిక్టేటరును, బాధ్యతాముత మంత్రవర్గము. రాజ్యాంగము లందు (అమెరికాయందు తప్ప) మంత్రవర్గములును, అమెరికాయందు ప్రెసిడెంటును ప్రభుత్వ కార్యభారమును వహించియున్నారు రషియాయందు కార్మికులకు బాధ్యతజేరిన సమ్మేళనరాజ్యాంగపు కేంద్రసంఘమువారును, ఇటలీయందు డిక్టేటరుగూ శ్రీ ముస్సోలీనీగారి యాధిపత్యముక్రింద ఫాసిస్టుపార్టీవారి కేంద్రసంఘమునురాచకీయమంత్రాంగమును నెరపుచున్నవి. పోలాండు, ఆస్ట్రీయా, దక్షిణ అమెరికా రాజ్యములందు, “డిక్టేటరులు” రాజ్యము జేయుచున్నారు. టర్కీయందు ప్రజల యామోదముపైననే నిరంకుశుడగు శ్రీ ముస్తాఫా కెమాల్ పాషాగారు రిపబ్లికుప్రెసిడెంటుగాను, మంత్రాంగసభాధ్యక్షుడుగాను నున్నారు. పర్షియాయందు శ్రీ రిచ్యాపాషాగారును, ఆఫ్ఘనిస్తానమందు నాదిర్వాగారును, మొత్తముమీద నిరంకుశులై రాజ్యముజేయుచున్నారు జాగోస్లావియాయందు నామమాత్రపు పార్లమెం



టుసాయముతో శ్రీ అలెగ్జాండరు రాజుగారు నిరంకుశుడై యున్నాడు. నల్లజాతులకు జెందిన దేశములలో ఒక్కలైబీరియా రిపబ్లికునందు తప్ప, మిగతా ప్రాంతముల తెల్లజాతులవారు నిరంక శుత్రులై రాజ్యపాలన మొనర్చుచున్నారు. ఇంక మిగిలిన దేశములందు (జపాను, చైనా—నామకార్థము—సయాము, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండు, అమెరికా, కెనడా, దక్షిణాఫ్రికా ప్రాన్సు, జర్మనీ, చెకోస్లావాకియా, హోలాండు, డెన్మార్కు, బెల్జియము, ఇంగ్లాండు, నార్వే, స్వీడను, స్విట్జర్లాండు, స్పెయిను, పోర్చుగలు దేశములందు) బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వములే కలవు. ఈ ప్రభుత్వములందైనను రెండురకములు కలవు. ప్రజాప్రతినిధి సభవారికి బాధ్యతవహించు మంత్రివర్గముల కల్గిన ప్రభుత్వము ఒక్క అమెరికాదందు తప్ప మిగతా దేశములందు ఆచరణమునకున్నది కనుక మంత్రివర్గపు ప్రభుత్వమున్నచో ఇట్లు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముల కల్గినవానిలో అమెరికాతప్ప తదితర దేశములయొక్క మంత్రివర్గమని భావించవలయును. కనుక ఇప్పుటి కములునందున్న ప్రభుత్వములను రెండు తరగతులుగా భాగించవచ్చును. ఒకటి నిరంకుశ ప్రభుత్వము. రెండు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము. రెండవతరగతిలోను, రెండు ప్రత్యేకాంగములు కలవు. ఒకటి ప్రజాప్రతినిధిసభవారికి బాధ్యతవహించు మంత్రివర్గము. రెండు ప్రజలకే సరాసరిబాధ్యత వహించు ప్రెసిడెంటుస్థానము.



ఈరెండు ముఖ్యతరగతులలో నయ్యది ప్రజాశ్రేయో  
భివృద్ధికారకమో విచారించుట అగత్యము. నిరంకుశప్రభు  
త్వమునకు ప్రతిదేశము తనచరిత్రయందెప్పుడో యొకప్పుడు  
లోబడి యుండెను. ఆకాలములందు అట్టి ప్రభుత్వములవలన  
కల్గిన మేలుకంటె నష్టములే హెచ్చుగనుండెను. నిరంకుశ  
ప్రభుత్వమునకు ప్రజల సత్యంతముగా హింసించుటకు వీలు  
కలదు. అట్టి అవకాశమును ప్రతి నిరంకుశప్రభుత్వమును  
(అశోకుని ప్రభుత్వము తప్ప) పూర్తిగా నుపయోగించుకొని  
యుండెను. అరుదుగా ఒక సత్ప్రవర్తకుడు ప్రజాహితాభి  
లాషియును నిరంకుశప్రభువు శతాబ్దముల తరబడి వచ్చుచు  
న్నచరిత్ర కథనమందు కానబడినను మొత్తముమీద అట్టి  
ప్రభువులు సంతృప్తిపాములై న ప్రజలలోనిరై అనంద  
ర్భ కార్యకలాపములందు దిగి స్వాభిమానమున యుద్ధముల  
ననవసరముగా, అతిత్వరితముగా, అనేకముగా, కల్గించుచు  
తనుమాట తెదురగువారిని తనుచేష్టలకాచి కినియువారిని  
మంచిచెడ్డ లాలోచింపక హింసించుచుండిరని తెలియవగును.  
అట్టి ప్రభుత్వములకింద పరిజల ధన, మాన, పాణిములకు  
రక్షణ కలుగజాలదు. శ్రీ అలెగ్జాండరు, అక్బరు, కృష్ణదేవ  
రాయలు ఆదిగాకల చక్రవర్తులు తమకయిష్టులగు పరిజల  
నిలువున చంపించియుండుట లోకవిదితము. శ్రీ ప్రథమ  
రైసుల్గంగ్లండునందును, నెపోలియను ఫ్రాన్సున



హెచ్చరింపు ఇండియా యందును, ప్రజల ధనమును అశాస్త్రీయముగ నపహరించిరి. అటులనే ప్రభువుల నేకులు విధిదేశములందు ప్రజల ఆస్తిపాస్థుల దిగమిగిలి యుండిరి. ప్రజాస్వాతంత్ర్యాభివృద్ధి నిరంకుశప్రభువుల కెప్పుడును నోపడదు. రషియాలో చక్రవర్తులు ఇగ్లాండులోని అష్టమ హెన్రీ, ప్రథమ జేమ్సు, ఫ్రాన్సులోని బూర్బును వంశీకులుగు శ్రీభువులు స్వీడన్ లోని హో హెన్ బోలన్ వంశీకులు మతసాంఘిక రాచకీయ స్వాతంత్ర్యముల గోరుచుండిన సాంఘిక సేవకుల నెందరి ప్రాణములనో నిలుపున తీసియుండిరి. ప్రజాసామ్రాజ్యపు పురోభివృద్ధికై పాటుపడుట తమధర్మమని పందొమ్మిదవ శతాబ్దపు నిరంకుశప్రభులు అంగీకరించరాదు. తుదకీ యుగపు నిరంకుశ ప్రభుత్వముల జూచినను వానివలన కల్గు ప్రయోజనములకన్నను కష్టములే హెచ్చని తోచుచున్నది. ఇట్టి ప్రభుత్వములు కల్గిన అన్ని దేశములందును మత, సాంఘిక, రాచకీయ స్వాతంత్ర్యము ప్రజలకు దక్కుటలేదు. పైగా అట్టి స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుట తమధర్మమనియైన యీ ప్రభుత్వము లంగీకరించుటలేదు. యుగముల తరబడి ఎన్నో విప్లవములద్వారా, ఎందరో మహనీయుల ప్రాణత్యాగమువలన, ఎంతో మానుషేయధర్మతపః ఫలముగా ఈవాటికి మత సాంఘిక, రాచకీయ స్వాతంత్ర్యములు ప్రతిమానవునకు జన్మస్కలనియు వాని యభివృద్ధికయ్యని మూలాధారములను



సూత్రములను మానవులెల్ల పంగీకరింప కల్గుచున్నారు. కష్టా  
ర్జితమగు నీ హక్కులను తిరస్కరించు నిరంకుశ ప్రభుత్వ  
ములు ఎన్నిసా కర్మముల ప్రజలయొక్క భౌతికజీవితమునందు  
కల్గింప యత్నించుచున్నను, తమ జన్మలను సార్థక మొందిం  
చుకొనజాలవు స్వతంత్రముగా తోడివారితో కలుచుకొని  
మంచిచెడ్డల ముచ్చటించుకొని అవసరమగు సుకార్యముల  
సాధింప సంఘములనేర్పరచుకొని, రాజ్యాంగ వ్యవహారముల  
చర్చించుటకు సభలజరిపి, వార్తల గ్రహించుటకు వార్తాపత్రి  
కల ప్రకటించి, జ్ఞానబోధ జేయుటకై గ్రంథముల కరవత్ర  
ముల ప్రకటించి, న్యాయమార్గమునకు ప్రజల దెచ్చుటకై  
ప్రచార మొనర్చి, తమ కిష్టమగు మతాచారముల నవలం  
బించి తమకు నచ్చిన ఆటలపాటల నాడి, మన్నన మర్యాదల  
సాగించి, నరన సల్లాపములందు తేలి యాడుటకు హక్కులే  
నంతకాలము ప్రజలు పశుప్రాయులై యుండవలసినదే. భోజ  
నప్రాప్తి కల్గినను, దేహసౌష్ఠ్యత యున్నను, మానసపరిశుభ్రిత  
యేర్పడి, ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధి కలిగి, మనోవాక్కాయ కర్మ  
లందునన్పాదయులై సాధారిత నెరపి అభివృద్ధిమార్గముల  
ననుసరించి, జ్ఞానశోభిని వెల్లించిన క్షేత్రముని తృప్తిదీర నారా  
ధించవలయుననిన మానవకోటికి ఈ స్వాతంత్ర్యము లత్యవస  
రము. ఇట్టి స్వాతంత్ర్యము లేని ప్రజలు పశుప్రాయులగుదురు.  
వారికి స్వేచ్ఛయను అమృతాస్వాదన లేమి కన్నులున్నను



చూడలేక, చెల్లనిన్ననువినజాలక, మనస్సున్నను అలోచించలేక "మంగడు" వావస్థయందుండెదరు. పరమాత్మునికి ప్రీతి కల్గినట్లు ప్రజల దినదినప్రవర్ధమానుల జేయుధర్మము తలపై పెట్టుకొనిన ప్రభుత్వము పారిని బానిసలుగా జేయుటచే ద్వధర్మపతన మొనర్చుకొనును.

జుగోష్ఠానియూగాదు, ముగవ్వదేశస్థానపు ప్రభువులును, తమరాజ్యములందు శాసనసభలును వదిలి వాదించవచ్చును కాని, రాక్షాస్వతంత్ర్యము, భౌతికస్వతంత్ర్యము, పత్రికాస్వతంత్ర్యము, సామన్యస్వతంత్ర్యము, రాచకీయస్వతంత్ర్యములను పంచస్వతంత్ర్యములు వారీప్రజలకు నీడలతవరకు శాసనసభలు మూత్ర మేమిచేయగలవు? జుగోష్ఠానియూయందలి శాసనసభ్యులకు తమకు భాగ్యము తోచిన యువన్యాసముల సభయందు వొంగుటకు వాళ్ళు లేదు. శాసనసభయందలి ప్రతి శిక్షణాయకుల ననేకుల పోలీసులు చంపించిరి. శాసనసభోపన్యాసముల ప్రకటించుటకు వాళ్ళు లేరు. శాసనసభయందు ప్రభుత్వమును విమర్శించుచు సుపన్యసించినందులకు పభ్యులు నిర్బంధింపబడిరి. పెత్తనమందున్న సర్పియను జాతికిని, ఆరాజ్యమందున్న క్రోటుజాతికిని మధ్య సామరస్యత యేర్పడుట మేలని వ్రాసినందుల కొకప్రొఫెసరును నిర్బంధించిరి. ఇటులనే, హైదరాబాదురాజ్యమందు ప్రభుత్వముచే ప్రకటితమగు "గజెట్టు" తప్ప మరేయితర



రాచకీయవార్తాపత్రికయు ప్రచురించుటకు వీలులేకున్నది. పాటియాలారాజ్యముందెట్లు, ప్రజలధనమునకును, ప్రాణములకును, తుదకు స్త్రీల ఆత్మగౌరవమునకును, భంగముకలిగెనో మనకు తెలిసియేమున్నది. పదభ్రష్టుడైన ఇందూరు మహారాజెట్టి యకార్యములఁ జేయుచుండెనో అందరికిని తెలియును. స్వదేశసంస్థానపు ప్రజలు, అమితము రాజ్యములందె తమరాచకీయసభల సమీపముననుండి మరొక జాలకున్నారు, తుదకు హిందూమతస్థుల అల్పము, భోజనము, మోదరాజు మ రాజ్యములందు, తమమత ప్రభుత్వముల నేరముల చేయులేకుండిరి. ఇది రషియా, టర్కీ, ఇటలీ, దక్షిణఅమెరికా రాష్ట్రములందలి ప్రజలచుర్గితిని గూర్చి మీకు విజ్ఞ పనిలేదు గదా !

నిరంకుశ పాలనము ప్రజాసమ్మతముగనుచో, ప్రజానురంజకముగా నుండుననియు, ప్రజాభ్యుదయము కల్గించుననియు తలంచుట వెర్రి. ప్రజలకెంతయు కోరు రాజ్యాంగము నిరంకుశముగ నుండుటెందుకు ? ప్రజాసమ్మతముగనుచో, ఆప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నెట్లుండును ? రషియానుండువలె, కార్మికులే నిరంకుశాధికారము పొందుచుచో, ఇటలీలోవలె, ధనాధికారులు సంపూర్ణాధికారము బొందుచో, మిగతాప్రజలకట్టి ప్రభుత్వనిర్వహణమందు పాలులేనిచో, అట్టి ప్రభుత్వము ప్రజలెల్లరికెట్లు సమ్మతమగును ? అట్టిరాజ్యాం



గము ప్రజలెల్లరి యనుభవము, ఆలోచన, సహకారము బొంద నిది, సంపూర్ణ తబొందుటెట్లు? సర్వజనామోదముకాని ప్రభుత్వము ప్రజామోక్షదాయక మెట్లగును?

సర్వస్వాతంత్ర్యముగ నడుపబడు యెన్నికలద్వారాయే పెత్తనమునకు నచ్చు ప్రభుత్వము, సంపూర్ణనిరంకుశాధికారము బొందుచో రాచకార్యములు హెచ్చుత్వరితముగా, ధైర్యముతో, సంతృప్తికరముగా నిర్వహింపబడునని కొందరు వాదించుదురు. కాని, ప్రజలు, అనేక కారణములవలన అట్టి ఎన్నికలందు దుర్భ్రమలకులోనై పొరపాటొనర్చి కూడనివారికి పెత్తనముగట్టవచ్చును. అప్పుడట్టి అయోగ్యులగు పెత్తందారులవలన కల్గు సత్వరప్రభుత్వపు చర్యలు ప్రజాకంటకములగునుగదా? ఒక వేళ ప్రజలు, జాగరూకతతో ప్రజాక్షేమాభిలాషులనే పెత్తందారులుగా నేర్పరచినను, శాశ్వతముగా నిరంకుశాధికారము పొందువారు త్వరలోనె, తమకాధారభూతమైన ప్రజలను, తమచే రక్షింపబడదగు ప్రజలను, తమ కార్యముల సఫల్యముగా ఫలితముబొందవలసిన ప్రజలను మఱచిపోయి, స్వలాభపరులై, స్వాభిమానులై స్వయంకృతాపరాధము జేయుచుండుట చరిత్రప్రసిద్ధమేకదా! ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగమందు, బాధ్యతాయుతమంత్రవర్గముల నేర్పరచుచో, వానిద్వారా స్థానస్థిరత కల్గి తగినంతత్వరితముగానే ప్రజావసరములదీర్చుట యసాధ్యము కాదని అనుభవైక వేద్యము.



కనుక నిరంకుశప్రభుత్వము ప్రజల పశువులగాజేయుచు.  
ప్రజలనుమించిన పెత్తనము తుదకు ప్రజల పీడించును. బా  
ధ్యతనొందని రాజ్యము, అరాచకమును పెంపొందించును.  
ఈవిషయమును గమనించియే, నిలకడకల్గిన కార్యనిర్వాహ  
కవర్గము నభిలషించిన అమెరికాదేశపురాజ్యాంగవిధానపు  
నిర్మాతలు, తమప్రెసిడెంటునకు నాల్గువత్సరములవరకే, తన  
సంపూర్ణరాజ్యాధికారము నుపయోగించు స్వతంత్రులైరి.  
ప్రతినాల్గువత్సరములకు ప్రజలకు, ప్రెసిడెంటు నెన్నుకొను  
నవకాశము కల్గుచుండును.

నిరంకుశ రాజ్యాంగము చిరస్థాయిగా నుండునని కొం  
దరనుకొందురు. అదియుభ్రమయే ! రాజ్యాంగపు వ్యవహా  
రములతో నసంతృప్తిజెందినవారికి తమకిష్టముగు పెత్తందా  
రుల దెచ్చుకొనగల్గు నవకాశముండునంతవరకు, తమకయిష్ట  
ముగు పెత్తందారులక్రింద యోర్కకల్గి యుండగలరు. అట్టియ  
వకాశముల కల్గించని నిరంకుశ రాజ్యమునందు రాజ్యాధి  
కారుల కార్యక్రమము నిరసించునారెల్లరు, సక్రమరాచకీ  
యాందోళనముద్వారా, సఫలీకృత మనోరథులనుయ్యెదమును  
ఆశలేమి, అరాచకులై అక్రమాందోళనపరులై, నిరాయుధు  
లుగా గాని, సాయుధులుగా గాని, రాజ్యాంగ విప్లవముకల్గిం  
ప నుత్సుకులై యుండకతప్పదు. కనుక, కుములుచున్న అగ్ని  
పర్వతముపై ఆసీనుడైయున్న పిచ్చివానిమాడ్కి, ప్రజాభిప్రాయ



యముల ప్రకటనకు స్వతంత్రత నివ్వజాలని, నిరంకుశాధిపత్యము ప్రజలయందు ప్రజ్వలించు స్వతంత్రతాతాపమువలన ఎప్పుడో దహింపబడుట తప్పదు. కనుక, ఇట్టి నిరంకుశరాజ్యాంగవిధానము అస్థిరము. కనుకనే, ప్రపంచమందంతట ఇట్టివిధానము అచిరకాలముననే అంత మొందుచుండెను.

ప్రజలకు జేరి, ప్రజలపై నాధారపడియుండు ప్రభుత్వములలో అల్పసంఖ్యాకులకొరకై మాత్రము తమశక్తియుక్తుల ధారవోయునదికూడదు అచిరములగును; అసంతృప్తికరములగును. కొలదిగనో, గొప్పగనో, ప్రజలెల్లరి మేలుకొరకై ప్రయత్నించు ప్రభుత్వములే స్థిరములగును. అల్పసంఖ్యాకులచే నడుపబడు ప్రభుత్వములను అచిరములే కాక, ప్రజామోదమును బొందజాలక ప్రజాపీడకల్గించుట తథ్యము. భవిష్యత్తులో సగతముగు ప్రభుత్వము ప్రజాసామాన్యమునకు న్యాయమొనర్చుకల్గునా? జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, అమెరికా రాజ్యాంగములందు ప్రజాకంటకము లేదని చెప్పలేము. తుదకు కార్మికులొక్కరికే జేందిన పెత్తనము ప్రజాబాహుళ్యమునకు సంతృప్తికరము గాదు. రషియాలోని బోల్షివిక్కు రాజ్యము రైతులకు మధ్యతరగతివారికి తలకంటగింపుగానున్నది. ప్రజలెల్లరకు సంతృప్తికరముగా నుండవలయునన్నచో, ప్రతిప్రభుత్వము, ప్రజలందరిపేరిట ప్రజలకొరకై ప్రజలకందుబాటులో, ప్రజల యాధిపత్యముక్రింద నడుపబడవలెను. కనుకనే,



క్రమక్రమముగా బాధ్యతాయుతమౌతివర్గ ప్రభుత్వపద్ధతి  
హెచ్చుదేశములం దవలంబింపబడుచున్నది.

బాధ్యతాయుతప్రభుత్వములందు, అమెరికాప్రభుత్వ  
మును ప్రత్యేకముగా విచారింపవలయును. ప్రజలందరిపై  
ఆధారపడియుండు ప్రభుత్వములలో దాదాపు నిరంకుశాధి  
కారము, నియమితకాలమునకు పొందియుండు ప్రభుత్వ  
మియ్యదిగో అమెరికా ప్రెసిడెంటుగారిని వివిధరాష్ట్రముల  
లోని ప్రజల తుదికేటంగవ్వారా ఎఱ్ఱుకొనుచున్నారు.  
ఆతడు స్వాల్పకాలమునకు, భానుముగా అధికారము  
యందును మౌతివర్గమును, ఆతడే తనకునచ్చినట్లు సృష్టిం  
చునకును సెనెటుసభవారి ఆమోదమునుమాత్రము ముం  
త్రులనియామకమునకు బొందిన జాబును. ముఖ్యాధికారుల  
నియమించుటలోమాత్రము సెనెటుసభవారి సహకారము  
బొంది మిగతా అమెరికాను తలవలె నియమించు  
నభికారము ప్రెసిడెంటునకు కలదు. అక్షరవశముల నిల్పి,  
పోషించి, ఉపయోగించుటకు ప్రభుత్వకార్యముల నన్నిటి  
నిర్వహించుటకు సర్వాధికారము ఆయనకు కలదు. శాసన  
నిర్మాణము యందు, శిస్తులపేరి ప్రభుత్వఆదాయ వ్యయముల  
నిర్ణయించుటందును మాత్రము శాసనసభవారి సహకారమును  
పొందవలసియుండినను, రాచకార్య నిర్వహణమందు సర్వాధి  
పత్యము ప్రెసిడెంటునకు కల్గుచున్నది. యుద్ధప్రకటన జేయు  
టకు, సంధిపత్రము సంగీకరించుటకు, మాత్రము శాసనసభ



వారి యంగీకారము అగత్యమే కాని, యుద్ధమునడపుట ఆయనపై ననే ఆధారపడియున్నది.

తుదకిట్టి నిరంకుశాధికారి కూడ ప్రజల పరీక్షకు లోనై తన యనుదినకార్యక్రమము ప్రజాభీష్టముల ననుసరించియుండునట్లేర్పరచుకొని, తనయధికారమునంతను ప్రజామోదకరముగా నుండునట్లు ఉపయోగించునలసివచ్చుచున్నది. ప్రతిప్రెసిడెంటును ఆదేశమందలి రెండు పార్టీలలో ఒకదానికి చెందియుండి, ఆ పార్టీయొక్క అభ్యర్థియై ఆ పార్టీవారి సహాయము వలననే తన యాగొప్పపదవిని బొందకల్గుచున్నాడు. తన పార్టీయొక్క ప్రతినిధులు రెండు శాసనసభలందును కలరుగనుక ఆ శాసనసభల సహకారము, తన ప్రభుత్వపు కార్యనిర్వహణమున కనేక సమయములం దగత్యము కనుక దేశమందు తన పార్టీయొక్క ప్రాజకము హెచ్చగునట్లును, అందువలన శాసనసభలందు తనకు సుముఖులగుచు వారి సంఖ్య హెచ్చగునట్లును జాగ్రత్తపడవలసిన యవసరము ప్రెసిడెంటునకు కలదు. మరియు తన అధికారకాలవరిమితి పూర్తియైన పిమ్మట తిరిగి తానేగాని లేక తన పార్టీయభ్యర్థి కాని తనపదవికి ఎన్నుకొనబడుట తన పార్టీయొక్క ప్రాధాన్యతకు తన పార్టీకి జెంది తనచే నియమింపబడిన పేలకొలది అధికారులు పెత్తనమందుండుటకై యుపయోగించును కనుక అట్టిఫలితము కల్గించుటకు వలయు ప్రజానురంజకముగు కార్యముల



నొనర్చుచుండుట అవసరమై యున్నది. ఇందువలన ప్రెసి  
డెంటు ఎల్లప్పుడు తన ప్లాట్ఫామ్ నారి యభిప్రాయముల ననుస  
రించి ప్రజానాయకుల సలహాల మదినుంచి సంస్కారుల  
ప్రచారమును మరువక, ప్రజలయిష్టమును జూరగొనుటకై  
తన కార్యనిధానమును నడపుచుండవలసియున్నది. ఇందు  
వలన మొత్తముమీద బాధ్యతాయుత మంత్రివర్గపు ప్రభు  
త్వముపలెనే ప్రెసిడెంటుయొక్క పెత్తనముకూడ (నిరంకుశ  
లక్ష్యముల బాసి) బాధ్యతాయుతమై ప్రజలయిష్టానుసారమే  
నడుపబడుచున్నదని చెప్పవచ్చును.

కాని బాధ్యతాయుత మంత్రివర్గము కల్గినదేశములం  
దుపలె అమెరికాయందు, శాసననిర్మాణము త్వరితగతి జరు  
గుటలేదు. ప్రభుత్వోద్యోగనియామకము సంతృప్తికర  
ముగా న్యాయపద్ధతిని జరుగుటలేదు. అనుదినము ప్రజల  
యెడ కల్గుచుండు అభిప్రాయపరివర్తనము ననుసరించి ప్రభు  
త్వము సాగుటలేదు. ఎప్పటికప్పుడు మంత్రివర్గపు రాజ్యాం  
గములందువలెనే శాసనసభవారికి, కార్యనిర్వాహకోద్యోగు  
లకు మధ్య సహకారము సాధ్యమగుచు కార్యనిర్వహణము  
ప్రజానురంజకముగా జరుగుచుండుట లేదు. మొత్తముమీద  
అమెరికాదేశపు నాల్గువత్సరముల ప్రెసిడెంటు పెత్తనము  
మంత్రివర్గపు రాజ్యాంగము కల్గించినంత లాభమును కల్గించ  
లేకున్నది.



కనుక నే తదితర దేశములందెచ్చటను ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగవిధానము నేర్పరచునప్పుడు అమెరికాదేశపు ప్రెసిడెంటుపద్ధతి అవలంబింపబడలేదు. అప్పటినుండి స్థాపించబడిన ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగ విధానములందు బాధ్యతాయుత మంత్రివర్గములే ప్రభుత్వమును నడపుటకై స్థాపించబడుచున్నవి. కాని కొంతకాలమువరకైన మంత్రివర్గములు అమెరికాయందలి ప్రెసిడెంటువలె స్థిరముగా నధికారముండుట యుత్తమమనియు, మంత్రివర్గమును పదభిష్టత నొందించుటకు సంపూర్ణాధికారము పూర్తిగా ప్రెసిడెంటు లేక రాజునందుగాని, శాసనసభయందుగాని యుండుట శ్రేయముకాదనియు కొందరు తలంచుచున్నారు. ఇందులకై ఫ్రాన్సు, జర్మనీదేశములందు రాచకీయబృందముల ప్రాపకమువలన, ఎటుల మంత్రివర్గములు సంవత్సరముకంటె హెచ్చుగా పెత్తనమందుండుట సాధ్యమగుచున్నదో వీరు దృష్టాంతమిచ్చుచున్నారు. కనుక నే మనదేశపు మితవాదనాయకులు (సర్ లేజ్ బహదూరు ప్రభూ, శ్రీనివాసశాస్త్రి, జయకరు, జిన్నాగారలు) రాండుటేబిలునందు తమయుపన్యాసములందు కేంద్రప్రభుత్వము పదభిష్టత నొందించుటకై తేబడు “విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము”ను, “కేంద్రప్రజాప్రతినిధిసభ వారు”మూడింట రెండుపంతుల మంది అంగీకరించవలెనని నూచించిరి. అనేక రాచకీయబృందములు కల్గి అచిరకాలపుమంత్రివర్గ



ముల పెత్తనముబొందియున్న ఫ్రాన్సు, జర్మనీదేశములందిట్టి యపురూపముగు సూచన యింతవర కెవ్వరిచేగాని చేయబడలేదు. మనదేశపు రాజ్యాంగముందు మాత్ర మిట్టినియమ మేర్పరచుటవలన మితవాదులు ధనికుల యాధిపత్యమును స్థిరపరచుటతప్ప మరియేయితరలాభమును కలుగజాలదు. మంత్రీవర్గము నిజముగా బాధ్యతవహించి యుండవలయునన్న శాసనసభవారి ప్రస్తుతపుచాక్కు, అనగా “విశ్వాస రాహిత్యతీర్మానము” నంగీకరించు చాక్కునకు ఏమాత్రము భంగముకలుగరాదు.

స్విట్జర్లాండునందు, స్థిరముగు అధికార కాలపరిమితకల్గిన మంత్రీవర్గముకలదు. కాని, అయ్యది, ఆమెరికాప్రెసిడెంటువలెనే, ప్రజలకే సరాసరి బాధ్యతవహించి, శాసనసభలతో సంబంధములేనిదికాదు. సెనెటుసభవారి యామోదముపైనే, ప్రజాప్రతినిధిసభవారి యిష్టానుసారముగనే, అయ్యది నిర్మింపబడుచున్నది. కాని, ఇంగ్లాండాదిగాగల దేశములందలి మంత్రీవర్గములవలె, ప్రజాప్రతినిధిసభవారిచే, ఎప్పుడు బడితే అప్పుడు తనయధికారమునుండి తొలగింపబడదు. మూడువత్సరములకొకమారు, ఈమంత్రులెల్లరు ప్రజాప్రతినిధిసభవారిచే నెన్నుకొనబడెదరు. ఈమూడువత్సరములలోపల, ఆసభవారు, ఒకటిరెండుమారులు అంతమొందవచ్చును. కాని, మంత్రీవర్గముమాత్రము మారదు. ఈమంత్రీ



వర్గపు అధ్యక్షుడు, ఇంగ్లాండాదిగాగల దేశములందువలె, ప్రజాప్రతినిధిసభలోని అధిక సంఖ్యాకులనాయకుడైయుండుటకుమారు, పార్టీపెత్తనముపై ఆధారపడక, తనతోడిసభ్యులచే, సంవత్సరమునకొకమారు ఎన్నుకొనబడుచుండును. కనుక, ఒక్క ప్రజాప్రతినిధిసభయొక్క జీతమందు, ముగ్గురు మంత్రివర్గాధ్యక్షులు పెత్తనమునకురానగును. తదితర దేశములందువలె, మంత్రివర్గము మెజారిటీపార్టీవారిపై యాధారపడక, ప్రజాప్రతినిధిసభవారందరిచే ఎన్నుకొనబడుచున్నది. ఈమంత్రివర్గపు సభ్యులు, ఆసభయందలి విశేషరాచకీయపక్షములకు జెందియుండెదరు. విశేషరాచకీయపక్షాభిమానులగువారు ఈమంత్రివర్గమునందున్నను, రాచకీయపక్షముల కార్య ప్రణాళికల ననుసరించి లేక, ఎప్పటికప్పుడు, శాసనసభవారొనంగు ఆజ్ఞలు సూచించుకార్యవిధానమునే, అనులునందు బెట్టుచుండురు. ఈమంత్రివర్గము, అనాదికాలపు ఏదెన్నునగరపు 'కార్యనిర్వాహకవర్గమువలెనే, శాసనసభవారి యిష్టానుసారము రాచకార్యముల నడుపవలసియున్నది. ఇతర దేశములందు, ప్రధానామాత్యునికిమించి, ప్రెసిడెంట్, లేక రాజో యుండగా, స్విట్జర్లాండునందు, రాజ్యాంగమునకు తలమానికముగా, కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షుడై, వ్యవహరించుచుండును.



ఈస్విట్జర్లాండుయొక్క మంత్రివర్గపద్ధతియే ఈకాలపు రాజ్యాంగావసరములందు, హెచ్చుసంతృప్తికరమని అనేక సాంఘికవాదులు, లిబరలుపార్టీవారు వాదించుచున్నారు. స్విట్జర్లాండునందీమంత్రివర్గము చాలసంతృప్తికరముగా దేశ సేవజేయుచున్నది. వివిధరాచకీయబృందములకల్గిన, జర్మనీ, ఫ్రాన్సుదేశములందును, ప్రతిమంత్రివర్గమందును, రెండు, మూడు, లేక నాలుగుబృందముల సమ్మేళనము ప్రాతినిధ్యత బొందుచున్నది గనుక, మంత్రివర్గపుకార్యప్రణాళిక, ఆసభ్య బృందముల కార్యవిధానములలో మూలసూత్రములపై ఆధారపడియుండును అట్టియెడ సోషలిస్టుల, కమ్యూనిస్టుల నెల్లప్పుడు ప్రత్యర్థిపక్షమునందెయుంచి, వారిసహకారమువలన కల్గు దేశసేవనుగైకొనకుండుట యనుచితము. కనుక ఆపార్టీలనుకూడ కల్పుకొని, అన్నిపక్షములకుజేరిన మంత్రివర్గము నేర్పరచి, ఒక్కొక్కమంత్రికి సలహాలనిచ్చుటకు, అన్ని పక్షములప్రతినిధులతోకూడిన “సలహాసంఘముల స్థాపించుట శ్రేయోదాయకమని శ్రీజార్జిలాన్సుబకీ వగైరాలు వాదించుచున్నారు. రాజకీయపక్షాభిమానులగువారు, ఈసూచనను నిరాకరించుచు, ఈస్విట్జర్లాండుపద్ధతివలన ప్రభుత్వకార్య విధానము త్వరితగతి క్రిమముగామారుచుండు ప్రజాభిప్రాయముననుసరించి తగుసంస్కరణల కల్గించుట కుపయోగపడదనియు, ఏమార్పులగోరక భావప్రపంచమున సోమరులై



యుండు ప్రజాసామాన్యమునకు పూర్తిగా లొంగి, వృద్ధి కారకముగు మార్పుల జేయజాలదనియు చెప్పుచున్నారు తుదకిప్పటి ఫ్రెంచి, జర్మనీవారి, సమ్మేళనబృందముల మంత్రివర్గములైనను, ప్రజాభిప్రాయానుసారము సంస్కరణవాదులకు సంతృప్తికరముగానుండునట్లు, అప్పుడప్పుడైనను, నూతన రాజ్యాంగ సంస్కరణలను, సాంఘిక మార్పులను ఆర్థిక పరివర్తనలను కల్పించగల్గును. కాని స్వేచ్ఛరాండుపద్ధతి యమలులోనికి వచ్చుచో అట్టి మార్పులకవకాశముండదని వీరు వాదించుచున్నారు. అట్టి “సర్వపక్షమంత్రివర్గములు” సంతృప్తికరముగా రాజ్యాధికారమును నడుపవలయునన్న, ప్రజాప్రతినిధిసభ వారికి తమమనసు తాము తెలుసుకొనగల్గి, తామే ముందుచూపుచూడగల్గి, తామే మంత్రివర్గమునకు ముందుదారితీయగల్గి యుండుట అగత్యము కనుక; అట్టి నాయకత్వలక్షణములు, శిక్షణసంసిద్ధి, వందలకొలది సభ్యులచేనిండియుండి వివిధముగు పరస్పరవిరుద్ధముగు, రాచకీయక్షులచే నడుపబడు శక్తి వారికి యుండదని పార్టీమంత్రివర్గవాదులు వాదించుచున్నారు. న్యాయముగా విచారించినమాత్రము, ఇప్పటి మెజారిటీపార్టీకి జేందిన మంత్రివర్గములు, వివిధదేశములందు, సంతృప్తికరముగా రాజ్యముచేయలేకుండుటయు, అనేక దేశములందు, వివిధ బృందసమ్మేళనములకు భాగ్యతవహించియుండుటయు, అనేక మూరులు సమ్మేళనమంత్రివర్గములు, జాతీయమంత్రివర్గములే



అవసరమగుటయు, సాధ్యమగుటయు తటస్థించుచున్నది గనుక, స్విట్జర్లాండువారి మంత్రీవర్గవిధానము, మెజారిటీమంత్రీవర్గవిధానముకంటె తీసిపోవునదికాదనియు, పైగా మెజారిటీమంత్రీవర్గము అనేకమూరులు, అనేకదేశములందు, స్విట్జర్లాండు మంత్రీవర్గపు లక్షణములనే బొంది, రాచకార్యులర్హమున మొనర్చు చున్నదనియు ఒప్పుకొనక తప్పదు. క్రీ॥ శ॥ 1932 నందు ఇంగ్లాండునందలి జాతీయ మంత్రీవర్గమందు వాణిజ్యరక్షణపు శిస్తులగూర్చి తీవ్రాభిప్రాయములు కల్గినను ఆశిస్తులు అంగీకరింపబడెను. అట్టియెడ ప్రతిపక్షమందుండు శేబరు, లిబరలు పార్టీలుకూడ మంత్రీవర్గమందుండినచో ఎంతయో లాభము కలుగకుండునా? వివిధ జర్మను ప్రైవేచి మంత్రీవర్గములం దొకేవిధమగు రాచకీయబృందములు చేర్చబడుట స్విట్జర్లాండుపద్ధతికి సమమేకదా? వివిధ మంత్రీవర్గములందు కొందరు నాయకులు అనేక వత్సరములతరబడి సభ్యులుగా నుండుట స్విట్జర్లాండు మంత్రీవర్గపద్ధతికి భేదము మాత్రము కాదు. మరియు ఈ “సర్వపక్ష మంత్రీవర్గము”వంటి కార్యనిర్వాహక వర్గమే ఇంగ్లీషువారి స్థానిక సంస్థలన్నిటియందును జయప్రదముగా వ్యవహారనిర్ణయ మొనర్చుచున్నది. ఎన్నటికిని మంత్రీవర్గముల నేర్పరచి తమతమ పార్టీ ప్రణాళికల శాసనరూపకముగా ప్రభుత్వకార్యవిధానరూపకముగా మార్చుకొను ఆశ లేమిచే వివిధదేశములందు శేబరుపార్టీ వారు



అశాస్త్రీయమగు, చట్టవిరుద్ధమగు, రాజ్యాంగ విద్రోహకరమగు శాసనోల్లంఘనోద్యమమందే నమ్మకము బొందుచున్నారు. ఇట్టి ప్రజలచే రాజ్యాంగ విధానమును బలపరచునట్లు చేసి రాజ్యాంగ స్థిరతకల్పించవలెనన్న స్వీట్జర్లాండుమంత్రివర్గ పద్ధతినే యవలంబించి వీరి ప్రతినిధులను ప్రతి మంత్రివర్గమందును జేర్చుచుండుట శ్రీయోచాయకమని పేరుగ చెప్పువలెనా? కాని యీ పద్ధతి రెంటికి మించిన రాచకీయబృందములు ఏదేశపు రాజ్యాంగజీవితమందైనను ప్రాముఖ్యత నహించియున్న నే లాభకరమగును.

రెండే రాచకీయ పక్షములు అత్యంత ప్రాముఖ్యతవహించి యున్నయెడల ఇంగ్లీషువారివలెనే మెజారిటీ పార్టీవారివలననే మంత్రివర్గము నేర్పరుపజేయుట అత్యుత్తమము. రెండే పక్షములుండ ఒకపక్షము మంత్రివర్గము నేర్పరచమరొకటి ప్రతిపక్షమైయుండ ప్రజలకు ఏ యేపక్షపు కార్య ప్రణాళిక దేశకాల పాత్రముల ననుసరించి యుపయోగకరమైనదో ఏపక్షము రాజ్యాంగాధికారమును సక్రమముగా నడపునో ఎవ్వరు ప్రజలకు వాగ్దానమొనర్చినరీతి దేశసేవ చేయుచున్నారో లేక చేయునున్నారో విచారించి తెలుసుకొనుటకు వీలగును. అంత ఆయాపక్షములను రక్షించుటో లేక శిక్షించుటో ప్రజలు సక్రమముగా చేయగలరు. తప్పులొనర్చిన మెజారిటీ పార్టీవారి నోడించుటకు వీలు కల్గును. ఏపార్టీవా



నెంతవర కెట్టి యిబ్బందులకు కారకులొ నిర్ణయింప సాధ్యమగును. కాని బహుళమగు బృందములుండి ఒక్క-బృందమునకు జెందక వివిధబృందపు సమ్మేళనములద్వారా యేర్పడు మంత్రీవర్గములు సంప్రాప్తించునెడల ఏపార్టీపై నెంతభాధ్యత బెట్టనగునో ఏపార్టీ నెంతవరకు శిక్షింపవలెనో నిర్ణయించుటకు ప్రజలకు సాధ్యముకాదు. అందువలన అమెరికా రాష్ట్రములందువలె ఫ్రాన్సు, జర్మనీ దేశములందువలె ప్రజలకు వివిధబృందములు చీకాకు కల్గించి వారికి రాచకీయమందుండు శ్రద్ధను తగ్గించును.

ఇట్లాండునందు ఐరిషుప్రీస్టీటులొ ప్రధానమంత్రిని పెసిడెంటు అనుట కలదు. ఆతడు తదితర బ్రిటిషుప్రజాస్వామికరాజ్యాంగములందువలె రాజుగారివలననో లేక గవర్నరుజనరలు గారివలననో నియమింపబడక “డయిలుఇరాను” అను ప్రజాప్రతినిధిసభవారిచే యెన్నుకొనబడుచుండును. అంతనా పెసిడెంటుగారు తనకు సముఖమగు మెజారిటీయొక్క నాయకులలో కొందరిని తనమంత్రివర్గ సభ్యులుగా నియమించును. ఈపద్ధతివలన ప్రజాప్రతినిధిసభయందలి వివిధరాచకీయ బృందముల నాయకులలో నెవ్వరిని ప్రధానమంత్రిగా నేర్పరచవలయునా యనువిషయమును తీర్మానించు సభికారము గవర్నరుజనరలుగారికి లేకపోవును. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లాండు, దక్షిణఆఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా, కెనడా, న్యూజీలాండ్



దు తదితర దేశములందు అచ్చటి ప్రెసిడెంటు లేక గవర్నరు జనరలునకు వివిధ నాయకులలో నేర్పినను మంత్రివర్గ మేర్పరచుచుని కోరుటకు అధికారముండుటయు, తన్నూలమున వివిధబృందములనుధ్య సఖ్యత నేర్పరచి బృందసమ్మేళనముల సమకూర్చి దేశ సేవచేయుటకేగాక రాజ్యాధికారమును చాలా యించుట కవకాశము కల్గుచున్నది. ఇట్టియనకాశము ఐర్లాండునందు కలుగుటలేదు. ఈవిరిషుపధానమే జర్మనీయం దమలులో నున్నట్లైన ప్రెసిడెంటు హిందెబర్గ్ గారు శ్రీ బూర్నింగుగారిని పదధిష్టునిచేసి శ్రీఫన్ పెపెన్ గారిని ఛాన్సలరుగా నియమించుటకు వీలుండెడిదికాదు; ఇప్పుడు నాజీ పార్టీనాయకుడైన శ్రీ హిట్లరుగారికి ఛాన్సలరు కాగల్గు అనకాశములు కూడ కన్పడెడివికావు. వివిధబృందములుండి కొన్నిబృందములు రాజ్యాంగవిధానమునె పూర్తిగా మార్చి వేసి నిరంకుశ ప్రభుత్వమును స్థాపించు కుతూహలులై యున్నంతవరకు ఐర్లాండులోవలె ఒకబృందము రోధిదేశముతో సఖ్యత నెరపనిచ్చుగించునెడల ప్రెసిడెంటునకుగాని, గవర్నరుజనరలునకుగాని ప్రధానమంత్రిని నియమించు నధికార ముండుటకు మారు ప్రజాప్రతినిధి సభవారికె యుండుట శ్రేయస్కరము.

జర్మనీయందు, ఛాన్సలరు (ప్రధానమంత్రి) గారిని, ప్రెసిడెంటుగారే నియమింతురు. ఆతడు ప్రజాప్రతినిధిసభ



యందలి బృందములలో నొక్కదానికి నాయకుడై యుండవలెను. అతనికి తదితర బృందములలో కొన్నిటి నొకసమ్మేళనమందుజేర్చి, మెజారిటీసభ్యుల ప్రాపకము సంపాదించుకొనగల్గిన సత్తా యగత్యము. అంతనాతడు తనమంత్రివర్గమును నిర్మించును. ఇటులనే, ఇంగ్లాండాదిగాగల దేశములందును ఆచారమైయున్నది తదితరదేశములందు రాజ్యాంగవిధానపు చట్టమందే, ఈచాన్సలరుయొక్క ధర్మమెద్దియో, మంత్రివర్గపుధర్మమెద్దియో నిర్ణయింపబడుట తేనుకొని, జర్మనీయందు ఈవిషయములు చట్టమందే నిర్ణీతమైనవి. చాన్సలరుగారు, మంత్రివర్గపు కార్యప్రణాళిక నేర్పరచవలెను. ఆప్రణాళిక ననుసరించియే, మంత్రివర్గము వివిధప్రభుత్వవిషాద్యమెంటుల ననుపవలయును మంత్రివర్గములకు చాన్సలరు అధ్యక్షుడు. ప్రతిమంత్రియు తనవశమున్న విషాద్యమెంటుల పాలనమునకు బాధ్యుడు. రాచకీప్రణాళికకు చాన్సలరు బాధ్యుడు. ఏమంత్రి యొక్కవిషాద్యమెంటుపై ప్రజాప్రతినిధి సభయందు విశ్వాసరాహిత్యతీర్మాన మంగీకరింపబడునో, ఆతడు తనపదవికి రాజీనామాయివ్వవలెను. చాన్సలరుగారు మంత్రులలో నెవ్వరినైనను, రాజీనామాయివ్వవలసినదని కోరనగును. తదితరదేశములందువలెనే ప్రజాప్రతినిధిసభను అంతమొందించవలసినదని ప్రెసిడెంటుగారిని కోరవచ్చును. అటులనే, ప్రజాప్రతినిధిసభవారు “విశ్వాసరాహిత్యతీర్మాన” మంగీకరించి



నవెంటనే ఛాన్సలరు, తనమంత్రివర్గముతో సహా తమ పదవికి రాజీనామా యివ్వవలెను.

ఇంగ్లాండునందలి మంత్రివర్గమే, ప్రపంచమందిప్పుడున్న బాధ్యతాయుతమంత్రివర్గములకు మాతృకయైయున్నది. ఆదేశపు మంత్రివర్గమును “కాబినెట్టు” అందురు. ప్రప్రథమమున ఐదుగురు ప్రధానులగు మంత్రులుండిరి. వారిపేరుల ప్రథమాక్షరముల జేర్చినచో “కాబల్” అను శబ్దము వచ్చును. కొంతకాలమీ మంత్రివర్గము “కాబల్” అని పిలువబడుచుండెను. క్రమముగా “కాబినెట్టు” అను పేరుపొందెను. ఇయ్యది, ప్రీవీకౌన్సిలుసభ్యులలో కొందరిచే యేర్పరుపబడెను. ఈమంత్రివర్గపు సభ్యులు, ఆదేశపురాజుయొక్క మంత్రులైయుండిరి. క్రీ॥ శ॥ 1688 సంవత్సరమున కల్గిన “రక్తపాతములేని విప్లవము”ద్వారా రాజ్యాంగమందు పార్లమెంటుయొక్క ఆధిపత్యత స్థిరపరుపబడెను. రాజునకు వలయు బడ్జెట్టునంగీకరించుటకు, రక్షణదళముల నిల్పుటకవసరమగు ఖాసనముల ప్రతివత్సరము నిర్దించుటకు పార్లమెంటు అంగీకరింపవలసివచ్చెను. పార్లమెంటుయొక్క సహకార మీ వ్యవహారములందును పొందవలయునన్న ఆసభలలో ముఖ్యమగు కామన్సు సభవారి మెజారిటీకి యిష్టులగు మంత్రులనే నియమించుట రాజున కవసరమయ్యెను. కనుక మూడవవిలియము, ఆయనభార్య మేరీరాణియు, రాజ్మిత్రులగునను, మెజారిటీ

నాయకులనె మంత్రులుగా నియమించుచుండిరి. పిమ్మట జర్మనువంశీకులగు ప్రథమజార్జి, ద్వితీయజార్జిప్రభువులు ఇంగ్లీషు తెలియనివారై, ఇంగ్లీషురాజ్యాంగ వ్యవహారములందు శ్రద్ధ లేనివారై, భోగలాలసులైయుండుటచే మంత్రులసభలపై అధ్యక్షతవహించుట మానిరి. ఆకాలమందే ప్రధానమంత్రిగా నున్న శ్రీ వాల్ పోలు (Walpole) గారు ఇరువదివత్సరముల పర్యంతము (1721-42) రాజ్యమునడపి, 'కాబి నెట్టు' యొక్క యీ కాలపుటధికారమునకు పునాదులు వేసెను. అప్పటినుండి ఈమంత్రివర్గసభకు, ఆచారవతు, ప్రధానమంత్రియే అధ్యక్షుడుగానున్నాడు. మంత్రివర్గసభయొకటి ఉన్నదనిగాని, ప్రధానమంత్రి యొకరున్నారని గాని 1920 వ సంవత్సరమువరకు రాజ్యాంగవిధానమునందలి జాసనములలోగాని, ప్రభుత్వపు రికార్డులందుగాని ప్రత్యేకముగా ప్రాయబడియుండలేదు. ప్రధానమంత్రియు నొక్కమంత్రిగాను, మంత్రులెల్లరు ప్రీవీ కౌన్సిలుసభ్యులుగాను పరిగణింపబడుచుండిరి.

మూడవజార్జిప్రభువుగారు తిరిగి తనపెత్తనమును పునరుద్ధరింపవలెననియు, మెజారిటీకి చెందిన మంత్రివర్గమును నిర్మూలింపవలెననియు ప్రయత్నించి విఫలమనోరథుడయ్యెను. అప్పటినుండి క్రమముగా శ్రీవిక్టోరియారాజుగారి విశ్వాసము ద్వారా ఇప్పటివరకు మంత్రివర్గముయొక్క యధికారము హెచ్చుచున్నది. రాజుపేరిట జరుగనున్న వ్యవహారములన్ని



యు మంత్రివర్గమువారు నడుపుచున్నారు. రాజ్యాంగమందు శాసనసభవారికి మించి, న్యాయస్థానములకు మించి, నడుపదగు ప్రభుత్వకార్యములన్నియు మంత్రాంగసభవారి పెత్తనముక్రిందకు వచ్చినవి. కాని ఈ ప్రభుత్వకార్యములన్నియు రాజుపేరిటనే, రాజముద్రక్రిందనే జరుపబడుచున్నవి.

యుద్ధానంతరమునరకు మంత్రివర్గపు సమావేశములు రహస్యముగ జరుగుచుండెను. శ్రీ హాల్ పోల్ గారి కాలమందు మంత్రివర్గరహస్యములుకొన్నిటి రాజునకు తెల్పుచు, రాజునకు యిష్టులగు మంత్రులపై క్రిమినలుకేసులు తెప్పించుచుండుటచే ఇట్టరహస్యసమావేశము లేర్పరుపబడెను. ఆ సభలయందే యేషిషయములుచర్చింపబడెనో, ఏయేసభ్యులేమేమిచెప్పిరో తెల్పుటకు తగురిపోర్టులు లేరైరి. కాని యుద్ధకాలమందు అత్యంతముఖ్యమగు వ్యవహారముల చర్చించుట అగత్యమగుటవలన మంత్రివర్గపుసభ్యులసంఖ్యయు హెచ్చగుటచే ఆసభాసమావేశములు రహస్యముగనే జరుగుచుండినను సభావృత్తాంతమంతయు ఆమూలాగ్రముగా గ్రంథస్థము చేయబడుచుండెను. ఇందులకై 'కాబినెట్టు' యొక్క సెక్రటేరియటు యేర్పరచబడెను. ఐతే ఒకమంత్రివర్గమువారి సమావేశచరిత్ర, మరొక మంత్రివర్గమువారికి దొరుకుచున్నదో లేదో కాని ఒక మంత్రివర్గము పెత్తనమందున్నంతకాల

మైనను అందలి సభ్యులకు వారి సమావేశవృత్తాంతములు సహాయకారిగా నుండును.

యుద్ధకాలమునందే మంత్రివర్గపు సభ్యులు హెచ్చెపోయిరి. యుద్ధానంతర మా సంఖ్య తగ్గదాయెను. సభ్యుల సంఖ్య హెచ్చెనకొలది చర్చ ముఖములు మౌనములు కలియువట్లు, అభిప్రాయభేదములు సముమువట్లు, ఏకాభిప్రాయములు తయారగునట్లు సాధ్యకడుట మస్తరిము. దినదినమునకు కల్లుచుండు క్రొత్త దాజ్యంగ పరిస్థితుల పరిష్కరించుటకుతగు కార్యవిధానమును తేల్చుటకు మంత్రాంగవర్గము వారే సమావేశమగుచుండుట మస్తరిము. మైగా, మంత్రాంగవర్గమువారందరి నేకాభిప్రాయములుగా జేయుటకు హెచ్చువ్యవధి యగత్యము. కనుక మంత్రులందరియందును వాయకులగు ఏవగుగురో, నల్లురో చిన్ని గోష్టి నేర్పకనుకొందురు. ఈమంత్రివర్గపుగోష్టియొక్క సమావేశముల కింకను రికార్డు లుంచు మర్యాద లేదు. మంత్రివర్గపు కార్యప్రణాళికయొక్క ప్రధాన సూత్రములను వీరే సాధారణముగా నిర్ణయించుచుండురు.

బ్రిటిషువారి మంత్రివర్గమందు మూడు భాగములు కలవు. కార్యదర్శులు, సహాయకార్యదర్శులు, ప్రధానమంత్రి. అందరుకలసి మంత్రాంగవర్గము (Ministry) గా నేర్పడుచున్నారు. అందులో ప్రధానమంత్రులందరుకలసి (Cabinet) మంత్రాంగసభ యగుచున్నారు. వారిలోను ముఖ్యులగు ఏదా



ర్గురు కలిసి మంత్రివర్గపుగోష్ఠి (Inner Cabinet) నేర్పరచుచున్నారు. వీరందరికి నాయకుడు ప్రధానమంత్రి. ఆతడు రాజుగారిచే నియమితుడగును. ఆయన కామన్సునభయందలి ప్రధానపక్షపు నాయకుడై యుండుట క్రిందటి యిరువదివత్సరములనుండి వాడుకయెయున్నది. నామకార్థపుమంత్రిస్థానము నాతడు ఆక్రమించుచు ప్రధానమంత్రికి తగుకార్యభారమును మోయుచుండును. శ్రీ లార్డు శాలిస్బరీగారి పిమ్మట తిరిగి 1924 నందు శ్రీరామ్మోక్షాన్లుగారు విదేశాంగమంత్రిగా గూడ వ్యవహరించువరకు ప్రధానమంత్రి యేడిపార్లమెంటును పరిపాలించుభారమును వహించుట తగదను నభిప్రాయము ప్రబలమగుచున్నది. ఆతడే తనమంత్రివర్గమును నడపుచు దాని సమావేశముల నుండు నాయకత్వము వహించి మంత్రివర్గపుకార్యప్రణాళికను తయారుచేసి పార్లమెంటునకు నివేదించును. విశ్వాసరాహిత్యపుతీర్మానము కామన్సునభయం దంగీకృతమగుచో, ఆతడు తన పదవికి రాజీనామా నివ్వవలసియున్నది. ఆతడు పదభ్రష్టుడైన వెంటనే మంత్రివర్గమంతయు పదభ్రష్టతబొందును. తాను తనపదవికి రాజీనామా యిచ్చినప్పుడే తన ప్రత్యర్థిపక్షనాయకులలో నొక్కరి (ప్రధాననాయకుని) మంత్రాంగవర్గము నేర్పరుప పిలువవలసినదని రాజునకు సలహా యిచ్చుట ఆచారమై యున్నది. ఒకవేళ “విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము” కామన్సు

సభవారిచే అంగీకృతమైనను సభవారు ప్రజాభిప్రాయమును ప్రకటించుట లేదనియు, తన మంత్రివర్గపు కార్యప్రణాళికనే ప్రజలు బలపరచుచున్నారనియు, తనకు సంపూర్ణ నమ్మకము కల్గియున్న రాజుగారికి సట్టివిశ్వాసమునే కల్పించుచో రాజుగారిని, కామన్సుసభవారి సంతమొందింప ప్రధానమంత్రి కోరవచ్చును. సాధారణముగా ఆసభవారెన్నుకొనబడిన మొదటి వత్సరమందే అద్దాని సంతమొందింపకోరుట అసాధారణమే కాక, అసభ్యమైనను ప్రధానమంత్రియొక్క ఆకోరికను రాజుగారు నిరాకరింపరాదనియే ప్రధానరాచకీయజ్ఞుల నమ్మకము. తన సలహాలపై పార్లమెంటు అంతమొంది క్రొత్తగా యెన్నుకొనబడిన కామన్సుసభయందు తనకే మెజారిటీ లభించుచో తనకే తిరిగి మంత్రివర్గమును నడపుహక్కు సంప్రప్తించును. ఇష్టమున్న, కొందరుమంత్రులను తీసివేసి క్రొత్తవారిని నియమించవచ్చును. కాని కామన్సుసభవారు తన ఆదురగుచో వంటనే తన పదవికి రాజీనామా నివ్వవలసిన బాధ్యత ఆతనిపై కలదు అంత రాజుగారు ప్రతిపక్షులందు ప్రధానపక్ష వాయకుడగువారిని మంత్రివర్గ మేర్పరుప నియమించవలెను. ఇట్టిపరిస్థితులందు కొన్ని సాదిగ్ధావస్థలు కల్గుచుండును. క్రీ॥ శ॥ 1924 సంవత్సరమందు క్రొత్తగా నెన్నుకొనబడిన కామన్సుసభయందు ప్రధానమగునది కన్నచ్చేటిపు షార్టీయే. కాని వీరి మంత్రివర్గమే “జనరలు ఎన్నికలు”



తెచ్చిపెట్టి తమ సభ్యత్వముల నెన్నిటిలో గోల్పోయి ప్రజల యవిశ్వాసమునకు బాల్పడెను. రెండవపక్షమగు లేబరు పార్టీ వారు, అనేక క్రొత్త సభ్యత్వములబొంది ప్రజల విశ్వాసమును జూరగొనిరి. కనుక ప్రధానమగు కన్సర్వేటివు పక్షముయొక్క మంత్రివర్గము పదభ్రష్టత బొందుటయు, లేబరు పార్టీ వారు మంత్రివర్గ మేర్పరచుటయు తటస్థించెను.

మంత్రివర్గమంతయు, ప్రభుత్వపు సాధారణకార్య ప్రణాళికకు సంయుక్త బాధ్యత వహించుచుండును. కనుక, మంత్రివర్గముచే నంగీకరింపబడిన కార్యప్రణాళికయందు ఏడి పార్లమెంటునకు చెందిన భాగమైనను పార్లమెంటుచే తిరస్కరింపబడుచో, మంత్రివర్గమంతయు రాజీనామా యివ్వవలసియుండును. ఒకవేళ అట్టి సమస్య “విశ్వాసరాహిత్యము” గా పరిగణింపబడకున్నను, కొలదివారముల పిమ్మట నైన ఆ తీర్మానమునకు గురియైన మంత్రి రాజీనామాయివ్వవలసియుండును. ఇటులనే, మెసపటోమియా యుద్ధకార్య విధానమును నిరసించినందులకు శ్రీచేంబర్లగారు ఇండియా సెక్రటరీపదవి వదలవలసివచ్చెను. మంత్రివర్గపు కార్యప్రణాళికకు వ్యతిరేకించి స్వతంత్రముగా వ్యవహరించుట కేమంత్రికిని హక్కులేదు. మంత్రివర్గసభలు సమావేశము కాకముందె, అవసరమునుబట్టి అమలుజరుపవలసిన తీర్మానముల జేయుటకు మంత్రులకు హక్కుకలదు. ఎల్లప్పుడు మంత్రివర్గ

గోష్ఠిసభ్యులు అందుబాటులో నుందురుగనుక వారిసలహాల నైన ముఖ్యవిషయములందు మంత్రులు గైకొనుచుండనలయును. ఇటుల వ్యవహరించు స్వతంత్రాధికారమును అనుచితముగా నుపయోగించిన మంత్రిపై ప్రధానమంత్రి మంత్రివర్గమువారి సమ్మతిపైగాని, స్వయముగాగాని చర్య తీసుకొనవచ్చును. ఇటులనే, శ్రీలాయదుజార్జిగానికి తెలియకనే, శ్రీ ఎడ్వినమూంటాగ్యూగారు టర్కీవారికి సుముఖముగానుండు ప్రకటనను, శ్రీలాద్దురెడింగుగారిచే చేయించినందులకు శ్రీలాయదుజార్జిగా రాయనను డిస్మిస్ చేసెను.

మంత్రివర్గ మేర్పరచునప్పుడు ప్రధానమంత్రికి సంపూర్ణమగు స్వాతంత్ర్యము కలదనుకొనుట పొరపాటు తనపార్టీయందు ప్రముఖులైనవారికి తప్పక కొన్నిస్థానములివ్వవలెను యువకులైనవారిలో శక్తియుక్తులుకల్గినవారికికొన్నిస్థానములవసరము. ఇదివరకే తమమంత్రివర్గములందు మంత్రులుగానుండినవారికి తిరిగి స్థానములివ్వవలెను. రాగాపోగా క్రొత్తవారిని సహాయకార్యదర్శులుగా నియమించుట యందును, వివిధనాయకుల నాయాడిపార్టుమెంటులకు మంత్రులుగా నిర్ణయించుటలోను మాత్రము ప్రధానమంత్రికి కొంత స్వాతంత్ర్యము కలదు. ఇటులనే ఫ్రాన్సు జర్మనీలయందును, ప్రధానమంత్రి సంకుచితాధికారియై యున్నాడు. అచ్చట ఆతడు వివిధబృందముల సహకారము బొందవలసి యున్నది గనుక,



అనేక మంత్రుల నియామకము ఆయనపై ఆధారపడియుండుట లేదు. అనేకమూరులు ప్రధానమంత్రులకు అంతగా పరిచయము లేనివారైనను మంత్రులగుచుందురు.

కనుక, ఇంగ్లాండుయొక్క మంత్రీవర్గపు ప్రధానలక్షణములను క్లుప్తముగా పేర్కొందము. (1) మంత్రీవర్గపు సభ్యులలో ననేకులు కామన్సు సభాసభ్యులు, కొలదిమంది ప్రభువుల సభాసభ్యులు, (2) అందరును నాధ్యమైనంతవరకు ఒకే వక్షమునకు జెందనవారై యుందురు. యుద్ధారంభమువరకు సంయుక్త పక్షమంత్రీవర్గములు ప్రజలకు ప్రీతికరముగాకుండెను. కనుకనే, మైనారిటీయందున్న లేబరుపార్టీకి, రెండుమూరులు మంత్రీవర్గము నేర్పరము సావకాశమును ఇతరపార్టీలుకల్గించినవి. ఇప్పుడుమాత్రము “జాతీయమంత్రీవర్గము” మూడు పార్టీల సమ్మేళనమువలన ఏర్పరుపబడినది. (3) మంత్రీవర్గమంతయు, ఒకే రాచకీయదృక్పథమునుండి నిర్ద్రింపబడిన కార్య ప్రణాళికను సడపుచుండును. (4) మంత్రీవర్గమంతయు అట్టికార్య ప్రణాళికకు బాధ్యతవహించును. (5) మంత్రులెల్లరు ప్రధానమంత్రీయొక్క నాయకత్వము నొప్పుకొందురు. (6) ప్రధానమంత్రీవలన ఏర్పరుపబడి ఆయన రాజీనామాతోడనే, తమపదవులను మంత్రులందరు వదలుకొనవలసియుండుటయు జూడనగును. (7) ప్రధానమంత్రీ నెదిరించు మంత్రీని పదభ్రష్టునిచేయు సత్తికారము ప్రధానమంత్రీకి కల

దు. (8) కామన్సునభవారి వ్యతిరేకతీర్మానములలో నెయ్యది “విశ్వాసరాహిత్యము” కన్పరచదో తెల్పునధికారము ప్రధానమంత్రికికలదు అటులనే, తేబరుమంత్రివర్గమువారు అనేకమారులు కామన్సులో అపజయమందినను రాజీనామాయివ్వకుండ నుండకల్గిరి. (9) “విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము” కామన్సునభవారిచే అంగీకరింపబడుచో, ప్రధానమంత్రి తనమంత్రివర్గముతోబాటు రాజీనామాయివ్వవలెను. (10) అటుల “విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము” అంగీకరింపబడినపిమ్మట, రాజీనామాయిచ్చుటకు తనకిష్టములేనిచో, ప్రధానమంత్రి కామన్సునభను అంతమొందించి జనరలుఎన్నికలు పెట్టింపలెనని రాజుగారిని ప్రార్థించవచ్చును.

ఈసూత్రముల ననుసరించియే, బ్రిటిషుఅధినివేశపు రాజ్యాంగములందును ఫ్రాన్సు, నార్వే, స్వీడనులందును, తుదకు జపాను, స్పెయిను, చెకోస్లావాకియా దేశములందును మంత్రివర్గము లేర్పరుపబడి ప్రజాప్రతినిధిసభవారికి బాధ్యతవహించియున్నవి. ఈసూత్రములలో నెద్దియు, ఇంగ్లీషు రాజ్యాంగమందు చట్టరూపముగాని శాసనరూపముగాని పొందకున్నను ఫ్రాన్సు, చెకోస్లావాకియా, బ్రిటిషువారి అదినివేశరాజ్యాంగ చట్టములందు నిర్ణయింపబడియున్నవి. వివిధ రాచకీయబృందములను జేరదీసి సమ్మేళనమేర్పరచి మంత్రివర్గమేర్పరుపవలసిన యవసరముకల్గిన జర్మను ఛాన్సలరుగారు



అనుభవమున బ్రటిష్ ప్రధానమంత్రికంటె హెచ్చయధికారము పొందకున్నాడు కనుక, ఈ దేశములందలి మంత్రివర్గములవలెనే జర్మనీ దేశపు మంత్రివర్గమును, పైన పేర్కొనబడిన పదిసూత్రముల ననుసరించియే వ్యవహరించుచుండును.

ఇట్టి మంత్రివర్గములందు సభ్యులగువారు ఆయా దేశములందలి శాసనసభలలో పేరుపొందినవారై యుందురు. వారిలో ప్రముఖులు దేశమునందు పేరొందినవారు. మంత్రులెల్లరు ఎట్టివారో శాసనసభాసభ్యులందఱకు తెలిసియుండును. వినిధరాచకీయ పార్టీలయొక్క రాచకీయప్రణాళికలు శాసనసభలకు తెలియును. శాసనసభయందు ప్రాముఖ్యతబొంది మంత్రిత్వమునకు అర్హతబొందవలయునన్న ప్రజాసేవచేసినవారుగాని, కొన్ని బిల్లుల ప్రతిపక్షపెట్టుటద్వారా లేక, ప్రభుత్వముయొక్క సుగుణములు, అవగుణముల విమర్శించుటద్వారా పేరొందినవారుగాని, వినిధదేశముల జూచివచ్చి, రాచకీయ విజ్ఞానము పొందినవారుగాని యైయుండవలెను. వక్తలును, ప్రజానురంజకులును, సభాసదుల మనంబులకు సచ్చునట్లు రాచకార్యముల ప్రదర్శించువారును సాధారణముగా శాసనసభానాయకులై యుండెదరు. అట్టివారు ప్రజాభిప్రాయమును గ్రహించి, శాసనసభవారి తత్వమును కన్గొని, ఆయభిప్రాయము, తత్వము, ప్రకారము తమకు యేర్పరుపబడిన డిపార్టుమెంటులను నడపుటకు తగియుందురు. ప్రభుత్వకార్య

ముల నిర్వహించు సినిమాసర్వీసువారు తగుసమర్థులై యుందురుగనుక, వారెట్టిసూత్రముల సనుసరించి ఏదోలాభముల కల్గించుటకై తమయధికారముల నుపయోగించవలెనో నిర్ణయించు తమధర్మమును శాసనసభానాయకులే హితవ్యప్రకరముగా నిర్వర్తించగలరు.

మంత్రివర్గమువారు ప్రభుత్వకార్యము నిర్వహించవలసియున్నదిగదా? అందులకుగానుధనమగత్యము ఆధనమునుబట్టి యుటకు హక్కుయుండవలెను. ఇందులకై “బడ్జెట్టును” శాసనసభవారిచే అంగీకరింప చేసుకొనుట యగత్యము. శాసనసభలందును ప్రజాప్రతినిధి సభవారీవ్యవహారమందు ప్రాముఖ్యత బొందియున్నారు కనుక ఆసభవారినుండు వ్యవధి తక్కువగాన ఆవ్యవధియుం దెంతకాలము తమ “బడ్జెట్టు”ను చర్చించుట కగత్యమో నిర్ణయించి ప్రజాప్రతినిధిసభవారిని నడపి బడ్జెట్టును సకాలమున అంగీకరింప జేసుకొనుట మంత్రివర్గమువారి ధర్మమైయున్నది. ఈ విషయమందు మంత్రివర్గమునకు సంపూర్ణమగు స్వాతంత్ర్యము అగత్యము. ప్రజాప్రతినిధిసభవారికి బడ్జెట్టును సమగ్రముగా విమర్శించుటకు హక్కుయుండనగును గాని ప్రానునందువలె తమ స్థాయిసంఘముద్వారా బడ్జెటునందు కొత్తభాగముల జేర్చి ఉన్న భాగముల తగ్గించు నధికారమున్నట్లు ఇతరదేశములం దుండుట శ్రేయోదాయకము కాదు.



కావలసినధనము బడ్జెట్టుద్వారా లభించిన పిమ్మట సాంఘికార్థిక రాచకీయ జీవితమందు ప్రజల కగత్యమగు శాసనముల నిర్మించుటయుకూడ మంత్రీవర్గపు ధర్మము. ప్రజాప్రతినిధిసభలోని మెజారిటీవారి సహాయము బడయు మంత్రీవర్గమువారు తమ శాసననిర్మాణకార్యమును సాధించుట కగత్యమగు వ్యవధిని నిరూపించి ఆవ్యవధియందు తమబిల్లుల ప్రవేశపెట్టి వానిని శాసనములుగా నిర్మించవలసిన భారము మంత్రీవర్గముపై నున్నది. శాసనసభవారిచే తమ బిల్లులు సంతృప్తికరముగా విచారింప బడుటకు తగు సవకాశము లివ్వవలెను. ఇందులకై అవసరమున్న ప్రజాభిప్రాయము కన్గొనుటకై ప్రజాసంస్థలమధ్య తమబిల్లుల ప్రచార మొనర్చి, పిమ్మట శాసనసభవారి స్థాయిసంఘములు చర్చించుట కవకాశమిచ్చి, ప్రజలు కోరుచో ఆసంఘములనుండు ప్రజానాయకులు, సంఘములు సాక్ష్యమిచ్చుటకు సావకాశము కల్గించి సాధ్యమైనంతవరకు ప్రతికక్షలవారికిగూడ సంతృప్తికరముగా నుండునట్లు తమ బిల్లుల పరిష్కరించి తుదకు శాసనములుగా నిర్మింపవలసియున్నది. అటు బడ్జెట్టునుకాని ఇటు తదితర బిల్లులగాని శాసనములుగా నిర్మించుటకు ప్రధానమగు శక్తిసామర్థ్యములు ఈవిధమగు మంత్రీవర్గములకు కలవు.

ఈవిషయమందు అమెరికా రాజ్యాంగపద్ధతి యెంతయు అసంతృప్తికరముగా నున్నది. రాజ్యాంగ వ్యవహారనిర్వహణ

మునందనుభవము కల్గియున్న మంత్రులు ప్రజాప్రతినిధి  
సభానాయకులై యుండుటవలన వారియనుభవముయొక్క  
లాభమునుపొంది శాసననిర్మాణము మంత్రీవర్గమువారి నాయకత్వముక్రింద జేయుటకు అమెరికా గాక ఇతరరాజ్యాంగ  
ములందు సుగమమై యున్నది. కాని అమెరికాయందు  
మంత్రులతో సంబంధములేని కాంగ్రెసుసభలు వారి అనుభవమునకు తగిన ప్రాముఖ్యత నిచ్చుటకు అంగీకరించక,  
మంత్రులచే తయారుకాబడిన బిల్లులలెక్కించక తమంత  
తామే బిల్లుల తయారుచేసి శాసనములుగా నిర్మించుట బ్రయత్నించుటవలన శాసననిర్మాణకార్యము చురుకుగా జరుగజాలదు. రాచకీయ పార్టీల ప్రాపకముద్వారా ప్రెసిడెంటునకును కాంగ్రెసుసభకును మధ్య కొంతసంబంధ మేర్పడినను మంత్రీవర్గములు కల్గిన దేశములందువలె ప్రభుత్వముకోరు బిల్లుల శాసనసభలందు వక్తలగు, అనుభవజ్ఞులగు మంత్రులచే ప్రవేశపెట్టించబడి ఆమంత్రులచేనడుపబడుట సాధ్యమగుటలేదు. మరియు తమ ప్రభుత్వము అను అభిచూనము కాంగ్రెసువారికి ప్రెసిడెంటుయందు లేకుండుటచే, ప్రెసిడెంటుగారి బిల్లులను విపరీతముగా మార్చుకుండ వారంగీకరించుటకుద్యుక్తమగుటలేదు. ఇక బడ్జెట్టువిషయమున కాంగ్రెసుయొకవిధముగను ప్రెసిడెంటు మరొకవిధముగను వ్యవహరించుచుండుట అమెరికాయందు సాధారణమై యున్నది. కాంగ్రెసువారి “ఆర్థిక స్థాయిసంఘము”లవారికి అత్యధికమగు అధి



కామము బడ్డెట్టున తారుమారు చేయుటలోకలదు. కనుకనే ఈ సంవత్సరము తాను సూచించిన క్రొత్తశిస్తులను కాంగ్రెసు అంగీకరించునో లేదో యను సంశయముతో ప్రెసిడెంటు హోరుగా రమిత యలజడిపొందిరి. తుదకు సెనెటు సభవారి ముందు తాను పన్యసించవలసి వచ్చెను. అనేక యిబ్బందులు పడినపిమ్మట తన బడ్డెట్టుబిల్లు అనేక మార్పుల జేరి అంగీకరింపబడెను. ఇతర దేశములం దిట్టిబాధ కలుగజాలదు.

ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణమందును ప్రతి డిపార్టుమెంటు ఎటుల నడుపబడుచున్నదో శ్రద్ధగా విచారించుటకు మంత్రివర్గపు దేశములందు శాసనసభల కధికారము కలదుగనుక ఆసభలయందు తామవలంబించుచున్న కార్యవిధానము తీవ్రముగా విమర్శింపబడనంతవరకు, నిరసింపబడనంతవరకు తాము ప్రజాభిప్రాయానుసారముగా రాజ్యము జేయుచుంటిమిగదా యను నమ్మకము మంత్రులకు కల్గుచుండును. అమెరికా ప్రెసిడెంటును ఎప్పటికప్పు డరికట్టుటకు కాంగ్రెసున కధికారము లేదు. కాని మంత్రివర్గముయొక్క అనుదిన చర్యల విమర్శించి అవసరమగునప్పుడెల్ల జాగ్రత్త కొల్పుటో, అవి విశ్వాసము తెల్పుటో, “విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానమును” అంగీకరించుటో అమెరికేతర దేశములందు సాధ్యమగును. కనుక మంత్రివర్గ మెల్లప్పుడు తన రాజకార్యభారమును ప్రజానురంజకముగా నడుపుట కగత్యము కలుచుండును. ఇం

దువలన మంత్రవర్గపు ప్రభుత్వము ప్రజలకు హేచ్ఛసంతృప్తి కల్పించును. శాసనసభలయందే ప్రభుత్వపు చర్యల విమర్శింపనగును. అనుదినపు డిపార్టుమెంటు వ్యవహారముల విచారిం చుటకు ప్రతి డిపార్టుమెంటునకు ఒక స్థాయిసంఘము శాసన సభాసభ్యులతో ఏర్పరచబడి యుండును. కనుక సంఘము ద్వారా ప్రజాభిప్రాయానుసారముగా డిపార్టుమెంటు వ్యవహారముల నడిపించుట కవకాశము కలదు. ప్రజలకు మంత్రవర్గముపై పూర్తిగా యసంతృప్తి కల్గుచో, ఎప్పటికప్పుడు మంత్రవర్గమును ప్రజాప్రతినిధి సభవారి “విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము” ద్వారా పదభ్రష్టత బొందించనగును. అమెరికాదేశపు ప్రెసిడెంటు యిటుల ప్రజాభిప్రాయమునకు సంపూర్ణ సంతృప్తి కల్గింప జాలడు. ప్రజలకు ప్రెసిడెంటుపై, మంత్రవర్గములపై యున్నట్లు పెపెత్తనము సాధ్యపడుటలేదు. ఆర్థిక సాంఘిక వ్యవహారములు బహుతర క్లిష్టస్థితికి వచ్చుచున్న యీదినము లందు, సూత్రముల ప్రకటించుట కె అనేక శాసనములను నిర్మించుట శాసనసభలకు సాధ్యమగుచున్నది. వివరముల పూర్తి చేయు నధికారము ప్రభుత్వమున కివ్వబడుచున్నది ఈయధికారమును ప్రజలకు సంతృప్తికరముగా నుండునట్లు ఉపయోగించుటకు బాధ్యతాయుత మంత్రవర్గమునకే సాధ్యమగును. అమెరికా ప్రెసిడెంటున కిట్టి యధికార మిచ్చుట అనర్థదాయకమగును. కనుక ఆదేశముం దిట్టివివరముల నన్నిటి కాం



గ్రెగోరీ ప్రతిభాసనమందు లిఖించవలసి వచ్చుచుండుటచే భాన సనిర్మాణము మందగతి బొందుచున్నది.

విదేశవ్యవహారములందును అమెరికా రాజ్యాంగపు పద్ధతుల కంటె బాధ్యతాయుత మంత్రివర్గమే అత్యుత్తమమైనది. శ్రీ ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు వర్సెల్సు సంధిపత్రముపై సంతక మొనర్చి తనదేశము వెళ్లగా ఆయనకు వ్యతిరేకమగు రిపబ్లికనుపార్టీవారికి బోబడియుండిన సెనెటుసభవారా సంధి పత్రమును నిరాకరించిరి. అందువలన అప్పటినుండి యిప్పటి వరకు నానాజాతిసమితియందు అమెరికా తనసభ్యత్వము నంగీకరింప జాలకున్నది. ఇట్టి విపరీతము మంత్రివర్గములున్న దేశములందు జరుగజాలదు. తమ ప్రజాప్రతినిధి సభ కయిష్ట మగు సంధిపత్రమును ఏ మంత్రివర్గమును అంగీకరించదు. తుదకు మంత్రివర్గమువారిచే అంగీకరింపబడిన సంధిగాని ఒడంబడికగాని వారి ప్రజాప్రతినిధిసభవారిచే సాధారణముగా నంగీకరింపబడును. రాజ్యాంగ వ్యవహారములందు పెత్తనము జేయువారికి తమకు నచ్చిన యేర్పాటులు చేయుటకు తమకు హక్కుకలదనియు, అయ్యది తమప్రజాప్రతినిధిసభవారిచే అంగీకరింప బడుననియు, హామీలేనిచో స్వతంత్రించి విదేశ వ్యవహారములందు కాలావసరములబట్టి పెత్తనము జేయుటకు సాహసముండదు.

అమెరికాయందు ఒకపారి యెన్నుకొనబడిన ప్రెసిడెంటు నాల్గువత్సరములవరకు పెత్తనము దుండును. ఆయన యొక్క రాజ్యాంగ కార్యక్రమ ప్రణాళిక ప్రజలయందసం తృప్తి కల్గించినను, శాసనసభలందు మెజారిటీసభ్యులట్టి కార్య ప్రణాళికను నిరసించినను గూడ ఆతడు తన పదవియందు సుస్థిరుడై యుండును. ఇందువలన ప్రజాభిప్రాయములకు విరుద్ధమగు కాంగ్రెసున కయిష్టమగు రాజ్యాంగ పెత్తనము జరుగుచుండుట సాధ్యము. శాధ్యతాయుత మంత్రివర్గమును కల్గియున్న దేశములందు శాసనసభవారి యభిప్రాయ ప్రకారము రాజ్యము చేయని మంత్రివర్గము సత్వరముగనే పదభ్రష్టత జెందును. కాన ఏ మంత్రివర్గమైనను శాసనసభవారి యాజ్ఞల పాలించువరకే పెత్తనము దుండకలదు. ఒక వేళ ప్రజాభిప్రాయమును శాసనసభ ప్రకటించుట లేదనియు, తమ కార్య ప్రణాళికయే ప్రజలకు యిష్టమనియు, మంత్రివర్గమువారికి తోచుచో ఆ ప్రజాప్రతినిధిసభవారి సంతమొందించి నూతన సభను సమావేశ పరచుటకు (ఫ్రాన్సునందు తప్ప) మంత్రివర్గమువారికి అధికారము కలదు. కనుక ప్రజాభిప్రాయానుసారము ప్రజాప్రతినిధిసభకు యిష్టమగునట్టి మంత్రివర్గమే ఎప్పుడైనను పెత్తనమందుండుట మంత్రివర్గముగల్గిన దేశములందు సాధ్యము. స్వీట్జర్లాండునందు మంత్రివర్గము అదివరకు స్థిరత బొందియున్నను ప్రజాప్రతినిధిసభవారి యాజ్ఞలనే అనులుపరు



చుచుండును. గనుక ఇబ్బందు లేమియు కలుగజాలవు. అమెరికాయం దట్లగాక కాంగ్రెసువారి యాజ్ఞల లెక్కించక ప్రజాభిప్రాయమును నిరసించి ప్రెసి డెంటు రాజ్యాంగపు వ్యవహారముల నడపుటకు వీలుకలదు. కాన మొత్తముమీద బాధ్యతాయుత మంత్రివర్గము గల్గిన రాజ్యాంగములు స్వీకృతముగా రాజ్యాంగములే హెచ్చు సంతృప్తికరముగానున్నవి.

---

పదియవ ప్రకరణము.

—: ప్రభుత్వోద్యోగులు :—

మంత్రులు చేయకల్గునది చేయవలసినదియెల్ల ప్రజాభి  
ప్రాయమును, ప్రజాప్రతినిధిసభ వారి యాజ్ఞలను, ప్రభుత్వో  
ద్యోగులకు తెలియజెప్పి వారిచేత ప్రజాభీష్ట  
ములు నెరవేరుటకై వలయుకార్య నిర్వహణ  
త చేయించుటయే. మంత్రులకు తమకప్పగిం  
చిన ప్రభుత్వశాఖల నెట్లు నడపుటో తెలిసియుండవలసిన  
యావశ్యకత యంతగాలేదు. ఒక వేళ ఏమంత్రియైనను, తన  
వశమందున్న డిపార్టుమెంటును నడపుజ్ఞానము సంపాదించ  
బ్రయత్నించినను, తనయుద్యోగ కాలమందు ఆయనకుకల్గు  
జ్ఞానము ఆడిపార్టుమెంటుయొక్క ప్రధానోద్యోగియగు శక్ర  
టరీగారికుండు అనుభవమునకు సరిరాక పోవును. కనుక, తన  
కంటెను హెచ్చుగా డిపార్టుమెంటులోని యుద్యోగులచేత  
తగుకార్యముల చేయించుటలో హెచ్చుఅనుభవము, శక్తి,  
కల్గిన శక్రటరీగారితో మంత్రి పోటీపడుట నిరుపయోగము.  
శక్రటరీగారివలెనే, ఉద్యోగ వ్యవహారముల నిర్వర్తించువారు  
కావలెనన్న మరొక సివిలుసర్వీసుసభ్యుని నియమించవచ్చు  
ను. మంత్రి అట్టిపనికై కాదు నియమింపబడుచున్నది. ఏయే  
సూత్రముల ననుసరించి, ఏయేకార్యముల సాధించి ఫలితము



లకల్గించుటకు డిపార్టుమెంటుయొక్క శక్తి సామర్థ్యముల నుపయోగించవలెనో, శక్రటరీకి తెల్పుటయే మంత్రయొక్క ధర్మము. తనయాజ్ఞల ప్రకారము తానుకోరిన ఫలితముల కల్గించుటకు డిపార్టుమెంటువారు తగు శ్రద్ధచేయుచున్నారో లేదో విచారించుచు తాను వాంఛించినటుల తమపార్టీ కార్య ప్రణాళిక సఫలతనొందుచున్నదో లేదో పరీక్షించుచుండుటయే మంత్రయొక్క ధర్మము.

డిపార్టుమెంటులోని యుద్వోగులును తమ శాఖవలన ఎట్టి మార్పులుకలుగవలెనో, తమచర్య లెట్లుండవలెనో, ఆచర్యలపర్యవసాన మెట్లుండవలెనో నిర్ణయించుటకూడదు. మనదేశ ముదిప్పటికి నాచారమైనట్లు సినిలు సర్వీసువారు తమ కార్య నిర్వహణమున కేర్పరచబడిన జి. ఓ. లనే పేమించుచు, తమ తమ డిపార్టుమెంటులవలన ఏయే కార్యము లెంతెంతవరకెట్లు పర్యవసానముల కల్గించవలెనో నిర్ణయించుట పాడికాదు. డిపార్టుమెంటులవలన కలుగవలసిన మార్పులెట్టివో నిర్ణయించు భారము మంత్రీవర్గమందు కలదు. డిపార్టుమెంటువారు చేయవలసినదెల్ల మంత్రీవర్గమువారి ఆజ్ఞలనుసరించి మంత్రీ గారి సలహాలు, కోర్కెలు, ఆజ్ఞలను శిరసావహించి, వారు కోరిన సాంఘికోపయోగములు కల్గించుటకు తమ శక్తియుక్తులనెల్లను పరిపూర్ణముగా నుపయోగించుటే ! మంత్రీగారిచే వాంఛితమగు కార్యమును సాధించుటకు అగత్యమైన హెచ్చు

మంది యుద్యోగులనాయము కోరవచ్చు; అవసరమైనభవనముల తదితర సహాయములన పేక్షించవచ్చును. కాని, మంత్రిగారి కాంక్షితములే తమకు గమ్యస్థానములగా గమనించి, ప్రజలందరి నొకేసంఘీయులుగా భావించి, శమవిధ్యుక్తధర్మమును సకాలమున నిర్వర్తించుట డిపార్టుమెంటునకుపాడి. డిపార్టుమెంటునందలి యుద్యోగులకు మంత్రిగారు కాంక్షించినమార్పులను కల్పించుటకు మంత్రిగారు సూచించినపద్ధతి కంటే సులభమగు, చౌకయగు లేక లాభకరమగు పద్ధతి, తమయనుభవరీత్యా తోచినయెడల దానిని మంత్రిగారికి సూచించునధికారము డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగస్థులెల్లరకు కలదు. కాని ఆసూచనల నంగీకరించుటకు, లేక తిరస్కరించుటకు మంత్రికధికారముకలదు. తమకు మంత్రిగారిచే కాంక్షించబడిన మార్పు లయిష్టమైనను, మంత్రిగారిచే నంగీకరింపబడిన కార్యసాధకపద్ధతులు అసహ్యమైనను, మారుమూటాడక తమవ్యక్తిగత, లేక సమిష్టియిష్టాయిష్టముల మరచి స్వామిభక్త పరాయణతతో కొలువొనర్చుటయే డిపార్టుమెంటువారి విధికృత్యము.

డిపార్టుమెంటు యుద్యోగులకు రాచకీయ, విభేదములు పట్టింపుకాకూడదు. తమతమ వోటులను తమ కిష్టమగు రాచకీయపక్షముల కొసంగవచ్చును. కాని తమ యుద్యోగధర్మ నిర్వహణమందు పార్టీబుద్ధి నేమాత్రము కల్గియుండక నిష్పక్ష



పాతముగ సంపూర్ణ స్వామిత్వ క్రింద రాజ్యాధిపత్యము మంత్రుల యాజ్ఞల శిరసావహించి, మంత్రులవాంఛాసఫలత కల్గించుటయే తమ పరమధర్మమని యెంచి, తమ యుద్వేగశక్తుల నన్నిటి నుపయోగించుట సివిలుసర్వీసువారికి పాడియొ యున్నది. కనుకనే ఇంగ్లాండునందలి సివిలుసర్వీసునందు హెచ్చుమంది ధనికులు, మధ్యతరగతిజాతులకు జెందినవారు నైనను, తేబగుపక్షము పెత్తనమందునప్పుడు భేదభావము లేక విశ్వాసముతో ఎప్పటియట్లు ప్రభుత్వకార్యనిర్వహణ మొనర్చిరి. మన రాజధానియందును, వివిధడిపార్టుమెంటుల యందలి యుద్వేగులలో నధికసంఖ్యాకులు బ్రాహ్మణులైనను, బ్రాహ్మణేతరమంత్రీవర్గములకెంద నమ్మకముగా ఉద్వేగధర్మముల మన సివిలుసర్వీసువారు నిర్వహించిరి.

మంత్రీవర్గమువారి ఆజ్ఞలకు శిరసావహించి యుద్వేగధర్మముల నెరవడిపార్టుమెంటులు నమ్మించినను యుద్వేగులు ప్రజలతో ప్రభుత్వవ్యవహారముల నెరపునెడల తమవారు, పెరవా రనుభేదభావము జూపెట్టుటకు చాల యవకాశముకలదు. ఇంగ్లాండునందలి డిపార్టుమెంటులనేకములు బీదప్రజలతో ననేకవ్యవహారములందనేకమారులు వ్యవహారము నడుపవలసియుండును. అట్టియెడ బీదవారు, అజ్ఞానులు, భేదభావలందు మోటుగువారునై యుండుటచే వారిని పైతరగతులకు జెందిన యుద్వేగులు పౌరులకు జూపెట్టతగు గౌర



వాదరముల ప్రకటింపజాలకున్నారు. ఇందువలన ఉద్యోగులు ప్రజలమాటలను పెడచెక్కినట్లుటయు, ప్రజల బాధలన్న లెక్కించకుండుటయు, ప్రజల కోర్కెలన్న మూగభావము వహించుటయు, ప్రజానసరముల శ్రద్ధగా విచారించకుండుటయు, అంత తమ కష్టస్థితిగతుల తెల్పుకొనవచ్చిన ప్రజలీప్సితరగతులనుండి వచ్చు యుద్యోగుల జూచి, భయమంది, వచ్చినపనినే మరచుచుండుటయు తటస్థించుచున్నది. ఇదేవిధముగ మనదేశమందును, బ్రాహ్మణజాతి బ్రాహ్మణేతరులందు పైకులములనుండియే యుద్యోగులం దధిక సంఖ్యాకులు నియమింపబడుచుండుటవలన ప్రజాసామాన్యము (పంచములాది గాగల నిమ్నజాతులు, శూద్రులందలి బీదసాదలు) అధికారులవలన తగుఆదరము పొందకుండుట సర్వజనైక శోద్యము. ఈయిబ్బందిని తొలగించుటకై ఇతరదేశములందు లేబరుప్రజలుకూడ విద్యాబుద్ధుల గాంచి సివిల్ సర్వీసునందు జేరుట కవకాశములు కల్పించవలసియున్నది. మనదేశమందు కమ్యూనల్ జి. ఓ. అను ప్రభుత్వపుటార్డరుప్రకారము వివిధజాతుల యొక్క విద్యాధికులు వరుసవారిగా ప్రభుత్వోద్యోగము నందు జేర్చుకొనబడుట శ్రేయోదాయకము.

ప్రభుత్వోద్యోగుల నేవిధముగ నేర్పాటుచేయుట యుత్తమమో విచారించవలసియున్నది. ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగమందు ప్రతియుద్యోగుని ప్రజలే యెన్నుకొనుచో ఉద్యో



గుల్లెల్లరు ప్రజాభీష్టముల నెరవేర్చు నుద్యుక్తులయ్యెదరనియు, ప్రజలయందలి వివిధతరగతుల ప్రతినిధు లెన్నుకొనబడెదరు కాన వారందరియందు ఆయుద్యోగులు గౌరవాదరముల జూపెట్టెదరనియు పందొమ్మిదవ శతాబ్దారంభమందు అమెరికా దేశమున తలంపబడుచుండెను. కాని ఆదేశమునందువలె ప్రతి మూడు లేక నాల్గువత్సరములు కొకమారు వేలకొలది యుద్యోగుల నెన్నుకొనుట తుదకు ప్రజలకే నష్టదాయకమని వారి నాయకులే కన్గొనిరి. ఎవ్వరు ప్రభుత్వకార్యనిర్వహణమునకు తగుదురో, ఎవ్వ రెట్టియుద్యోగమున కర్హులో నిర్ణయించుటకు ప్రజాసామాన్యమునకు నాధ్యపడదు. మరియు వేలకొలది అభ్యర్థులు దేశముమొత్తముమీదను, వందలకొలది ప్రతిరాష్ట్రముందును ప్రభుత్వోద్యోగములకై జరుగు యెన్నికలందు నిలబడుటచే నారిలో నేకొలదిమందినోమాత్రము వోటరు లెరింగియుండుటవలన మిగతావారందరు ప్రజల యజ్ఞానమువలననే ఎన్నుకొనబడుచుండిరి. ఇందువలన క్రమముగా అధికారుల నెన్నుకొనుటకై గవర్నరులు, ప్రెసిడెంటు ఆదిగాగల ప్రధానాధికారుల నెన్నుకొనుటకై రాచకీయపక్షములపై ప్రజలు ఆధారపడవలసివచ్చెను. రాచకీయ పక్షములు తమ ప్రత్యేకలాభములనిమిత్తమై తమకు ప్రత్యేక సేవజేయ కంకణము గట్టకొనినవారినే తమ అభ్యర్థులుగా బెట్టుటయు, గెల్చినవారు తమపార్టీలయాజ్ఞలప్రకారము తమ

ప్రభుత్వాధికారమునంతయు నుపయోగించఁ బ్రయత్నించుటయు, అందువలన ప్రజలకు అనేక సమయములందు మితిమీరిన నష్టముకల్గుటయు అనుభవైక వేద్యము.

మరియు ప్రభుత్వ కార్యముల విర్వహించవలెనన్న ఉద్ద్యోగులకు తగు సమర్థవ మగత్వము. తగిన చక్రవర్తి సంధ్యలుండుటయే కాక యీ అనుభవమునూడ కల్గిన అధ్యర్థులు అమెరికాయందలి యిగుపక్షముల అధ్యర్థుల బాబితాలందు చాల కొలదిగా యుండుచుండిరి. తుదకు ఉద్ద్యోగము బొంది, రెండువయోము సత్సరములలో తగు అనుభవమును సంపాదించి ప్రభుత్వ కార్యముల సమర్థతతో గడపుశక్తి బొందు సమయమునకు తిరిగి. మెన్నికలు పచ్చుటయు, తగుపార్టీల అధ్యర్థుల బాబితాలందు స్థానము బొందక కొందరును, తగు పార్టీ, ఎన్నికలందపజయముందిన, అందరును, స్థానప్రవృత్తి బొందుటయు జరుగుచుండెను. ఇటుల నెల్లప్పుడు, ప్రభుత్వోద్ద్యోగానుభవము జీవికారు, అనేకులు ముఖ్యోద్ద్యోగములకు మూడు లేక నాలుగవత్సరముల కొకనూరు వచ్చుచుండుటచే, ప్రభుత్వవ్యవహారములు సక్రమముగా, సమర్థతతో సంస్కరికరముగా నడుపుట కసాధ్యమగుచుండెను. ఈరహస్యము కన్నొనుటవలననే అమెరికావారి సంస్కారవాదులు, అనేక రాష్ట్రములందు ప్రభుత్వోద్ద్యోగులు, శాశ్వతముగా న్యాయరీత్యా ప్రవర్తించువరకు తగు ఉద్ద్యోగములందుండటకై తగు యోచనలు జేయించుచున్నారు. కాని



యిప్పటికిని కేంద్రప్రభుత్వము కొన్ని వందలమంది యుద్యోగులను, అనేక రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు మరికొన్ని వందలమందిని ఎన్నికలద్వారాగాని, పార్టీనియామకముద్వారాగాని నిర్ణయించుచున్నవి.

ఎన్నికలపద్ధతిప్రకారము ప్రజలయందలి అన్ని భాగములవారి ప్రతినిధులు యుద్యోగములబొందుట సాధ్యమగును.

ఎన్నికలపద్ధతి ఆచరణయోగ్యము కాకున్నను, కార్యనిర్వాహకవర్గము (ప్రెసిడెంటు అమెరికా సమ్మేళనమందు, గవర్నరులు రాష్ట్రములందు, మంత్రీవర్గములు తదితరప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగములందు, రాజులు లేక డిక్టేటరులు తదితర దేశములందు) తనకు నచ్చినవారిని యుద్యోగులుగా నిర్ణయించుట లాభకరముగానా? ఇప్పటికి డెబ్బదివత్సరములనరకు (1854, సివిలుసర్వీసునకు పోటీపరీక్షలు ప్రారంభమయ్యెను. 1870 లో అన్ని సర్వీసులకు ఉద్యోగులు పోటీపరీక్షలో గెలుపొందినవారై యుండవలసివచ్చెను) ఇంగ్లాండునందు రాజుగారి యిష్టముపై, మంత్రులు, తమకు నచ్చినవారిని ప్రభుత్వోద్యోగులుగా నియమించుటయే ఆచారమైయుండెను. ఈ పద్ధతి వలన అనేకమంత్రులు, తమ కిష్టులు బంధువులు నగువారిని ఉద్యోగులుగా నియమించుచుండుటయు, ఉద్యోగములందు జేరదలచుకొన్నవారు లంచములనిచ్చుకొనవలసియుండుటయు జరుగుచుండెను. రక్షణదళముల జేరుటకుగాను శ్రీ వెల్లిం.

గ్తను డ్యూకుగా రొకప్పుడు కొన్ని వేలరూప్యములు లంచ మివ్వవలసియుండెను. ఇదేషద్ధతి అన్ని దేశములందును (చైనా యందుతప్ప) ప్రచారమందుండెను. ఈ షద్ధతినలన భవికు లును, భూస్వాములునైనవారి యవకు లే ప్రభుత్వోద్యోగము లందు జేరుటకు, ఎల్లదేశములందును సాధ్యమయ్యెడిది. భారతదేశమందు బ్రాహ్మణులకే అట్టియవకాశము కల్గుచుండెను. ఈవిధముగా నియమింపబడిన యుద్యోగులు, తనుపదవుల కర్హులుకారనియు, వారివలన నడపబడు ప్రభుత్వము హెచ్చుశక్తివంతము కాబాలదనియు, క్రీ॥శ॥ 1870 సంవత్సరమువరకు బ్రిటిషువారి సివిలుసర్వీసుయొక్క చారిత్రనుగమనించినవారికి తెలియనగును. రక్షణశిస్తులను క్రీ॥శ॥ 1815 సంవత్సరమువరకు బ్రిటిషుప్రభుత్వము, దిగుమతివస్తువులపై వేయుచుండ, వానిని సక్రమముగా వసూలుచేయుటకు సివిలుసర్వీసు శక్తివంతముకాదాయెను. అనాధరక్షణాలయముల నడపుటకు ప్రభుత్వోద్యోగులు అసమర్థులైయుండిరి. ఆదాయపుపన్నుల వేయుటకు సివిలుసర్వీసువారి అసమర్థత యొక అడ్డంకుగా నుండెను. ప్రభుత్వమే వాణిజ్యముల నడపుటకు పూనుకొనజాలదాయెను.

కాని, పోటీపరీక్షా షద్ధతిప్రకారము, జాతిభేదములు లేకుండా సమర్థులగువారును, విద్యాబుద్ధుల గరచినవారును, తెల్వితేటలు కల్గినవారును, ఉద్యోగులుగా నిర్ణయింపబడుటకు,



ఇంగ్లాండునందు క్రీ॥ శ॥ 1854 సంవత్సరముంచే సూత్రప్రాయముగా నొప్పకొనబడినను, 1870 సంవత్సరమునకుగాని, అన్ని సర్వసులకు నీపద్ధతి నవలంబించబడలేదు. అప్పటినుండి ప్రభుత్వపు అన్ని శాఖలకు వలయునుద్యోగులను పోటీపరీక్షలద్వారాయే నియమించుచున్నారు. అప్పటినుండి ప్రభుత్వపు డిపార్టుమెంటులు, అనేకప్రధానకార్యములను నిర్వహించుటకు పూనుకొనినను, చాల జయప్రదముగా తమ భర్తామును నిర్వహింపజాలుచున్నవి. ఇందులకు పూర్వము కుంత్రుల యిష్టానుసారముగా నియమింపబడిన యుద్యోగులు ఎంకుకుపనికిరానివారై యుండుటయు, పోటీపరీక్షలు నచ్చినపిమ్మట, ఉద్యోగులెల్లరు క్రమక్రమముగా సమర్థులగుచుండుట యుముఖ్యకారణములు.

ఈ పోటీపరీక్షాపద్ధతినే, జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, అమెరికాయం దనేకరాష్ట్రములు, దక్షిణాఫ్రికా, కెనడా, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండు, ఇంగ్లాండుదేశములు నవలంబించుచున్నవి. ఈపద్ధతిప్రకారము, నిర్ణయింపబడిన పరీక్షలందు అభ్యర్థులెల్లరు పాలుపుచ్చుకొనగా ఎవ్వరికి అత్యుత్తమమగుస్థానము దక్కునో వారిలో ఎందరు అవసరమున్న అందరిని వరుసవారీగా ఉద్యోగులుగా నిర్ణయించుదురు. ఉద్యోగములందును వివిధతరగతులుండును గనుక, ఒక్కొక్కతరగతికి దాని యాధిక్యత ననుసరించి, తగునట్టి పరీక్షలనే నడపుటకలదు.

అధమతరగతిగుమాస్తాలకొకపరీక్ష, మధ్యమతరగతిగుమాస్తాలకు మరొకటి, ఉత్తమతరగతిగుమాస్తాలకు పెద్దది, ఉద్యోగులలోను, చిన్నయుద్యోగుల కొకటి, పెద్దయుద్యోగుల కింకొకటి యేర్పరతురు. పరీక్షతరగతి హెచ్చుకొలది, ప్రశ్నలును కష్టమైనవగును. ఇవ్వవలసినసమాధానములు హెచ్చు శక్తి పంతులగునుండవలెను. మన ముద్రాసునందలి సెక్రటేరియటులో, జూనియరుగుమాస్తాలకొకటి, సీనియరుగుమాస్తాలకు మరొకొకపరీక్ష కావు. క్రమముగా డిప్యూటీమజిస్ట్రేటు, పోలీసు, అబ్ కారీ సబుజన స్పెక్టరులకు ఒకటి, సబురిబస్ట్రేటు, సర్వే సబుడిప్యూటీ డైరెక్టరు, ఏన్యూనిషయక సబుడిప్యూటీ డైరెక్టరు, కో-ఆపరేటివ్ సబుడిప్యూటీ డైరెక్టరు వగైరాలను మరొకపరీక్ష ఏర్పరచబడనచ్చును. ఇప్పటికే ఇదియను సినిలుసర్వీసునకు, ఆర్థిక సర్వీసునకు, అడిటుసర్వీసునకు పోటీ పరీక్షలు ఢిల్లీయందు జరుపబడుచున్నవి. చిన్నయుద్యోగములందున్నవారు, క్రమముగా ఉన్నతోద్యోగపుపరీక్షలు గుర్తింపజేసి, పెద్దయుద్యోగములబొందుటకు అవకాశముబొంద నగును.

ఇట్టి పరీక్షల నడపువారు మంత్రులే యగుచో పక్ష పాతపు చర్య లనేకము జరుపబడునేమో యనునందియము కలదు. మరియు వీనిని జాగ్రత్తగా నడపుటకు తగు వ్యవధి మంత్రివర్గమువారికి కలుగదు. మంత్రులు చేయదగునదియెల్ల



ఎట్టి నియమముల ననుసరించి ఈ పరీక్షలు నడుపబడవలయునో నిర్ణయించుటయే. ఒకమూరొక పరీక్షయం దు తీర్ణత జెంది ఉద్యోగము బొందినవారు తగిన వ్యవధి మించినపిమ్మట పెద్దయ. యోగము పొందవలెనన్న ఎట్టి పరీక్షలం దు తీర్ణత బొందవలెనో, మోచు జీతము బొందుట కెప్పు డర్హత బొందునో మంత్రివర్గమువారే నిర్ణయించవలెను. అత్యున్నత మగు న్యాయ, న్యాయ ప్రామాణ్య చవాళక్తిని కోరు ప్రత్యేకోద్యోగములకు మంత్రి ముందు సర్వీసునందలి ప్రధానోద్యోగులలో నేర్పడెడివారిలో నుండి వ్యవచ్చియు ఆయా కీ పార్టు మొదలు శైక్ర తరీఫు వర్గాలలో నుండి మంత్రివర్గమువారు నియమించవలెను.

మంత్రివర్గము వారిచే నిర్ణీతమైన నియమముల ననుసరించి పరీక్షలు నడిపి, ఉద్యోగార్హత బొందినవారిని నిర్ణయించుటకు ప్రతిదేశముందును “పబ్లికు సర్వీసు కమిషను” లేక “స్టేటు సర్వీసు కమిషను” అనుసంఘము లేర్పరచబడుచున్నది. ఈ కమిషనుయొక్క సభ్యులు ఇంగ్లాండునందు వలె జీవితాంతమువరకు, సర్దులులై యుండుసంతవరకు, నియమింపబడినవారు. మన దేశమునందు నిల్లే కేంద్రప్రభుత్వము సందేశకాక రాష్ట్రీయ రాజ్యాంగములందును ఈపబ్లికు సర్వీసు కమిషనులు” ఏర్పరచబడుచున్నవి. వీనిసభ్యులను పదత్రయములచేయుటకు శాసనసభలకు మాత్రమే యధికారముకలదు. వీరిపై మంత్రివర్గమువారికి పెత్తనము కలుగజాలదు. న్యాయ



మూర్తులవలె నిష్పక్షపాతముగ ప్రభుత్వపు నియమములప్రకారము పోటీపరీక్షల జరిపి ఉద్యోగార్హులైన వారిని నిర్ణయించుటయే యీ కమిషనుయొక్క ప్రధానధర్మము. ఉద్యోగులలో నేర్పిన వైయద్యోగుల అక్రమముగా దిస్మిసు చేయబ్రయత్నించినగాని, ప్రతిభావంతులను ఆపినగాని, న్యాయాన్వయముల విచారించిన ఈ కమిషనువారి కధికారము క్రమముగా నివ్వబడుచున్నది.

ఇది వరకె టేర్మినబడినట్లు ఎట్టిపరీక్ష లెట్టిసూత్రముల ననుసరించి ఈ కమిషను నడుపవలయునో మంత్రివర్గమువారే నిర్ణయించవలెనుగదా! ఈ నియమములను నిర్ణయించుటలో మంత్రివర్గములో న్నిదిబ్బయ్యెనులకు గనునించవలయును. ఏయయద్యోగుల కెప్పరచబడిన పరీక్షల కెట్టి నియమముల నర్పించి, సాచ్చుచుండి జనసమాహారములయొక్క అభిప్రాయము, పరీక్ష కర్తృత్వముగావచ్చి జయముండుట కివలంబముండునో విచారించి, అట్టినియమముల నె యేర్పరచుటమేలు. అనగా తాలూకాగుమాస్తాలుగా నుండుటకు బి. ఏ. పరీక్ష నిచ్చినవారే యవసరముగుచో బ్రాహ్మణేతరులకు అవకాశముండదు. కలెక్టరెటు గుమాస్తాలకు బి. ఏ. (ఆనర్సు) వారే అవసరమైన బ్రాహ్మణేతరుల కసలే యవకాశము చిక్కదు. అటులనే పోలీసు సబ్బయినస్పెక్టరులకు బి. ఏ., వారే కావలెనన్నచో బ్రాహ్మణేతరులు వెలుపల నుండవల



సినదే ! కాబట్టి నిధ్యతానందవరకు ఆయా యద్యోగములం దుండువారు నిర్వహించవలసిన కార్యభారము మడినెంచి అందుకు తగినట్టి విద్యాశిక్షణమునుగాని, అంతకంటె కొంచెము తక్కువ తరగతికి జేరిన శిక్షణమునుగాని, అభ్యర్థులు కల్గి యుండవలెనని నిర్ణయించుట అన్నిజాతులవారి యభ్యర్థులకు సహాయభూతముగా నుండును. పోటీపరీక్షయొక్క తరగతి ఉద్యోగమునకు కొంతవఱకు తక్కువగుచో ఎన్నుకొనబడిన అభ్యర్థులకు, “వర్గీకరణ శిక్షణము” ప్రభుత్వపు ఖర్చుపై నిచ్చుట మంచిది. అవిద్యేగాని, ప్రభుత్వపు కార్య నిర్వహణమునకు సరిపోయినవానిని అంతకు మించినవారినే నియమించబూనుకొనుచో అనేక వీరపాదలును సాంఘికముగ దీనులునైనవారి బిడ్డలకు ప్రభుత్వోద్యోగములందు జేరుటకు అవకాశము కలుగదు. ప్రజాస్వామ్యము జయమండవలెనన్న సివిలు సర్వీసువారు నమ్ముతె. యుద్ధము, సివిలు సర్వీసు నందు ప్రజాపంథుముయొక్క నిధిభాగములకు తగిన ప్రాతి నిధ్యము చేకూరుటయు యత్యంతావసరము. పోటీపరీక్షలందు తీర్ణులు కాగల్గినవారిని తయారుచేయుటకు బీదనాదలకు దీనజనులకు పతితులకు నెంతో కష్టము. కాన ఆ పరీక్షల తరగతి కొంచెము తగ్గించియైన వారికి సహాయమునర్పి మిగతా తరగతి శిక్షణ ఆయభ్యర్థులు పొందుటకై ప్రభుత్వమే బాధ్యతవహించుట శ్రేయము. ఈ పద్ధతి మద్రాసురాష్ట్రమందు

మాత్రము శాస్త్రీయముగా నేర్పరుపబడినది. ఇతరరాష్ట్రములం దింకను యేర్పడలేదు. ఫ్రాన్సు, జర్మనీ, ఇంగ్లాండులం దింక నీవిభానము అంగీకరింప బడలేదు. కనుకనే శాస్త్రీకుల మధ్య ప్రభుత్వోద్యోగులన్ని అత్యంత అసంతృప్తికలదు.

ఇట్టిప్రత్యేకపు జర్వ జాతిహక్కులను, ఉద్యోగుల నేర్పరచుటయందు శ్రద్ధపరచుట యొంత ముఖ్యమో, రక్షణదళములగురించి విచారించుచో తెలియవలయును. మనదేశము దిప్పటివరకు ముఖ్యమైనవి, సిక్కులు, నేరాలు, భూమిలుచేత స్థల ఉత్పాదన హిందువుల హక్కుగా చేరియున్నాడు. ఇందువలన ఆజాతీయమే యుద్ధ కార్యనిపుణులనియు, దక్షిణాత్యులు, సాధారణ విద్యార్థులు, అనాథులనియు తలచుటకు చున్నది. విశేషమతములు, జాతులు కల్గిన మనదేశముందు స్వరాజ్యలబ్ధి యొనపిమ్మట శాంతి నెలకొల్పవలెనన్న అన్ని జాతులకు, అన్ని మతములకు, అన్ని భాగములకు జెందినవారు తగురీతి రక్షణదళములను జేర కల్గుట చేరుట అత్యవసరము. ఇందులకై తగిన శ్రద్ధ యిప్పటినుండి ప్రభుత్వము గన్నరచి దక్షిణాత్యులకు రక్షణదళములం దుద్యోగములను విరివిగా యిచ్చుటకు పూనుకొనవలెను.

అన్నిజాతుల ప్రజలయొక్క యువకులు యువతీమణులు ప్రభుత్వోద్యోగములందు జేరగలుగు నవకాశము లుండువలయునన్న ఎట్టి జీతముల చెల్లించవలసియుండునో ఆలో



చింపవలెను. ఇప్పుడు మన దేశమందు ఉన్న తోద్యోగులకు, ఇండియను సివిలు సర్వీసు ఆదిగాగల యుద్యోగులకు చెల్లించు జీతములు నితిమించియున్నవి. మన ప్రజల ఆర్థిక స్థితిగతులకు మించిపోయియున్నవి. ప్రజలకు సేవ చేయుచున్న సేవయుద్యోగులకు అప్రజల స్థితికి సాధ్యముగు జీతముల కొరకుయే భార్యలు ముగియు ప్రభుత్వోద్యోగేతర జీతములను విద్యాభివృద్ధిలకు ఎట్టి జీవసాధారణము కలుగుచున్నదో చూచించి అట్టి రీతిభర్త్యులకంటె అంతగా మించకుండు జీతములను ప్రభుత్వోద్యోగియగుటకు చెల్లించుట వ్యాయమును సమర్థము చేయుచున్న తోద్యోగుల జీతములు చాల వెంట్రుకగానున్నవి. కాని కలెక్టరాఫీసు గుమరాస్తాలవర కుండు చిన్న గుమరాస్తాలకు, రైలు స్టేషనుమహాస్ట్రులవర కుండు గాంగ్రిడ్ గైరా యుద్యోగులకు, పోలీసు జవానులు, పోస్టు కాన్స్టేబులును, ఆదిగాగల చిన్నయుద్యోగుల కిప్పులు చెల్లించు జీవనభృతి చాల తక్కువగాయున్నది. కాన, పైవారి జీతము తగ్గించి, క్రిందివారి జీతము కొంతపరికు హెచ్చించుట యుత్తమము. మధ్యమతరగతి యుద్యోగుల జీతములు కొలదిగా తగ్గించుట కవకాశమున్నదని చెప్పవచ్చును.

కాని, కాంగ్రెసువారు ప్రచారముచేయుచున్నట్లు ఏదు వందల రూపాయలకంటె నేయుద్యోగునిజీతము మించరాద నుట న్యాయముకాదు. మనమెంత యున్నతాదర్శముల గల్గి

యున్నను, మనయుద్యోగులెల్లరు తమనాంఛల క్లుప్తపరచుకొను తత్వముకల్గియుండరు. తమతోడివారు వ్యాపారములందు (ఇకముందు యీయవకాశము మరీ హెచ్చుగును) నెలకు వేయి రెండు వేలవరకు సంపాదించుకొనుచుండ, అత్యంతముగు భాగ్యభోగములందు తులతూగుచు తమ ముఖములను విహవందల చూపుములతో జీవించుట ఎందరితో నున్నానును; అసాధ్యముగును. ఇందువలన అత్యంతముగా తెల్వి తేటలుగల వారు ప్రభుత్వోద్యోగములకై రాకుండుటగాని వచ్చినవారు లంచగొంటులగుటగాని తటస్థియును బుచ్చుచికి ఇండియాదేశపు సర్వీసులందు రాష్ట్రీయసర్వీసులందు లంచగొండితనము ఎచ్చటనో జరుగుచుగా తప్పు తలచు తలచులకును ది విషయ వ్యాపారములకు చెల్లించగలిగినంత పెద్దదీరమును చెల్లించుటకును చూచు ప్రభుత్వము తక్కినాదు పెగా చెల్లించుట కిష్టములేదు. ఇదియోద్యోగమున ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లాండు, జర్మనీలందులెవలె మనదేశముందును గొప్పప్రతిష్ఠ కలదు. ప్రభుత్వసేవలోనుట ఎవరనో యుత్తములకు యిష్టముకూడదు. కనుక నెలకు వెయ్యిరూపాయలకు మించకుండా నుందు జీతములు పెద్దయుద్యోగులకు చెల్లింప నొప్పుకొనుట శుభప్రదము, లాభకరము.

జర్మనీయందు జీవితాధారమునకు తగినంత జీతము సివిలుసర్వీసువారికి తదితరప్రభుత్వోద్యోగులకు యివ్వబడు



చున్నది. బ్రిటిషువారి ప్రజాస్వామిక దేశముల, దన్నిటి యందట్టి పరిస్థితులే కలవు ఇందువలన ప్రభుత్వోద్యోగులు తమధర్మనిర్వహణము శ్రద్ధవహించుచు తమతమ సర్వ సులయొక్క ఖనతకై పాలుపంచు దేశసేవచేయుచున్నారు.

కాని ఫ్రాన్సునందు అన్ని సర్వసులందును చాలాతక్కు వజీరములు చెల్లించబడుచున్నవి. ఇందువలన మేధావంతు లనేకులు ప్రభుత్వోద్యోగమునకు గలప్రతిష్ఠకొరకై ప్రభుత్వపు సర్వసులందు జరుచున్నను లంచగొండితనమునకు చాలవరకు పాల్పడినవిచిచ్చుచున్నది. మరియు బ్రిటిషువారి రాజ్యాంగములందు రక్షణదళములందలి యుద్యోగులకు జీవితాధారమునకు సరియు జీతములే చెల్లి పబడుట లేదు. పారిక పలయు దుస్తులను కొనుటకీ వారిజీతములు చాలకున్నవి. పారిక పలయు శిక్షణబొందుట కెంతో ధనమును, జీవితమును సలక్షణముగా జరుపుకొనుటకు కొంత ధనము సగత్యమగుటచే ధనికుల బిడ్డలె యాయుద్యోగములందు జేరుటకు సాధ్యమగుచున్నది. ఫ్రాన్సునందును ఈ బ్రిటిషురాజ్యములందును, భారతదేశమందును సివిలు సర్వసు రక్షణసర్వసులందును ఈ కారణములవలననే ధనికులు జమీందారుల బిడ్డలకై ముఖ్యోద్యోగముల బొందకల్గిన యవకాశము కల్గుచున్నది. ఇదిచాలదుర్జయము కనుక ఇట్టి సర్వసులందు జేరువారందరికి జీవితాధారమునకు వలయు జీత



భక్త్యముల చెల్లించుట అన్ని దేశములందును అగత్యము. రక్షణదళములకు వలయు పోషక తరిబీయతుచుండియు అగు ఖర్చులను ప్రభుత్వమే భరించవలయును.

పోటీపరీక్షలందు అభ్యర్థులు ఏ యేదీక్షయనుమలగురించి తగు సమాధానములను తెలుపవలయునో జాగ్రత్తగా నిర్ణయించవలెను. ఇప్పటివరకు దేశచరిత్ర, ఆర్థిక శాస్త్రము, భౌతిక శాస్త్రములు, గణిత క్షేత్రముగణితములు, సాహిత్యముల గురించియే ప్రశ్నలు వేయుట కలదు. వీనికితోడు సంఘిక శాస్త్రము, మన శాస్త్రము, ప్రపంచ చరిత్ర, నానామత సాధారణ సూత్రములగురించికూడ ప్రతి అభ్యర్థియు తగినంత జ్ఞానము పొందయుండు అగత్యము. ఈ దినములందు నానాజాతీసామరస్యము ప్రపంచమందంతట కల్పించవలసియున్నదిగనుక ప్రపంచ చరిత్ర మతముల పోషాన్యసూత్రముల గురించి తగు పోటీ జ్ఞానమును ప్రతి ప్రభుత్వోద్యోగియు పొందవలెను. వివిధ ఉపాధ్యమెంటులకు ప్రత్యేకముగా వలయు శిక్షణను ప్రభుత్వమే ఆయా యుద్యోగుల కిచ్చుట సాధారణమై యున్నది.

కాని అనాగరిక, ఆదిమ, దీనజనుల రక్షణమొనర్చవలసిన భారత ప్రభుత్వము, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము, ఫ్రెంచి, ఇటలీ, బెల్జియము ప్రభుత్వములు అట్టి నిమ్న జాతులకు సంబంధించినట్టి ఉద్యోగములందుండు వారికి “జాతుల సృష్టి,” “సంఘ నిర్మాణ శాస్త్రము” ఆదిమ సంఘముల కట్ట బాటులు



మన శ్శాస్త్రములందు ప్రత్యేక శిక్షణ కల్గించు లగత్యము. కానిచో సివిలుసర్వీసువారు ఆఫీసాలోని నీగ్రోల నెట్లు పాలించవలెనో మన అడవిజాతుల కెట్లు సాహాయమునర్పవలెనో ఎరుగక ఆయా ప్రజలచాంఘిక, ఆర్థిక సాంప్రదాయముల వృద్ధిపరచుటకు మారు క్షీణతబొందించెదరు.

ప్రభుత్వమే రైల్వేలను, గనులను, మిల్లులను సంపాదించి వానినినడుప బ్రయత్నించుట వివిధదేశములందు హెచ్చుచున్నది. మనదేశమందు రైల్వేలు, ఆస్ట్రేలియా యందు రైల్వేలు, జర్మనీ, ఫ్రాన్సునందు రైల్వేలు, కాల్యలు మనదేశము, ఆస్ట్రేలియా, ఫ్రాన్సు, జర్మనీ ఆదిగాగల అన్ని దేశములందును అడవులు, మనదేశమందు కొన్నిమిల్లులు మత్స్యములవ్యాపారము, గంజాయి, ఉప్పునిర్మాణము, ఫ్రాన్సునందు పొగాకువ్యాపారము ప్రభుత్వములచే నడపబడుచున్నవి. ఇందులకై పేలకొలది యుద్యోగు లగత్యము. వీరందరు ఎట్టిశిక్షణపొందవలయునో నిర్ణయించుటకు కొన్ని సూత్రములను మంత్రివర్గమువారు నిరూపించవలసియున్నది. ఆసూత్రముల నమలులోపెట్టుటకు సాధారణముగు పబ్లికు సర్వీసు కమిషనులకు బదులు వ్యాపారముల యనుభవము కల్గిన పెద్దలచే నిండిన “ప్రత్యేక ఆర్థిక సర్వీసు కమిషనుల” నేర్పరచుట యుత్తమము. ఈరెండుకమిషనులకు సమానముగు వ్యవహారముల నెట్లు ఎవ్వరు నిర్ణయించవలెనో మంత్రివర్గమువారు తేల్చవచ్చును.

అర్థికసంక్షోభములు తఱచుగా కలుచుండు యీదినములందు తినుబండారములు జీవితాధారమున కగత్యుచుగు వస్తువుల ధరలు హెచ్చుటయో తగ్గుటయో తరచు కలుచుండును. ఈ హెచ్చుతగ్గుల ననుసరించి ప్రభుత్వోద్యోగుల జీతభత్యముల గూడ మార్పుట యవసరము. కాని మాటి మాటికి యీ మార్పుల జేయుటకు మారు పదివత్సరముల కొకమా రెట్టి మార్పులగత్యమో విచారించు నేర్పాటులు చేసి అత్యధికమును, విపరీతము నగు మార్పు లకస్మాత్తుగా కల్గుచో తగుపరిహార మేర్పరచుట కవకాశముకల్పించుట లాభకరము కాని, వార నెలజీతములు భత్యములపై కొలువునకు “ప్రభుత్వార్థిక వ్యాపారము” లందు జేరువారి జీతభత్యములు ఎప్పటి కప్పుడు జీవనఖర్చుల హెచ్చుతగ్గుల ననుసరించి మార్పుచుండుటకు అవకాశములు కల్పించవలెను.

ప్రభుత్వోద్యోగులు తమసాముదాయక హక్కుల రక్షించుకొనుటకై తమ యభ్యుదయము వృద్ధిపరచుకొనుటకై తమ “ప్రేక్షయూనియనుల” నేర్పరచుకొను హక్కుబొందియుండవలెను. ఈ హక్కు ఎల్లదేశములందివ్వబడుచున్నది. ఈ ప్రేక్షయూనియనులద్వారా సినిలునర్విసువారు తమకష్ట నిష్కారముల ప్రభుత్వమునకు తెల్పుటకు తమజీతభత్యములందు వలయు మార్పుల కోరుటకు అవకాశము కల్గును. ప్రజలందరిక్షేమార్థమై ప్రభుత్వము నడువవలసియున్నది.



గాన, ప్రభుత్వోద్యోగులకు 'సమ్మెకట్టు' సభికారము మాత్రమే మొసంగరాదని ఎల్లరియభిప్రాయమైయున్నది. కాని ప్రభుత్వమునకు సర్వీసులపాఠకితీప్రమగు భేదాభిప్రాయములు కల్గుచో నాని దీర్చుటకు నానాజాతిసభవారి, నానాజాతి భేదములనీచువారికి హక్కునిచ్చుట శ్రేయము. ఆమార్పునకు ఇప్పటిప్రభుత్వము లొప్పుకొనునదికను స్రజాప్రతినిధి సభవారి స్థాయి సంఘమువారియొక్కయు, సర్వీసుల ప్రతినిధులయొక్కయు సమ్మేళనసంఘముండు, అవివాదగ్రస్తమగు విషయముల తేల్చుకొన బ్రయత్నించనగును. ఇట్టి వివాదకారణముల తగ్గించుటకై, ప్రభుత్వము కార్మికులమధ్య సామరస్యమేర్పడుటకై ప్రతి "ప్రభుత్వహాపాలిత పాణిజ్యము" మను ఆపాణిజ్యమును పాలించుటలో కార్మికులయొక్క సంపూర్ణసహకారము బొందుట లాభకరము.

ప్రభుత్వోద్యోగులకు వోటుహక్కు యిచ్చుట అనవసరము. ఉద్యోగముల జేసి జీవించు ప్రజలెల్లరకు వోటు హక్కు ప్రసాదించబడుచుండునప్పుడు ప్రభుత్వపుకొలుపు నందున్నవారికి మాత్రము ఆహక్కు యివ్వవలదా? కనుకనే జర్మనీయుండు రక్షణదళములందలి యుద్యోగులు, కూలీలు ఆదిగాగలవారెల్లరికి వోటుహక్కు యిచ్చుటయేకాక ఎన్నికలందు తమవోటులనిచ్చుటకు నానకాశమిచ్చు నేర్పాటులును కలవు. ఈమధ్యజరిగిన జర్మనుదేశపు ప్రెసిడెంటు

యెన్నికలలో నముద్రముపైనున్న స్త్రీమరులయందలి కొందరు నానికోద్యోగులు తమవోటులను ప్రత్యేకముగా తంతిద్వారా పంపించి పిమ్మట వోటింగుకాగితముల పోస్తుద్వారా పంపించిరి.

ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజాప్రతినిధిసభయందుగాని సెనెటుసభ యందుగాని సభ్యులుగానుండుటకు వీలులేదను నియమ మన్ని దేశములందును కలదు. మంత్రివర్గ సభ్యులు అమెరికా దేశమునందు తప్ప మిగతా ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగము లందు శాసనసభలయందు సభ్యులైయుండుదురు. కాని శాశ్వతముగా ప్రభుత్వోద్యోగములందు జేరి, సర్వీసులలో చేర్చబడిన వారెవరు శాసనసభలందు సభ్యులై యుండరాదు. ఇంగ్లాండునందు కొందరు ప్రభువులు ప్రభువుల సభాసభ్యులై యున్నను ప్రభుత్వోద్యోగములందు యువరకు (అనగా రాజప్రతినిధులుగానుండువారు కూడను) తమసభ్యత్వపు హక్కుల నుపయోగించు కొనరాదు. ఇందులకు కారణము ఎవరు మంత్రివర్గపు టాజ్జల శిరసావహించి ప్రభుత్వ కార్యముల నెరవేరవలసియున్నారో వారు శాసనసభలయందు జేరి తమ అధిపతుల పెత్తనమును విమర్శించుచుమంత్రివర్గపు కార్య ప్రణాళికలనుజీల్చి చెండాడుటకును తేక తమకిష్టులగు మంత్రివర్గముల భూషించుటకును అవకాశముకల్గును అందువలన ప్రభుత్వోద్యోగు లందు తీవ్రతరమగు రాచకీయపక్ష విభేద



మూలు ప్రబలుటయు, తన్మూలమున ఒక భాగము మరొక భాగముతోడను, ఒక భాగము మరొక పక్షపు మంత్రీవర్గముతోడను సహాయనిరాకరణ మొనర్చుట తటస్థించును. అట్టి దుర్గతి రాజ్యాంగ శాంత్యభివృద్ధికి హానికరమగును.

ఇంగ్లాండునందు పదునేడవ శతాబ్దాంతమువరకు ప్రభుత్వోద్యోగుల సేవలకు కామన్సునభయందుచు ప్రభువుల సభయందును సభ్యత్వములుండుటచే మూడవ జార్జి ప్రభువు పార్లమెంటునందలి మెజారిటీ పార్టీని ధిక్కరించుచు, సభ్యులగు నుద్యోగులను తనయిష్టమువచ్చి నట్లు పయోగించుచుండెను. అసగా మన దేశమునందెట్లు ప్రతి శాసనసభయందును “ఉద్యోగులముఠా” యున్నదో అటులనే ఆకాలమందు కామన్సునభలలో “ఉద్యోగులముఠా” యుండెడిది. ఇచ్చటివలెనే అప్పుడచ్చటనీ “అధికారులముఠా” వారు రాజుగారు కోరినట్లు వోటుచేయుచుండెడివారు ఈ పద్ధతి ప్రజాప్రతినిధుల ఆధిపత్యమునకు విరుద్ధమగుటచే లిబరలు పార్టీవారును వారినాయకుడగు శ్రీ ఎడ్మండు బర్క్ గారును తీవ్రముగా విమర్శించి తుదకు క్రీ॥ శ॥ 1707 నాడు కొత్త శాసనముద్వారా ప్రభుత్వోద్యోగులెవ్వరు శాసనసభాసభ్యులై యుండరాదని నిర్ణయించిరి.

ఈ దినములందు ప్రభుత్వము అనేక వాణిజ్యములను స్వయముగా నడపుచుండటచే వానియందు కొలవొసర్పు కార్మికులు, గుమాస్తాలు వేలకొలది కలరు. వారికిగూడ నిట్టి సూత్రమే యనువర్తించునా కాదా యను సందియము కల్గుచున్నది. ఉద్యోగులు శాసనసభా సభ్యులుగానుండటకెట్టి యధ్యంతరములు కలవో అనన్నియు ఈ వాణిజ్యములందలి ఉద్యోగులకును వర్తించును. కనుక ఈ యుద్యోగులకు తమతరపున తమనాయకులను (ప్రభుత్వోద్యోగముందు లేని) ప్రతినిధులగా నెన్నుకొనవచ్చును. తమలో నేరైన సభ్యత్వ మాశించుచో ఆతడు తన యుద్యోగమును ముందుగా వదలవలసియుండును.

ఇప్పటివరకు ప్రజాస్వామిక రాజ్యములందు ప్రభుత్వోద్యోగులలో అనుభవవరులు అప్పుడప్పుడు వారి యనుభవమునకు సంబంధించిన బిల్లులు శాసనసభలందు చర్చింపబడుచున్నప్పుడు వానిపై తమ యభిప్రాయముల తెల్పుట కవకాశములేదు. శాసనసభలయందె చర్చ జరుగుచుండు సమయమున బిల్లులపై సుముఖముగగాని విముఖముగగాని ఉపన్యసించుటకే ప్రభుత్వోద్యోగికి యవకాశ మిచ్చుట యుక్తము కాదు. కాని శాసనసభవారి స్థాయిసంఘములు ప్రతిడిపార్టీ మెంటునకు బిల్లుల విచారణ జేయుటకు స్థాపించబడుచున్నవి కనుక ఆసంఘములు ప్రభుత్వపు ఆర్డరుల, నియమముల, బిల్లుల,



పరీక్షించునెడల నీ యధికారుల సలహాలను బొందనగును. ఆసమయమందె అధికారుల యనుభవమును స్థాయిసంఘసభ్యులు జూరగొనుట లాభకరము. చర్చనీయముగు సమస్యపై అటునిటు విమర్శించుటకు తగిన యుద్వేగుల రప్పించనగును. ఈవిధముగ సివిలు సర్వీసువారి యనుభవ పూర్వకముగు యభిప్రాయములయొక్క లాభమును శాసనసభవారు పొందుట దేశోపకార మగును. ఈయవకాశ మొసంగుటవలన ప్రభుత్వోద్వేగులుకూడ వివిధ రాజ్యాంగ సమస్యలగూర్చియు ఆర్థిక వ్యవహారముల గురించియు, శ్రద్ధమై జదువుచు, ఆలోచించుట కుత్సాహము పొందెదరు.

ఈ దినములందు నానాజాతి సామరస్య మొత్త యగత్యమో నాగరికతాభివృద్ధికి రాజ్యాంగమందు ముఖ్యులగువారెల్లరు ప్రపంచమంతయు నొక్కటనియు మానవులెల్లరు సోదరులనియు గ్రహించుట ఎంత అగత్యమో తెలుసుకొనగల్గుచున్నాము. ప్రభుత్వోద్వేగులందు పైతరగతివారు నానాజాతి సమస్యల బాగుగా గ్రహించగల్గిన శక్తి బొందుట అవసరము. అందు ముఖ్యముగా విదేశాంగపు డిపార్టుమెంటువారు వివిధదేశముల జూచి ఆయా ప్రదేశములందలి రాచకీయ ఆర్థిక సాంఘిక పరిస్థితుల విచారించి మానవకోటియందు ప్రేమ సంపాదించుకొనుట రాజ్యాంగాభివృద్ధి కారకము. కనుక ప్రతిముఖ్యుడగు ఉద్వేగికిని పది వత్సరముల కొక

మారుగాని ఐదు వత్సరముల కొకమారుగాని ప్రపంచయాత్ర చేసి నానాజాతీయమితి ఆఫీసునందు కొంతకాలము ఉద్యోగమొనర్చి వచ్చుటకు ప్రభుత్వము తనఖర్చులపై పంపుట మంచిది. ఉద్యోగులం దెవ్వరికైన సాంఘికార్థికా సమస్యల తేల్చుటకు స్వతంత్ర భావములు తట్టినచో తమదీపార్థ మెంటుల యనుభవముతో క్రొత్తమార్పులు ప్రభుత్వపు భవనమందు కల్గించు టగత్యమని తట్టుచో శాసనసభవారి స్థాయిసంఘములవారికి తమ రిపోర్టులను నివేదించుట కవకాశ మీయవలెను. ఆసంఘము లంగీకరించిన ఆరిపోర్టుల ప్రకటించనగును.

ఈ యుద్యోగులు ప్రజల పీడించకుండా ప్రజాసేవ గోచేయుచు ప్రజానురంజకముగా ప్రభుత్వ కార్యముల చక్కబెట్టుటకై తగు కట్టుదిట్టముల జేయుట అగత్యము. ఎన్నికసర్పతిగల అమెరికాయందు ప్రజల కయిష్టుడగు నుద్యోగుని పదభ్రష్టుని చేయుటకు 'వోటు' చేయు (Recall) హక్కు కావలెనని కొందరు సంస్కారవాదులు కోరుచున్నారు. కొన్ని రాష్ట్రములం దిట్టియధికారము ప్రజల కివ్వబడియే యున్నది. కాని ప్రభుత్వముచే పోటీపరీక్షలద్వారా పబ్లికు సర్విసుక మీషను వారితోద్పాటుతో నియమింపబడు నుద్యోగుల నదుపుమాజ్ఞలం దుంచుటకు మంత్రివర్గమువారికి సంపూర్ణ హక్కు ఒసంగబడవలెను. ఐతే న్యాయమూర్తులును పబ్లికు సర్విసుకమీషనుల సభ్యులును అట్టి యితరముఖ్యోద్యోగు



లును సూత్రము తానననభివారిచేతప్ప మంత్రివర్గముచే పద  
భిష్టత బొందరాదు. మిగిలినవారి వందరిని పబ్లికుసర్వీసు  
కమిషనరువారి ఫలహాలపై గాని, సమాకారముపై గాని ఆక  
మీసనుతో నిమిత్తములేకనేగాని అవసరము కల్గినప్పుడు  
తగులీతి లిక్కించుటకు మంత్రివర్గము వారికి హక్కు అన్నిదేశ  
ములందును కలదు.

మంత్రివర్గములకు ఎట్టిశిక్షలు వేయదగునో  
నిర్ణయించుట కొన్ని సూత్రములను ప్రభుత్వోద్యోగుల  
సమాకారములతో మంత్రివర్గమువారు ముందుగానే ప్రకటిం  
చవలయును. శిక్షార్హులగు ఉద్యోగుల కెట్టిశిక్ష వేయన  
గునో నిర్ణయించినప్పుడుచూడ యుద్యోగుల ప్రతినిధులసల  
హాలను మంత్రివర్గమువారు పొందుట శుభప్రదము. ఈ కా  
ర్యములు సుగమములగుటకై ప్రభుత్వపుప్రతినిధులు, ఉద్యో  
గులప్రతినిధులు సమానముగా కల్గియున్న “సర్వీసు సమ్మేళన  
సంఘము” ను స్థాపించుట శుభప్రదము. ఇట్టిసంఘములు ఇంగ్లాం  
డు, జర్మనీ, ఆస్ట్రేలియాలందు కలవు. ఫీనినే యింగ్లాండు  
నందు “Wineatly Committees” అందురు. ఈసంఘములు  
ప్రతిఉద్యోగుల చర్యలకు సంబంధించిన ప్రతివిషయమందు  
ను తమసలహాల నివ్వవచ్చును. గాని తుదితీర్మానము మం  
త్రివర్గమువారే తమబాధ్యతపైననే తేల్చుకొనుట యు  
త్తమము.

తప్పులొనర్చుకున్నను ప్రభుత్వోద్యోగులు తమయు  
 ద్యోగ వ్యవహారముల నడపుటలో ప్రజలకు సానునయముగ  
 ప్రీతికరముగ ప్రవర్తించి ప్రజాభ్యుదయము వృద్ధిపరచఁ  
 బ్రయత్నించుటమంచుట మంచిది. వారిట్లు చేయునట్లు జాగ్ర  
 తచేయుటకు మంత్రవర్గమువారికిగాని శాసనసభవారి డిపా  
 ర్టుమెంటుల స్థాయిసంఘములకుగాని పూర్తిగా సాధ్యముకా  
 జాలదు. కనుక ప్రతిజిల్లామీద, ప్రతిజాగిర్యమునకును, వీలు  
 కల్గిన సహాయములందెల్ల స్థానికముగా ప్రజానాయకులగు  
 వారిని నిచ్చట జాతీయసభాసభ్యులను ఆయావ్యవహారము  
 లకు సంబంధించిన ప్రజాసంఘముల ప్రతినిధులనుజేసి సల  
 హాసంఘముల స్థాపించుట అగత్యము. అనగా ఇకాకమటాకు  
 డిపార్టుమెంటు ఉన్నదనుకొందము. మనదేశముం దిప్పుడు  
 ప్రతిజిల్లాకొక్కరు లేక ఇద్దరు ఆఫీసరులున్నారు. వీరికి ఎవ్వ  
 రెవ్వరిపై నెంతెంతశిస్తువేషముకలదో నిర్ణయించు నధికారము  
 కలదు. అనేకమారు ... వీరు స్థానికపు స్థితిగతుల తెలుసు  
 కొనక తరుకిష్టమువచ్చినట్లు శిస్తుకట్టుట కలదు. అట్టియెడ  
 ఇబ్బందిలోపడిన సాహుకారు వీరివద్దనే తిరిగి మొరపెట్టు  
 కొనవలసియున్నది. వీరి తీర్పు సుముఖముగ నుండకున్న  
 వీరిపై యుద్యోగియగు అసిస్టెంటుకమిషనరుగారి పైనలు  
 తీర్పునకు పోవును. ఆయన సాధారణముగా ఆఫీసరుగారి  
 తీర్మానమునే అంగీకరించును. మనసూచనప్రకారము జిల్లా



యుద్యోగికి పిచ్చుట అసిస్టెంటు కమిషనరుకు సలహాయిచ్చుటకై ప్రజానాయకుల సంఘమొకటి యుండును. ఆ సంఘమువారు వివాదగ్రస్తముగు వ్యవహారముల గురించి తగు సలహాల నిత్తురు. ఈయిద్దరి ఆఫీసులనద్దనుండు సలహాసంఘము లేకాభిప్రాయము బొందుచో కమిషనరునకు అప్పీలు ఉండును. అచ్చటను కమిషనరు తనయుద్యోగుల సలహాసంఘము క్రిందటి సంఘముల బలపరచుచో మునిషివర్గమువారి విషయమును పరిష్కరించవలెను. ఇటులనే పి డబ్లియు. డిపార్టుమెంటులోకూడ వోవరుశీయరుతో గ్రామపంచాయితీలు, యజ్జిక్యూటీవు యింజనీయరుతో ఇన్ఫ్రీగేషనుబోర్డులు సూపరింటెండెంటు యింజనీయరుతో మాగాణిరైతులు, ఛీఫ్ యింజనీయరుతో శాసనసభాస్థాయి సంఘసభ్యులు సహకారమొనర్చుచు ప్రజలహక్కుల కాపాడుచుండుట అవసరము. ఇప్పుడిట్టి ప్రజాసంఘముల యాజమాన్యము సహకారము లేకుండుటవలననే రైతులు అధికముగా ప్రతిమాగాణి యుద్యోగికి లంచము లివ్వవలసి వచ్చుచున్నది.

ప్రభుత్వోద్యోగులందు స్వామిభక్తిపరాయణత న్యాయమార్గానువర్తనము ధర్మపాలనాబుద్ధి నిష్పక్షపాతశీలము వృద్ధిపొంది ఇప్పుడు ప్రచారమైయున్న లంచగొండితనము కులాభిమానము వగైరాలు రూపుమాయవలెనన్న వారి సంఘములు స్థాపించబడి వానిద్వారా పెన్ననుపుచ్చుకొన్న

వారు ఉన్నతాధికారములందుండువారు ఉద్యోగులందు తమ వృత్తిపై నను తమస్థానముపై నను గౌరవము అభిమానము కల్గించవలసియున్నది. మంత్రులుకూడ నిట్టిసంఘములందప్పుడప్పుడు పనినయింపుచుండవలయును. ప్రభుత్వపు సహాయముచే ఈసంఘములు దేశమందలి తత్వజేతలు రాచకీయవేతలచే సలహాలను బొందుచు దవలెను. ఉద్యోగులు సంధిగ్రామములందు అరాచకముననుపప్పును నిర్బంధవిధానము ననుసరించి పెట్టవలసినప్పుడప్పుడు తాము చేయవలసిన కార్యములు చట్టసమ్మతములగునా కాదాయని విచారించి సంఘసహాయముబొందుటకు గాను ఈసంఘము అనుభవశాలురును ప్రతిభాశాలురునగు న్యాయవాదుల సహాయము బొందుచుండవలయును. అశాస్త్రీయముగు కార్యముల జేయుమని ప్రభుత్వము శాసించుచో ఆకార్యముల నిర్వహింపబాలకగాని ఆకార్యముల జేయనిచ్చగించకగాని, ఏప్రభుత్వోద్యోగియైనను సెలవుగోరుచో, లేక ట్రాన్స్మిగ్రుగోరుచో ప్రభుత్వముట్టియుద్యోగి కాసాకార్యము కల్గించునట్లు చేయుట యీసంఘముయొక్క ధర్మము.

రాచకీయాధికారము (వోటునకు మినహా) యేమాత్రములేక రాచకీయజీవితమందు ప్రజలతోబాటు స్థాయిసంఘములకు రహస్యముగా తమసలహాలనిచ్చుటకుతప్ప తదితర ప్రాముఖ్యత పొందలేకుండు యీప్రభుత్వోద్యోగులకు వారి



వారి సేవాపరాయణత ననుసరించి ప్రభుత్వము తగుగౌరవాదరముల కల్పించుచును గట్ట వాడియొందున్నది. ఒక్క అమెరికా, జర్మనీ ప్రాన్సునందు తప్ప తదితర దేశములందు విరుదములు వీరికివ్వబడుచున్నవి. అన్ని దేశములందును వీరికేదో మౌళిక విధముగు మరియొక మన్ననగా ప్రభుత్వముచే కల్పించబడుచునే యున్నవి.

ప్రభుత్వపుటాజుల నుండి వచ్చే తమ భర్త్యులకు నిర్వహించుటకు ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రయత్నించుటలో తలవని ముందుగా ప్రజలయందేరి తెనను ధన, మాన ప్రాణసవ్యము కల్గుచో ఆ యుద్యోగులనే అనష్టపరిహారము కల్పింపవలయును గాని సాధిగాదు తమకు కల్పిత కష్టపరిహారము కై పోరులు చూపించుటకు పోరులలరె పున వ్యాయమున్నచో అనష్టపరిహారమును ప్రభుత్వమే కట్టియివ్వవలసిన వును ప్రభుత్వోద్యోగి తెలిసియే మార్గములొనర్చుచో అనష్టపరిహారమును ప్రభుత్వమే చెల్లించినను అతనికి తగుశిక్ష వేయుటకు ప్రభుత్వమునకు హక్కు ఉండవలెను.

కాని ప్రభుత్వోద్యోగములం దుండువారు తాము తమ యుద్యోగరీత్యా చేయు కార్యములవలన కల్లు మంచి చెడ్డలకు తదితర పోరులవలెనే బాధ్యులై యుందురు. కనుక ప్రజాసామన్యమునకు ఉద్యోగులకుమధ్య న్యాయస్థానములందువారు నిందార్హులై యున్నయెడల ఏమాత్రము భేదము కల్పించరాదు.

ఈవిధముగ బ్రతిషువారి ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగములందు. తదితర బ్రతిషువారి సామంతరాజ్యములందును ప్రభుత్వోద్యోగులు తదితరులవలెనే న్యాయస్థానములందు, వారొనర్చిన తప్పిదములకు, శిక్షాపాత్రులగుదురు. ఇందువలన, ప్రభుత్వోద్యోగులు ఎల్లప్పుడూను తమ యుద్యోగధర్మనిర్వహణముందు చట్టబద్ధముగా ప్రవర్తించవలెనని ప్రయత్నింతురు. మరియు, తాము ప్రభుత్వోద్యోగులముగ దాముని, నిరంకుశముగా నిర్వహితో ప్రవర్తించుటకు సాహసించు. న్యాయస్థానములు ప్రభుత్వమువలనో బహుశ స్వతంత్రించియుండును గనుక, తప్పిదమునర్చిన యుద్యోగులు తప్పక శిక్షింపబడుదురు. ఇట్టియుద్భవములు కల్గుచుండుటకే, ప్రభుత్వమునంతనరకు ప్రభుత్వము తనయుద్యోగులకు కల్గునప్రయోగ కట్టియిచ్చును. ధన నష్టమే కాక, యుద్యోగులకు, కై నా నాశిక్షపడుచో, దానిని, అనాధారణనర్హితులందులప్పు, ప్రభుత్వము తప్పింపసాహసించును. గనుకనే, బ్రతిషువారిరాజ్యములందు ప్రభుత్వోద్యోగులెల్లప్పుడూ తాననబద్ధముగానుండు కార్యములనేచేయుచు ఆజ్ఞలనే అమలుజరుపుటకు ప్రయత్నింతురు.

జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, స్పెయిను, పోర్చుగలు, బాలకురాష్ట్రములందుమాత్రము మరొకపద్ధతి ఆచరణయందున్నది. దానిప్రకారము ఏపౌరునకైనను, ప్రభుత్వోద్యోగియొక్క చర్యలవలన నష్టమో కష్టమో కల్గుచో,



ఆతనిపై తగుచర్యను తీసుకొనుటకు బ్రిటిషురాజ్యములందు వలె సాధారణకొద్దులకు వెళ్లగల్గుటకు మారు “అడ్మినిస్ట్రేటివు కొద్దులకు” వెళ్ళవలెను. ఆకొద్దులు సాధారణపౌరులకు వర్తించు న్యాయచట్టముల నమలు కొప్పెట్టుచుండుటకు మారు ప్రత్యేకమగు “అడ్మినిస్ట్రేటివు” శాసనముల నమలుపరచు చుండును. బ్రిటిషువారి న్యాయమూర్తులు ప్రభుత్వమునకు లొంగనివారైయుండ, “అడ్మినిస్ట్రేటివుకొద్దులకు” న్యాయమూర్తులు ప్రభుత్వముచే నియమించబడి, ప్రభుత్వమునకు లోబడి యుండురుగనుక, బ్రిటిషువారిదేశములందువలె పౌరులకు, ఉద్యోగులకెదురుగా న్యాయముజరుగునని చెప్పవలసివేదు. అనుభవముండును, బ్రిటిషురాజ్యములందు, ప్రభుత్వోద్యోగికి కల్గురక్షణకంటె అడ్మినిస్ట్రేటివుకొద్దులకుగల్గిన దేశములందు హెచ్చురక్షణకల్గుట తటస్థించుచున్నది.

ప్రభుత్వోద్యోగులకు “అడ్మినిస్ట్రేటివు” శాసనసముదాయమే హెచ్చులాభకరముగానున్నది. కాని ప్రజలకు, బ్రిటిషువారి న్యాయశాసనసముదాయమే హెచ్చుశ్రేయోదాయకముగాను, సౌఖ్యదాయకముగాను పరిణమించుచున్నది. మనదేశమందిప్పటికి బ్రిటిషువారి పద్ధతియే యనులు నందున్నదికనుక, అయ్యదియే పౌరులకు శ్రేయోదాయకమైనదిగాన, ఆపద్ధతినే యికముందును నిల్పుకొనుటయు తమము.

## పదునొకండవ ప్రకరణము.

ప్రతిరాజ్యాంగమునకు అధ్యక్షుడొకడుండును. ఇంగ్లాండు, బ్రిటిషువారి సామంతరాజ్యములు, అధినివేశరాజ్యములు, సయాం, ఆఫ్ఘనిస్తానము, పర్షియా, నార్వే, స్వీడను, ఇటలీ, జుగోస్లావియా, జపాను, భారతీయ రాజ్యాంగాధ్యక్షుడు.

స్వదేశసంస్థానములందు, ఆతనిని “రాజు” లేక “చక్రవర్తి” యనుటకలదు స్విట్జర్లాండు, పోర్చుగల్, స్పెయిను, ఫ్రాన్సు, జర్మనీ, పోలాండు, ఆస్ట్రియా, అమెరికా, దక్షిణఅమెరికా రాజ్యములందాతని ‘ప్రెసిడెంటు’ అందురు. జుగోస్లావియా, ఆఫ్ఘనిస్తానము, పర్షియాలుందు సంపూర్ణముగాను, జపాను, భారతీయస్వదేశ సంస్థానములందు చాలవరకు, ‘రాజు’ నిరంకుశాధిపతియై యున్నాడు. మిగతారాజ్యములందు, రాజ్యాంగమున కధ్యక్షతమాత్రమువహించి ప్రజాప్రతినిధిసభవారికి బాధ్యులగు మంత్రివర్గమువారి సలహాననుసరించి, సహకారముతో మంత్రివర్గపుటంగీకారముతోడనే రాజు తన బాధ్యతలనెరవేర్చుగల్గుచున్నాడు. కనుక బాధ్యతాయుత మంత్రివర్గములు కల్గినదేశములందు, రాజు, నాచుమాత్రమునకే, రాజ్యాంగాధ్యక్షుడై మంత్రివర్గమువారికి సలహాలనిచ్చుచు, వారితో సహకార మొనర్చుచు, మంచిచెడ్డల జెప్పుచుండుటకే అర్హతకల్గియుండును. ప్రెసిడెంటులు



కల్గిన, రిపబ్లికులందును, ప్రెసిడెంటున కొకేవిధమైనయధికారములు లేవు. స్విట్జర్లాండునందు, మంత్రివర్గముచే ఎన్నుకొనబడి ఆసభకధ్యక్షుడైనవాడె ఒక్కవత్సరమువరకు ప్రెసిడెంటుగావ్యవహరించును. కనుక, ఆరిపబ్లికుప్రెసిడెంటు తానుగూడ యొకమంత్రియై మంత్రివర్గముకధిపతియై యుండును. అమెరికాయందట్లుగాక, నాల్గువత్సరములకొక్కమారు ప్రజలందరిచేతను ఎన్నుకొనబడి, సమ్మేళనరాజ్యాంగనిర్వహణ భారమంతయు తలపెనిడుకొనుచున్నాడు. స్విట్జర్లాండులో ప్రెసిడెంటువలె, తాను మంత్రిగామాత్రము వ్యవహరించక మంత్రివర్గమునె నిర్మించుచు, అచ్చటివలె, శాసనసభలకు బాధ్యుడైయుండక ప్రజలకే బాధ్యుడై అమెరికాప్రెసిడెంటుపెత్తనముచేయుచున్నాడు. ఆతడే రాజ్యాంగాధ్యక్షుడై తనదేశమునకు తలమానికమై తనదేదేశీయులకు ప్రధానపూరుషుడై యుండును. కాంగ్రెసువారిబిల్లుల నామోదించి పానిని శాసనములుగా ప్రకటించుటకు యుద్ధమునడపుటకు రక్షణదళములపోషించుటకు రాజ్యాధికారమును నడపుటకు నాతడు అర్హుడు. ప్రభుత్వమంతయు నాతనిపైననే యాధారపడియుండును. టర్కీయందలి ప్రెసిడెంటు ప్రజాప్రతినిధిసభవారిచే నెన్నుకొనబడు చున్నాడు. నాల్గువత్సరముల వరకు ఆతడుద్యోగమందుండును. తనకిష్టమైనవారి నె, మంత్రిలుగానియమించి అందొక్కరిప్రధానమంత్రిగా నిరూపించుచుండును.



శాసనసభవారిబిల్లులను ఆతడు అమెరికాప్రెసిడెంటువలెనే, సభవారియనుమతిబొందిన పదిదినములలో నిరాకరించుటకధికారముకలదు. అమెరికాయందలి ప్రెసిడెంటువలెనే ఆతడును రాచకీయపక్షములలో నొకదానికి వాయకుడైయుండును.

మిగతారాజ్యాంగములందలి ప్రెసిడెంటులు, బాధ్యతాయుతమంత్రీవర్గములకల్గిన రాజులవలెనే, తమ మంత్రీవర్గములతో సహాకారమొనర్చుచు, వారియాజ్ఞలపాలించవలసియుందురు. ఫ్రెంచిప్రెసిడెంటు, ఏడు వత్సరములకొకమారు, రెండుశాసనసభల సమ్మేళనముగు “సేషన్ ల్ అస్సెంబ్లీ” వారిచే నెన్నుకొనబడును. జర్మను ప్రెసిడెంటుకూడ ఏడుసంవత్సరములకొకమారు నెన్నుకొనబడుచున్నాడు. కాని వోటరులెల్లరు, ప్రొపోజ్షన్ ల్ ప్రాతినిధ్యసూత్రము ననుసరించి ఆతని నెన్నుకొనవలెను. తదితరదేశములందలి, రిపబ్లికుయొక్క రాజ్యాంగవిధానము సక్రమముగా జరుగుట లేదుకనుక, వాని ప్రెసిడెంటులగూర్చి వివరముల తెలుపజాలము.

రాజులెల్లడ, వంశపారంపర్యాయముగా, తమస్థానములనాక్రమించుకొనుచున్నారు. జపానుచక్రవర్తి, సూర్యవంశీయుడట మన స్వదేశస్థానాధీశులును, సూర్య, చంద్రవంశీయులట. కలకాలమునుండి రాజ్యమేలుచుండిరట. అమెరికా ప్రెసిడెంటునకు ఓకేవ్యక్తి రెండుమారులకంటె, వరుస.



గా అభ్యర్థిగా నిలబడరాదు. ఫ్రాన్సు, జర్మనీ, టర్కీలయందు, రెండుమూరులు పరుసగా ఒకరి పైసిడెంటుగానుండనగును. జర్మనీయందు మూడవమూరు నారుండరాదు. బ్రిటిషువారి అధినివేశ దేశములందును, ఇండియానుందును, గవర్నరుజనరలుగారు, ఏనువన్నీములకొనినవారు నియమింపబడెదరు. అవసరమగుచో, వారిరెండు వత్సరములవరకు, వారిని ఆస్థానమునందే రాజుగారు నిలుపనగును.

బాధ్యతాయుతరాజ్యాంగాధ్యక్షుడు (రాజుగాని, ప్రెసిడెంటుగాని) బాధ్యతాయుతమంత్రివర్గముతోఁ జలసి, తన బాధ్యతల నెల్లు నిర్వర్తింపవలయునో విచారితము. ఈయధ్యక్షుడు అన్ని దేశములందును, రాజ్యాంగవ్యవహారములకు ప్రధానాధికారి. ఆయన పేరున నె, రాజకీయ పెత్తనమంతయు జరుపబడును. శాసనములు ప్రభుత్వపు ఆర్డినెన్సులు, ప్రభుత్వపుచర్యలన్నియు ఆయన పేరున జరుపబడవలెను. రాజముద్ర ఆయన ఆజ్ఞపై, ప్రతి ప్రకటనపైనను వేయబడును.

శాసననిర్మాణమందు, ఈతనికికొంత ప్రత్యేకబాధ్యతకలదు. ఇంగ్లాండు, బ్రిటిషువారి అధినివేశ రాజ్యాంగములందు, ఫ్రాన్సు, నార్వే, స్వీడను రాజ్యములందును, శాసనసభవారిచే సంగీకరింపబడి, రాజ్యాంగవిధానపు చట్టానుసారముగ నున్న బిల్లులను, మంత్రివర్గమువారు బలపరచుచో, ఈయధ్యక్షు డంగీకరించవలసి యున్నది. ఆస్ట్రేలియానుందు,

సెనెటుసభవారు ప్రజాప్రతినిధిసభవారు బిల్లుల నంగీకరింపనిచో, రెండుసభలనంత మొందించి, క్రొత్తగా సమావేశపడుకొత్తసభల సమ్మేళనసభయందట్టి బిల్లులప్రవేశపెట్టుటకు, గవర్నరుజనరలుగారు సహకారమొనర్చవలెను. ఆసమ్మేళనసభవారు ఆబిల్లునంగీకరించుచో, అతడద్దాని రాజుగారిపేర శాసనముగా ప్రకటించవలసినదే ! మిగతా దేశములందుచట్టపూర్వకముగా శాసనసభలుబిల్లులనంగీకరించుచో, సంశయమేనూత్రము జూపెట్లక రాజ్యాంగాధ్యక్షుడు వానిని శాసనములుగా ప్రకటించవలెను. తుదకు జర్మనీయందు, రెండుసభలచే నంగీకరింపబడిన బిల్లును ప్రెసిడెంటుగారు, “రిఫరెండము”నకు తేవచ్చును. ప్రజాప్రతినిధి సభవారిలో మూడవ వంతుమంది ఏబిల్లునైన శాసనముగా ప్రకటించుటకు రెండు నెలలనా యిదా వేయమనికోరినపిమ్మట వోటరులందరిలోయిరువదవవంతుమంది “రిఫరెండము” కావలెననికోరుచో, అట్టి బిల్లును ప్రెసిడెంటుగారు “రిఫరెండము” నకు తేవలసియున్నది.

ప్రతి ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగమందును (అమెరికాయందుతప్ప) రాజ్యాంగాధ్యక్షుడు చేయుప్రతికార్యమునకును మంత్రీవర్గమునందలిసభ్యులలో ఎవరో యొకరు బాధ్యతవహించవలయును అమెరికాలో ప్రెసిడెంటు తనచర్యలకేరికి బాధ్యుడుకాదు. తానునడపిన పెత్తనము ప్రజలకు బాధకరమగు



చో వారాతని రాజవిద్రోహమునకై శిక్షితు చేయవచ్చునే కాని, అనుదినచర్యలకు మరేయితరయ్యద్యోగియు నాతనిపై లేడు. ఇగ్నాండుయొక్క రాజ్యాంగవిధానపు ఆచారమగు “రాజుగారు తప్పొనర్చరు” అను సూత్రము తదితరదేశములందంగీకరింపబడినది. కనుక శాసననిర్మాణమందుగాని, కార్యనిర్వహణమందుగాని, రాజు లేక ప్రెసిడెంటుగారి పేర బయ్యలెడలు ప్రకటనలనన్నిటికి మంత్రివర్గమువారు బాధ్యులై యుండవలెను. కనుక ఏరాజునకుగాని ప్రెసిడెంటునకుగాని, మంత్రివర్గమును నిరాకరించి స్వతంత్రముగా ఏపెత్తనము చేయుటకును నీలులేదు. ప్రజాప్రతినిధిసభవారి విశ్వాసమును జొగ్గొట్టుకొనిన మంత్రివర్గమును రాజీనామా నివ్వమనికోరుటకు అధ్యక్షునకు అధికారముకలదు. పీమ్మటప్రజాప్రతినిధిసభవారి కంగీకారమగు మరొక మంత్రివర్గము నాతడు నిర్మించవచ్చును. ఈరెడ కార్యములును మంత్రులయొక్క బాధ్యతపై ననే చేయబడును. రాజీనామాయొచ్చుమంత్రులు తమ రాజీనామాలపై నను నూతనముగా మంత్రిత్వముల బొందువారు తమయ్యద్యోగ స్వీకారపత్రములపైనను దస్కతు చేయవలెను, ప్రజాభిప్రాయమును ప్రజాప్రతినిధిసభవారు సరిగ్గ ప్రకటించుట లేదనియు, మెజారిటీకి జేరిన మంత్రివర్గమువారు ప్రజాభీష్టములకు వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించుచున్నారనియు, ప్రెసిడెంటుగారి భిప్రాయపడుచో మెజారిటీవారి

మంత్రీవర్గమును పంపివేసి మైసూరిటీ హక్కునాయకులలో నొకరిని మంత్రీవర్గమునేర్పరుపకొరి కొత్తమంత్రీవర్గముయొక్క యనుమతిపై ప్రజాప్రతినిధిసభను అంతమొందించి, జనరలు ఎలెక్షను జరుపవచ్చును. కొత్తయెన్నికలందును బెనుకటి మైసూరిటీహక్కుమే జనుమందుచో వారినాయకునే తిరిగిప్రధానమంత్రిగా నియమించవలెను. ఈవిధముగా రాజ్యాంగాధ్యక్షుడు ప్రజాభిప్రాయమును ప్రకటించుటకై మంత్రీవర్గముల కూర్పుచేయునలయునన్నను మంత్రులయొక్క యనుమతిపొందవలెను. ఫ్రాన్సునందుమాత్రము మంత్రులసలహాపైగాని సెనెటు సలహాపైగాని, ప్రజాప్రతినిధిసభ సంతమొందించు అధికారము పెరిగియున్నది.

అధికారమందున్న మంత్రీవర్గములతో ఎక్కువగా సోరాసు గవర్నరుజనరలులను, రాజీనామా యిచ్చి రమ్మనుమని ఇంగ్లాండు రాజుగారుకోరుట యంతవరకు ఆచారమొప్పునది. ఏతే 1920 సంవత్సరమువరకు, రాజుపేటనట్టి ఆజ్ఞనిచ్చుటకు ఇంగ్లీషువారి మంత్రీవర్గమునకే అధికారముండెను కాని అప్పటినుండి రాజునకట్టి సలహానిచ్చి ఆయానిర్ణయకులగు గవర్నరుజనరలులను పదార్థములచేయుటకు బాధ్యతవహించవలసినది అధినివేశ రాజ్యముల మంత్రీవర్గములైయున్నవి. ఇంగ్లాండునందు రాజుఅక్రమవర్తననుడగుచో కానుచ్చువిధమున నిందితుడేసి ప్రభుత్వసభముందు నిచారము తేవచ్చును. పార్లమెం



టువారు ప్రధమచార్లెసు రాజును వధించుటబట్టి రెండవ చార్లెసుగారిని పదభ్రష్టునినిజేయుటబట్టి, ఆతడుశిక్షాపాత్రుడైనచో శిక్షనునిర్ణయించుటకు ప్రభువులసభకధికారమున్నదని తలంచవచ్చును. ఫ్రాన్సు, జర్మనీదేశములందు ప్రజాప్రతినిధిసభవారికి ప్రెసిడెంటును నిందితుగాజేయుటకు హక్కుగలదు, జర్మనీయందు ప్రజాప్రతినిధి సభవారట్లు, మూడింట రెండువంతులమంది యంగీకారముతో ప్రెసిడెంటును నిందితుగాజేసినపిమ్మట ప్రెసిడెంటుగారు తనయధికారమును తాత్కాలికముగా వీడవలెను. అంతనా ప్రెసిడెంటుగారు తన ఉద్యోగమందుండనగునా, లేదా యని తేల్చుటకు “రిఫరెండము” జరుపబడను. దానిద్వారా ప్రజలు ప్రెసిడెంటుగారినే బలపరచుచో, లేదానే ప్రజాప్రతినిధిసభవారు అంతమొందుటయ, తిరిగి జనరలు ఎలక్షనులు జరుగుటయు తటస్థించును. ఈ ప్రధమంగా రాజ్యాంగాధ్యక్షుని అనంతరముకల్గినప్పుడే, పదభ్రష్టునిచేయుటకైనను, ప్రజలకు తగు యనకాశములుండటమేలు. అట్లుకానిచో ప్రెసిడెంటుగాని, గవర్నరుజనరలుగాని, తనకునచ్చినమంత్రీవర్గమునే బలపరచుచు, ప్రతిపక్షనాయకుల నిరాదరణచేయుచున్నను. ఫ్రాన్సునందు శ్రీప్రెసిడెంటుమిల్లరాండుగారు, శ్రీపాయింకారేగారి మంత్రీవర్గమునే బలపరచుచు జనరలు ఎలక్షనులతోకూడ అమంత్రీవర్గమునే అంగీకరించవలెనని వోటరులకు తనసలహాను ప్రకటించిరి.

ఇటుల చట్టవిరుద్ధముగుచర్యకుపాల్పడిన పెరిగి డెంటును క్రొత్తగా సమావేశపడిన ప్రజాప్రతినిధిసభవారు తీవ్రముగా విమర్శించి నిందితులను పరీక్షించిరి. వెంటనే ఆతఁడు తన పదవికి రాజీనామా నివ్వవలసివచ్చెను. అటులనే బ్రిటిషు అధిని పేత రాజ్యాంగములందు గవర్నరు జనరలుగారు ఒక మంత్రివర్గమును పదభిష్టతనొందించి క్రొత్తమంత్రివర్గమును (మైనారిటీపార్టీకి చెందినది) నిర్మించి ప్రజాప్రతినిధి సభవారి నంత ముందించినపిమ్మట క్రొత్త సభవారి యొక్క మెజారిటీ, దేశుక పదభిష్టతైన ప్రధానమంత్రినే బలపరచుచో, ఆతడు వెంటనే తనపదవికి రాజీనామా నివ్వవలసివచ్చును. ఔస్ట్రేలియను ఆక్టుప్రకారము అధిని పేత రాజ్యాంగపు ప్రధానమంత్రియొక్క సలహాలపై బ్రిటిషురాజు తనయాధిపత్యము ననుపవలసియుండును కనుక ఆరాజుయొక్క ప్రతినిధియగు గవర్నరుజనరలుగారు ప్రజాప్రతినిధిసభవారిచే సంగీకరింపబడు మంత్రివర్గమును పదభిష్టతనొందించ నాహసింపరాదు.

రాజ్యాంగాధ్యక్షునికి రాచకీయపక్షములతో సంబంధ మేమాత్రము కూడదు. ఆతని కన్నిరాచకీయపక్షములు సమానముగనే యుండవలెను. ఆయన శ్రీనిక్టోరియా రాజ్య గారు తనకిష్టుడగు శ్రీలార్డు బీకన్సుఫీల్డుగారి పార్టీసంఘముగు “ప్రిమ్రోజు లీగు”ను బలపరచినట్లు చేయరాదు. నిష్పక్షపాతముగ మంత్రివర్గమునందు జేరు మంత్రులందరి



నాకేరీతి గౌరవించుచు ప్రజాప్రతినిధిసభయొక్క మెజారిటీ  
కే మంత్రివర్గము నేర్పరచు సభ్యత కల్గించుచు మంత్రుల  
యభిప్రాయములను సాదరముగా మంత్రివర్గమునకున్నీసభ  
ముల సహాయము చేయుచుండుట అధ్యక్షుని ధర్మమాయున్నది.  
ఎన్నికలంగు మంత్రివర్గముగాగాని, వ్యతిరేకముగాగాని  
ఆతడు ప్రవర్తించరాదు. ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించియే  
ఆతడెల్లప్పుడు మంత్రిగై యీ సభాకార మొనర్చుచుండ  
వలయును.

ఈవిధముగా ఏరాచకీయపక్షమునకు జెందక ము  
త్రులకు మించి స్వతంత్రముగానే యధికారము నుపయో  
గించజాలక, మంత్రులు కోరినవిధముగానే అన్నివ్యవహారము  
లందును ప్రవర్తించవలసిన రాజ్యాంగాధ్యక్షునకు రాజ్యాంగ  
సేవచేయుటకుగాని ప్రజాసేవ నొనర్చుటకుగాని ఎట్టియవకా  
శములు కల్గునో నిచారితము. నిరంకుశముగాగాని తనంత  
తానేకాని ఎట్టియధికారమును చెలాయించుట కాతనికి వీలు  
లేదు. శిక్షాపాత్రులగువారిపై వేసిన శిక్షల తగ్గించుటకు  
గాని భూమణార్హులైనవారికి బిరుదములిచ్చుటకుగాని ఆతడు  
తనమంత్రుల యిష్టప్రకారమే ప్రవర్తించవలసియున్నది.  
కాని సాధారణముగా ఆతడీకోర్కెలను కొంతవరకైన సఫల  
పరచుటకు మంత్రులు సన్నుతించుచుందురు. దేశసేవను  
పాఠ్యముగా సేవను చేసిన యుత్తమపురుషుల గౌరవించ ఆతడు



పూనుకొనుచో మంత్రవర్గము అభ్యంతరపెట్టెను. కనుక సర్వ పక్షసమానభావము కల్గిన రాజ్యాంగాధ్యక్షునకు దేశసేవా తత్పరుల గౌరవించునవకాశము కల్గుచుండును.

విదేశ రాజ్యాంగ ప్రతినిధుల నిజాన దేశములందు తన దేశీయుల తరపున గౌరవమర్యాదల నిచ్చిపుచ్చుకొనుటకు విదేశాంగవ్యవహారములందు తనప్రజల పేరు ప్రతిష్ఠల నిచ్చుటకు రాజ్యాంగాధ్యక్షుడు వ్యవహరించ నగును. సాంఘిక, మత, నైతికజీవితములందు దేశపుగౌరవమును ప్రకటించుట కాయనకే సావకాశము కల్గును. ఏదే నొక రాచకీయపక్ష నకు జెందిన ప్రధానమంత్రికంటె నాతడే సర్వజనులకు గౌరవపాత్రుడును ఆదరపాత్రుడు నగును.

మంత్రీవర్గము నేర్పరచునెడ ఆతనికి, దేశ సేవచేయుటకు తన శక్తి సామర్థ్యములనాపి తనపై తనము కొంతనెడ పుటకు చాలయవకాశముకల్గును. మైనారిటీపక్షపునాయకుని ప్రధానమంత్రిని జేయుటా? లేక, ప్రధానమంత్రికే కామన్సు సభను అంతమొందించు అవకాశమిచ్చుటా? యనునది ఇంగ్లాండునందు ఆయనే తీర్మానించవలెను. కామన్సు సభయందే మెజారిటీ మంత్రీవర్గమున కెదురగుచో ప్రతిపక్షనాయకుని ప్రధానమంత్రిగా ఆయన (రాజు) నియమించవచ్చును; లేదా, కామన్సుసభ యంతమొందించి తిరిగి యెన్నికలజరిపించవచ్చును. ఎన్నికలైనపిమ్మట ప్రధానమంత్రిగారి బలగములు



మరింతతగ్గుచో, ఆతని ఉద్యోగమునుండి పంపివేసి ప్రతిపక్ష నాయకుని మంత్రివర్గమేర్పరుప ఆయన కోరవచ్చును. రెండే రాచకీయపక్షములుండునంతకాలము రాజుగారు ఈపరిస్థితు లందంతగా స్వాతంత్ర్యముబొందజాలకుండును. కాని ప్రతిపక్ష మునకు ఇద్దరుముగ్గురు నాయకులై యుండ వారిలో నేరును ప్రాధాన్యతబొందకుండు నెడల రాజుగారు వారిలో తనకు నచ్చినవారిని మంత్రివర్గమేర్పరచ పిలువనంశవచ్చును. తమ నాయకుడే ప్రధానమంత్రియగును కనుక, ఆపక్షములు రాజుగారికోర్కె ననుసరించి మంత్రివర్గము నేర్పరచుటకు తగువనాకారమున ర్పెదరు. అటులగాక, మూడురాచకీయ పక్షములుండి ఏయొక్కపక్షమునకు, మెజారిటీ కలుగనిచో ఇదివరకే అధికారమందున్న పార్టీనే మంత్రివర్గమునందుంచ నగునా? లేక ప్రతిపక్షమందలి రెండుకక్షలలో నెవ్వరికి మంత్రివర్గము నేర్పరుప నవకాశమివ్వవలెనో తీర్మానించుభా రము రాజుపైపడును. అప్పుడతడు తనకునచ్చినపార్టీకే మం త్రివర్గము నేర్పరుప నధికారముసంగనగును.

ప్రాస్తు, జర్మనీ వగైరాదేశములందు ఏదాటురాచ కీయబృందములుండుటయు, ఏరెండుబృందములకు ప్రజాప్రతి నిధిసభాయందు మెజారిటీ కలుగకుండుటచే, మూడు నాల్గు బృందముల నొక సమ్మేళనమందు జేర్చుకొని మంత్రివర్గము నేర్పరచుటకు వీలులేదు. కనుక ప్రెసిడెంటుగారు (రాజ్యాం

గార్హస్థ్యము) ఏబృందపునాయకుని పిలిపించి మంత్రీవర్గమే  
 త్వరున కోరవలయునో తీర్మానించవలెను. అంత తగునమ్మే  
 శన మేర్పరచుటయు ఆనాయకునకు వివిధబృందములచేర  
 దీసి వారివారి కార్యప్రణాళికలకు మొత్తముమీద సరిపోవు  
 నమ్మేక కార్యక్రమమేర్పరచి వివిధరాచకీయనాయకులమధ్య  
 సభ్యత నేర్పరచుటకు ప్రేసిడెంటునకు అత్యంతమగు అవకా  
 శము కల్గుచున్నది. ఇందువలన ప్రేసిడెంటున కిష్టుడగునాయ  
 కుడు ప్రధానమంత్రీయగుటకు ఆతని ఆదరముబొందువారు  
 మంత్రులగుటయు, ఆయనకు సంతృప్తికలిగించు బృందములు  
 మంత్రీవర్గమునకు జేర్పబడుటయు సాధ్యమగుచుండును. ఇం  
 న్నాండాగారదేశములలో రెండు లేక మూడే రాచకీయ  
 పక్షములగుచో, మంత్రీవర్గము నేర్పరచి దాని కార్య  
 ప్రణాళికను స్థిరపరచుటకు ప్రధానమంత్రి కెక్కుడధికార  
 ము, అవకాశముకల్గుచుండ వివిధబృందములకల్గిన జర్మనీ,  
 ఫ్రాన్సు ఆదిగాగల దేశములందట్టి యవకాశములు హె  
 చ్చుగా గాజ్యాంగాధ్యక్షునకు (ప్రేసిడెంటు) దక్కుచున్నవి.  
 కనుకనే, జర్మనీ, ఫ్రాన్సులందు ప్రేసిడెంటు రాచకీయవ్యవ  
 హారము లందత్యంతప్రాముఖ్యతనొందుచున్నాడు. ఇట్టియవకా  
 శము తమగవర్నరుజనరలునకు లేకుండుటకై ఏర్పండునందు  
 ప్రధానమంత్రి “డెయిలువరీను” వలన ఎన్నుకొనబడవలెనని  
 నిర్ణయించిరి. మొత్తముమీద ఏర్పాండుపద్ధతియే యుత్తమ



మైనది జన్మనందే ప్రకారము ప్రెసిడెంటు రాజ్యాంగమున  
అత్యధికాధికారమును కలిగియున్నాడు. అతని సంబంధ  
మైన యుద్ధోగముల వ్యాయములను, వనైరాక్రధానో  
ద్ధోగముల నియమించుటలో ఇంగ్లాండుదిగాగల అన్ని  
ప్రజాస్వామిక రాజ్యములందును (అమెరికాతప్ప) రాజ్యాంగా  
ధ్యక్షునకు కొంతగా పెత్తనము లభించును. అన్ని పక్షము  
లకు జెందిన యోగ్యులను రాజులేక ప్రెసిడెంటు యెరింగి  
యించును. రాచకీయ పక్షములకు సంబంధించని యుద్ధోగ  
ములకు అట్టి యోగ్యులలో నెవ్వరినైన నియమించవలెనని,  
తన మంత్రివర్గమునకు సూచించవలెనని, సాధారణముగా  
అతని సూచనలు మంత్రివర్గమువారిచే సంగీకరింపబడును.

ఆర్డినెన్సుల ప్రకటించి నిర్బంధవిధానమును బయలు  
దేరదీసి ఆకస్మాత్తుగా కల్గిన రాజకీయ విపత్తుల గడువప్రయత్నిం  
చు మంత్రివర్గమువారికి ఆతడు తన యభిప్రాయమును తెలి  
యపరచవచ్చును. ఒకటి రెండు వత్సరములవరకే పెత్తనము  
దుండు మంత్రివర్గపు సభ్యులకంటె ఏడువత్సరములవరకు లేక,  
ఏడువత్సరములవరకు ఉద్ధోగమందుండు వాతడు (ఇక  
రాజులసంగతి వేరుగా చెప్పనగత్యములేదుగదా) రాజ్యాం  
గానసరములెట్టివో అసాధారణరాచకీయప్రక్రియ లెంతవర  
కెల్లుపయోగింపవలెనో, మంత్రివర్గమువారికి తెలియజేయ  
వలెను. మంత్రివర్గమునందలి సభ్యులు సాధారణముగా యను.

భవపరులై అనేకమారులు మంత్రులై యుండినవారైనను రాజ్యాంగాధ్యక్షుడుగా నుండువారుకూడ, రాచకీయముభవ పరులైయుందురుగాన, వారిని ప్రతిమటించి తన వాదమును ప్రకటించి, మంచిచెడ్డల, వారితో విచారించవచ్చును. తమకు, ఆయనయెడ గౌరవాదరములుండునుకనుక, ఆతని యామోదము తాము అవలంబించతలచిన చర్చలకగత్యమిచ్చుకను, ఆతనికి తగినట్లు సమాధానమిచ్చి, ఆమెననుసమాధాన పరచుటయే లాభకరమని మంత్రులగ్రమువాడు సాధారణముగా తలంతురు కనుక, మెజారిటీయందున్న పార్టీవారు తమ ప్రతిపక్షులపైగాని, ప్రజాసంఘములపైగాని విచరీత నిర్బంధవిధానము నమలుపరచకుండ కొంతవరకతమ ప్రయత్నించనగును. జర్మనీయందు ప్రెసిడెంటు హిందెబర్గ్గా రట్లుగాక, నాజీపార్టీవారికి సుముఖుడై వారిదౌర్జన్యపద్ధతుల వంక కనుమూసి, మంత్రులగ్రమువారు సోషలిస్టులు కమ్యూనిస్టులపై నిర్బంధముల ప్రయోగించుచుండ ప్రోత్సహించుచు సంఘవిద్రోహము కల్పించుచున్నాడు. కాన, ప్రెసిడెంటునకీ యవకాశము, సంఘసేవచేయుటకును, సంఘ విద్రోహము కల్పించుటకును ఉపయోగపడును.

శాసననిర్మాణమందు, రెండుశాసనసభలమధ్య భేదాభిప్రాయములు కల్గి, ప్రజాప్రతినిధిసభవారిచే సంగీకరింపబడిన బిల్లును సెనేటుసభవారు నిరాకరించుచో, రెండుసభ



లనాయకుల బిలిపించి, వారితో దేశావసరముల గూర్చి ముచ్చటించి ఏదేనొకవిధముగా వారిమధ్య సఖ్యతకల్పించి, వివాదగ్రస్తమగుబిల్లును తగురీతి సవరణజేయించి రెండుసభలవలన నయ్యదంగీకరింపబడునట్లు చేయుటకు రాజ్యాంగాధ్యక్షుడు సహాయపడవచ్చును. మంత్రివర్గమందున్న నాయకులు, ప్రతికక్షియందున్న నాయకులు, వియ్యములందుట వారి యనుచరులకు అయిష్టత కల్పించును గనుక, అవసరముకల్గినప్పుడెల్ల ఇరుపక్షములమధ్య నేదోనొక యొడంబడిక నేర్పరచుకొనుటకు ప్రత్యేకముగా కలువవలయుననిన, రాజ్యాంగాధ్యక్షుని పిలుపుపై వారి యధ్యక్షతక్రింద జేరి మంచి చెడ్డల పంచుకొని రాజ్యాంగావసరముల తీర్చుకొనుటకు నిర్భయముగా బ్రయత్నించవచ్చును.

సంశ్లేషారంపర్యాయతా రాజ్యాధికారము బొందు రాజుకు, ప్రెసిడెంటులకంటె హెచ్చు అనుభవముకల్గుట సాధ్యముకనుకను, వారియెడ ప్రజలు హెచ్చుగౌరవము భక్తి కలిగియుండురుకనుకను మంత్రివర్గముపై వారికి ఇంకను హెచ్చుప్రాపకము కల్గుచుండును. కనుక నే జాతీయావసరము, ఆర్థికసంక్షోభమువలనకలుగగా, ఇంగ్లాండునందు, శ్రీమూర్తునాల్డుగారిని జాతీయమంత్రివర్గము నేర్పరచుకొరి, ఆయనకు ప్రత్యర్థియగు శ్రీ బార్క్లెయ్ గారి వామంత్రివర్గమందు జేరు నట్లేర్పరచుటకు, ఐదవజార్జిగారికి సాధ్యమయ్యెను.

దేశాంతర్గతముగా విప్లవము తటస్థించినగాని, విదేశములలో యుద్ధముతప్పనియెడలగాని, దేశముపేరిట, దేశీయులందరిని, తగురీతి త్యాగముచేసి, రాజ్యాంగమును రక్షింపుమని కోరుట రాజ్యాంగాధ్యక్షుని ధర్మము. పక్షనాయకుల ప్రకటనలకంటె, ఆతనిప్రకటననే ప్రజలాదరింతురు. ఆయన యొక్క పిలుపునకే దేశీయులు “ఓ” యందురు. ఆయనే, అట్టి సమయములందు దేశమాతయొక్క ప్రతినిధిగా పరిణమించగలడు.



## హంప్రదే-డన ప్రకణరము.

ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగములన్నిటియందును ప్రజా  
సామ్య-స్వము తమవోటుచుక్కును క్రమముగా నుపయో

రాచకీయ  
పార్టీలు.

గించి తమ ప్రభుత్వము దేశలాభాభివృద్ధికై  
జేరీయుల శ్రేయోభివృద్ధికై, ప్రజాభిప్రాయ  
ము ప్రకారము నడచుకొనునట్లు చేయవలె

నన్న, తమవోటాము సహకార మొనర్చుకొనుచుండుటగ  
త్యము. ఎవరికిచూరే యను సిద్ధాంతము ప్రకారము వోటరులు  
ప్రవర్తించుచో ప్రజాప్రతినిధులును, వారిపై యేమాత్రమభి  
మానముంచక స్వాభిమానులై, స్వార్థపరులగుదురు. మంత్ర  
వర్గము నిరంకుశముగా రాజ్యపాలనము చేయమొదలిడును.  
ప్రజాప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు ప్రజలు సంఘీభావమొంది  
తగుప్రయత్నములు చేయవలసి యుండును. ఎట్టియభ్యర్థుల  
పంపవలెను, తమ ప్రతినిధు లెట్టికార్యములసాధించవూను  
కొనవలెనని తీర్మానించుటలో ప్రజలెల్ల రేకాభిప్రాయములు  
కాబాలరు కనుకనే కొందరొక్కడమగు అభ్యర్థుల, కార్యప్ర  
ణాళికల, మరికొంద రితరఅభ్యర్థుల, కార్యప్రణాళికల బలపర  
చుట సమాజము. ఇటుల ఒకేవిధమగు రాచకీయాభిప్రాయము  
లకల్గిన వారెల్లరు, శాశ్వతమగు, లేక, తాత్కాలికమగు  
సంఘీభావము, భ్రాతృభావముబొంది, తమతమసంఘములస్థా

పిండుకొనుటయు సామాన్యవిషయము. ఇట్టిసంఘములు, క్రమముగా ఆయా ప్రజలస్వభావముననుసరించి, ఒకదానితో నొకటి సహకారము చేసుకొనుచు దేశముమొత్తమునకు, రెండు మూడు పెద్దపక్షములుగా నేర్పడనగును. ఇదేవిధముగా ఇంగ్లాండు, అమెరికాదేశములందు రెండు లేక మూడు రాచకీయపక్షములుకలవు. మరికొన్ని దేశములందు (ఫ్రాన్సు, జర్మనీ, స్పెయిను, ఇటలీ,) ప్రజలు త్వరితముగా కోపగించుకొను వారును, తమకునచ్చిన యభిప్రాయముల నేమాత్రముగాని, మార్పుజెందించుకొనుట కయిష్టులును, తమ బృందముల వృద్ధియే ముఖ్యవిషయమునకొనువారును హెచ్చుగాయుండుట వలన వివిధరాచకీయ బృందములు నిలబడుటయు సాధ్యము.

ఇట్టిపక్షములు, లేక బృందములు ప్రజలమధ్య రాచకీయవిషయకజ్ఞానముకల్గించుటకు, వివిధవిషయముల గూర్చి తగుసభిప్రాయముల ప్రచారముచేయుటకు నుపయోగపడుచుండును. రాచకార్యసిర్వహణభారమువహించుటకు తగు సమర్థులగు నాయకులకు దోహదమునొసంగి, ప్రజాభిప్రాయమును రెచ్చకొట్టుచు, ఆయభిప్రాయమును సక్రమముగా ప్రకటించుచు, ప్రభుత్వచర్యల క్రజలకు తెలియబరచుచు రాజ్యాంగపునుచి జడ్డలగూర్చి ప్రజలకంఘు దెరచుటయు ఈ పార్టీలధర్మమయినది. ఇందులకుగాను, ప్రతి కాలమునందును, రాచకీయ ప్రచారముసాగించుచుండవలెను. జనర



లు ఎన్నికలు ఒకటిరెండువత్సరములలో రానున్నవనగానే, ప్రజలకు తమరాచకీయప్రణాళిక లెట్టివో, తమనాయకులెవ్వరో, తమఅభ్యర్థులెవ్వరో, తెలియపరచవలెను. అప్పుడే పౌరులకు తమవృత్తమంతయు తెలియుటకు సాధ్యమగును. అప్పుడే తమమధ్య పౌరులు యోగ్యతా యోగ్యతల తేల్చి తమయభిప్రాయప్రకారము తమకు ఎన్నికలందు పెత్తనము గట్టుటకు సాధ్యమగును.

కనుక ప్రజలకెప్పుడుకూడ, పేరుపొందిన ముంచి నడతకల్గిన యోగ్యమగు నాయకులగల్గేము. ఈ నాయకులు తమంతతామే, ప్రజలకు తెలియపరచుకొనుట యాదినములందు దు సరము. అటులనే అభ్యర్థులకును, సరాసరిగా, ప్రజలందరికి తమయభిప్రాయముల తెలియపరచుకొనుట దుర్లుభము. ఎన్నికలందు అభ్యర్థులెల్లరు తమంతతామే ప్రజలమధ్య ప్రచారముచేసుకొనుటచే నా రెట్టివారో ప్రజలు తెలుసుకొనుట అసాధ్యము. కనుకనే ప్రజలందరిచే అభిమానించబడు రాచకీయపార్టీలు వీరికిశరణ్యమగుచున్నవి. పార్టీలు ప్రదర్శనశాలలు. పాని కార్యప్రణాళికలు ఆప్రదర్శనశాలలకుండు ప్రథమక్షణములు. అభ్యర్థులు, వారినాయకులు అందుప్రదర్శించబడు సుందరవిగ్రహములు కనుక రాచకీయపార్టీలు తమయీ అభ్యర్థిప్రదర్శక ధర్మములను సక్రమముగా నిర్వహించుట పాడి.

రాజ్యాంగవసరముల దీర్చుచు, ప్రజాస్వామికమును జయప్రదమునర్చుచు, ప్రజలరాచకీయాభివృద్ధి కల్గించుటకు, రాచకీయ పక్షముపయోగపడవలెనన్న, ఆకక్షలు రాజ్యాంగవిధానములవలెనే, సాధ్యమైనంతవరకు చిరకాలజీవులై యుండుట శ్రేయము. మాటిమాటికి మార్పులుబొందు పక్షములు, అచిరకాలముగానే అవృశ్యమగు పక్షములు, నిలకడలేని ప్రజలచే ననుమానింపబడు నాయకులు గల్గిన పక్షములు దేశమునకు హానికల్గించును. కనుక సాధ్యమైనంతవరకు రాచకీయపక్షములను ధర్మసూత్రములపై నాధారపరచి, ధర్మబద్ధమునర్చి క్రిమక్రిమముగా ప్రజావసరముల కనువగునట్టి మార్పులను నానికార్యప్రణాళికలందు కల్గించుచుండుట మేలు. అట్టి పక్షములు శాశ్వతముగానుండి ప్రజలయభిమానమును జూరగొనవలయునన్న ప్రజలందరికి నానియందు జేరుటకు హక్కుయుండుట అగత్యము. ఈపార్టీల యొక్క నాయకులును చీటికిమాటికి తమకార్యప్రణాళికల మార్చుక నిలకడకల్గి నమ్మకస్థులై ప్రజలకు ముందుదారి దీయుచు, ప్రజలమేలునే వాంఛించునారై యుండవలెను.

ఈపక్షములు తమయధ్యర్థుల నెన్నుకొనుటతో ఎట్టి జాగ్రత్తగైకొనవలెనో యిదివరకే వివరింపబడెను. వాని కార్యప్రణాళికలుకూడ వానిసభ్యులందరికి ఆమోదితముగా నుండవలెను. ఇందులకుగాను గ్రామ, పట్టణ సంఘములందు



తాలూకా, జిల్లా సంఘములందు జాతీయ సంఘములందు ఈ ప్రణాళికలు చర్చింపబడవలయును. ప్రతి ఉపసంఘమునకు వీనికి సవరణల ప్రతిపాదించునధికారముండవలయును. బహిరంగ సంఘలయందు ప్రజలచే వివిధ పక్షముల ప్రకారము సమగ్రముగా చర్చింపబడవలయును. అప్పుడే ప్రజాభిప్రాయమునకు సుముఖముగను, అంగీకారముగను రాచకీయ పార్టీల ప్రణాళికలు యేర్పరచబడును. ఈ ప్రణాళికలయందు రెండు భాగములు చేర్చబడవలెను. ఒకటి, ఏ యే సూత్రముల ననుసరించి రాజ్యాంగ జీవనము జరుగబడవలెనో నిర్ణయించుట రెండవది, ఆ సూత్రానుసారము పెంటనే ఏ యే రాజ్యాంగ సంస్కరణము లగత్యమో సూచించుట. ఈ ప్రణాళిక ప్రజలందరికి ప్రకటింపబడవలెను.

రాజ్యాంగమునందు ప్రజాభిప్రాయము ప్రకటించుటకై శాసనసభ లెట్లు అధిభరమగుచున్నవో, ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగపునడకకు ఆధారమగు రాచకీయ పార్టీల కార్యప్రణాళికల స్థిరపరచుటకును, ప్రజలెల్లరికి సర్వస్వాంత్రత్యముండుట అగత్యము. కనుక నే కొన్ని అమెరికా రాష్ట్రములందు, పార్టీల అభ్యర్థులు నియమింపబడునప్పుడు, ప్రణాళికలు నిర్ణయింపబడినప్పుడు, ప్రతిపక్షమునకు పార్టీల ఉపసంఘ సంఘలయందు పాలుగైకొనునధికార మియ్యబడుచున్నది. ఇంగ్లాండునందు లేబరు పార్టీయందు మాత్రము ప్రజాసామాన్యాభిప్రాయమునకు



తగుప్రాముఖ్యత యివ్వబడుచున్నది. ఇటలీయందలి ఫాసిస్టు పార్టీలోను, జర్మనీలోని నాజీపార్టీలోను, ప్రజాస్వామికము లేక బాధ్యతాయుత సూత్రమంగీకరింపబడక, నిరంకుశపాలనమే గలదు. రాచకీయప్రణాళికను తయారుచేయుటలోను, అభ్యర్థులనియమించుటలోను, పార్టీనాయకులు సంపూర్ణాధికారముగల్గియున్నారు. ఇటులనే కాదావుగా, కమ్యూనిస్టు పార్టీలందును, కన్సర్వేటివ్ పార్టీలందును నిరంకుశతప్రాబల్యము గానున్నది. కనుకనే, ప్రజాసామాన్యమునకు ఇప్పటిపార్టీల ద్వారా తమయాభిప్రాయముల తెల్పుకొనుటకు తగునవకాశములుకలుకగుండుట విచారకరము.

ఇటుల ఏర్పరచబడిన రాజకీయపక్షములు, సాధ్యమైనంతవరకు అల్పసంఖ్యాకముగుచో లాభకరము. బాధ్యతాయుతమంత్రివర్గపు ప్రభుత్వములుగల్గిన దేశములందు, మెజారిటీపక్షమునకే మంత్రివర్గమేర్పరచ నవకాశముకల్గుచున్నది. గనుక ఆమెజారిటీయందుకొక్కపక్షమేయున్న అత్యున్నతముగును. అట్టి మెజారిటీపక్షము తనకార్యప్రణాళిక ననుసరించి, సాధ్యమైనంతవరకు ప్రజలకువలయు రాచకార్యముల నిర్వహించి తమ్మెప్పుకొన్న వోటరులకు సంతృప్తికల్పించుటకు సాధ్యమగును. ప్రజలకును, పెత్తనముందున్న పార్టీకారెంతవరకు వారికార్యప్రణాళిక ననుయోగింపెట్టిరో, అందుపలన దేశమున కెంతలాభనష్టములుకల్గినవో విచారించుటకు సాధ్యము.



గును. అటులనే ప్రతికక్షయందును ఒకే పక్షముందుచో, ఆ పక్షపు కార్యక్రమప్రణాళిక యెట్టిదో, అయ్యదెంతవరకు ప్రభుత్వమందలి పార్టీప్రణాళికకంటె యుత్తమమైనదో లేక తగ్గిపోవునదో తెలుసుకొనుటకు, ఆప్రతిపక్షమువారొనర్చు వాగ్దానములనే నమ్మినచో, ఏయే హెచ్చులాభములు చేకూరునో, వోటరులు కన్గొనుటకు సాధ్యము. మరియు, వోటరులు, వాఘాతప్రతిభావంతులు, తీరిక లేనివారు, రాచకీయ విజ్ఞానమంతగా లేనివారు కనుక వారికి రాచకీయ వ్యవహారములు త్వరగా బోధపడవలయునన్న, రెండేముఖ్యరాచకీయపక్షములుండుటచుండితే అత ఏయే పార్టీలిట్టిముఖ్యరాచకీయ పద్ధతులకు నిలబడుచున్నదో, పెత్తనమందున్న పార్టీ తాను ప్రకటించిన బాధ్యతలనిర్వర్తింపుచున్నదో లేదో తెలుసుకొనుట సుగమము. ఎన్నికల సమయములందు రెండేపక్షములున్నచో తామెట్లు తమవోటుల నివ్వవలెనో వోటరులకు త్వరితముగా తెలియనగును.

రెండు పార్టీలే యుండుచో, రాజ్యాంగాధ్యక్షునకు, ప్రధానమంత్రిని నియమించుటకును, ఆయన ద్వారా మంత్రివర్గమును స్థాపించుటకును సులభ సాధ్యము. మరియు రాజ్యాంగాధ్యక్షునకు మంత్రివర్గనిర్మాణముం దెక్కువ యధికారము, ప్రాపకము దక్కకుండును. అధికారమందున్న పార్టీ పదభ్రష్టతబొందుచో, మంత్రివర్గమేర్పరచుపక్షమెద్దియో ప్రజలకు

తెలిసియుండును కనుక మంత్రవర్గపక్షము మైనారితీపక్షముల చరిత్రములను, చర్యలనుప్రజలు జాగ్రత్తగా విచారించుచు, న్యాయాన్యాయములుపాలించి తమనోటుల నెవ్వరికివ్వ నగునో తీర్మానించుకొనిగల్గుదురు.

కాని ప్రాణు, జర్మనీదేశములందును, బ్రిటిషువారి అధినివేశ రాజ్యాంగములందును తుదకుమనదేశముందును, రెండుపక్షములే యుండుట దుస్సాధ్యమగుచున్నది. పక్షములకు బదులు, బృందములేర్పడుటయు, అయ్యవి విదాఱుగాయుండుటయు, అనుభవసిద్ధము. ఇందువలన ఏయొక్కబృందమునకు ప్రజాప్రతినిధిసభయందు, మెజారిటీదొరకుట లేదు. కనుక మంత్రవర్గమెల్లప్పుడు బృందముల నమ్మేళనముల ద్వారాయే యేర్పరుపబడుచున్నది. మంత్రవర్గముల నేర్పరచునప్పుడు, వానిని నిల్పునప్పుడు రాజ్యాంగాధ్యక్షునకు చాలజోక్యము కల్గుటయు, తన్మూలమున బాగోగులు కల్గుటకు అవకాశము కల్గుచుండును. పైగా ప్రజలకు ఎట్టిబృందములు మంత్రవర్గమందు జేరనున్నవో, ఎన్నికలసమయమందుదెలియరాదు. ఏయే బృందములు ఏయేతప్పిదములొనర్చినవో, ఏవియేబృందముల కంటె హెచ్చు శిక్షార్హములో లేక భూషణీయములో విచక్షణచేయుటకు పౌరులకసాధ్యమగుచుండును. కనుకనే అనేకమారులనేకతప్పిదములనొనర్చుచుండు బృందములే ఈదేశములందు పదేపదేప్రజలయాదగమును బొందుచుండుటలేటస్థించుచున్నది.



జర్మనీయందు మాత్రము, ప్రజాపక్షమునలే ప్రాతినిధ్యసూత్రము ప్రకారము ఎన్నికలు జరుగుచుండుట చేతను, అభ్యర్థుల జాబితాలను ప్రతిపక్షము తయారు చేయవలసి వచ్చుచుండుట వలనను, ఎన్నికలకుముందే, అభ్యర్థులెల్లరు తమతమ రాచకీయపక్షముల నిర్ణయించుకొనవలసివచ్చుచున్నది. అటులే, ఆస్ట్రేలియా యందును, అభ్యర్థులు వివిధపక్షములకు ఎన్నికలకు పోకముందే తెల్పుట కలదు. కాని, ఫ్రాన్సు, ఇండియా లందు మాత్రము నిభ్యుల పేకులు, తాము ప్రజాప్రతినిధి నధలకు వచ్చి నపిష్టాట, తమ పక్షముల నిర్ణయించుకొనుచుండుట కలదు. ఇది మొత్తము యాపర్థదాయకమగు అలవాటు. ఇందువలన, నోటరులు మోసమొందుటయు, ప్రజాస్వామికము బలహీనత బొందుటయు జరుగును.

బృందముల ప్రాబల్యత క్రిమముగా ప్రతిదేశమందు నొకప్పుడు హెచ్చుచుండెడిదిగాని, వాని సంఖ్యకు యొక పరిమితి కలదు. ధనికుల ప్రాబల్యత కోరు బృందములుకొన్ని, బీదలమేలుకోరునవి కొన్ని, ఇద్దరిమధ్య నామరస్వతగానుండునట్టి ప్రణాళికలనంగీకరించునవికొన్ని, మూడుతరగతులుగా, ప్రతిదేశమందును, రాచకీయబృందములు కూడుచున్నవి. రెండేపక్షములుండిన, ఇంగ్లాండు, అమెరికాదేశములందుకూడ, మూడుపక్షములు నిలకడజెందుచున్నవి. మూడునమ్మేళనముల బొందినబృందములద్వారా కొంతవరకు రెండుపక్షములవలన కలుగదగు లాభములబొందుట కవకాశము కలుగవచ్చును.

విధపక్షములమధ్య, పౌరులు చక్షణచేసి కొంద  
రొకపక్షమును, మరికొందరుమరొకపక్షమును అభిమానించ  
వలయునన్న, ప్రతిపక్షము, ప్రజలకుగ్రాహ్యమగు, త్వరగా  
గుర్తింపదగు, రాచకీయావసరములకు సంబంధించిన, ప్రధా  
నసూత్రములను కల్గియుండవలెను. జగ్గనీయుండు నాజీపార్టీ  
వారు, ధనికులతరపున నిరంకుశపెత్తనమునకు, కమ్యూనిస్టు  
లు కార్మికులతరపున నిరంకుశపెత్తనమునకు, మధ్యపక్ష  
ములు ధనికుల పరముగాను, సోషలిస్టులు కార్మికుల  
పరముగాను, నిలబడుచున్నారని తెలియుచున్నది. అటులనే  
ఇతరదేశములందును, తా నేయేపార్టీలకు, ఏయేప్రత్యేకలా  
భములకల్గియున్నట్లై తనవోటులన్నివలెనో ప్రతివోటరు తెలు  
సుకొనగల్గుటవసరము ఇంగ్లాండునందలి పార్టీలప్రధానసూ  
త్రములు, కరస్పరముగా భేదించి, గుర్తించతగిన ట్లున్నవి.  
కాని అమెరికాయందట్లుగాక, కార్మికులకు సంబంధించినపార్టీ  
యేకాక, ధనికులకు సంబంధించి, ఒకేవిధమగు రాజ్యాంగ  
ప్రణాళికలగల్గిన రెండుపక్షము (డెమోక్రాటికు, రిపబ్లికను)  
లుండుట నష్టదాయకముగనున్నది. కనుక, ఎల్లప్పుడు, ఒకే  
రాజ్యాంగదృక్పథముకల్గి, ఒకేగమ్యస్థానముజేరదలచిన బృంద  
ములు, సమ్మేళనములో చేరుచో, సాంఘికసేవచేయనగును.  
ఇటుల వివిధబృందములమధ్య సభ్యతకల్గించి, రాచకీయ  
ప్రధానపక్షముల నేర్పరచువారు ఘనమగుసేవచేయగలరు.



పౌరులు తమ రాచకీయాభిప్రాయములు సాఫల్యతనొందుటకుగాను, తమకు సమ్మతమగు రాచకీయ పార్టీలను స్థాపించి, నడపుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యముగ త్యమ. ఆ పార్టీలు తగు పెత్తనము చేయమొదలిడిన పిమ్మట, పౌరుల హక్కుల దిగమ్రొంగకుండను, పౌరుల యిష్టానుసారముల గనునిచ్చకుండను, నిరంకుశముగా స్వార్థపరులగు, సంకుచితాభిప్రాయగు అభ్యర్థులనియమించకుండను తగు శాసనబద్ధమగు నియమముల నేర్పరచవలెను. రాచకీయ పక్షములు ఎన్నిక సమయములందు సక్రమముగ రీతి, ప్రచార మొనర్చుటకు హక్కు ప్రకటించవలెను. కాని, ఇప్పుడు జర్మనీ, ఫ్రాన్సు దేశములందునలె, కమ్యూనిస్టులు, నాజీ పార్టీవారు, సాయుధులగు ఐచ్ఛిక సేనకులు సిపాయీల సాయముతో, ఒకరితోనొకరు వివాదపడి, ఘోర కృత్యముల నొనర్చుట కూడదు. వివిధ వ్యక్తులు ఒకరితోనొకరు వివాదపడికొట్లాటలకు దిగకుండుటకై రాచకీయ చర్యలను శాంతియుతముగ గౌరవ ప్రదముగ, న్యాయసూత్రానుసారముగా జరుగుటకై పార్టీ లేర్పడుచున్నవి. కనుక, ఆయుధములను పార్టీలు తమ చర్యల ప్రాబల్యతకై యుపయోగించరాదు. కనుక, ఏ పక్షమువారుగాని, సాయుధులగు ప్రచారకులనియమించరాదనియు, సాయుధులగు ఐచ్ఛిక సేనాదళముల నిర్మింపరాదనియు, శాసించుట అగత్యము. ఇప్పుడు జర్మనీయందు నాజీ పార్టీ వారికి, ఒకప్పుడు ఇటలీయందు ఫాసిస్టు పార్టీ వారికి, ఈ విషయమందు, ప్రభుత్వము సర్వస్వాతంత్ర్యనిచ్చుచుండుట దురన్యాయము.

రాచకీయపార్శ్వీలకు, ఈదినములందు అత్యధికముగా ధనసహాయమాగత్యమైయున్నది. పత్రికలను, పుస్తకములను ప్రకటించి, సభలనేర్పరచి, నక్షల విలిపించి, ప్రచారకులని యమించుటకు ధనమాగత్యము. దేశమందన్నియెడల ఉపసంఘములు బెట్టి, సభ్యులజేర్చి క్రిమముగా ప్రజలెల్లరికి, తమతమపార్శ్వ లెట్టికార్యప్రణాళికల సాధించుటకై నిలబడియున్నచో తెలియజేయనలెనన్న ధనమాగానలెను.

ఈధనసహాయమును, ప్రతిపార్శ్వీయును, తనసభ్యుల ద్వారా, చందారూపకమునను, ప్రత్యేక బాసరూపకముగాను బొందవచ్చును. ధనికులగు అధ్యర్థులు, తమయెప్పులకగుఖర్చులనేకాక, పార్శ్వీకి యెన్నికలందుపయోగించుటకై కొంతధనమిచ్చుచుండుట, పాశ్చాత్యదేశములందు మామూలైనది ఇంతియే కాక, ధనికులు, వ్యాపారులు, ఆదిగాగలవారు, తమతమశక్తికొలది, పార్శ్వీమూలధనమునకు, బాసములొసంగుట పరిపాటిగానున్నది. కాని యీపద్ధతులవలన, అనేక సమయములందు, రాచకీయపార్శ్వీలు, ధనికులకు కృతజ్ఞతజూపనగత్యమగుచుండుట, ఇంగ్లాండునందు, సారాయముల తయారుచేయువారికిని, అమెరికాయందు వాణిజ్యాధికారులకును, స్విడను, నార్వే, ఫ్రాన్సు, జర్మనీలందు ధనికులకును, సాంఘికవాదులు, సమష్టివాదులుతప్ప, మిగతారాచకీయపార్శ్వీలులోబడిపోవుచున్నది. మనరాజధానియందుకూడనుజన్మిచుపక్షముక్రమముగాజమిం



దారుల, ధనికుల హస్తగతమగుచున్నది. ఈపరిమార్పుప్రజాస్వామికమనకు ప్రజాసామాన్యపురాక్షులకు భంగకరముగనుండునుకనుకను, రాచకీయపార్టీలకూడ ప్రజాస్వామికమై, ప్రజాసామాన్యవాసరముల దీర్చుటకు నిలబడవలెను కనుక, రాచకీయపార్టీలకు, సభ్యులుమాత్రమే చందాలు యిచ్చునట్లును, సభ్యులెల్లరొకేపథమగుచందాలు చెల్లించునట్లును, వర్తకవాణిజ్యాదులతో సంబంధించినవారివద్దనుండి, దానముల పొందకుండుటకై తగుశాసననిర్మాణమును చేయుట అగత్యము. కాంగ్రెసులపార్టీకి, కార్మికులపై రాచకీయప్రచారమునకుగా కొంతశిస్తుపేయు సభికారములగుట శాసనసభల ధర్మమైయున్నది.

రాచకీయపార్టీలు తనిచో, ప్రజలు రాజ్యాధికారమును చేయజాలరు. ఆపార్టీలవలననే, ప్రజలు సంఘీభావముబొంది, తమ్ముతాము వ్యక్తిపూర్వకముగామించి, రాజ్యాంగవ్యవహారములందు పెత్తనము చేయగల్గుదురు. పార్టీలబలమున్ననే, మంత్రవగ్గము ప్రజాభిప్రాయముననుసరించి, రాజ్యమునడపునట్లుచేయుటకు సాధ్యమగును రాచకీయపార్టీలద్వారాయే, ప్రజలందంతర్గభితమైనట్టి రాచకీయానుభవముల ప్రకటించి, రాచకీయాభిప్రాయములకు సానబెట్టి, మెరుగుబట్టించి ప్రాముఖ్యతకు తెచ్చుటకు వీలగును. పెత్తనమందున్నపార్టీని అదుపుజ్జలందుంచి, ప్రజలదృష్టి నెల్లప్పుడు ప్రభుత్వచర్యల

మైబరపి, ప్రజాసామాన్యము నిద్రజేందకుండునట్లు జాగ్రత్త పడుటకు రాచకీయపార్టీలత్యధికోపయోగకరములు.

మన దేశమంద నేకులు తలంచునటుల, రాచకీయపార్టీలు, సాంఘికైక్యత బోగొట్టి, గ్రామములందు వివాదముల గల్గించి, వ్యాజ్యముల వృద్ధిపరచనగత్యములేదు. ఏయూరి వారు ఆయూరివరకు అభిమానముకల్గియుండుటవలనను, ప్రతిమూతాదారుడు, తనప్రత్యర్థిముతాదారుడు తనవ్యక్తిపూర్వకపురిరోధియని తలంచుచుండుటచేతను, అట్టివికరీతములుకలుగుచున్నవి. ఇటులనే, నాజీలును కమ్యూనిస్టులును జర్మనీయందు తగలరాదుచున్నారు ఈతల్వమును విడనాడవలెను. భేదాభిప్రాయముల బొందినవారియెడ సహనముకల్గియుండుట మన వారు ముఖ్యముగా నేర్చుకొనవలెను. అన్నిపక్షములవారు దేశసేవాతత్పరులై, ప్రజాక్షేమమును పొంఛించుచో, పార్టీలవలన లాభమే చేకూరగలదు. మరియు, మనగ్రామములందు, ఏయొక్కముతాదారుక్రిందనో మూల్గుచుండుప్రజలకు, పార్టీలందు చేరు స్వాతంత్ర్యముకల్గుచో, రాచకీయదాస్యముపోయి, స్వాతంత్ర్యము ప్రాప్తించి, మానవమాత్రులగుదురు. మలపెద్దలు, పురోహితులు వగైరాలక్రింద దాస్యపుబుద్ధికల్గి మగ్గుచుండుప్రజలు, పార్టీపోతాసామువలన, ఆత్మవిశ్వాసముబొంది, తలలెత్తి, స్వతంత్రపౌరులవలె తిరుగగలరు.



కాని మన దేశమందలి రాచకీయపక్షములలో (కాంగ్రెసుతప్ప) నెద్దానికి ఒక రాచకీయ కార్యక్రమ ప్రణాళిక గాని, పేరు ప్రతిష్టలు గాని లేవు. పార్టీలను సుస్థిరముగా నేర్పరచుట కెట్టి ప్రయత్నములు చేయకుండుటచే, నివిధబృందములు జయలు దేరనున్నవి. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము కూడ నీబృందముల వృద్ధికి తోడ్పడును. ఈ కులములు, మతముల నాధారపడు బృందముల చీల్చి చెండాడు, రాచకీయ పార్టీలు బయలుదేరునప్పటి కెంత కాలము బట్టినో? మన బృందములు, పార్టీలకు, ఖర్చులకు వలయు ధనము చేకూరుతున్నదో? మన ప్రజలు ప్రజుత్వమును పార్టీల ద్వారా నాడు అడుపులందుంచుతున్నారా?

పార్టీల ప్రాబల్యత వలన ప్రజలయందు విద్వేషములు బలియునని కొందరనుమాట కొంతవరకు వాస్తవమే. ఒక పార్టీని బలపరచువారు, తదితర పక్షముల జూచి అసహ్యించుకొనుటగాని అసహనత జూపెట్టుటగాని సాధారణ విషయము. కాని, ప్రజలయందట్టి, పక్షాభిమానము, సహజమైయున్నది. మాముఠా, మాకులము, మా జిల్లాయను అభిమానము లెట్లొ అటులనే మా పక్షము, మా పార్టీ ధర్మములు, మా ప్రకటనలను అభిమానము ప్రజలకు కల్గుట సహజమైయున్నది. పార్టీలు లేకున్న వృధాయగు ప్రజాస్వామికమునకిట్టి, ప్రజలకు “మా పక్షము” అను అభిమానము సహాయభూతమగుచుం

మచు అంత, తరతరములవారీగా ప్రజలు, తమపార్టీలయెడ నభిమానము జూపుచుండుటయు, వానిచ్వారా, మంత్రివర్గములచే ప్రజాసేవ చేయించుటయు నాధ్యము.

రాచకీయపార్టీలు, ప్రజలమధ్యను తీరరాని విభేదముల కల్గించునెమో, దేశీయులమధ్య నైకమత్యమును అదృశ్యపరచునెమోయని కొందరు రాచకీయజ్ఞులు భయమందుచున్నారు. ప్రాస్తు, జగ్గనీ ఆదిగాగలదేశములందు రాజ్యాంగపువిధానమునే తల్లక్రిందులు చేయవలెననియు, ప్రజాస్వామికమునకు బదులు నిరంకుశపాలనమే మంచిదనియు, తాము ప్రబోధించు రాజకీయార్థికాశయప్రాబల్యతయే ప్రజాభ్యుదయకారకమనియు, ఇతరకక్షీయులు దుర్మార్గులు, ప్రజాస్వత్యవిద్రోహులు, అమానుషచరితులు, అని బోధించుచు ధనికులతరపున “ఫాసిస్టు” పార్టీయు కార్మికులతరపున “కమ్యూనిస్టుపార్టీయు” స్థాపించబడి, ప్రాబల్యతబొందుచుండుట విచారకరము. ఈరెండుపక్షములును, ప్రజలను ఒకరిపైనొకరిని పురికొల్పుచున్నవి. శాంతియుతముగా తమప్రత్యర్థులుకూడ యోగ్యులగునునుష్యులేయని భావించి వారియభిప్రాయములం దెంతవరకునత్యము గర్భితమైయున్నదో చూతమను ఆతురత కగిలియుండుటకు మారు, తమప్రత్యర్థులెల్లరు అమానుషులని తలంచుచుండు నీపార్టీలు, ప్రజాస్వామికమునకు, బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమునకు పేరుపురుగులవలె



నున్నవి. ఈలాటిపార్టీలే, దేశమునకు శ్రేయోదాయకములు కావు.

ప్రజలమధ్యకల్లుచుండు ఆర్థిక సమస్యల తీర్మానించుటకుగాను వివిధాభిప్రాయములు కల్గినవారు వివిధరాచకీయ బృందముల నేర్పరచుకొనుచుండుట సహజమైయున్నది. కాని ఈబృందములు సమ్మేళనములగుచో రెండో, మూడో ముఖ్యముగు రాచకీయపక్షముల సమకూర్చుట రాజ్యాంగక్షేమమునకు మూలాధారమగును. వ్యవసాయగుల పక్షముకెనడా, ఏర్లాండు, అస్సేలిమాలయగు ప్రాధాన్యతబొందుచున్నది. బీబరుపక్షముతో పాలు, సోషలిస్టులు బల్లిములగుచున్నారు. ఇట్టిబృందములు తమకు సహజముగు సమ్మేళనములందు (కార్మికులు, కర్షకపార్టీ) చేరునంతవరకు దేశోదయోగము జరుగగలదు.

ప్రజలయందు ప్రచారితమైయున్న మతములబట్టియు, జాతులబట్టియు, భాషలబట్టియు, రాచకీయబృందము నేర్పడుచుండుట కొన్ని దేశములందు కలుగుగాని, ఆపద్ధతి లాభదాయకముకాదు. ఇటలీ, ఫ్రాన్సు, జర్మనీ, బాల్కనురాష్ట్రములు, ఏర్లాండునందు, రోమనుకేథలిక్కులు వేరుగా తమ పార్టీల నేర్పరచుకొనుటచలనము, వారికి ప్రత్యేకముగా ఆర్థికసాంఘికవిషయములందు, కన్న ర్వేటిచ్చులతోగాని, బీబరు పార్టీలతోగాని సంపూర్ణైక్యభావము కలుగకుండుటచేతను,

ఆధునిక కాలపు ప్రజాజీవితమందు, సాంఘిక కార్మిక సమస్యలె  
హెచ్చుప్రాముఖ్యత బొందుచుండుటవలనను, ఈపక్షములు  
ఆయా దేశములందు, వివిధ సమయములందు వివిధ పక్షముల  
తో నేకీభవించుచు, రాజ్యాంగ సమస్యలకు వైపరీత్యము  
కలిగించుచు, మౌత్రివర్గములకు ఇదమిశ్ఠమును కార్యనిధానము  
నులేకుండ జేయుచు, ప్రజలకు తమవోటుల నెటులివ్వనలె  
నాయను గొప్ప సంశయము తెచ్చిపెట్టుచున్నారు. కెనడా,  
స్విట్జర్లాండునందిట్లై భాషలబట్టి బృందములేర్పడుటకలదు,  
దక్షిణాఫ్రికా, కెనడాలుందును, ఇలాగను రాష్ట్రములందును,  
వివిధ భాషలకు జెందిన వివిధ జాతీయులు, తమ ప్రత్యేక బృంద  
ముల నేర్పాటుచేసుకొని, తమలో తమకు సాంఘిక కార్మిక సమ  
స్య పరిష్కారముగూర్చి కలుగు భేదాభిప్రాయములకు ప్రక  
టనాస్వాతంత్ర్యము కలిగించక, అసహజముగు, అసహనకార  
కముగు జాతీయ భేద భావ సంజనితముగు, బృందముల స్థాపిం  
చుచున్నారు. ఈయేర్పాటులు ప్రజాస్వామికమును వృధాచే  
యుటకు పయోగపడుచున్నవి. మన దేశమందిట్లై భాషలు,  
జాతులబట్టి రాచకీయ పార్టీ లేర్పడునట్లు సూచనలు బలము  
గానుండుట దురదృష్టకరము.

పార్టీలద్వారా ప్రజలు స్వతంత్రాభిప్రాయములను  
బొంది రాచకీయ సమస్యల చచ్చించి నాయకులవలన మంచి  
చెడ్డలు తెలుసుకొని పరమత, సంఘ, భాష, జాతి, పక్ష సహన  
మును అలపడజేసుకొని, ప్రతిప్రభుత్వచర్యను, నాయకుని



ప్రకటనను, పార్టీ పద్ధతిని విమర్శించి తమనోయితు వార్ధకత పరచి తమ పౌర హక్కులను సక్రమముగా నుపయోగించు చున్నవే ప్రజాస్వామికమందు రాచకీయ పార్టీలు తగురీతి నేవ చేయును. ప్రభుత్వము నెటుల ప్రజలు తమ పార్టీల వ్యా రా అనుభుతిజ్ఞులందరించవలెనో, అటులనే తమ పార్టీల గూ డ కడుంగడ శ్రద్ధతో తమ ధర్మముల నెరవేర్చునట్లు పౌరులు జాగ్రత్తపడవలెను తేనినో, అమెరికా యుద్ధ పార్టీలవలె ను మన దేశముందలి జస్టిసు మిత నాద పక్షములవలెను ఇగ్లాం డునందలి కన్సర్వేటివులవలెను పార్టీలు వి గంకు శత బాంది తమ కు నచ్చినరీతి తమకు ధనమిచ్చినవారికిగాను తమ్మునడపు నారి లాభమునకై సంకుచితాభిప్రాయముల వెలిపుచ్చుచు, అసర్గదాయకముగు కార్యకథానము నంగీకరించి దేశద్రోహ కరముగు కార్యములజేయ నాహించును. ప్రతిపౌరుడును తనకు నచ్చిన పార్టీయందు ద్విద్వానియందైనచేరి, తనకు తీరిక గలిగినప్పుడెల్ల పార్టీవ్యవహారముల విచారించి, పార్టీకి సేవ చేయుచు, పార్టీ మంచిచెడ్డలగుర్తించి పార్టీ నాయకులు ధర్మ పథమునందుండునట్లు జూచుచుండవలెను. ప్రజలయొక్క ఆధి పత్యత పార్టీలపై హెచ్చుకావలెను. ప్రజలచేతనే పార్టీలు నడుప బడవలెను. పార్టీ నాయకులు స్వయం నిర్మితులుగాక, ప్రజాసా మాన్యముచే నంగీకరింపబడినవారై యుండవలెను పార్టీకా ర్యప్రణాళికలు ప్రజలవివిధ సంఘములద్వారా నిర్మితమైనవిగా నుండవలెను. అప్పుడే ప్రజాస్వామికము జయప్రదముగును.

## పదమూడవప్రకరణము.

రషియా, టర్కీ, ఇటలీ రాజ్యాంగవిధానములు.

ఒకే రాజ్యాంగాశయములుకల్గి, ఒకే పక్షాభిమానులగు ప్రజలే ఎలప్పుడు రాజ్యాధికారమందుండుటకును, నిరంకుశులగు వార్షి నాయకులపెత్తనమే మొత్తముమీద నాగుటకును, అనాదినుండియు, ప్రయత్నములు జరుగుచు నేయుండెను. రోమన్ నామ్రాజ్యమును ప్రప్రథమమున “పెట్రీషియను”ల రాజ్యాంగాధికారమెల్లను పొందియుండిరి. అటులనే మనదేశమందును, అధికసంఖ్యాకులగు శూద్రులు, ఛండాలురు, “నామాన్యులు” రాజ్యాధికారముపొందలేకుండిరి. ఆ పిమ్మట మధ్యయుగమందు ఇటలీ, హాలాండు దేశములందును పందొమ్మిదవ శతాబ్దారంభమువరకును ఇంగ్లాండునందును, ధనవంతులు, భూస్వాములే రాజ్యాంగములను తమ యధీనమందుంచుకొనుచుండిరి. కనుక ఈశతాబ్దమునందు ఇటలీలో ధనికులు భూస్వాములును రషియాయందు కార్మికశ్రమకులును తదితరప్రజనుండి రాజ్యాధికారమును తప్పించి తమహస్తములందే యుంచుకొన బ్రయత్నించుటలో ఆశ్చర్యమేమియులేదు. ఐతే, ఆకాలమందలి ధనికులు, భూస్వాములు తాముక పక్షమని తలంచి తదితరులకు రాజ్యాంగాధికారమొసంగుటకు తిరస్కరించియుండలేదు. తదితరులు రాజ్యాంగాధికార



మ. లొందుటన్న నెట్టిదో వారికాకాలమున తలంచరానిదై యుండెను. బీదసాదలవై తాము పెత్తనముజేయుట సహజము దైవదత్తమనివారు తలంచుచుండిరి ఇప్పుడట్లుకాక ధనికులు, భూస్వాములు కార్మికులను లొంగదీసి, రాజ్యాధికారము తమ హారమునందుంచుకొనకున్నచో తమ స్వస్వములురూపు మాయునని భయమందుచుండుటచేతనే ఇట్లీయ్యుట, ఫాసిస్టుపార్టీ వారు “డిక్టేటరుషిప్పు” నాగించుచున్నారు. అట్టినిరంకుశరాజ్యాధికారమునే ధనికులు, భూస్వాములు, కర్తాగారాధిపతులు పొందవలెనని ‘ఫాసిస్టు పార్టీలను’ జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, బాల్కనురాష్ట్రములందేర్పరచ బ్రయత్నించుచున్నారు. అదే ధమగ ధనికులను భూస్వాములను వదలకపోయి, కర్తాగారాధిపతులకు యజమానులకు రాజ్యాధికారములేకుండజేసి, కార్మికుల సార్వభౌమత్వము స్థిరపరచవలెనని రషియా, యుండు కమ్యూనిస్టులు ప్రయత్నించి చాలవరకు జయముబొందుచున్నారు. నారివలెనే తదితర దేశములందును కార్మికులరాజ్యాధికారము స్థిరపరుప కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఈ రెండువిధములగు పార్టీల రాజనికమునకు సంబంధించకయే, కొన్ని దేశములందు “జాతీయపక్షములు” తమతమ

జాతీయసాంప్రదాయసంరక్షణకై, స్వాతంత్ర్యభివృద్ధికై తమ నిరంకుశాధికారమును, ఆయా

టర్కీ.

రాజ్యాంగములపై నేర్పరచుచున్నది. వీనిలో ప్రధానమైనది టర్కీదేశపు జాతీయపక్షము. ఆ దేశమునకు “డిప్టేటరు” గానున్న శ్రీమన్తాఫాకెమాలుపాషాగారు, పేరునకు ఒక రాజ్యాంగవిధానపుచట్టమును ప్రసాదించెను. అయ్యది శాధ్యతాయుతమంత్రివర్గమును, ప్రజాప్రతినిధిసభను యేర్పరచుచున్నది. కాని, ఎన్నికలజరుపుటలో ఆయనకున్న పలుకుబడివలనను, దేశమందతనికున్న పేరు ప్రతిష్ఠలవల్లను, ప్రభుత్వోద్యోగులు ఆయనయొక్క ఆధిపత్యమునే ప్రజలయంద ప్రచారమొనర్చుచుండుటవలనను, ప్రత్యర్థిపక్షము తలయెత్తుటకుతగిన రాచకీయస్వాతంత్ర్యము లేకుండుటవలనను, పార్లమెంటునందు శ్రీకెమాలుపాషాగారిపార్టీయే అత్యధికమెబాటిపోందుచున్నది. ఇందువలన జాతీయపక్షమే క్రిందటి పన్నెండువత్సరములనుండియు, శ్రీకెమాల్ పాషాగారి “డిప్టేటరుసిస్టు”క్రింద నిరంకుశముగా ప్రజల యభ్యుదయమునే యభిలషి పుచు జరుపబడుచున్నది.

ధనికులు, భూస్వాములు, కర్తాగారాధిపతులు, రషియానుందు తప్ప తదితర దేశములంగ, శాధ్యతాయుత రాజ్యాంగములద్వారానే జాదాపుగా విప్లూర్ణమగు పెత్తనముబొందుచున్నారు. కాని, లేబరుపార్టీయు దానికనుబంధమగు బృందములును వృద్ధిబొందుచుండుటవలనను, తమయందే, యుదారులగువారు లిబరలుపక్షమును మధ్యతరగతివారి



సాయముతో నేర్పరచుచుండుటవలనను, ప్రజాసామాన్యపు కోర్కెలనంతగా నధిగమింపకుండనే, రాజ్యాంగపుపెత్తనము ను నడుపవలసివచ్చుచున్నది. తమయాధిపత్యము అభివృద్ధి బొంది చిరస్థాయియై యుండవలెననిన, ప్రజాసామాన్యము ను తమజీవితాధారమునకు మూలసూత్రమైన “వ్యక్తిగత బాగ్యవిభజన” పద్ధతిని హెచ్చుగా ప్రచారమొనరించవలసిన బాధ్యతవారిపైకలదు. ఒక్కొక్కప్పుడు ప్రజలు “నమి స్తీ బాగ్యవిభజనపద్ధతిని” ప్రచారముచేయు సోషలిస్టులబోధ నునిని, శేబరుపార్టీవారికే రాజ్యాంగాధికారము నిచ్చుచుం డుటవలననే రెండుమూరులింగ్లాండునందును, జర్మనీయందును ఆస్ట్రేలియానుండును పలుమూరులును సోషలిస్టులు, మంత్రి వర్గములనేర్పరచగల్గిరి. శేబరుపార్టీవారి మంత్రివర్గపుపెత్తన మా, కన్న స్వేటివు (ధనికులు, భూస్వాములు, మధ్యతరగతి వారు) లకు రుచింపమి, వారిహక్కులకు కొంతవరకైన భం గకిరముగానుండుటచే, అనేకమూరులు, బహిరంగముగాను, రహస్యముగాను, శేబరుపార్టీమంత్రివర్గపు రాజ్యమునుతిర స్కరించి ఆమంత్రివర్గపు కార్యవిధానమును చీకాకుపరచు చుండిరి. ఆస్ట్రేలియానుందలి శేబరుపార్టీవారి మంత్రివర్గము ప్రభుత్వముచేనడుపదగు “వ్యాపారనావికాదళము” నేర్పరచుట కే ప్రభుత్వపుఅప్పును లేవబ్రయత్నించినప్పుడు ధనికులెల్ల రు సమ్మెకట్టి తమవేశమందెవ్వరును ప్రభుత్వమునకు అప్పు

నివ్వకుండజేసి, ఇంగ్లాండునందుకూడ అప్పుపుట్టకుండజాగ్రత పడిరి. ఇటులనే, ఇంగ్లాండునందును, 1930 సంవత్సరమున, తేబరుపార్టీవారి మంత్రివర్గము పతనమొందునట్లు చేయుటకై బాంకులు కుట్రపన్ని ఫ్రాన్సు, అమెరికాదేశముల బాంకుల సాయముతో ఆర్థికసంక్షోభమును సృష్టించి, సఫలీకృతమనో రథులైరి.

ఇంతమాత్రపు సహాయనిరాకరణముబావరా, తేబరు వారి ఆధిక్యత తగ్గించుటకు, జర్మనునిపబ్లికునందును, ఇటలీ యందును, ధనికులాదిగాగలవారికి సాధ్యముకాకుండుటచేత నే, “ఫాసిస్టు” పార్టీలనేర్పరచి నిరంకుశ రాజ్యపాలనము స్థాపించి, కార్మికులనణగదొక్కి, ధనికులు, కర్తాగారాధి పతుల రాజ్యాధికారమును సుస్థిరపరచవలయునని ప్రయత్నములుజరుగుచున్నవి. జర్మనీయందలి “నాజీపార్టీ”వారు కొన్ని రాష్ట్రములందు మంత్రివర్గమునేర్పరచకల్గినను, సమ్మేళనరాజ్యాంగమునందలి మంత్రివర్గమునింకను వశపరచుకొనలేకున్నారు కొలదికాలముననే వారికి రాజ్యాధికారము సంప్రాప్తమగుసూచనలు లేకపోలేదు. అప్పుడువారు, ఇటలీయందు ఫాసిస్టులేర్పరచినట్లు సంపూర్ణమగు నిరంకుశాధికారము నేర్పరచెదరేమో చూడవలసియున్నది.



ఇటలీయందు ఫాసిస్టు పార్టీయే సంపూర్ణ రాజ్యాధికార మందున్నది. గ్రామములందు, పట్టణములందు ఈ పార్టీకి ఉప

ఇటలీ సంఘములున్నవి. ప్రతి సంఘమునందునునుండు అధి

కారులె ఎవ్వరసభ్యులుగా జేర్చుకొననగునో నిశ్చయించుచుండురు. పట్టణములందలి కర్మాగారములకుగూడ ఫాసిస్టు సంఘము నేర్పరచునధికారము కలదు. రాష్ట్రముల వారీగా ఈ సంఘముల ప్రతినిధులతో చేరిన గొప్ప సంఘములు కలవు. రాజ్యమంతట రాష్ట్రీయ సంఘముల ప్రతినిధులందరును ఫాసిస్టు జాతీయ సంఘముందు సభ్యులగుదురు. డిక్టేటరుగు శ్రీ ముస్సోలీనీగారికి ఈ సంఘ సభ్యులుగా ఎంతమందినైనను నియమించుటకు అధికారము కలదు. పేరునకు ఈ “జాతీయ సంఘము” నకు రాజ్యమెట్టి సూత్రముననుసరించి నడువబడవలెనో, రాజకీయ విధానమెట్టి దెప్పుడు అవలంబింపబడవలయునో నిర్ణయించు నధికారముండినను, ముఖ్యములగు నిర్ణయములను శ్రీ ముస్సోలీనీగారే సిద్ధాంతీకరింపకలరు. ఇంగ్లాండాదిగాగల దేశములందు దేశమందలి లేబరు పక్షమువారి కార్యక్రమమునకును, పార్లమెంటునందలి లేబరు పక్షపు కార్యక్రమమునకును మధ్య యెంత భేదము కలదో, అంత కెన్నో రెట్లు భేదము శ్రీ ముస్సోలీనీగారి వలంబించు రాజ్యాంగ కార్యప్రణాళికకును జాతీయ ఫాసిస్టు సంఘ నిర్ణయములకును మధ్య కలదు. కనుక, ఈ “జాతీయ ఫాసిస్టు సంఘము” సలహా నిచ్చుటకు మాత్రము ఇటలీయం దుపయోగపడుచున్నది.



ఈ సంఘమునకు నలహానిచ్చు నధికారముకంటె హెచ్చుప్రాముఖ్యతయున్నయెడల, దీనికి కార్యదర్శిగా నుండువారు అచిరకాలమందే శ్రీ ముస్సాలీసీగారివలన మార్పబడుచుండరు. క్రీ॥ శ॥ 1925 సంవత్సరమున ముస్సాలీసీగారి నెదిరించు ప్రత్యర్థిపక్షమును సర్వనాశనమునర్చిన శ్రీఫారూఖీగారు శ్రీముస్సాలీసీగారి యాజ్ఞాప్రకారము తనయింటిలో తలదాచుకొనవలసివచ్చెను. మరొక శ్రీ లూయీగిపెడర్ చోనిగారిని 'సె నెటు' ప్రెసిడెంటుగాబెట్టి నోటికితాళమువేసెను. తనకు తంటాకోరు గానున్న శ్రీ బాల్సోగారిని మాత్రము ముత్రివర్గమందుంచి నాడుగాని, తన పార్టీకొకప్పుడు ప్రాణముబోసి, తనంత సామర్థ్యముకల్గిన శ్రీ గ్రాండిగారిని ఏదేళాంగ ముత్రిత్వమునుండి లండనులో ప్రతినిధిగా పంపివేసెను. మరినల్లరు ప్రధాననాయకులను రాజ్యాంగప్రతినిధి పదవులనుండి పదభ్రష్టులచేసెను. తనకేమాత్రమైన ఎదురగుదురనువారిని ఆయన తీసివేయుచున్నాడు. ఆయనకు సత్తా కలవారు, పలుకుబడికలవారు పనికిరారు. ఇక ఆయన పిమ్మట రాజ్యాంగము నడపుటకు తగినవా రెట్లు దొరకకలరు ?

సె నెటుసభయొక్కసభ్యులు శ్రీ ముస్సాలీసీగారిచే నియమింపబడుచున్నారు. వీరి పేరులను సూచించుటకు వివిధవాణిజ్య వ్యాపారసంఘములందలి యజమానులకు కార్మికులకు హక్కుయివ్వబడినది. ఇట్టి సంఘములచే (పదమూడు



కలవు) సూచించబడిన ఎనిమిదివందలమంది అభ్యర్థుల జాతీయ ఫాసిస్టి సంఘములవారిచే నాల్గువందలమంది అంగీకరింపబడెదరు. ఈయభ్యర్థులజాబితా శ్రీ ముస్సోలీనీగారిచే నామోదింపబడవలసియున్నది. అంత నాలభ్యర్థులజాబితాను ప్రజలు తమ ఫాసిస్టి సంఘములద్వారా అంగీకరించుచో, ఆయభ్యర్థులెల్లరు ప్రజాప్రతినిధి సభాసభ్యులగుదురు. ఈరెండు శాసనసభలకు స్వతంత్రముగా శాసనసిర్మాణము చేయుటకుగాని, కార్యక్రమ విధానము నిర్ణయించుటకుగాని అధికారములేదు. శ్రీ ముస్సోలీనీగా రీసభలకు బాధ్యులుకారు. ఈ శాసనసభలు చేయకల్గునదియెల్ల శ్రీ ముస్సోలీనీగారిచే సూచించబడిన బిల్లుల, ప్రభుత్వనియమముల చర్చించి, డిక్టేటరుగారి కంగీకృతమగునవరణలసూచించుట మాత్రమే! ఈ సభలకు తుదకు “జాతీయ ఫాసిస్టి సంఘము” వారి కున్నంతమాత్రము అధికృతమైనను రాజ్యాంగమందు లేదు.

పేరునకుమాత్రము, ఫాసిస్టి రాజ్యాంగము సర్వపక్షరక్షణకై నిల్పబడుచున్నదని శ్రీ ముస్సోలీనీగారు తెల్పుచున్నారు. వివిధ ఆర్థికబృందములకు కార్మిక సంఘములకు సెనెటునందును, సభ్యతకల్గునట. ఈ వివిధ ఆర్థిక సంఘములు కార్మికుల సంఘములచే ఆమోదింపబడిన వారిలోనే, సగముమందిని ప్రజాప్రతినిధిసభకు అభ్యర్థులుగా తానొప్పుకొను చుండునట. ప్రతికార్మికుడును తన “సిండికేటునకు” సంవత్సరమున కొ

క్కడినపుకూలిని చందాగాయివ్వవలెను. తానందు సభ్యుడైనను, కాకున్నను ఆ“సిండికేటు”యొక్క నియమములకుబద్ధుడై యుండవలెను ప్రభుత్వముచే నిట్టి సిండికేటులు అంగీకరింపబడవలెను. ప్రభుత్వముచే నంగీకరింపబడనిసంఘముల శాస్త్రీయమైనవగును. ఈ సిండికేటులందు కార్మికులకు, యజమానులకు సమానమగు ప్రాతినిధ్యము కలదు. కార్మికులకు, యజమానులకు పివాదములు కల్గుచో, వానితీర్పులకు ప్రత్యేకమగు కోర్టులేర్పరచబడుచున్నవి. సమ్మెకట్టటకు కార్మికుల కధికారము లేదు. దేశము మొత్తమునూడ పదమూడు ప్రధానసిండికేటులు కలవు. ఈ నిధానమువలన సర్వజనులకు న్యాయముకల్గునని ముస్సోలీనీగారు ప్రకటించుచుదురుగాని, కార్మికులకు బాధ లెక్కువగుచునే యున్నవి.

జర్మనీయందలి నాజీపార్టీవలెనే ఇటలీదేశపు ఫాసిస్టు పార్టీవారును, ఉత్సాహులగు యువకుల బాలబాలికల తమ “పార్టీ సేవార్థమే ఐచ్ఛిక సేవకులుగా” జేర్చుకొని వారిని పాఠశాలజేసి, మిలిటరీ కనాతు నేర్పచున్నారు కొన్నిలక్షలమంది యోధులను యిప్పటి కిట్లు తయారుచేసినారు. వారెల్లరు, ఫాసిస్టీపార్టీకే సహాయముచేసి జీవముల ధారవోయి దుమని ప్రమాణముల జేయుచున్నారు. విద్యాలయములందు, ఫాసిస్టీపార్టీ నాయకునికి విశ్వాసము కల్గియుందుమని బిడ్డలచే ప్రమాణములు చేయించుటయు, ఉపాధ్యాయులు



ప్రాధాన్యములచే ఫాసిస్టిపార్టీకి శ్రీ ముస్సోలీనీకి భక్తులమై యుండుమని వాగ్దానములచేయుచుటయు కలదు. కార్మికులందును, కర్షకులందును, ఫాసిస్టిపార్టీ యందు చేరనివారిని అనేక బాధలపెట్టుటయు ఫాసిస్టితత్వమును అంగీకరించనివారను నె పముపై అనేకుల సందేహించి పలుయడముల బారిచేయుటయు కలదు. రాజ్యాంగములతో యీఫాసిస్టి “డ్వికేటరుషిప్పు” ను పోల్చుచో నిశ్చయది నిరంకుశులగు రాజుచే పాలితమగు రాజ్యాంగముల కీమున వచ్చును. ఈ రాజ్యాంగముందు తుదకు ఫాసిస్టిపార్టీకి చెందినవారికైన రాజ్యాధికారము నక్కుచున్నదనికాని, వారి యభీప్సముప్రకారము రాజ్యాంగ కార్యప్రణాళిక యేర్పరునబడుచున్నదనికాని చెప్పటకు వీలులేదు. “నాయంత వారింకను పుట్టలేదు. డ్వికేటరికను మనదేశమునకు అగత్యమని నాకు తోచుచున్నది. నే నింకను కొంతకాలము రాజ్యము చేయవలెను” అను శ్రీముస్సోలీనీగారి ప్రకటనయే ఇటలీదేశపు రాజ్యాంగపు లక్షణముల ప్రకటించుచున్నది.

రషియా దేశముందు యుద్ధారంభమువరకు ఎన్నో శతాబ్దములనుండి ‘జారు’ అను చక్రవర్తులు రాజ్యపాలనం

రషియా  
కమ్యూనిష్టురా  
జ్యాంగము.

బొనర్పుచుండిరి. పందొమ్మిదవ శతాబ్దపుమధ్య కాలమువరకు కోట్లకొలది బానిసలు ఆదేశ ముందుండిరి. కర్షకులెల్లగు “నిమ్నజాతుల”కు జెందియుండిరి. ఈశతాబ్దారంభమునకుగాని,

స్వాతంత్ర్యముబొందిన కార్మికులు, కర్షకులు, రాజకీయమాక్తు

లకై చాచాముగొనలేదు. జపానువారితో యుద్ధమొనర్చి అవజయమందినపిమ్మట రషియాచక్రవర్తి 1905 లో శాసన సభల (మ్యాజీ) నేర్పరచి జిల్లాబోర్డులకు ఆసభాసభ్యుల నెన్నకొను హక్కునంగెను. పిమ్మట ప్రజలెల్లరు తమ డెలిగేటులను, రాష్ట్రీయకట్టణడెలిగేటు సభలకు ఎన్నుకొనునట్లును ఈసభలు పార్లమెంటుసభ్యుల నెన్నుకొనునట్లును యేర్పాటు చేయబడెను. ఆసభాసభ్యులమందె పౌరులప్రాధమికహక్కులు కూడ నిర్వచించబడెను. కాని, ఈపార్లమెంటునకు, చక్రవర్తికి తీవ్ర భేదభిప్రాయములు కల్గుటవలనను పార్లమెంటువారు ప్రజలకు హెచ్చుబాధిభారములు కోరుటచేతను దానినిచక్రవర్తిగారు తిలమిగా నుచు వేళపరుపక తన నిరంకుశాధికారమును నాగించుచుండెను.

ఆ నిరంకుశరాజ్యమందు ప్రజల ఆస్తిసాస్థులకుగాని, ప్రాణమూనిములకుగాని రక్షణలేదాయెను. భూస్వాములు భనికులు ఆడినదేఆట, పాడినదేపాటగానుండెను. ఉద్యోగస్థులు లంచగొడులై ప్రజల పీడించుచుండిరి. స్వతంత్రనాదుల గ్రంథకర్తల పత్రికాప్రచురణచేయువారి ఉపాధ్యాయుల నెల్లప్పుడు సి. ఐ. డి. వారు పింబడించుచు, వేటకుక్కలు తేడినితరుమునట్లు తరుముచుండిరి. పౌరులకెట్టి స్వాతంత్ర్యము లేదాయెను. శిస్తులభారము మితిమించిపోవుచుండెను. యావనులెల్లరు తప్పని సరిగా యుద్ధములందు పాల్గొనవలసివచ్చె



ను. ప్రాస్తునందెట్లు విప్లవమునకుముందు ప్రజలు నానావిధ మగు యన్వేతములకు లోనైయుండిరో అటులనే రషియను ప్రజలు చక్రవర్తిపాలనముక్రింద రక్తమును శిస్తులద్వారా ధారవోయుచుండిరి. ఈబాధలకుతోడు ప్రపంచయుద్ధము వచ్చిపడి మూల సంస్కారముల పర్యంతము వారి యువకుల దిగమ్రొంగెన; వ్యాపారమును నాశనముచేసెను; వ్యవసాయ మును తల్లకిందులొనర్చెను. తుదకు 1917 లో విప్లవము బయలుదేరెను. చక్రవర్తిగారిరాజ్యము ఎత్తివేయబడెను. దేశ పుభాగకాలపు రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయించుటకు 1917 జూనులో “సోవియటు”లను కార్మిక, కర్షకసంఘముల ప్రతినిధులు 781 మంది పెట్రోగ్రాడులో సమావేశమైరి. కాని, వీరి సూచనకాప్రకారము నేషనల్ కాంగ్రెసు కూడకుండనే బోల్షివిక్కులు నవంబరు ఆరవతేదీన తాత్కాలిక ప్రభుత్వమునాక్రమించిరి.

ఆపిమ్మట ఐదు ‘కాంగ్రెసు’లు సమావేశమై తుదకీ క్రింద సూచింపబడిన ప్రధానలక్షణములుకల్గిన రాజ్యాంగ విధానపుచట్టము నంగీకరించెను.

క్రీ॥ శ॥ 1918 సంవత్సరం జూలై అయిదవతేదీన, శ్రీ లెనినుగారి నాయకత్వమున, కాంగ్రెసువారిచే నంగీకరింపబడిన రాజ్యాంగవిధానము ప్రకారము, సాంఘికహక్కు ఘోషయోగమగుకర్మల జేయు కార్మికులును, రక్షణదళముల సభ్యులును, ఈబృందములకుజెందియు అవిటి

వారై నవారును, ముదునలులును, వోటింగుహక్కుపొందుటయు; ఇతరులను తమలాభమునకై కూలికిపెట్టుకొనువారు (క్యాలక్కులు) తను కష్టార్జితముపై కాక, పెద్దలిచ్చిపోయిన ఆస్తిపై జీవించువారును, న్యాపారులును, వాణిజ్యాధికారులును, చిల్లర బేరగాండ్లును, వోటింగుహక్కు పొందజాలక పోవుటయు ప్రధానాంశములు మరియు, పురోహతులకు చక్రవర్తియొక్క పోలీసుదళవర్ణులను, చక్రవర్తికుటుంబీకులకు గూడ వోటు హక్కు లేదు. ఈయొక్క నియమము ప్రకారము రాజ్యాధికారముపొందదగువారెవ్వరో, రాజ్యాధికార భ్రష్టులెవ్వరో తేలిపోవుచున్నది. ఐతే కార్మికులు, కర్షకులు అత్యధిక సంఖ్యాకులుగనుక, వందకు యిరువదిమందికంటె హెచ్చుగా వోటింగుహక్కు లేనివారు యుక్తవయస్కులలో నుండుట అరుదు. ప్రతివోటరు పదు నెనిమిదివత్సరములవయస్సు మించియుండవలెను. వోటుహక్కు ఎవ్వరికి నిరాకరింపబడినదో వారికి, రాష్ట్రీయ ఎన్నిక కమిషనరులు, వారు కూలినాల్సిపై బీజతాధారము, వోటులనిచ్చు సమయమందు, పొందుచున్నారని యోగ్యతాపత్రము లిచ్చుచో, వారికి వోటులు లభ్యపడవచ్చును.

ఈభేదమింతటితో నాగదు. పరిభుత్వముచే నేర్పరుపబడిన దుకాణములు, కర్మాగారములు, వగైరాలన్నిటియందు



ను, అమ్మబడువస్తువులను వోటుహక్కు బొందకల్లు కుటుంబములకు తక్కువఖరీదునకును, వోటుహక్కుబొందరానివారికి హెచ్చుఖరీదుకును అమ్మబడుచున్నది. శిస్తుభారము ప్రథమ తరగతివారిపైకంటె, రెండవతరగతివారిపై హెచ్చుగా మోపబడుచున్నది. సాధారణముగా పౌరులకు తక్కువ రాజ్యాంగలాభములేవియు వోటుహక్కు బొందజాలనివారికి లభ్యపడవు.

కమ్యూనిస్టు రాజ్యాంగమునకంతకు పునాది, గ్రామములేక, చిన్నపట్టణము. ప్రతిగ్రామమునకు మూడువందలమంది జనాభాయున్న ఒక్క “సిండికేటు” కలదు. ఈ గ్రామసిండికేటు. సిండికేటు సంవత్సరమునకొక్కమా రెన్నుకొనబడుచుండును. మనకు హంచాయిటీలెట్లలో, వారికి సిండికేటులట్లు. గ్రామమునందు, చుట్టుపట్లనుండు పౌరులెల్లరు “సిండికేటు” సభ్యులనెన్నుకొందురు. ఇటులనే బస్తీలందును, కర్మాగారములు, విద్యాలయములు, వ్యాపారశాలలు, దుకాణములు, తదితరకాన్సికుల సముదాయములు, ఐదువందలమంది వోటరుల కొక్కనిచొప్పున, బస్తీ ‘సిండికేటు’ సభ్యుని సంవత్సరమాసకొక్కమారు యెన్నుకొనవలెను. ఇటుల ఐదువందలమందివోటరులు ప్రతినియోజకవర్గమందు జాగ్రత్తగా జేర్చబడుచుందురు. అటులనే, చిన్నిచిన్నిగ్రామ

ములాదలి పౌరులు, మూడువందల మందిని జేర్చి ఒక్క “సిండికేటుగా” నేర్పరుచుట ముకలగు.

ప్రతిసిండికేటుకూడ, ఒక్క కార్యనిర్వాహక సంఘమును నియమించును. గ్రామసిండికేటులు, మాసమునకు రెండు మారులును, బస్తీ “సిండికేటులు” హెచ్చుమారులు సమావేశమగుచుండవలెను. ఈ సిండికేటుల కభ్యులను ప్రజలు తమకు తోచినప్పుడు పదభిన్నుల జేయుటకు (Recall) అధికారము కలదు.

ఈ గ్రామ ‘సిండికేటు’ “తాలూకా గ్రామ్యసోవియటును” (పోవోస్తు) ఎన్నుకొనును. ఈ తాలూకా సోవియటు

నకు గ్రామసిండికేటులు, తమకున్న జనాభా తాలూకా సిండికేటులు. లో ప్రతిపందముంది కొక్కరుచొప్పున “డెలిగే

టులు”గా నెన్నుకొనవచ్చును. ఈ తాలూకా సిండికేటులుకూడ ముగ్గురునుండి ఏడుగురువరకు కార్యనిర్వాహక వర్గసభ్యులుగా నెన్నుకొనును. ఈ కార్యనిర్వాహక వర్గము వారు సాధారణవ్యవహారములు, రక్షణ, సూచిపాలనము గూర్చి శ్రద్ధజేయుదురు. ఈ తాలూకా సిండికేటులు సంవత్సరమున కొక మారు సమావేశమగువలెను. కాని, గ్రామసిండికేటుల అధ్యక్షులు, కార్యదర్శులు, అనేకమారులు అవసరముబట్టి, తాలూకా సిండికేటుయొక్క అధ్యక్షుని సమాకారముతో సమావేశమగుచుందురు.



“జిల్లా సోవియటు” (జిల్లా డిప్యూటీ) సభ్యులను కూడ గ్రామ సోవియటుల నెయ్యిమంది ప్రజల కొక్క ప్రతినిధిచొప్పున ఎన్నుకొనుచుండును. ఇయ్యదియు సంవత్సరమున జిల్లా సోవియటులు. కొక మారు సమావేశము కావలెను. ఇందుమూడు వందలమంది సభ్యులకంటె సామాన్యుండరాదు. దీని కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు పన్నెండు డిపార్టుమెంటులపై యాజమాన్యము చేయవలెను. ఉద్యోగులపై యాజమాన్యము, శాంతిరక్షణ, కార్మిక, సాంఘిక సేవ, విద్య, ఆర్థికము, వ్యవసాయము, తినుబండారములు, ఆరోగ్యము, అను వ్యవహారములగూర్చి యాడిపార్టుమెంటులు శ్రద్ధ చేయవలెను.

రాష్ట్రీయ సోవియటు (గూబర్నియ) నందును, మూడువందలకు మించకుండా సభ్యులుండనగును. వీరు సంవత్సరమున కొక మారు సమావేశమయ్యెదరు. ఈ సో రాష్ట్రీయ సోవియటులు. వియటునందు తాలూకా గ్రామ్య సోవియటుల యొక్క ప్రతినిధులును పట్టణ సోవియటుల ప్రతినిధులునుందురు. కనుక, ఇయ్యది జిల్లా సోవియటువలె కాక రాష్ట్రమందలి అన్నివిధములైన సోవియటులకు ప్రాతినిధ్యత వహించుచుండును. తాలూకా సోవియటు తనకున్న పదివేలమందిజనుల కొక్క “డెలిగేటు” చొప్పునను, పట్టణ సోవియటు రెండువేలమంది నొకరుల కొక్కచొప్పునను, రాష్ట్రీయ సోవి

యటునకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనును. ఐతే, ఈ యెన్నికలు కొలది కాలములోనే జరుగవలెనన్నట్లే కనుక, “జిల్లాసోవియటు”లు సమావేశమగుచో, తాలూకాసోవియటులకు బదులీజిల్లాసోవియటులే రాష్ట్రీయసోవియటులకు, గ్రామ్యవాసులకు అర్హమగు ప్రతినిధులను, వదివేలమంది కొక్కరిచొప్పుననే ఎన్నుకొందురు. ఈ రాష్ట్రీయసోవియటుయొక్క కార్యవిర్వాహకవర్గముకింద పదునైదు డిపార్టుమెంటులు కలవు; అనగా, జిల్లాసోవియటునందండిన డిపార్టుమెంటులు కల, వ్యాయస్థానములు, పోస్టుటెలిగ్రాములు, అసాధారణ వ్యాయస్థానములను మూడు డిపార్టుమెంటు లీసోవియటునకు కలవు.

ఈ రాష్ట్రీయసోవియటులపై, దేశీయ సోవియటులు (జిల్లాస్థు) కలవు. ఇందు, జిల్లాసోవియటులయొక్కయు, పట్టణ

సోవియటులయొక్కయు, ప్రతినిధులు లుందురు. దేశీయసోవియటులు. గ్రామ్యవాసులకు 25,000 మంది కొక్కప్రతి నిధిచొప్పున, జిల్లా “సోవియట్టు”ను పట్టణవాసులకు 5000 మంది కొక్కరుచొప్పున పట్టణసోవియట్టులును,

ఈ సోవియటు సభ్యుల నెన్నుకొనును. ఐగువందలకు రుచకుండా, ఇందు సభ్యులు లుందురు. వీరును నష్టరమున కొక మారు సమావేశమై తమ సాధారణ కార్యభారములను కార్యవిర్వాహక వర్గమువారి ద్వారా సడపుచుందురు.



రషియా రాజ్యమునకంతకు “సోవియట్టుల సమ్మేళన సంఘము” కలదు. ఇందు, పట్టణసోవియట్టులు 25,000 పౌరుల కొక్కరిచొప్పునను, రాష్ట్రీయసోవియట్టులు లక్ష రషియా రాజ్యసమ్మేళన సోవియట్టుల కంటెను యిరువది ఐదు వేల ప్రజలకొక్కసభ్యుని ఈసంఘమునకు ప్రతినిధిగా వంపును. ఇందు 1921 సంవత్సరమునదే 1631 సభ్యులుండిరి. ఇప్పటికి, యీ సభ్యులసంఖ్య రెండు వేలకు మించి యుండవచ్చును. ఈసంఘమునాగే రాజ్యాంగపు పెత్తనమంతకు ప్రధానాధికారులగు, సమ్మేళన కార్యనిర్వాహక సంఘము నెన్నుకొనుచుండును. నాల్గువందలమంది ‘సమ్మేళన పార్లమెంటు’ను సంవత్సరమున కొకమారు సోవియట్టుల సమ్మేళనసంఘము వారెన్నుకొందురు. ఈసంఘమునారు సంవత్సరమునకునాల్గు కూర్పులు నమావేశమగుచుండురు. ఒక్కొక్కమారు సాధారణముగా, పది, పదనైనదిదినములు, సమావేశమునందుండురు. ఈసంఘమే శాసననిర్మాణమొనర్చుటకు, ప్రత్యేక ఆర్డినెన్సుల నంగీకరించుటకు, బడ్జెటునామోదించుటకు రాజ్యాంగమునకంతకు, రాజనీతివిధానమును నిర్ణయించుటకు అధికారియై యున్నది. ఈసంఘమునకు రాజ్యాంగవ్యవహారముల నిర్వహించవలసిన బాధ్యతయు, న్యాయమూర్తిత్వమును ఆరోపింపబడుచున్నవి.

ఈసంఘసభ్యు లెల్లరు, వీదోనొక సోనియటుయొక్క  
కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు సభ్యులైయుండవలెను. కనుక,  
వీరు రాజ్యాంగవ్యవహారములం దనుభవపరులైయున్నారు.  
జిల్లాయందలి, గ్రామసిండికేటుల అధ్యక్షులు, కార్యదర్శులు  
చేరి జరుపునథలవలెనే, ఈపార్లమెంటునందును, రాజ్యాంగ  
మందలి సిండికేటుల కార్యనిర్వాహకులు సమావేశమగుచుం  
డురు. వీరే, సమ్మేళనరాజ్యాంగపు కార్యనిర్వాహకసంఘ  
ముక్రింద నుద్యోగులైయుండెడిరు. కనుక, అరుదుగా నీసంఘ  
ముచారు సమావేశమగుచుండినను, వీరికుండు అనుభవాధి  
శ్యతవలన తమకు నిశ్చితమైన కార్యములను సక్రమముగా,  
సంతృప్తికరముగా, సమర్థతతో నిర్వహించకలరు.

ఈసంఘము రెండు ఉపసంఘములను, తన సభ్యుల  
తోడనే, నిర్మించుచున్నది. ఒకటి, ప్రజలకమీషనరుల  
కమీషనరుల  
కొన్నిలు.  
కొన్నిలు, రెండవది, స్థాయిసంఘము. ఈకొ  
న్నిలునారే, రాజ్యాంగమంతకు కార్యనిర్వా  
హకసంఘముగానుందురు. ఇందు, పందొమ్మి  
దిమంది డిపార్టుమెంటుల అధ్యక్షులు కలరు, వీరు రాజ్యమం  
దలి దేశీయ, రాష్ట్రీయ, జిల్లా, తాలూకా, గ్రామపట్టణసిండి  
కేటుసభలకు తమయుత్తరువుల జారీచేయుచు, ఆయాసిండి  
కేటుల సహకారముతో రాజ్యాంగకార్యభారమును నిర్వ  
హించుచున్నారు. తదితరదేశములందు మంత్రులెట్టి స్థానమం



దుందురో, అట్టి బాధ్యతనే యీకమివనరులు నెరవేర్చుచుందురు. అసాధారణ పరిస్థితులందున, ఈ కౌన్సిలు వారిచే నిర్ణయింపబడిన సమయములందు తప్ప, ఆ ధారణవ్యవహారములలో ఈ కౌన్సిలు సభ్యుల యాజ్ఞలను, వినిధిసిండికేటులు శిరసా వహించి రాచకార్యముల నిర్వహించవలసియున్నది. ఈ కౌన్సిలు యొక్క అధ్యక్షుడు గూడ, పార్లమెంటు చేతనే యెన్నుకొనబడును.

ఈ కౌన్సిలుగాక, కార్మికుల, రక్షకదళముల పరిపాలక సలహా సంఘముకంటికలదు. కౌన్సిలునందలి ముఖ్యులగు

కార్మికులపరిపాలక సలహా సంఘము. వారును (యద్ధమునకు, కార్మికులకు, రసాదారులకు, వ్యవసాయమునకు తినుబడారములకు చెందిన డిపార్టుమెంట్లయొక్క మంత్రులు) రషి

యాసమ్మేళన రాజ్యాంగపు త్రేడుయూనియను సంఘమువారి ప్రతినిధియు సభ్యుడైయుండును. ఈ సంఘము కౌన్సిలుయొక్క వినిధిడిపార్టుమెంటులకు తగు కార్యవిధానము నాలోచించి రాజ్యాంగరక్షణమును సుస్థిరపరచి అర్థికపునరుద్ధరణను ప్రోత్సహింపరచుచు, కౌన్సిలునకు నాయకత్వము వహించుచుండును. ఈ సంఘము వినిధి అర్థిక, సాంఘిక సమస్యలను చూచించి తగు సలహాలనిచ్చుటకుగాను, “అర్థిక విచారణ సంఘము” నియమించుచుండును. ఈ సంఘపు తీర్మానములు, ఆజ్ఞలు, సరాసరి సభ్యసిండికేటులకు ఆచరణార్థమై

పంపబడవు. ఆయాజ్ఞలును, తీర్మానములును, కౌన్సిలుసభ్యుల ద్వారా (కమిషనరులు) సభ్యులకింకేటకు పంపబడుచుండును.

అన్నిటికి మించి, రాజ్యాంగాధికారమును ఏదిధముగా కౌన్సిలువారు పరిపాలించునో, ఎటుల “కార్మికుల, రక్షణదళముల, పరిపాలనసంఘము” తన పెత్తనమును స్థాయిసంఘము. నాగించునో, సర్వములను ముందుటకు స్థాయిసంఘము ముందుగా ఉన్నది. సంఘమువారు అవసరముగుచో, కౌన్సిలువారి తీర్మానములగాని, తీర్పులగాని, ఆజ్ఞలగాని రద్దుచేయుటకు అనుమతి కలదు. సభ్యునోపయోగములను నిషేధించు, ధర్మసభ్యులను ఏకతైత ఎట్టిటిరాజ్యాధికారమును పరిపాలించునో, సభ్యులను మారే సర్వములను కలరు. పార్లమెంటు వారు చచ్చుచదగు శాస్త్రక్రమమును తయారు చేయు భారము విడిచిపెట్టే కలదు. ఏరు, పార్లమెంటు యొక్క నయనములు; పా సములు; ప్రాణములు నెయున్నారు. ప్రభుత్వమును నడపుచుండు కౌన్సిలర్లపై పార్లమెంటు వీరిద్వారా తగు యాజమాన్యము నెల్లప్పుడు చేయగల్గుచున్నది. తాను సమావేశమగు దుండకపోయినను పార్లమెంటు తన ప్రతినిధులగు స్థాయిసంఘమువారిద్వారా రాజ్యాంగవ్యవహారములనన్నిటి సంపూర్తిగా విచారించి కౌన్సి



లర్లు ప్రజలయభిప్రాయముల ననుసరించి, ప్రజాభ్యుదయమునకై రాజ్యపాలన చేయునట్లు జాత్ర తీరపడుచున్నది.

ఇవియే రషియా దేశపు రాజ్యాంగ విధానపు భవన భాగములు. ఇందు మనము ప్రత్యేకముగా గమనించవలసినవి పది ప్రధానాంశములు కలవు. ఒకటి, కస్టింగ్ జీవనోపాధి సంపాదించుకొనువారికే, ఈ రాజ్యాంగమందు వోటుహక్కు సాధారణముగా ప్రసాదించబడుచున్నది. ఇందువలన, రషియా యందు సర్వజన పౌరసత్వము లోపించుచున్నదని దిగులొందపని లేదు. స్వయముగా వస్తుశ్రమయముల సృజించువారెల్లరికి పౌరసత్వహక్కు ప్రసాదించబడుచు కనుక, నూటికి తొంబదిమంది యుక్తవయస్కులకు వోటుహక్కు చేకూరుచున్నది. మధ్యతరగతికి, భూస్వాములతరగతికి చెందినవారు కూడ కార్మిక కర్షక వృత్తుల నవలంబించుచో వోటుహక్కు ను పొందగలరు. రెండు; స్థానిక స్వపరిపాలనము, ఇతర దేశములందుకంటె చాల హెచ్చుగా రషియా యందు ఏర్పరచబడినది. తాలూకా సిండికేటులయొక్క కార్యభారము, అంతగా లేకున్నను జిల్లా సిండికేటులయు, రాష్ట్రీయ సిండికేటులయు, కార్యభారము చాలము ఖ్యమైనదైయున్నది. సమ్మేళన రాజ్యాంగపుకొన్నిలువారు అనేక రాజ్యాంగవ్యవహారములందు తమకర్తవ్యమును, నియమములను పంపించుచున్నను, కొన్నిలువారిపెత్తనము జాతీయావసరములకు సంబంధించిన

దగుటచే, స్థానికవ్యవహారములగు విద్య, ఆరోగ్యము, వ్యవసాయము, రవాదారులు, వగైరాల పాలించుటలో ఈసిండికేటలకు చాలస్వతంత్రముగు పెత్తనముకలదు. మరియు, ఇంగ్లాండునందు స్థానికసంస్థలు తమ వ్యవహారములన నిర్వహించుచుండ జాతీయప్రభుత్వకార్యముల ప్రత్యేకాధికారులు నడపుచున్నారు. ఫ్రాన్సు, జర్మనీలందెట్లో అటులనే రషియానందును, స్థానికస్వపరిపాలన వ్యవహారములతో బాటు జాతీయప్రభుత్వవ్యవహారములనుకూడ, స్థానికాధికారులు (ప్రాన్సు జర్మనీలందు ప్రెఫేగారు, రషియాలో సిండికేటలకార్యనిర్వాహకవర్గము)నడువనలసియున్నది. విస్తృతమునకు పూర్వముండిన చెమ్స్కోవ్కలకంటె యీ“సిండికేటలు” హెచ్చుయధికారముల కల్గియున్నవి. ఫ్రాన్సు, జర్మనీలందు కంటె రషియాలో స్థానికప్రభుత్వ నిర్వహణమందు ప్రజాపామన్యమునకు అధికఆధిక్యత సంపాదింపఁగుచున్నది. ఈసిండికేటలద్వారా రషియానుప్రజలకు రాచకీయానుభవము సులభముగా కల్గుచున్నది.

మూడు: ఈమధ్య ఇంగ్లాండులో లేబరుప్రభుత్వము తమ మంత్రివర్గమునకు సలహాలనిచ్చుటకై యెటుల “ఆర్థికసలహాసంఘము”ను, ఆర్థికశాస్త్రవేత్తలు వాణిజ్యనాయకులతో నేర్పరచిరో, అటులనే, రషియానందును కొన్నియవారికి జాతీయరక్షణకార్యములందును, ఆర్థికాభివృద్ధికారక



వ్యవహారములందు సలహాలనిచ్చుటకుగాను, ముఖ్యులగుకొన్ని  
 నిలర్లును, లేదా పత్రినిధియొక్కరును కలసి ఒక “సలహా సంఘము”గా నేర్పడుచున్నారు. ఇతే, ఇంగ్లాండులోని సంఘము  
 నకు సలహాయిచ్చు సాధికారమేముండ రషియాలోని యీ  
 సంఘపుతీర్మానములు కొన్నిలక్షకు, మర్రులకు, ప్రమాణ  
 ములగుచున్నవి.

ఇంగ్లాండు : రాజ్యాంగమునకొకతకు యుపయుక్తముగు, అవ  
 సరముల రాజ్యాక్రమవిధానము గూర్చి ఆలోచించుచు  
 రాజ్యాంగమునకును జాగ్రత్తగా కన్గొనుచు, ఆర్థికసాంఘిక  
 విషయములను, దేశాభ్యుదయకారకమును, కార్య  
 కలాపములను తమముచేయుచు, వాస్తవములు అభిప్రాయ  
 ములనుకొని కొన్నిలక్ష రాజ్యపాలనముచేయునట్లు జాగ్ర  
 త్తములుటకు స్థానికసంఘము కలదు. ఈ సంఘమునకు ఏయొ  
 క్కడిపార్టుమెంటును నడపుకార్యముతో నేమాత్రమును సం  
 బంధములేదు. కనుక దేశీయులెల్లరి కగత్యమగు గొప్పకార్య  
 ములగూర్చి విచారించుటకు సావకాశము కల్గుచుండును. పివి  
 థడిపార్టుమెంటులను స్థాయిసంఘమువారి యాజ్ఞలననుసరిం  
 చి, కొన్నియొక్క తీర్మానముల ననుసరించి ‘కార్మికులు  
 రక్షణదళముల పరిపాలకసంఘముల’ సలహాలననుసరించియు  
 పాలించుటయే కొన్నిలక్షధర్మము. ఇట్టి సంస్థలే యీకాలపు

రాజ్యాంగవ్యవహారముల నడపుటకెల్లెడల యగత్యముగు  
చున్నది.

విషయ: ఇంగ్లాండాదిగాగల ప్రజాస్వామిక దేశములందు  
పార్లమెంటునకు, స్థానిక సంఘములకు, క్రిజీలీ తమ ప్రతి  
నిధుల సరాసరియొక్క సమీక్షలు. అమెరికాయందు ప్రెసి  
డెంటును, సెనెటు క్రిజీలీల సమీక్షలు, ఆస్ట్రేలియా  
యందు, కెంతుగవర్నరు సమీక్షలు, ఇతర దేశములందు శాసనసభా  
సమీక్షలు. క్రిజీలీ సరాసరియొక్క సమీక్షలు. క్రిజీలీ  
యొక్క సమీక్షలు, క్రిజీలీ సమీక్షలు, క్రిజీలీ సమీక్షలు, క్రిజీలీ  
సమీక్షలు, క్రిజీలీ సమీక్షలు, క్రిజీలీ సమీక్షలు, క్రిజీలీ సమీక్షలు,  
కాల్కత్తా, బెల్గాం, రాష్ట్రీయ, దేశీయ, రాజ్యాంగ సోవియ  
ముల కనకరముగు ఎన్నికలందు వారికి సరాసరిసంబంధమే  
కల్గుటలేదు. వారిచే నెన్నుకొనబడిన గ్రామ, పట్టణ సిండి  
కేటులయొక్క కాల్కత్తా, బెల్గాం, రాష్ట్రీయ సిండికేటుల  
నెన్నుకొనబడు, దేశీయసిండికేటులు బెల్గాం సిండికేటులు,  
పట్టణసిండికేటులను సమ్మేళనసిండికేటులు, పట్టణసిండికేటు  
లు, రాష్ట్రీయ సిండికేటులును, ఎన్నుకొనుచుండును. ఈప  
ద్ధతివలన, ప్రజాసామన్యమునకు సమ్మేళన సిండికేటులు,  
రాష్ట్రీయ దేశీయసిండికేటులపై కల్గు పెత్తనము నామమాత్ర  
మగుటయు, సమ్మేళన దేశీయ రాష్ట్రీయ సిండికేటుల కార్య  
విర్వాహకులు, ప్రజలపైనంతగా తాము ఆధారపడియుంటి



మనుసంగతి జ్ఞప్తియందుంచుకొను నగత్యముకల్గుట లేదనియు తోచుచున్నది. ఏ తే అంతస్తులవారీగాయున్న యాసిండికేటుల మేడలో, పునాదియగు గ్రామ పట్టణ సిండికేటులపై నిగిలిన అంతస్తు లాధారపడియున్నవి కనుక సమ్మేళన రాజ్యాంగపు కౌన్సిలర్లప్రవర్తన స్థాయిసంఘముయొక్క కార్యప్రణాళిక సంతృప్తికరముగా లేనిచో, వారిక్రిందటిఅంతస్తువారు అనగా, రాష్ట్రీయసిండికేటులు, పట్టణసిండికేటులు, సమ్మేళనపార్లమెంటుసభ్యులను (Recall) పదభ్రష్టులచేయవచ్చును. అటులనే, పైనానిని క్రిందివారు, అంతస్తులవారీగా పదభ్రష్టుల చేయుటకు సాధ్యపడును ఈయాయుధము ద్వారా వానినాయకులు తమయభిప్రాయప్రకారము పైనున్న సిండికేటులు వానికార్యనిర్వాహకవర్గములు వ్రాసిన నియమకొనునటులజేయుటకు ప్రజలకు కొంతవరకు సాధ్యమగును. కాని యంతవరకు బోల్షివిక్కుపార్టీ వారు, తమ వివిధసిండికేటుసభ్యులు, ఈయధికారమునుపయోగించుటకు తగునవకాశము నొసంగుట లేదు కాన, ప్రజాస్వామ్యము సంపూర్తిగా (వోటరులకుసంబంధించినంతవరకైన) రషియానుందు అమలులోనికి వచ్చినదని చెప్పజాలము.

ఆట: రషియానుందు పట్టణములకంటె గ్రామములే ఆర్థికముగ, సాంఘికముగ జనసంఖ్యబట్టి, విస్తీర్ణతబట్టి ఎన్నో రెట్లు హెచ్చుప్రాముఖ్యముగనున్నను, రాజ్యాంగ విధాన

మందు పట్టణములకు గ్రామములకంటె అనేక రెట్లు హెచ్చు ఆధిక్యత యివ్వబడినది. రాష్ట్రీయసిండికేటులలో గ్రామవాసులు 10,000 మందికొక్క సభ్యత్వమివ్వబడగా, పట్టణవాసులు 2,000 మందికొక్కటి లభ్యమగుచున్నది. దేశీయసిండికేటులో, 25,000 మందిగ్రామవాసులు, 5000 మంది పట్టణవాసులు, సమ్మేళనపార్లమెంటులో 5,000 మంది గ్రామవాసులు, 25,000 మంది పట్టణవాసులు సమానస్రాతి నిధ్యతబొందుచున్నారు. అనగా పట్టణవాసు డొక్కొక్కనికి, ఐదుగురు గ్రామవాసులకున్న ప్రాముఖ్యత యివ్వబడుచున్నది. అంతియే కాక, తాలూకా జిల్లా సిండికేటులగుమాత్రము గ్రామసిండికేటులు తమప్రతినిధులను ఎన్నుకొనవచ్చును. కాని, రాష్ట్రీయ, దేశీయ, సమ్మేళనసిండికేటులకు పట్టణసిండికేటులు తమ ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుచుండ గ్రామసిండికేటుల కట్టియధికారము లేదు. తాలూకాసిండికేటులు రాష్ట్రీయసిండికేటులకు, జిల్లాసిండికేటులు దేశీయసిండికేటులకు, రాష్ట్రీయసిండికేటులు సమ్మేళనపార్లమెంటునకు గ్రామస్థుల తరపున ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలసియున్నది. ఇందువలన పట్టణములకు ఆధిక్యత అధికముగా నివ్వబడుచున్నది. ఇందులకుకారణము పట్టణములందలి కార్మికులు బోల్షివిజమును అంగీకరించి బోల్షివిక్కుల బలపరచుచుండుటయు గ్రామస్థులు ఈ “కార్మిక కర్షక ప్రభుత్వవిధానము”నంతగా అభిమానించక



“క్యూలక్సు” అను వ్యాపారులు ఘోషావళుల పలుకుబడికి లొంగియుండుటయే ! పట్టణములకు సంబంధించి సంతవరకు ఈ రాజ్యాంగవిధానము ప్రజాస్వామికమైనదనియే చెప్పవచ్చును.

నీచుఃపోల్సి విక్కు-పార్టీ మాతే చెత్త పనులనుండి “కార్మిక కర్షక ప్రభుత్వ విధానము” నంగీకరించువాని ఆపార్టీయందు జేరుచు సిండికేటుల సడవుచుండుటసల న్యతంత్రత్యాభిప్రాయ ప్రకటన సంతగా ముగియకయు కల్లుట లేదేమోయని సందియము కలుగవచ్చును. కాని, ఇతర బేషములందు “వ్యక్తిగత భాగ్యవిభజనపద్ధతి” నంగీకరించు ప్రజలె రాజ్యాంగాధికార మొనర్చుచున్నను “సమిష్టి భాగ్యవిభజనపద్ధతి” నభిమానించుక మ్యూనుసిపాలకు తాదాప్రచారము వారి జురొనుటకు వలయు స్వతంత్రతను కొరచరకు అరిక్టుచునేయున్నారు. మరియు, యుద్ధకాలముం దెల్లు ఇంగ్లాండుగాగల బేషములందు స్వతంత్ర పార్టీల నిరోధించుట జరిగెనో, అటులనే తమ రాజ్యాంగము నిరంతరబాండుపరకు, “వ్యక్తిగత భాగ్య విభజనపద్ధతియే” మంచిదని వాదించువారికి స్వతంత్రత ఒసంగరాదని రషియనులవాదము. యుగయుగములనుండి క్రైస్తవ మతగురువులు, ప్రజలు భూస్వాములకు చక్రవర్తిలొంగి యుండవలెనని బోధించుచు ప్రజాసామాన్యము రాజ్యాధికారమునకు తగదని ప్రచురము చేయుచుండుటచే, ఇప్పటి

బోల్లివిక్కులు ఆమలగురువులన్న జ్యేషఠమకల్లియుండురు. కనుక గురువులు బోల్లివిక్కులపాక్షి నెదిరించి, “వ్యక్తి గతభాగ్యవిభజనపద్ధతిని” ప్రచారమునర్చుచో, వారిని శిక్షా పాత్రుల జేయుచున్నారు.” కన్నకన్నాకప్రజల ప్రభుత్వము” ను నిరసించువారిని రాజ్యాంగవిద్రోహులుగా పరిగణించి శిక్షించుచున్నారు ఈనూతన గాజ్యాంగవిధానము నంగీకరింపనివారును, “సమిష్టిభాగ్యవిభజనపద్ధతి నంగీకరింపని వారని అనుమానింపబడినవారును” అనేక యిబ్బందులకు లోబడచేయబడుచున్నారు. ఈ నిర్బంధ విధానము ప్రజల నైతికాభివృద్ధికి చాల భంగకరము. భోజనమున్నను, మన న్వాతంత్ర్యము లేకుండుచో ప్రజలు బాగుపడుట అరుదేగదా? ఐనను సాంఘిక సేవయందు, మానవ సేవయందు ప్రజలకు ఆదరణకల్గించుచున్న యీసిండికేటులను పూర్తిగా నిరసంపజాలము. మరియు విప్లవమునకు పూర్వము చక్రవర్తి సాంఘిక వాదులకు కల్గించిన యిబ్బందులుతల పుకొనుచో బోల్లివిక్కులు తెచ్చిపెట్టిన నిర్బంధవిధానము క్షమాగ్నముగును.

ఎనిమిది: ఇంగ్లాండాదిగల దేశములు ప్రజాస్వామిక ములైనను, ఇతరప్రజల, దేశముల, జాతుల, లోబరచుకొని వారిని స్వతంత్రముగానుంచి వారివలనకల్గు లాభముల దుర్నయముగాబొందుటకు శంకయించుటలేదు. ఇంగ్లాండునందు, ఫ్రాన్సునందు, అమెరికాయందు పౌరులప్రాథమికహక్కులను



సుస్థిరపరచుచు ఆదేశములు తమకున్న సామంతరాజ్యములందలి ప్రజలపట్టి నాక్కుల నిరాకరించుచుండుట వైఫరీత్యమే కాక దుర్మార్గముకూడను. ఈవిఫరీతమునకు రషియాలోబడుట లేదు. ఆరాజ్యాంగము దేశములనావరించినదో వాసికెల్లను సిగ్గి కేటులద్వారా సర్వస్వాతంత్ర్యముల నొసంగి ఆయాప్రదేశములందెల్లను “కన్వెన్షనల్” పేరైన మేర్పరచి “సమిష్టిభాగ్యభజనపద్ధతిని” అనుభవించుచు పెట్టుచున్నది. ప్రపంచమందలి ప్రజాస్వామిక దేశములన్నిటి కీ విషయమందు రషియాజ్ఞానదీపమును వెల్లించి, ధర్మమార్గము జూపెట్టుచున్నది.

తొమ్మిది: తదితర దేశములందెల్లను ప్రజా సామాన్యమునకు జేందినట్టియు, ప్రజాసామాన్యభివృద్ధి కోరునట్టియు ప్రజాసామాన్యముపై నాధాంపడు ప్రతినిధులకు ఆయా ప్రజాప్రతినిధిసభలయందు చూలతక్కువ సభ్యతకల్గుచున్నది కదాచితుగతప్ప ఆ దేశములయందు లేబరుపక్షమువారు జనసంఖ్యబట్టి వందకు డెబ్బదియైదుమందికంటె హెచ్చుగా నున్నను ప్రజాప్రతినిధిసభలందు వారికి వందకు ముప్పదిస్థానములైనను దక్కుటలేదు. రషియా యందట్లుగాక ప్రజాసామాన్యమునకే అన్నిసోపాయములందును సంపూర్ణాధిక్యత కల్గుచున్నది. కనుక రషియాయందే ప్రజాసామాన్యమునకు సంబంధించిన ప్రజాస్వామ్యపురాజ్యాంగ మున్నదని చెప్పవచ్చును.

పది: తదితరదేశములందు వర్తక వాణిజ్యములు, వ్యవసాయము, తదితరవృత్తులు వ్యక్తుల యిష్టాయిష్టములపై, సమర్థతాసమర్థతలపై ఆధారపడి యుండుచున్నవి. “వ్యక్తిగత భాగ్యవిధజనపద్ధతి” ననుసరించి ఆదేశముల ఆర్థికజీవితము నడుపబడుచున్నది కనుక కొలదినుండి ధనికులను అనేకులు బీదలునె కొటీశ్వరులయొద్ద ధనము మూల్గుచుండ బీదలు తిండి లేక ములమలమాడుచుండుట తెటస్థించుచున్నది. మరియు ఒక ప్రక్క వర్తక వాణిజ్యములందు వస్తునిర్మాణశక్తి హెచ్చుగాయున్నను, మరొకప్రక్క బలాధ్యులగు కష్టించ నిష్టపడు కార్మికులు కొల్లలుగాయున్నను ఒకవంక వస్తువులు తయారుచేసి విక్రయించుటకు వ్యాపారస్తులున్నను మరొక వంక లక్షలకొలది ప్రజలు తినుటకు తిండి, ధరించుటకు వస్త్రముల, కోరుచున్నను “వ్యక్తిగత భాగ్యవిధజనపద్ధతి” ప్రాబల్యమువలన ఒకరితోనొకరికి సంబంధము లేక ఆర్థిక సంక్షోభములు కల్గి, కొనువారు లేక వర్తకులు వస్తువుల తయారుచేయుట మానుటయు, వస్తునిర్మాణమాపబడుటచే కార్మికులు నిరుద్యోగులగుటయు, నిరుద్యోగము ప్రబలుటచే వస్తువులకొనువారు తగ్గుటయు అంత నందరు దరిద్రదేవతకు బలియగుటయు చూడనగును. ఈదౌర్భాగ్యత పోగొట్టుకొనుటకు ప్రభుత్వము ప్రయత్నించి సఫలతబొందవలయునన, రషియామాన్ద్రమే శరణ్యము.



రషియానుం దిట్టి “స్వక్రిగత భాగ్యవిభజన” పద్ధతి నిరాకరింపబడినది. జమీందారుల కలంబులు, గూమి సాధారణరైతులమధ్య పంచబడినది. చట్టములు, వాణిజ్యములు, అన్నియు ప్రభుత్వవశమునకున్నవి. చిన్నచిన్న దుకాణములుతప్ప, మరి యితర ఆర్థికజీవిత విధానమెన్నియు, వ్యక్తుల ప్రత్యేకపెత్తన మందులేదు. గూమిభజన మందు కూడను, సిండికేటులచే నాగుచేయబడు బొమినిస్ట్రీత హోచ్చుచున్నది. స్వంత గూమిని స్వయముగా నాగుచేయకొను వారి సంఖ్య, శిస్తుల భారముధికమగుటవలన నేమి, కార్మికులు దొరకకుండుటచే నేమి, క్రమముగా తగ్గుచున్నది. కనుక కొలదికాలముననే ఆర్థికజీవితముంతయు సిండికేటుల పెత్తనముక్రిందకు వచ్చును. ఈ “సమిష్టి భాగ్యవిభజన” పద్ధతిననుసరించి, ఆర్థికజీవితమునంతను ప్రభుత్వమే నడపుచు, సిండికేటులద్వారా కర్షాగారములు, తదితర వాణిజ్యముల సాగింపుచు, కార్మికులకు జీవితాధారమునకు వలయు జీత భత్యముల నిచ్చుచు, అవిటివారికి, అవాధలకు, చూలములకు, ముసలివారికి, విడ్డలకు తగు పోషణకల్పించుచు, సిండికేటుల కొన్నిలు నాగు ప్రజామోదకరముగా రాజ్యముచేయుచున్నారు. ఇతర దేశములందు, కార్మికులమధ్యను, యజమానులమధ్యను పోటీలు, పొట్లూటలు కల్గుచుండుటచేతను, నిరుద్యోగము ప్రబలుటవలనను, వస్తునిర్మాణశక్తి తగ్గుచుండ,

రషియాయందు, కార్మికు లెల్లరు, తమ సిండికేటులకొరకై, తమ పెత్తందారులమూటచొప్పున, తమకు నచ్చిన ప్రణాళి కలె యమలుపగుపబడుచుండుటచే, శక్తివంచన లేకుండా, నిరంతరము కృషి చేసి, వస్తునిర్మాణమును వృద్ధిపరచుచు న్నారు సంపాదించిన సొత్తువంతయు, ప్రజాభ్యుదయముకొరకై మాత్రమే, సిండికేటు లుపయోగించుచుండుటచే, ప్రజా సామాన్యము, క్రమముగా, తగితిర దేశములందుకంటె, మరిధ ముగా సౌఖ్యమునగల్గుచున్నది. తగితిర ప్రపంచమునంతట, నిరుద్యోగ బాధచే, లక్షలకొలది ప్రజలు కృశించుచుండ, రషియాయందు దీక్షాపూరితముగా, “విముక్తరముల” “ఆర్థికనిర్మాణ కార్యక్రమసాధనము”ను నాథించుటతో ప్రజలెల్లరు నిరుక్కు లైయుండుట, ఎల్లరికిఆశ్చర్యముగొల్పుచున్నది. ఆదేశమందంతట, కర్మాగారములు తేపబడుచున్నవి. రవానారులు వేరు బడుచున్నవి. ఎల్లరికిసంతోషము గ్రామగ్రామములకు వచ్చుచు న్నది. వ్యవసాయము, శాస్త్రోక్తిత్యా నాగించబడుచున్నది. కార్మికులకు, పయోజనవిద్యయు, బాలబాలికలకు ప్రాథమికవిద్యయు, ప్రజాసామాన్యమునకు, వివిధ చిత్రకళల పరిచయము, ప్రచార మొనర్పబడుచున్నవి.

స్త్రీపురుషుల మధ్య, చక్రవర్తి కాలమున అర్చిక సాంఘిక వాక్కులందుగల విభేదములు రద్దుచేయు బడినవి. “డివోర్సు” ను (వివాహమునుండి విడాకులు) పొందుటకు పురుషులకెంత న్యతంత్ర్యముకలదో, అంతస్వేచ్ఛ



స్త్రీల కొనంగ బడుచున్నది. కర్మాగారములందు కూలి చేయుటకు, స్త్రీపురుషులు సమానముగ కూలివైననే నియమింపబడు చున్నారు. చూలాలురగు స్త్రీలకు ప్రత్యేక రక్షణయివ్వబడుచున్నది. విడ్డను గన్నతల్లికి, కొంతధనము, దస్తులు బహుమతిగా యివ్వబడుచున్నవి. స్త్రీలసంఘము శేర్పరచబడుచున్నవి. స్త్రీపురుషుల ఆరోగ్యాభివృద్ధికై తగు శ్రద్ధతీసుకొనబడుచున్నది. “విగువత్సరముల ఆర్థికనిర్మాణ కార్యక్రమపథానము” దాదాపుగా నాధించబడినది. కనుక, కాక్కికులకు, క్షమీనలులకు, వ్యవసాయములకై హెచ్చు ఖర్చులజేసుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యము కొంచెము హెచ్చుగా నివ్వబడుచున్నది. ఇంతవరకు, తమ కాదర్శప్రాయముగు “సమిష్టిభాగ్య” భజనపద్ధతి” జనుమందుటకై, తమరాజ్యము, తదితరపాశ్చాత్యరాజ్యములవలె, వాణిజ్యాభివృద్ధిబొందుటకై, సంశయరహితులై, ప్రజలు తగుత్యాగముల చేయుచుండిరి. క్రిందటిసంవత్సరము, కరిపువలన యిబ్బదికల్గినను, రైల్వే సదుపాయములు తగినంత ప్రకటించుటచే, తమబండ్లములు ఒక ప్రాంతమునుండి మరొకప్రాంతమునకు తీసుకొనిపోవుటకు నీలులేకున్నను, భోజనపదార్థములు (తుదకు పంచదార, రొట్టె, తేనె, గుడ్డు) తక్కువై గోయినను, ఓర్పుకొని, క్రిందటి విగువత్సరములకుండి, అమెరికన్, జర్మను, ఫ్రెంచి యుంజనీయరుల రప్పించి, ఇనుము, ఉక్కు తెప్పించి, మెషినుల దిగుమతిచేసి, రాజ్యాభివృద్ధి కల్గించుచున్న రషి.

యను ప్రజలు శ్లాఘాపాత్రులు. అగ్నిటికంటెచు అత్యద్భుత  
కరమైన విషయము, బోల్లిఁ క్కునాయకులు, విసుగు విరామ  
ములేక, తాము ప్రేమించిన, వాంఛించిన గమ్యస్థానముచేరు  
టకై క్రిందటి పదునైదువత్సరములనుండి, ఇంతింతన రాని  
కష్టములకోర్చి న్న్యాయముగా, ధర్మబద్ధముగా, ప్రజాపాలనం  
బొనర్చుటయే. ఏదేశమందైన లంచగొండులగు మంత్రులున్న  
ట్లు వినగల్గుచున్నాము కాని, రషియా యొం దీవాక్రిందనరాదు.  
రాజ్యాధికారమంతయు తమ పాస్గతమనను, శ్రీ లెనిను  
గారు, ట్రాట్స్కి గారు, తుంగకు ఇప్పటి స్థానికుగారు తమ  
లాభము నే మాత్రము వాంఛి-పక, తమ సొబ్బుము కోరిక, ప్ర  
జల మేలేకోరి అహరాత్రములు స్వరాజ్యాంగ సేవ చేయుట  
కడుంగడు శ్లాఘనీయము. వీరికి, వందలకొలది ముస్తాఫీనీ  
గార్లు గాని, పదులకొలది రామైతాక్కునాల్లుగార్లు గాని  
సరిరారు. మన మహాత్ముడు వారిశిష్యులుమాత్రమే వీరితో  
పోల్చదగినవారు. క్రీస్తు మతమందు వీరికినమ్మకము లేకున్నను,  
మానవకళ్యాణమందు, క్రీ స్తియనులకు దేవునియందు  
ప్రేమకంటె హెచ్చుప్రేమ ఆదరముకలదు. బోల్లివిక్కునా  
యకులు ధన్యులు, మానవసేవకులు, ధర్మపాలకులు, రషి  
యాదేశమునకు, ఇంతవర కిట్టి నాయకులు సంప్ర పించియుం  
డలేదు. శ్రీటాల్ స్టాయి, మారిమ్గోర్కిని, ప్రిస్సుకోప్రో  
ట్కిన్ గారలకు తగిన యనుచనులు పేరు.



## పదునాల్గవ ప్రకరణము

### స్థానిక స్వపరిపాలన

ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగము జయప్రదము కావలె  
కన్య ప్రభుత్వవ్యవహారముల నిర్వహించుటయందు, ప్రజా  
సామాన్యమునకు, సరాసరిగా గాని, వారి ప్రతినిధులద్వారా  
గాని, ఆవ్యవహారముల చర్చించి, వాని నడపురీతిని నిశ్చ  
యించి, వాని స్వరూపమునే నిర్ణయించుటకు, తగినన్ని అవ  
కాశములు కలగ జేయుట అత్యవసరము. రాజ్యాంగమునకంత  
కొక్క ప్రజాప్రతినిధి సభ నేర్పరచి, ఆసభాసభ్యుల నెన్నుకొ  
నుటకు ప్రజలెల్లరికి చొక్కునిచ్చినంతమాత్రమున, ఆసభకే  
బాధ్యతవహించు మంత్రివర్గమువారిని, అదుపు ఆజ్ఞలందు,  
తగినంతగా మించుట కసాధ్యమగుచున్నదని చూచితిమి.  
అమెరికాయుగమునది, శాసనసభల జీవితకాలము రెండేసవ  
త్సరములవర కుంచుటవలన, ఆసభలకు ప్రభుత్వ వ్యవహార  
ముల సమర్థతతో విమర్శించుటకు అవకాశముకల్గుట లేదనియు  
ఇంగ్లాండునందువలె, ప్రజాప్రతినిధి సభవారు ఐదువత్సరముల  
వరకు ఎన్నుకొనబడుచో, ప్రజాభిప్రాయమును నిర్లక్ష్యపరచ  
వచ్చుననియు, ఎటులైనను, ప్రజాశయములకు తగిన సమా  
ధానము, ఇప్పటి శాసనసభలద్వారా కల్గుట లేదనియు తెలు  
సుకొంటిమి. ఇంగ్లాండుదిగాగల దేశములందువలె, మంత్రి

వర్గమువారికి, తమ ప్రజాప్రతినిధి సభవారు ప్రజాభిప్రాయమును ప్రకటించుటలేదని సందియముకల్గుచో, ఆసభనంత మొడించు వధికారమున్నది. కాని అప్పటికి, ప్రజాభిప్రాయ ప్రకారము, శాసనసభలు ప్రవర్తించుట దుర్గుటనుగుటయు, మంత్రులు ప్రజల యిష్టానుసారమే వర్తించుట అరుదగుటయు కాననగును. అమెరికా రాష్ట్రములందు, స్విట్జర్లాండు నందువలె, అనంత ప్రకారముగా ప్రవర్తించు శాసనసభా సభ్యుని, కద్రభిష్టునిచేయుటకు, వోటరుల కధికారముండినను కూడ, సంపూర్ణ సంతృప్తికల్గుటలేదు. దినదినము, గాంధీరాజ్నిక రాచకీయపు తేర్పాటులు, అవసరములు క్లిష్టగతిబొందుచుండుటచే, ప్రభుత్వపు కార్యభారము త్వరితగతి హెచ్చుచుండుటచే, శాసనసభలకు, అవసరమగుచున్న శాసనసర్వాణమును సంతృప్తికరముగా జేయుటకు గాని, బిల్లులను మంత్రి వర్గమువారైన సమగ్రముగా పరిశీలించుటకు గాని సాధ్యపడుటలేదు. అందువలన, బిల్లులు సీట్లపై ద్వైతమువారిచే తయారుచేయబడుటయు, శాసనముల కనుబంధనియమములను సీట్లుపై ద్వైతమువారే నిర్ణయించుచుండుటచే, ప్రభుత్వకార్యనిర్వహణభారమంతయు, సర్వీసులపై నుంచబడుటయు ఈవ్యవహారములం దెద్దానినైనను, సంపూర్తిగా, సంతృప్తికరముగా, విచారించి, పరీక్షించి, తగినట్లు పరిష్కరించుటకు, మంత్రులకు గాని, శాసనసభలకు గాని సావకాశముకలుగుట శీకుండుటయు అనుభవసిద్ధములు.



ఇట్టి పరిస్థితులందు, సి నేటునభ నేర్పరచిన గాని, ఆర్థిక శాసనసభ నేర్పరచిన గాని, ఉన్న యిబ్బందులు తగ్గుటకాధ్యము కాదు. ప్రభుత్వ కార్యముల నిమగ్నించుటకును, ప్రభుత్వ కార్యక్రమవిధానమును నిర్ణయించుటకును, ఈ రెండు, ప్రజా ప్రతినిధి సభ వారికీ, మూత్రవర్గములకు సహాయము చేయకల్గునే కాని, ప్రభుత్వ కార్యవిర్వహణభారమును, కొంత తగ్గించుటకు మాత్రము ఈ రెండు సహాయకారి కాజాలవు. ప్రతి డిపార్టు మెంటుచర్యల పరీక్షించుటకు, జాతీయ ఆర్థిక, వాంఛిక సహాయముగూర్చి పరిశోధన నిర్వహించుటకు, జిల్లాలయందలి, వివిధ ప్రభుత్వోద్యోగులకు, తమ కార్యవిర్వహణమును పరిహరించుటకు, పౌరుల యొక్కయు శాసనసభాసభ్యుల యొక్కయు స్థాయినించుము నుపయోగపడును. ఈ సంఘములు, ప్రభుత్వపు వివిధ శాఖలు, ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి, శాసనసభల తీర్మానముల ననుసరించి, నడుపబడుచుండునటు జాగ్రత్తపడి, నుంచిచెడ్డల ప్రజలకు తెలియవరచుటకే సహాయపడకలవి కాని, ప్రభుత్వపు కార్యభారమును తగ్గించి, మంత్రులకు జాతీయసమస్యలపైననే జాగ్రత్తకల్గి యుండుటకు నానకాశము కలుగజేయుటకు నుపయోగపడజాలకున్నవి.

మరియు, స్థానికముగా, ప్రతిజిల్లా, తాలూకా, గ్రామములకు సంబంధించిన, సాముదాయకావసరముల దీర్చుటకు,

కేంద్రప్రభుత్వము ప్రయత్నించుట నష్టదాయకము. గ్రామ పంచాయితీ వ్యవహారముల తేల్చుకొనుటకు, మనవారు, మద్రాసువరకు విళ్ళి, పంచాయితీల ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు గారివద్ద మనవిచేసుకొనవలసి వచ్చుటవలన, ఎంత మానసిక వ్యసనమునకు ధననష్టమునకు తదితర యిబ్బందులకు లోనగు చున్నారో అనుభవైక వేద్యము. సాధారణస్థానికావసరము లగు, పాఠశాలల మాజిమాన్యు, రహదారుల నిర్మాణము, ప్రజల ఆరోగ్యము, పశుపాద్యముల నివారణ, అసాధలకు పోషణ, మంచినీటి వనరుల కల్పించుటకు, ఎయే పద్ధతుల నెంతెంతవర కుపయోగించునో, ఎంతధన మగత్యమో ఆధన ముష్టిరెవ్వరినొడిచి వసూలుచే మునునో, నిర్ణయించు టకు, కేంద్రప్రభుత్వమున కధికారిముష్టి, బానిస ప్రజల ప్రతినిధులద్వారా పరిష్కారప్రయత్నించుటకు మారు, స్థానికముగనే, ఆ యావ్యవహారముల నిర్వహించుటకు తగు ప్రభుత్వకార్యకలాప భారమును, స్థానికముగనే యుండు ప్రజలపై మోపుట యుత్తమము. అందువలన, స్థానికావసరములు హెచ్చు పంతృప్తికరముగా ప్రజలకు కలుగజేయబడుటకు స్థానికప్రభుత్వమును ప్రజలు, వెంటవెంటనే సులభముగా నడుపుచు తమ అదుపుఆజ్ఞలందుంచుటకు సాధ్యమగును.

మరియు, ప్రజాస్వామికమందు, అనాదిగ్రీసుదేశము నందెట్లో, అటుల ఎంత హెచ్చుమందికి, ప్రభుత్వవ్యవహారము



లపై పెత్తనముకల్లుచున్న, అంతలాభము, ప్రజాసామాన్య  
 మునకు, ప్రభుత్వమునకుకల్లును. ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకా  
 నుభవము, శాసనసభలందు, స్థానికస్వపరిపాలనా సంస్థలందు  
 వివిధస్థాయిసంఘములందు జేరిననేగాని, ప్రజానాయకులకు  
 కలుగదు. ప్రతిష్ఠ క్రికి ఇట్టియచుభవము బొందుటకు అవకా  
 శములకల్గియుండును సరే ! కాని యాయచుభవము పొందు  
 టకు, ఎంతవరకు ప్రభుత్వమో, అంతవరకు అవకాశముల సృష్టిం  
 చుట మేలుకదా ! ఒక్కపోయెను, ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకా  
 నుభవము, ప్రజాభిప్రాయ ప్రకటనాచుభవము బొందుచో,  
 ఆయనను బలహీనము చేయకొంది ప్రజాసామాన్యవ ప్రభా  
 నము సంపూర్ణమునందును, వారందరికి నాముకూడ రాచకా  
 ర్యనిర్వాహకముతో కొంతపాప భము కల్గియున్నవారమును  
 సంస్థ పికల్లుటయు, అందుపల్ల నమతము యభిప్రాయముల  
 ప్రకటించి, ఆయభిప్రాయములు ప్రభుత్వకార్యముల రూపక  
 ముగా పార్థకతబొందించవలెనని ఆతురతజెంది, శగుప్రయ  
 త్నములజేసి, ప్రభుత్వకార్యముల జాగ్రత్తగా విమర్శించుచుం  
 దువారి సంఖ్య హెచ్చుచుండుటయు సాధ్యము. కనుక, కేం  
 ద్రప్రభుత్వముపైనుండు కార్యభారము తగ్గించి, మంత్రివర్గ  
 మునకు కొంతవరకు, జాతీయావసరములదీర్చ హెచ్చుసావ  
 కాశము కల్గించి, శాసనసభలయొక్క కార్యభారమును తేలి  
 కపరచి, జాతీయావసరములపై దృష్టి నిగుడ్చుటకు వీలు



కలుగజేసి, స్థానికావసరములను ప్రజాభిప్రాయముల కనున  
యముగాదీర్చి, ప్రజలకు ప్రభుత్వకార్యములందు కొంతవర  
కైన హెచ్చుసంబంధము కలుగజేయుటకు, స్థానికస్వపరి  
పాలనసంస్థలగత్యమగుచున్నవి.

ఈస్థానిక స్వపరిపాలనాసంస్థలు వివిధదేశములందు  
వివిధరీతుల మేర్పరచబడుచున్నవి. అమెరికాయందు, తా  
లూకా, జిల్లాబోర్డుల సభ్యులేకాక, ఆబోర్డుయూద్యోగులు  
కూడ, ప్రజలచే యెన్నుకొనబడుచున్నారు. ఫ్రాన్సు, జర్మనీ  
బ్రిటిషువారి ప్రజాస్వామ్యపురాజ్యములందు, నాల్గవ స్వీడ  
నులందు, మనదేశమందును, ఈ బోర్డుల సభ్యులెలరు ప్రజల  
చే ఎన్నుకొనబడుచున్నారు. మనదేశమునందు, తదితరదేశ  
ములందెల్లను, యుక్తవయస్కులగు స్త్రీపురుషులెల్లరునోటు  
హక్కుపొందియున్నారు. అమెరికాయందు తప్ప, మరియే  
తరదేశములందును, బోర్డులు, మ్యునిసిపాలిటీల యుద్యోగు  
లను యెన్నుకొనుటలేదు.

స్వీట్జర్లాండునందును, కొన్నిఅమెరికను రాష్ట్రముల  
దును, బోర్డులయొక్కయు, మ్యునిసిపాలిటీ కౌన్సిల్లయొక్కయు  
సభ్యులను, నోటరులు పదభ్రష్టులజేయుటకు అవకాశము  
కలదు. ఈ 'రీకాల్' అను "పదభ్రష్టతనొందించు" నధికా  
రము, నోటరులకుండుటచే, తమప్రతినిధులు, స్థానిక (స్వపరి  
పాలనా) సంస్థలయందు, ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించియే.



ప్రవర్తించునటుల జేయుటకు సాధ్యమగును. కనుకనే యీ పద్ధతిని యింగ్లాండునందుకూడ ప్రవేశపెట్టుట యుక్తమని రాజ్యాంగ పేత్రలు ప్రచారమొనర్చుచున్నారు.

స్థానిక సంస్థల వ్యవహారముల నిర్వహించుటకు వలయు ప్రధానోద్యోగుల నిర్ణయించునధికారము, అమెరికాలో, ప్రజలు, తమయందేయుంచుకొనుచున్నారు.

ఉద్యోగులు:-

అమెరికా,

అచ్చటి మేయరులు కొందరుద్యోగులను,

వివిధప్రధానోద్యోగులు తమక్రిందివారిని,

నియమించుకలరు. కాని, మేయరులు, తదితర ప్రధానోద్యోగులు ప్రజలవలననే ఎన్నుకొనబడుచున్నారు. ఆ రాజ్యాంగమున ప్రాధాన్యతవహించిన రిపబ్లికను డెమోక్రాటిక పార్టీలు, స్థానిక సంస్థలందు శ్రద్ధవహించుచున్నవికనుక, ఏయే పార్టీవారు, ఏయేయద్యోగస్థానములను, ఎన్నికలద్వారా సంపాదించురో, ఆయా డిపార్టుమెంటులందలి యుద్యోగులన్నింటికి తమ పార్టీవారినే నియమించుచుండుటకలదు. ఈవిధముగా అప్పుడప్పుడు, స్థానిక సంస్థల యుద్యోగులెల్లరు, వివిధరాజకీయపక్షముల ప్రాబల్యత ననుసరించి మారుచుండుటకలదు. ఈవిధముగా, వివిధడిపార్టుమెంటులు, వివిధరాజకీయపక్షముల వశమగుచుండుటచేతను, మేయరుల కన్నిడిపార్టుమెంటులపై తగినంత పెత్తనములభించకుండుటచేతను, ఏస్థానిక సంస్థయందును ఒకవిధమగు రాజ్యాంగకార్యక్రమము

అమలుజరుపబడకుండుటచే, ఆసంస్థ యెట్టికార్యమును త్వరగా పాఠించలేకున్నది. ప్రతిడిపార్టుమెంటును తన కార్యముల నిర్వహించవలెనన్న మిగతా డిపార్టుమెంటుల సహకారము పొందవలయునుగదా ! విద్యాశాఖవారు బాలబాలికల ఆరోగ్యము, కూర్చియు విద్యాలయముల నిర్మాణముకూర్చియు శ్రద్ధచేయక తప్పదు. కాని ఆరోగ్యశాఖయు ఇంజనీయరింగుశాఖయు ప్రతిపక్షీయుల వశమగుచుండుచో, విద్యాశాఖోద్యోగులెట్టి కార్యములపాఠింపజాలరుగదా ! కనుకనే ఆదేశమును వోటరులు స్థానిక సంస్థలయెన్నికలందు జాగ్రత్తచేయవలయు, స్థానిక సంస్థలవ్యవహారములు ప్రజావసరముల సంతృప్తికరముగా నడువకుండుటయు జరుగుచున్నవి. కొన్ని రాష్ట్రములందు మాత్రము సంస్కారవాదులు ఈ విధోద్యోగుల నెన్నికొనుపద్ధతిచూపి మేయరుల మాత్రమేయు కొన్ని మార్చిపైకనే స్థానిక సంస్థల ప్రభుత్వ నిర్వహణ భారము నుంచి స్థానిక సంస్థల యుద్యోగులను పోటీపరీక్షలద్వారా, రాచకీయ పద్ధతిరహితముగా నియమించునట్లు తగుశాసనముల నిర్మించుచున్నారు.

మన దేశమందు పంజాబులో నింకను, 26 జిల్లాబోర్డులలో మూడింటికి మాత్రము ఎన్నుకొనబడిన ప్రెసిడెంటులు కలరు. మిగతా బోర్డుల ప్రెసిడెంటులు ప్రభుత్వ భారతదేశము. ముచేనియమింపబడిన యుద్యోగులే! బెంగాలు



బోర్డులు మ్యూనిసిపాలిటీలందిప్పటివరకున్న ప్రభుత్వవిధానములకు సభ్యత్వముల తీసివేయుటకు ఆరాప్రస్తుతాననవధి యంగీకరించదాయెను. రాగాపోగా మన రాష్ట్రముందు మాత్రము స్థానిక సంస్థలన్నిటికి (ఏజెన్సీ బోర్డులుతప్ప) ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షులే కలరు నామినేటెషన్ స్థానములన్ని బోర్డులనుండియు (ఏజెన్సీ బోర్డులుకాక) తీసివేయబడినవి. అన్ని స్థానిక సంస్థలకును తమ అధ్యక్షుల నెచ్చుకొను నిధికారము కలదు. మద్రాసునగరపు కార్పొరేషనుకువచ్చి మిగతా అన్ని సంస్థలకు తమ కగత్యముగు యుద్వోగుల నియమించుకొను నిధికారముకలదు. మద్రాసు కార్పొరేషనుయొక్క ప్రధానోద్వోగియుగు కమిషనరునుమాత్రము ప్రభుత్వము నియమించును మిగతా యుద్వోగులనందరిని కార్పొరేషను కాన్సిలు వారి యనుచుతి పెననే నియమింపదగును. మన స్థానిక సంఘముల యుద్వోగులలో కెల్లను ఇంజనీయరులుమాత్రము రాష్ట్రీయ సర్విసులకు చెందినవారు, మిగతా యుద్వోగులు కూడ నిట్టి సర్విసులకే చెందియుండుట సబబని స్థానిక సంఘ సభలందు తీర్మానింపబడుచున్నది. ఎవోకొన్ని బోర్డులు మ్యూనిసిపాలిటీలు (మధురముఖ్యమైనది) తమ కార్యముల చక్క బెట్టుకొనలేక ప్రజయందనంతృప్తి అత్యంతముగాకల్గించుచో, వాని కాన్నిల్లను రద్దుపరచి స్పెషలు ఆఫీసరులవేయుటకు ప్రభుత్వమునకు హక్కుగలదు. మద్రాసులోమాత్రము స్థాయి.

సంఘములకు ఆయా డిసార్డుమెంటుల అనుదినకార్యముల  
 చచ్చించి అన్ని విషయములను ముందుగా కొన్నిలునకు నివే  
 దించవలెను. కొన్నిలువారిచే సంగీకరింపబడని యేతీర్మాన  
 ముకూడ అమలుజరుపుటకు కమిషనరునకధికారము లేదు.  
 మిగతా స్థానిక సంస్థలందెట్లుగాక కొన్నితల చెరుమనులు బోర్డుల  
 ప్రెసిడెంట్లు తమకొన్నియు బోర్డులునమా వేశముందు తేనప్పుడు  
 తామే అధికారులై తమకు సబబని తోచినవిధమున అజ్జల  
 నిచ్చి తమ యిద్యోగులచే స్థానిక ప్రభుత్వ కార్యముల నిర్వ  
 హించుచుండనగును. వారి అజ్జలు నియమములు కార్యములు  
 స్థానిక సంస్థలచే సంగీకరింపబడవలసియున్నవి. వినను సాధార  
 ణముగా తమతమ సంస్థలందు మెజారిటీలను ఈయధ్యక్షులు  
 కల్గియుండెదరు కనుక వీరిపరిపాలన సాధారణముగా యా  
 మోదించబడుచుండును. ఈసంస్థలవలన యేర్పరచబడు స్థా  
 యిసంఘములు అధ్యక్షులకు సలహాలమాత్రమివ్వకల్గును.  
 తుదకు అమలుపరచదగిన తీర్మానముల జేయునది అధ్య  
 క్షులే! అనగా స్థానిక సంస్థలయనుమతిపై అజ్జలపై వాని అధ్య  
 క్షులు మనరాష్ట్రముందు స్థానిక స్వపరిపాలనమును నడపు  
 చున్నారు. స్థానిక సంస్థ నభ్యుత్తెల్లరు ఆపరిపాలకుల నదుపు  
 నాజ్ఞలందుంచుటకుమాత్రము అవకాశముకల్గి యున్నారు.



ప్రాన్సు, ఇటలీ, జర్మనీ, ఆదిగాగల యూరపియను దేశములందు (ఇంగ్లాండునందుతప్ప) స్థానిక సంస్థల పాలనమంతయు, ప్రభుత్వముచే యమింపబడ 'ప్రీఫే' యూరపు ల వశమంతున్నది. ఈ "ప్రీఫే"లు, సివిలు సర్వీసు సభ్యులైయుందురు. వారు, స్థానిక సంస్థలవరి పాలనమును నడపుచుండుటయే గాక, మన దేశమందలి కలెక్టరులవలెనే, ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణమును చేయుచుందురు. అనగా, పంజాబునందలి జిల్లాబోర్డులు, 1940 కి ముందుమన రాజధానియందలిబోర్డులు ఎక్జిసిటివ్ యుండుటచే, అర్హతగలవలె, యూరపియను స్థానిక సంస్థలుకలవు. ఈ 'ప్రీఫే'లు మద్రాసులోనికమిషనరునకంటె హెచ్చుఅధికారముల కల్గియుండురు. వీరె స్థానిక స్వపరిపాలనా ప్రభుత్వమునకు వలయు నుద్యోగులనియమించి, ఆప్రభుత్వమును, మన రాష్ట్రములోని బోర్డుల ప్రెసిడెంటులవలె నడపుచుందురు. సంవత్సరమునకు, ఒకమారు, రెండు లేక నాలుగమారులు సమావేశమగు తమ స్థానిక సంస్థలకు, ఈప్రీఫేలు తమ ప్రభుత్వ కార్యనివేదికను సమర్పించుచుందురు. తమ అనుదినపెత్తనమంతు ప్రజాభిప్రాయమును, స్థానిక సంస్థలయభిప్రాయమును తమకు తెలియజేయుటకై, స్థాయి సంఘములు పయోగపడుచుండును. బడ్జెట్టుల తయారుచేయుటకు మాత్రము స్థానిక సంస్థలకు దాదాపుగా సంపూర్ణ హక్కుకలదు. కాని అత్యంతముగా ముఖ్యముగా

ప్రభుత్వఖర్చుల తగ్గింపజూచుటకుగాని, హెచ్చింపప్రయత్నించుటకుగాని, ఆయా సంస్థలకు సంపూర్ణమగు హక్కు లేదని చెప్పవలయును. ఈ సంస్థలు ప్రతిపాదించు తీర్మానములు, ఉపశాసనములు (Bye-laws) ఏని చట్టసమ్మతముగా, ఏని చట్టవిరుద్ధముగా విచారించి, చట్టవిరుద్ధమైనవిగా తమకు తోచువానిని నిరాకరించుటకు ప్రీఫేలకు నధికారము కలదు. మరియు, జిల్లా తాలూకాలందలి ప్రభుత్వవ్యవహారముల నెరపుటకీయుద్వోగులు నియమింపబడియుండురుగాన, పీరిప్రాపకము, ఏదోయొకవిషయమందు సంపాదించుటకు దాదాపు ఎల్లరుసభ్యులు ప్రయత్నించుచుండురు గనుక పీరికి స్థానిక సంస్థలందు, నిరంకుశాధికారము సంపాదించుచున్నదన్న ఆశ్చర్యమేమి? కనుకనే, ఈ దేశములందలి వోటరులు ఈ సంస్థలయెన్నికలన్న, శ్రద్ధబుచ్చుకొనుటలేదు. శాసనసభాసభ్యులీయుద్వోగులను విమర్శించుటకు భయమందుచుండురు.

బ్రిటిషువారి రాజ్యాంగములన్నిటియుండును, ఇంగ్లాండునందమలోనున్న స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థనూదిరి సంస్థలే కలవు. ఇంగ్లాండునందలి యీ సంస్థలన్నిటి ఇంగ్లాండు.

యందును ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులే కలరు. పౌరులెల్లరు ఈ సభ్యుల నెన్నుకొనుచుండురు. మనదేశమందు 1930 సంవత్సరమునరకు ఆచరణమందున్న వద్దతివలె తాలూకా బోర్డు సభ్యులె జిల్లాబోర్డు సభ్యుల నెన్నుకొను యాచరణ.



అమలునందు లేదు. అన్ని బోర్డుల సభ్యులు ప్రజలచే సరాసరి యెన్నుకొనబడుచుందురు. ఆ దేశపు స్థానిక సంస్థల యుద్వోగంబులెలరు స్థానిక సంస్థలవలననే నియమింపబడుచున్నారు. స్థానిక సంస్థలన్నిటికి, మేయరులు కాని, ఆధ్యక్షులుగా నికలరు. పిరు సభ్యులచే నెన్నుకొనబడెదరు ఈ సంస్థల కార్యనిర్వహణ భారము ఈ స్థానిక సంఘములపైనున్నది ఈ స్థానిక సంఘములను, స్థానిక సంస్థలెన్నుకొనుచుండును స్థానిక సంస్థలు సమావేశమైనప్పుడీ స్థానిక సంఘాధ్యక్షులు, తమకు సంబంధించినది పాదుమొటునందు ఏ యే వ్యవహారములెట్లు చేయుట సబబోనూచించుచు, ఆ సంస్థలకు నివేదింతురు. తమకిష్టముండునంతవరకు, స్థానిక సంస్థలు ఆ స్థానిక సంఘముల యధ్యక్షుల సూచనలనంగీకరించుచుండును. ప్రతి స్థానిక సంఘపు ఉద్వోగవర్గమును నడపుటకె, ఒక యుద్వోగికలడు. ఈయన పాధారణముగా, బాధ్యులై నాంఘిక శాస్త్రమునందు తరిబీతెయుండును. ఈ విధముగ బ్రటిషువారి స్థానిక స్వపరిపాలనమందు మన దేశమందువలె అధ్యక్షులే యధికారులైయుండుటకుమారు, స్థానిక సంఘములు చాల ప్రాముఖ్యత జెందియుండును. స్థానిక సంఘములసూచనలే హెచ్చుగాయంగీకరింపబడినను, సంపూర్ణాధికారిము, స్థానిక సంస్థలయందే మూర్తి భవించియుండును. కార్యనిర్వాహణమందనుభవము బొందుటకు మన రాజధానియందువలె ఏయొక్క యధ్యక్షునకే గాక స్థానిక సంఘముల సభ్యులెల్లరకు అవకాశము కల్గుచుండును.

అన్ని దేశములందు పట్టణస్థాయిసంఘాధ్యక్షులు “మేయరు” లగుట వాడుకయైయున్నది. వీరిని అమెరికాలో ప్రజలే యెన్నుకొనుచుందురు. ఫ్రాన్సు, బ్రిటిషు అధ్యక్షులు.

వారి రాజ్యాంగములు, తదితరదేశములందు, మునిసిపలుకౌన్సిలు, ఎన్నుకొనుచుండును. ఈ మేయరులకు అమెరికాయందు కొన్ని పట్టణములలోను మనదేశమునన్ని పట్టణములందును (కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు) మునిసిపలు వ్యవహారనిర్వహణభారము పూర్తిగా నివ్వబడుచున్నది. వీరే తమమునిసిపాలిటీ ప్రభుత్వమునకు ప్రధానాధికారులై ప్రజలకు తమకౌన్సిల్సుకు బాధ్యులైయుండును. ఈ స్థానములకు అధికమాగు పోటీయెల్లప్పుడు జరుగుచుండును.

బ్రిటిషువారి ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగములందును స్విట్జర్లాండునందును మాత్రము, ఈ మేయరులు, అధికారనిర్వహణమందుమాత్రము స్థాయిసంఘాధ్యక్షులుకంటె, హెచ్చు అధిక్యతబొందజాలరు. ప్రతిమేయరు, ఒకటో, రెండోస్థాయి సంఘములకధ్యక్షులుగానుండి దిగతా సంఘములన్నిటియందును సభ్యుడైయుండును. రాజ్యాంగపు గొప్పయుద్యోగులు రాచకీయనాయకులు, సాంఘిక పెద్దలు, మతవేత్తలు, తమ పట్టణములకువచ్చినప్పుడు ఇతరదేశములందలి మేయరులవలెనే, వీరును తమప్రజలతరపున ఆపెద్దలనాహ్వానించి, ఆదరించి ఆతిథ్యమిచ్చుచుండవలెను. ఈపదనియందుండవలయునన్న



చాలాధనము ఖర్చుగును కాబట్టియు ప్రత్యేకపట్టణపరిపాలనాధికారము కలుగదు గనుకను ఈస్థానములకు పోటీపడు వారీదేశములందు హెచ్చుగానుండరు. గనుకనే పార్టీలవారీగా వరుసప్రకారము హెచ్చుకాలము కొన్నిశ్చసభ్యులగువారిని స్థాయిసంఘాధ్యక్షులగువారిని మేయరులుగా సంవత్సరమునకొకమా రెన్నుకొనుటకలదు. మరలమరల వీరెన్నుకొనబడుటకు హక్కుకలదు.

తాలూకా, జిల్లాబోర్డుల ప్రెసిడెంటులు, అమెరికాయందు ప్రజలచేతను తదితర దేశములందు బోర్డుసభ్యులచేతను ఎన్నుకొనబడుచున్నారు. అమెరికాయందు ఒకటి తేకరెండువత్సరములకొకమారు ఇండియాందు మూడువత్సరములకొకమారు ఇగ్లాండాదిగాగల దేశములను పోలివత్సరము వీరు ఎన్నుకొనబడుచున్నారు. ప్రాన్సు, జర్మనీ తదితర యూరపియను దేశములందు, బోర్డులకు తమప్రెసిడెంటులనెన్నుకొనుహక్కు లేదు వారికి క్రభుత్వోద్యోగులగు “ప్రీఫే” లే అధ్యక్షులైయున్నారు. మేయరులనలెనే, బ్రిటిషువారి ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగములందు స్థాయిసంఘాధ్యక్షులనలెనే బోర్డుప్రెసిడెంటులును ఒకసంఘమునకధ్యక్షులైయుండి గౌరవోద్యోగులుగా న్యవహరించుచున్నారు. ఇండియాందును, యూరిపుదేశములందును వీరుబాబాపుగా ప్రధానపూరుషులైయుండి తమబోర్డులపాలనమును నడపుచున్నారు.

రషియా దేశముందు జిల్లాసిండికేటులు, గాష్ట్రదేశీయ సిండికేటులసభ్యుల నెన్నుకొనునట్లు మనదేశముందు 1930 ముందు తాలూకా బోర్డులసభ్యులు జిల్లాబోర్డులసభ్యుల నెన్నుకొనునట్లే, ప్రాన్సునందలి, జిల్లా తాలూకా బోర్డులసభ్యులు, సెనేటుసభ్యుల నెన్నుకొనుటకు నోటులవల్ల - బొందియున్నారు. మనదేశమునందును సేటుకొన్నింటిసభ్యుల నెన్నుకొనుటకు తాలూకా, జిల్లాబోర్డులకధ్యక్షులైనా మన్ననలు వోటకువై యున్నారు తాలూకా జిల్లాబోర్డులమునిసిపాలిటీలసభ్యులు మనదేశముందు, విశ్వవిద్యాలయ సెనేటులకు జిల్లాకార్యసభ్యునియెన్నుకొనుటయుకలదు ఇంగ్లాండునందును, మనదేశముందును, స్థానిక సంస్థలసభ్యులు టౌన్ కౌన్సిల్లవంటి దేశములములకమిటీ ఏమ్యుకేషన్లలోకొకటిలు ఇట్లుగా ముందుకు సభ్యుల నెన్నుకొను పాత్రుగల్గియున్నారు.

ఆన్ని దేశములందును, స్థానిక సంస్థల వ్యవహారములందు రాచకీయ పార్టీలు శ్రద్ధవీచుకొనుచున్నవి. కేంద్రభుక్త మాలను పోషించు బాధ్యతవహించుచున్నది నెన్నుకొనుచేయుటకై యెటుల రాచకీయపక్షములగత్యుపగుడున్నవో, అటులనే, స్థానిక సంస్థలవ్యవహారములు సక్రమముగ ప్రజాభివృద్ధియందు నడుపించి నడుచబడవలయునన్న, రాచకీయపక్షములగత్యుపగుడున్నవి. రాచకీయపక్షములు లేకున్నచో, ఏవ్యక్తి కావ్యక్తి అభ్యర్థిగా నిల

రాచకీయ  
పార్టీలు.



బడుచు, ఎవరికివారు నోటులనీయరానిరంభించుచో, అభ్యర్థులుగానుండువారు స్వార్థపరులు, స్వాభిమానులు, స్వగౌరవనాంఛితులు అను భ్రమ ప్రజలకు కలుటయు, ఎవ్వరికీ పట్టనిపెత్తనము తాముచేయుచున్నప్పుడు తమలాభమును తామొందుకు జూచుకొనిగూడదని సభ్యులు తలంచుటయు, ఆందువలన స్థానిక సంస్థలు దుర్మార్గులు, అప్రయోజకుల, స్వార్థపరుల దేశమగుటయు తటస్థించును. స్థానిక సంస్థల సభ్యులను, పార్టీలకు మినహా, అనుభూతిజ్ఞులందుంచు వారెవ్వరు? పార్టీ సాయములేనిచో, ప్రజలు తమ కేనియగత్యమో, వివిధ సమస్యలగూర్చి తమ ముఖిప్రాయములెవ్వయో, తమ తీర్మానములెల్లండవలెనో, తమ తాలూకా జిల్లాబోర్డులకు జేరిన భూభాగములకెట్టి యవసరములుకలనో నిర్ణయించుకొనుటయెల్ల? రాచకీసుపార్టీలు మనస్థానిక స్వపరిపాలనావ్యవహారములందు లేకుండుటవలననే దేశమందెల్లెడల వినవచ్చుచుండు కనవచ్చుచుండు దుర్మార్గులు సాధ్యమగుట! పార్టీల ప్రాయము లేకుండుటచే, వేలకు వేలమంది అభ్యర్థులు ధనమానముల పోగొట్టుకొనుటయు, ప్రజలకు తగు సదుపాయములు కలుగకుండుటయు అనుభవమగుచున్నది. ఇంగ్లాండునందు పార్టీ ప్రాబల్యత హెచ్చుగానున్నను, మెజారిటీయందున్న పార్టీ వారే, స్థాయి సంఘ సభ్యత్వముల నన్నిటికాని ఆసంఘముల అభ్యక్షస్థానములకాని, మేయరుస్థానములకాని, సంపూ

క్రిగా తామేయాశ్రమించుటలేదు. వివిధపార్శ్వలకు పారివారి బలాబలములననుసరించి ఈస్థానములనన్నియుధర్మచూర్ణమున ఆచారవతు పంచియిడబడుచున్నవి. ఇందువలన ప్రజాభిప్రాయమును ప్రకటించుటలో రాచకీయపార్శ్వలుపయోగపడినను గౌరవస్థానములనాక్రమించుటలో సర్వపక్షసామరస్యత జూపబడుచున్నది. మనదేశమందట్లుగాక, ఏయేనాయకులయనుచరులు ఆయాసంస్థలయందు మెజారిటీ సంపాదించురో, ఆనాయకులే ఆస్థానికసంస్థలందున్న గౌరవస్థానములు, అధికారస్థానముల, ఆక్రమించుచు, మైజారిటీయందున్న వారియనుభవమును స్థానికసంస్థలకు సంపాదించుటలేదు. ఇటు ప్రజాభిప్రాయమూ సరిగా ప్రచురమగుటలేదు. అటు సర్వమురాలననాకారమూ సంపాద్యమగుటలేదు. ఇదియ మనమస్థితి.

స్థానికసంస్థలన్నిదేశములందును, తమకు సంబంధించిన భూభాగములందు, ప్రాథమికవిద్యాలయములు, అనాథశరణాలయములు, రస్తాలు, బాటలు, ఆరోగ్య  
 ఈసంస్థల  
 ధర్మములు. వసతులు, ఆస్పత్రులు, పిచ్చి, మూగ, గ్రుడ్డి వారికి విద్యాలయములు, ఏర్పరచవలసియున్నది. మ్యునిసిపాలిటీలందును రహదారులపైనను పెల్తురుదీపముల బెట్టవలెను. త్రాగుటకు నీటిసమైక్య ప్రసాదించవలెను. ఇవన్నియు సాధారణముగాకల్లు స్థానికావసరములు. వీనినితీర్చుటకు, స్వయముగాగాని, కంట్రాక్టరులద్వారాగాని, స్థానిక



సంస్థలు ప్రియమైన చవచ్చును మన దేశమందలి మునిసిపాలిటీలు, ఎలెక్ట్రిక్ సప్లై, రహదారులు వేయుట, తప్ప, మిగతా కార్యములన్నిటి స్వయముగానే చేయుచున్నవి. మునిసిపాలిటీలు బోర్డులు రహదారుల నిర్మాణము కంట్రాక్టుల వశమందుచుచున్నవి. కొన్ని మునిసిపాలిటీలు, తమ తమ ఎలెక్ట్రిక్ సప్లైని, ట్రాన్సిమిషన్, కంట్రాక్టుల ద్వారా పొందుచున్నవి. ఇంగ్లాండునందు, మధ్యయులనన్నిటి, ఇప్పుడు స్థానిక సంస్థలే స్వయముగా నిర్వహిస్తున్నవి.

స్థానిక సంస్థలు, వ్యాపారములను జోక్యముకల్గించుకొని, స్థానికముగానుండు పరిణామ నిర్వహణకు భోజనములను, తదితర అర్థిక కార్యములతోను ప్రాముఖ్యమును నొంది దనులభిప్రాయము, ప్రాధాన్యము, జర్మనీలను ప్రిచార్జ్ మొయున్నది జర్మనీలలోని మునిసిపాలిటీలు లాభముగాను చే మామోడి చేయుటచే, అనేకములను మునిసిపాలిటీలు, అనేకములను బెర్లిన్ లు బా. కులభూమియు, రొట్టె, పాలు, వగైరాల సప్లై చేయుటయు, కొన్ని పాటక కాలల స్థాపించుటయు జూడనగును. అనేక స్థానిక నాణిద్యముల సంస్థలందు కొంత భాగపుధనమును స్థానిక సంస్థలేయిచ్చి, ఆ సంస్థల పరిపాలనమందు శ్రద్ధబుద్ధుకొనుచుండును. కొన్ని సంస్థలు, స్థానిక రైల్వేలను కూడ వేయింపుచున్నవి. ఇందువలన, ప్రతివత్సరము, అనేక స్థానిక సంస్థలు, లక్షలకొలది ధనమును లాభముగా బొందుచున్నవి.

కనుక, (రేటుపేయరులు) శిస్తుల చెల్లించవలసిన సారులపై పడుశిస్తు భారము చాలావరకు తగ్గుచున్నది. మరియు, ప్రజల యారోగ్యాభివృద్ధి కత్యవసరముగు, పరిశుభ్రముగు పాలు, రొట్టె, మాంసమువగైరాలను, స్థానిక సంస్థలు, ఏపై చేసినటుల, వ్యాపారులు చేయరుగనా? ఇంగ్లాండునందిప్పుడిప్పుడు, స్థానిక సంస్థలు ఈవ్యాపారములందు జోక్యము కల్పించుకొనుచున్నవి. బర్మింగ్హాము మునిసిపాలిటీ బాంకులనేర్పరచుచున్నది. కొన్ని మునిసిపాలిటీలు, చాకిరేవులను, కొన్ని కట్టిక జాలలను, కొన్ని రొట్టెలను తయారుచేయు మిల్లులను నిర్మించుచున్నవి.

సాంఘిక వాదుల నేకులు స్థానిక సంఘముల మావరణమందు నివసించు ప్రజలకు అగత్యముగు భోజనపదార్థములు ఉపపులు, వినోదార్థమువలయువస్తువులు తయారుచేయుటకు స్థానిక సంఘములు పూనుకొని వ్యాపారులకు ఇప్పుడు ప్రోవులాభముల నరికట్టుట ప్రజలకు శ్రేయోదాయకమనియు, “సమిష్టి భాగ్యవిభజనపద్ధతి”కి ప్రోత్సాహకరమనియు వాదించుచున్నారు. కార్మికులకు, భావసతికల్పించి భూమిని తీరికసమయములందు సాగుచేయుటవల్ల వారు ఆరోగ్యము బొందుట కవకాశముల కల్పించుటకుగాను, మునిసిపాలిటీలు తమచుట్టుపట్లనున్న భూమిని సంపాదించు టగత్యముని వీరు ప్రచారమొనర్చుచున్నారు.



స్థానికస్వయంపాలనా సంస్థలకును, కేంద్రప్రభుత్వమునకును ఎట్టి సంబంధము వలయును? కేంద్రప్రభుత్వము నిర్మించు శాసనముల ననుసరించియే, స్థానిక సంఘములు వ్యవహరించుచుండును. స్థానిక సంఘములు అనుబంధ శాసనములచేయవచ్చును కాని, వానిలో నెట్టియూ, శాసనసభవారి శాసనమునకు, ఏమాత్రము వ్యతిరేకము కాకూడదు. అట్లు వ్యతిరేకముగు అనుబంధ శాసనము చట్టపరమమని ప్రకటించుటకు న్యాయమూర్తుల కధికారముగలదు. న్యాయపరములు, వాణిజ్యములలో స్థానిక సంఘములు, తమ ప్రజల గొప్పముపై సంబంధము కల్గించుకొనవచ్చును. తమ చేపడుటకు విద్యాలములు, అనాథశాలలు, ఆశ్రమాలు, రహదారులు, వనరాలకగు భిక్షులలో అనేక జాతీయోపసరములనుకూడ దీర్చునంతవరకు కొంతభాగమును జాతీయప్రభుత్వము చెల్లించుచుండును గనుక, ఆప్రభుత్వమునకా సంస్థల నెట్లు స్థానిక సంఘములు నడపుచున్నవో పరీక్షించుట కధికారముండవలయును. మరియు, విద్య, ఆరోగ్యము, రహదారులు, దేశాసరములబట్టి స్థానిక సంఘములు ప్రజలకు ప్రసాదించవలెను గనుక, అట్టి సదుపాయముల కల్గించుటకుముందు, కల్గించిన పిమ్మట జాతీయప్రభుత్వముయొక్క ఆమోదమును, స్థానిక సంఘములు పొందుటకు ప్రయత్నించుచుండవలెను. వర్తక వాణిజ్యములందు తాము సంబంధము కల్గించుకొనకముందు

స్థానిక సంఘములు జాతీయప్రభుత్వపు సలహాలబాందనగును. ఇట్టివ్యాపారములందు జోక్యముకల్గించుకొనుచో, అవసరమగుధనమునకై పబ్లికు అప్పులను తేపదలచుకొన్న స్థానిక సంఘములు జాతీయప్రభుత్వపు అనుమతిపొందనగును ఈ విషయములందు, జాతీయప్రభుత్వపు అధికారమును తగ్గించుట సముచితము కాదు. ఐనను, వివిధస్థానిక సంస్థలు వివిధప్రభుత్వములజేయుచు వానివలనకల్గు మంచిచెడ్డల కన్గొనుచో, వానియచుచునను తదితరస్థానిక సంస్థలకు ఉపయోగముకనుక అట్టిపరీక్షలు జరుగనిచ్చుట వాస్తవా జాతీయప్రభుత్వము ప్రజాసేవ చేయుగలదు మనదేశమందిప్పుడు రాష్ట్రీయప్రభుత్వము ప్రతిస్థానిక సంఘముపై నను అత్యధిక నిరంకుశతజూపుచు ఏలాటిస్వతంత్రప్రయత్నము చేయు నీయకుండుట దురదృష్టము జాతీయావసరములరక్షింప ప్రభుత్వమునకు స్థానిక సంఘములపై యాజమాన్యతయిచ్చుట భావ్యము కాని, ఆప్రభుత్వనిర్వాహకులు తమధర్మమును మరచి మంచిచెడ్డల నారయక, స్థానిక సంస్థలు తమయిష్టానుసారము నడచుకొనవలెనని దుర్భ్రముచేందరాను. ఇటుల ప్రభుత్వము నిరంకుశముగను సంకుచితాభినుయముగను ఉండుటవలననే, ప్రాచునందు, స్థానికస్వపరిపాలనము నేతిబీరకాయవతుగానున్నది.



## పదునైదవ ప్రకరణము.

—

న్యాయస్థానములు, న్యాయమూర్తులు.

పురాతన కాలముందు రాజే న్యాయమూర్తిగా యుండెడివాడు. ఏరాజునద్దకు కష్టములందు తగులొకనినశ్రజలు చేరుటకు హెచ్చుయవకాశములుకలవో, ఏ రాజు తనసమక్షముందు పెట్టబడుపాదముల త్వరితగా నిష్పక్షపాతముగా పరిష్కరించుచుండెనో, ఏరాజు తనప్రజలందరి నొకేరీతిగా ధర్తశాస్త్రసూత్రానుసారము చేసినదెప్పులను సమానముగా శిక్షించెడివాడో అతడు ధర్తరాజుని ప్రసిద్ధి బొందుచుండెను. మరదేశముందు అనాది కాలముందు శ్రీశులముందును, కొందరు పెద్దలు పంచాయితీ తీర్చియిండి కులజనులు పరస్పరముగా కల్గించుకొనెడి వివాదముల తీర్పుచుండెడివారు. అటులనే గ్రామపంచాయితీ గారులుకూడ, గ్రామస్థులందుకల్గెడి వివాదములందు శిక్షార్థుల శిక్షించుచుండెడివారు. వీరికిమించిన గొప్పవివాదములు వీరితీర్పులకుపైన అప్పీలుచేయుబడిన వివాదములనుచూత్రము రాజు ఆతనిచే నియమితులగున్యాయాధిపతులు పరిష్కార మొనర్చుచుండెడివారు. నిందితులు తప్పానర్చిరో లేదో కన్గొనుటకు కఠినతరమగు ఈనాటిమనకు హృదయభేద్యమగునట్టి విపరీతపరీక్షలకు నిందితులను, నిందించువారిని ఆకాలపున్యాయమూర్తులు లోనుగాజేయుచుం

డిరి. వేడి వేడి నీసమునందు వేళ్లనుంచుట, అగ్నిలోనికుదుకు  
ట, త్రాగుచున్నద్రవముమ్రొగుట, ఆదిగాగల అగ్నిపరీక్షలం  
య నెగ్గినవాడు సందాహ్లాలుకారని నిర్ణయించుచుండిరి. అట్లే  
సను ప్రజలెల్లరొకేవిధముగు పరీక్షలకులొనై ఒకేవిధముగు  
పరీక్షకుపాత్రులైయుండినచో, ఆనాటి న్యాయపరిపాలనము  
మూలములకు తగునట్లు ధర్మబద్ధమైయుండెననిచెప్పటకు వీల  
గును. కాని ఛండాలిరకు విధించుశిక్షకంటె శూద్రునకు  
తక్కువశిక్షయు, అంతకంటెతక్కువశిక్షలు వైశ్య, క్షత్రియు  
లకును, అందరికంటె తక్కువశిక్ష బ్రాహ్మణులకును నిర్ణయిం  
చుటవలన అధర్మశాలవమునకు తా నాకాలమున నొనంగబడు  
చుండెనని చెప్పకతప్పదు. ఈకాలమున మనదేశముందు  
రాజ్యమేలగాన వైల్లవానికి తక్కువశిక్ష వేయుట, వారిని  
తేలికవిధముగా పరీక్షింపుట తగదని వాదించి జయముచు  
న్న బాహియ నాగుల కీపునాతనపుపద్ధతి అధర్మబద్ధమని తోచక  
జూరరానా ?

బ్రిటిషువారి ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగములుకల్గినదేశ  
ములందన్నిటికంటెమన అమెరికా, దక్షిణఅమెరికా దేశము  
లందును సాధారణచ్యాయశాస్త్రమే (Common Law) అం  
దరికిని గౌరవనీయముగుచున్నది. గొప్పవారు, నీచులు, ధని  
కులు, బీదలు, ఉద్యోగులు, నిరుద్యోగులు, ప్రముఖులు,  
సాధారణప్రజలు అనుభేదముల గమనించక, అందరిని న్యాయ



మూర్తి సమానులగానే ఉరిగణించుట ఆచారమైయున్నది. ఒకేతప్పును ఈ ధనాతులకు జేందిన ప్రజలొసర్చుచో, అధమము ఎల్లరికొకే శిక్షనిధించబడును; లేదా, చదువుకున్నవారిపై, ధనికులపై, పేరుప్రతిష్ఠలుకలవారిపై హెచ్చుదండనమునిధించబడును; ఈ భేదమునకైన కారణము లేకపోలేదు; అజ్ఞానులు, సామాన్య లట్టిదుష్కార్యములొసర్చుచో క్షమా ర్పణములగును కాని, నిద్యాధికులు, పెత్తనబారులొసర్చినచో కఠినముగా శిక్షార్హములగును. కనుక వ్యాయమూర్తి దృష్టియందా దేశములందు ప్రజలెల్లరు వారియందున్న సాంఘికార్థిక మతరాచకీయ భేదములతో నిమిత్తము లేకుండా సమానస్థానమునే యాక్రమించుచుచున్నారు.

తమకు నిర్ణీతమగు అధికారధర్మముల నిర్వర్తించుటలో, హెచ్చుతగ్గులేదైన యొనర్చి తన్ములమున పౌరులేరికైనను, ఏమాత్రమైనను, ఏయుద్యోగియైనను ధనమానప్రాణనష్టము కలిగించినచో, ఆతడు సాధారణపౌరునివలెనే న్యాయస్థానములందు నిందితుడై, చేసినతప్పునకు శిక్షార్హుడగును. ఆతనిచర్యవలన నష్టమొందిన వ్యక్తికి తగినట్టి నష్టపరిహార మొసంగుటయు, అవసరమగుశిక్ష ననుభవించుటయు, ఆయుద్యోగునికి కల్గు పర్యవసానము. అట్టియుద్యోగులనేకులై యుండి, వారిచర్యవలన కలిగిననష్టము అపారమైయుండి, వారానష్టపరిహారమును చెల్లించలేని దుస్థితియందుండినచో,

వారిచర్యలు ప్రభుత్వాజ్ఞలనుసరించియే నడుపబడియున్న  
చో, ప్రభుత్వము ఆనష్టపరిహారమును, వారితరపున చెల్లించ  
వచ్చును. అసాధారణపరిస్థితులందు శాంతిరక్షణార్థమై జన  
సమూహములపై తుపాకుల కాల్పుటకు మేజిస్ట్రేటు అనుజ్ఞ  
నిచ్చినచో, ఆయాజ్ఞప్రకారము పోలీసువారు ప్రవర్తించిన  
చో, కల్లు ప్రజలయందు మరణములు, గాయములు, ఆస్తి  
పాస్తుల నాశనమునకు, ఎవ్వరు బాధ్యులు? మేజిస్ట్రేటు గారి  
చ్చిన అజ్ఞ చట్టసమ్మతమై పోలీసువారిచర్య ఆయాజ్ఞనే  
పాలించునంతవరకేయున్న ఆయుధ్యోగులు నిందార్హులుకారు  
కాని, న్యాయమూర్తుల యభిప్రాయప్రకారము మేజిస్ట్రేటు  
యొక్క యాజ్ఞయే అన్యాయమగుచో, శ్రేక, పోలీసులు  
ఆయాజ్ఞకుమించి ప్రవర్తించి దుర్మార్గములుచేయుచో, వారి  
చర్యలవలన కలిగిన పర్యవసానములకు వారు బాధ్యులు  
గానెంచబడి, శిక్షార్హులగుదురు. అట్టిశిక్షలు కఠినతమ  
మగుచో, శాంతిరక్షణార్థమై ప్రభుత్వాభిప్రాయప్రకారము  
ఉద్యోగు లొనర్చిన పొరపాటులు విచారకరణీయమైనను,  
క్షమార్హములగుచో, క్షమార్పణశాసనము (Indemnity Act)  
ను, శాసనసభ వారిచే నిర్ద్వంద్వము. అంతియేకాని, న్యాయ  
స్థానములం దట్టియద్యోగులు శిక్షార్హులుగానే పరిగణింప  
బడెదరు. ఈన్యాయస్థానములందుఉద్యోగులు, సామాన్యులు,  
సమానస్థులను నాచారము, మనదేశముందములులొ నున్న



దన్న పేరు కలదు కాని, వా సైవముగా న్యాయమూర్తులవలన  
గాని, ప్రభుత్వమువలనగాని, ఇయ్యది గౌరవించబడటలేదు.  
ఈనడుమ ఉద్యోగులకును ప్రజలకును కలిగిన అనేక విచార  
దములందు తప్పలొనర్చిన ప్రభుత్వోద్యోగులను, రాచకీ  
యావసరములను కారణములపై, అనేక మూర్ఖ మనశ్శాస్త్రము  
మూర్తులు వదలివేసిరి. ఈ ఆచారమును న్యాయమూర్తు  
లు గౌరవించుచో ఉద్యోగులనండి పౌరులకేమాత్రము  
భయముకలుగుట కవకాశముండదు. ఈ యాచారమును  
అనులుపరచకున్నచో యూరపుఖండమందు (ఇంగ్లాండు  
మినహా) ఆచరణమందున్న “అడ్మినిస్ట్రేటివ్ లా” అనునది  
రాకున్నచో ప్రభుత్వోద్యోగులు అధికారమహాధిభాందీ  
ప్రభుత్వావసరములను పేరున అనేక దుష్కృత్యములను  
చేయుచుందురు.

ఇంతమాత్రమున సంతృప్తికొందిన లాభములేక  
అధికారులు చేసిన తిప్పిదములను పాధారణకొరకు చూచుచు  
ముందే “ఇండెమ్నిటీలా” అనగా “అధికారులకక్షిండు శాసన  
ము” అంగీకరింపబడుచో, అధికారుల దుర్మయముల నివారించు  
పెట్టు? నష్టమొందిన ప్రజలకు నష్టపరిహార మొసంగి  
నను, అధికారులు చేసిన దుర్మయములకు వాణిజ్యగుణధమున  
దండించు పెట్టు? కనుక దురంతములు “మూర్ఖులులాకొరకు”  
తదితరస్పృహలు కోర్టులద్వారా జరుపబడినమానములలోవల

సాధారణకోర్టులకెవ్వరైన అప్పీలుచేయుచో హైకోర్టుచార  
ట్రీకేసులపిచారించి నుండగీడులగు అధికారుల నిక్షింపుచు  
ప్రభుత్వోద్యోగుల దుష్టచర్యలప్రకటిచవగును. అంత“అధి  
కారులరక్షించుశాసనము” నిర్ద్వంద్వవలయునన్న శాసనసభ  
వారు ప్రభుత్వోద్యోగుల దుర్మయములనెరిగియుండుగాన  
సమ్మతించరు. ఒక దేశ మెజారిటీయందున్నప్పటికి ఆశాసనము  
నిర్ద్వంద్వప్రయత్నించినచు న్యాయము పశ్చాత్తాపముకొనకుటకై  
అట్టి శాసనసభయందలిమూడింట రెండువందలమంది ధ్యులు  
సమ్మతించవలెనను నియమముగలద్యము.

యూరపుఖండముందు “అడ్మినిస్ట్రేటివులా” యను  
న్యాయశాస్త్రము అమలుకలదున్నది. దీనిప్రకారము ప్రభు  
త్వోద్యోగులెవరైనను ప్రభుత్వపుకార్యనిర్వహణ మొనర్చు  
చున్నప్పుడు ఎవరైన ఏలాటినష్టము లేక, కష్టము కలిగించు  
చో, ఆయన ద్యోగులు, బ్రటిషువారి ప్రభుత్వముక గాబ్యాం  
గములందువలె తదితరప్రజలవలెక, సాధారణ న్యాయస్థాన  
ములందు ప్రజలెల్లరి కనువర్తించుశాసనములప్రకారము విచా  
రింపబడరు. వారిని “అడ్మినిస్ట్రేటివుకోర్టు”లాదే విచారించ  
వలెను. వారిని, “అడ్మినిస్ట్రేటివులా” ప్రకారమే విచారి  
వలసియున్నది. ఈన్యాయశాస్త్రము ప్రకారము నిందితులైన  
ఉద్యోగులను ప్రభుత్వపు ప్రాసిక్యూటరుగాను లేకప్రీడరు సమ  
ర్థింతురు ఆయనద్యోగులునిదాహ్మలనితేలుచో ఆనష్టపరిహార



మాను, ప్రభుత్వ మేకట్టియిచ్చును. అంతకుమించి నిండాహ్లా  
లైన యుద్వోగులు జైలునకుకూడ పంపనగుచో, వారికట్టి  
శిక్ష విధించుట, లేదా యని విచారించి తుదితీర్మానమునకు  
వచ్చుటకు ప్రభుత్వమునకే అధికారముకలదు. ఐతే, ఈ  
“అడ్మినిస్ట్రేటివు కోర్టుల” న్యాయమూర్తులు ప్రభుత్వముచే  
నియమించబడి వారి అనుదినయాజమాన్యమునకు లొంగి  
యుండెదరు కనుక, సాధారణముగా ఈ న్యాయమూర్తులు  
ప్రభుత్వమునకు, ప్రభుత్వోద్వోగులకు విరుద్ధముగు తీర్పుల  
నిచ్చుట లేదు. ఇందువలన, ప్రభుత్వోద్వోగులు అధికార  
రీత్యా చేయుదుండగములకు తగుశిక్ష ప్రాప్తించకుండుట  
సర్వసామాన్యముగుచున్నది.

ఆదేశములందు సామాన్యపు ధర్మశాస్త్రముప్రకా  
రము ప్రజాసామాన్యమే శిక్షార్హముగును ప్రభుత్వోద్వో  
గుల కయ్యది అనువర్తించదు. ప్రభుత్వోద్వోగులచర్యల  
లో ఎయ్యదిసాధారణన్యాయమూర్తుల అధికారముక్రింద  
కునచ్చును, ఎయ్యది “అడ్మినిస్ట్రేటివు న్యాయమూర్తుల సమ  
క్షమునకురావచ్చును,” అను సందేహమును తీర్చుటకు, ప్రభు  
త్వప్రతినిధులకే మెజారిటీగల “దేశీయరాజ్యాంగపుకోర్టు”న  
కధికారముకలదు. కనుక, ప్రతివిషయమునందును, ఉద్వోగు  
లకు సంబంధించినంతవరకు వివాదమును, “అడ్మినిస్ట్రేటివు  
కోర్టుల”కే పంపించబడుచుండును. ఈవిధానమువలన ప్రభు

త్యోద్యోగులకు రాజ్యాంగమందు ప్రత్యే ఆధిక్యతకల్గుచున్నది. ఈషరిణామము ప్రజావామాన్యపుహాకులను సంకుచితపరచుచున్నది.

ప్రపంచమందలి ప్రజాస్వామికమైయున్న రాజ్యాంగములన్నిటియందును, ఏవ్యక్తియు, కారణములేకనే నిర్భంధింపబడరాదనియు, నిర్భంధింపబడిన ప్రతివ్యక్తిని, ఏపౌరుని దరఖాసుపై నైనను, ఇరుపడినాల్గుగంటల కాలములోపల మేజస్ట్రేటువద్దకు తెచ్చి, ఆతనిపై ఆరోపింపబడు నేగమెద్దియో, నేరమారోపించుటకు, ప్రాసిక్యూటర్కు ఎట్టి హక్కుముకలదో చూపెట్టవలయునను సూత్రములంగీకరింపబడినవి. ఒకప్పుడు రాజు తలచుకొన్న ఎవ్వరైననుపట్టినిర్భంధించుటకధికారముండెను. ఏకారణమును ఆతడు చూపెట్టనక్కరలేదు. ఎప్పుడు తాను ఆవ్యక్తిని విచారణకు తెచ్చునో. ఆరాజు ప్రకటించనగత్యములేదు. ఈయధికారము రాజునకుండుటచే, ఎప్పుడు తమపై రాజునకు అగ్రహముకల్గునో, ఎప్పుడు తమ్ము నిర్భంధించునో, ఎంతకాలమూ నిర్భంధబాధకల్గునో తెలియకుండుటచే, ప్రజరెల్లరు రాజుదృష్టిని, మంచికిగాని, చెడ్డకుగాని, ఆకర్షించకుండచుండవలెనని ఆతురతపడుచుండిరి. కాని రాజయొక్క యాద్యోగులు దేశమునందెల్లెడలనుండిరి గనుకను, ఆయాద్యోగుల కాగ్రహముకల్గిన



రాజయొక్క యధికారముల వారే యుపయోగించకలరుగాన, ప్రజలెల్లరు, నెక్కుచు, పంగివంగి సలాములిడుచు, మొత్తముమీద స్వతంత్రులుగాక, తలమెత్తి తిరుగలేక బాధపడచుండెడివారు. యుద్ధమునకు పూర్వము రషియాలో నిట్టి బాధలు కలుగుచుండెను; పందొమ్మిది శతాబ్దారంభమున కల్గిన ఐప్లమునకు పూర్వము ఫ్రాన్సులోను, తేలకొలది న్యాయవర్తనలగు పౌరులు, యిష్టానుసారముగా “బాప్టిలు” అను డైలానందు యికారణమునకు ప్రయత్నించిరి. ఇట్టికిని మన దేశపు స్వదేశ సంస్థానములలో ఇట్టి దుర్భరదుస్థితులు ప్రచారమందున్నవి. బ్రిటిష్ యూనియను ముందుకూడ ఇట్టివిధముననే అనేకులను ప్రభుత్వము నిర్బంధమునందుంచుచున్నది. కావున నిట్టి చర్యలు నాధ్యుపపాదులగుటకై “ఏవ్యక్తియు కారణము లేకనే నిర్బంధించబడరాదు” అను ధర్మమాత్రమును అనులుకరచవలసియున్నది. కాని, నామమాత్రపు కారణములవై ప్రభుత్వమెప్పుడైన, ఏవ్యక్తి నెవ నిర్బంధించుచో, ఆ కారణములు అన్యక్తి నిర్బంధించుటకు తగినవి, కానాయది విచారించుటకై, ఆవ్యక్తి నిర్బంధించబడిన యిరువది వాళ్లుగంటలలోపుగా నూజిస్ట్రీటు వర్తకు ఆతడు తేబడవలెనను రెండవధర్మమాత్రము ఆచరణీయముగావలెను నూజిస్ట్రీటునమ్ముఖమునకు తేబడిన ప్రతివ్యక్తియు, తన తప్పేమియో తన

మీద ఆరోపించబడిన నేరమెన్నియో తెలిసికొనటకును, తానట్టి తప్పులొనర్చలేదని నిరూపించుకొనటకును, తగు నవకాశములబొంది అవసరమగు సాక్షులరప్పించి వ్యాయవాదల రక్షణబొందుటకును అష్టాదైయమందవలెను. పోలీసువారు ఆవ్యక్తిని నిర్బంధించుటకు జాప్యెట్టిన సాక్ష్యముబలహీనమగుచో, మేజిస్ట్రేటుగారట్టి నిందారోకణము నిరాకరించి ఆవ్యక్తిని వదిలివేయవచ్చు. పోలీసువారికి అనుజ్ఞీయమున్నను.

ఆటలగాక ఆమేజిస్ట్రేటునకు పోలీసువారు జాప్యెట్టిన కారణములు సహేతుకములుగానుండి, నిర్బంధపడిన వ్యక్తి పెంటనే స్వతంత్రుడైన సంఘసీద్రోహ మొనర్చునని తోచుచో, అతడు ఆవ్యక్తిని నిర్బంధము నందేయించి, పోలీసువారు తమ సాక్ష్యకలాపమును సంచనించుకొనటకు వాయిదా వేయవచ్చును. ఈయధ్యగల వ్యవధియందు ఆరోపించబడిన నేరముబట్టి జామీనుమీద ఆవ్యక్తిని వదిలుటకువీలుండుచో వానినటుల వదిలివేయవచ్చును. నిందాతుడైన వ్యక్తి బీదవాడైయుండి వ్యాయవాదలకు ఫీజు చెల్లించజాలనిచో, అతనికి ప్రభుత్వపుశిర్వుపై అతడుకోరుకొనిన వ్యాయవాదులసాయమును కల్పించవలసియున్నది. ఈసదుపాయముల కల్పించుటకు మనదేశపుప్రభుత్వము మూరటుకేసుభైదీలవిషయములో సందేహించుట విచారకరము.



చార్జ్ షీటు పెట్టుటకే కొన్ని దినముల వాయిదా కావలె ననియు, అప్పటివరకు నిందితుని నిర్బాధమున నుంచుటకధి కారమియవలెననియు, పోలీసువారు కోరినప్పుడు, మేజిస్ట్రేటు, పోలీసువారిఆజ్ఞచసల పశీలించి, న్యాయముగా, నిర్బాధితాశనువ్యక్తిపై సేరము మోపకల్గియా, లేక, ఆతని వృధాగా నుంచుటకా పోలీసువారట్లు కోరుటయని వితర్కించవలెను. ఆతడారోపింపబడిన తప్పుచేయగల్గువాడే యని తనకుతొచినచో, ఆతనిని “రిమాండునందు” పరునైదుదినములవరకుంచుటకు మేజిస్ట్రేటు తీర్మానించవచ్చును. కాని, వందలకొలది కేసులలో, మనదేశమందు అనేకుల రిమాండునందుంచి అనేక బాధలను లోనుగాజేసి పిచ్చుట వారిపై చార్జి షీటు పెట్టకుండనే పోలీసువారు వదలివేయ వారిపై ఏమేజిస్ట్రేటును చర్యతీసుకొనకుండుట చాల యసంతృప్తికరముగా నున్నది.

న్యాయమూర్తులు తాము ప్రభుత్వముమొక్క యవసరముల మరునకనే న్యాయశాస్త్రసూత్రముల ప్రకారము పౌరులయొక్క స్వత్వముల కాపాడుటకై యుంటిమను ప్రధానసూత్రము నెల్లప్పుడు మనస్సునం దుంచుకొనవలయును. పౌరసత్వపుహక్కులు అన్నిదేశములందును ప్రజలకు రాజ్యాంగవిధానములప్రకారము ప్రసాదించబడుచున్నను వానిని అమలుపఱచు ప్రభుత్వము తగ్గించుటకుగాని, నాశ మొనర్చు

టకుగాని, ప్రయత్నించుచో, ప్రజలతరపున అట్టిని నిరోధిం  
పవలసిధర్మము న్యాయమూర్తులసెనున్నది. ఇంగ్లాండునం  
దనేకమారులు ప్రభుత్వము వ్యక్తులస్వాతంత్ర్యముపనానింప  
బ్రయత్నించగా న్యాయమూర్తులు ప్రతిత్వపు ప్రయత్న  
ముల విఫలపరచి, ప్రజలహక్కుల రక్షించి పేరుపొందిరి.  
ఈవిధముగా మనదేశమందును, ప్రభుత్వమునకు కంటకమై  
నను ప్రజాస్వాతంత్ర్యముల పునరుద్ధరించ న్యాయమూర్తులు  
కొంతమంది ప్రయత్నించిరి.

ఇట్లు న్యాయమూర్తులవలన ప్రజాస్వాతంత్ర్యములరక్ష  
ణబొందుట, యూరపుఖండమండలి దేశములలో (ఇంగ్లాండు,  
ఇంగ్లాండుతప్ప) సాధ్యమగుటలేదు. “అద్మినిస్ట్రేటివ్కోర్టులచ్చు  
ట అమలునందుండ లే యిందులకు కారణము. రాచకీయః  
ద్రోహనేరారోపితులః చాఢింతు కేర్పరుపబడు న్యాయ  
మూర్తులు ఎట్టివారైయుండవలెనో నిర్ణయించు అధికారము  
సాధారణ న్యాయమూర్తులకుండవలెను. మనదేశమందునలె  
ప్రభుత్వాంగమగు రిఃన్యూడిపార్టుమెంటువారె, క్రిమినలు  
లాను, అమలుపరచుటకై మేజిస్ట్రేటుల నియమించరాదు  
మనదేశమందలి మేజిస్ట్రేటులను మనహైకోర్టుపెత్తనముక్రింద  
నేయించవలెను. ఇప్పుడా బెంగాలులో జరుపబడుచున్నట్లు  
విలిటరీఆఫీసరులను మేజిస్ట్రేటులుగానియమించుట తగదు.



అట్టి మేర్పాటు హోకోర్టు వారియధికారమునకు భంగకరము కల్పించును.

రాచకీసు కేసులందుగాని, క్రిమినలు కేసులందుగాని, నిందితులను, వ్యాయమూర్తులు తమతతామే విచారించి శిక్షార్హులైన శిక్షించుటతగదు. “క్రిమినలులా” కాలానుగుణ్యముగా ప్రజాభిప్రాయము, ప్రజాచారముల ననుసరించి వ్యాఖ్యాత మొనర్పబడిన లెను కనుక, వాస్తవములనే చదువుచు, ప్రతిభనకును న్యాయముననే ఆశ్రయించుచుండు వ్యాయమూర్తులకు అట్టి వ్యాఖ్యాతముల జేయుటకు నాధ్యము కాదు గనుక, ప్రజాభిప్రాయము తెలుపుటకు ఏ కేసైనను, ప్రజల కెల్ల నన్నిచో తెల్పుటకు “హార్” యను, పంచాయితీదారుల సహాయము పొందవలెను. వారు తెనవారిలో ఏ పది మంది కనను పిలిపించి వారిని “పంచాయితీదారులు”గా నేర్పరచి నాని ప్రజాసమితిలో కేసుల విచారణ చేయనగును. ఈ పంచాయితీదారులకు తగుబత్తమునిచ్చుట అగత్యము. కానిచో బీకను పంచాయితీదారులుగా రాజులరు. అట్లు, ఏర్పరచబడిన పంచాయితీదారులలో నేరినైనను నిరసించి మరొక నేర్పరచమని కోరుటకు, నిందితునకు హక్కు యుండవలెను. తనిచో, ప్రాసిక్యూషనువారు ఆతనికి బలవద్దిగోధులగువారి నట్టి పంచాయితీసభ్యులుగా నేర్పరచవచ్చును.

సివిలు క్రిమినలు వ్యవహారములందు ప్రజలయందే  
 కరస్పరముగా కల్లు నివాదములతో ధనికులు, బీదవారలు,  
 న్యాయమూర్తుల సమక్షముందు సమానముగా జూడబడినంత  
 మాత్రమున ప్రజలకు న్యాయముకలుగజాలదు. ధనికులు  
 సమర్థులగు న్యాయజ్ఞులనులబెట్టియు అవసరమున్న సాక్షుల  
 రప్పించియు, కేసులకాలగతిమితి హెచ్చించియు, తుదకు  
 తీర్పు తమవరముగనే విచారపనల్లు చేయగలరు. బీదవారగు  
 నిందితులుగాని, అపరాధిగాని, యిట్టియవకాశముల  
 బొందజాలక, న్యాయమూర్తులకు తమనిర్దోషిత్వమునుకాని,  
 ధనికుల నిందార్హముకాని, సమాపించజాలక, అనేకయిశుమ  
 లబడుచున్నారు. శిక్షింపబడవలసిన ధనికులు తప్పించుకొ  
 నుటయు, రక్షింపబడవలసిన బీదలు శిక్షింపబడుటయు, ఎల్ల  
 దేశములందును తఱచుగా యునుధిసద్ధమగుచున్నది. మనదేశ  
 మందే జమీందారులపై న్యాయముల వేసిన రైతులుగాని,  
 జమీందారులచే న్యాయములందు జేర్చబడినరైతులుగాని,  
 సర్వనాశనమగుచుండుటయు, శిక్షలబొందుటయు తమపర  
 ముననేన్యాయమున్నను న్యాయములఖర్చుల బాధలకోర్వజా  
 లక, తమహక్కుల నెన్నిటితో నీడి, జమీందారులతో రాజీ  
 లనేర్పరచుకొనుటయు రైతులకగత్యుగుచుండుట జూచు  
 చున్నాము. ఇటువంటి దౌష్ట్యములు జరుగుగకుండుటకై,  
 కేసులనడపుట, చౌకగాజేయుటయు, బీదవారికి సమర్థులగు



న్యాయవాదులు లెక్కవఘీజునకే సహాయముచేయుపూనుకొనుటయు, వ్యాజ్యపుఖచ్చుల భరించలేనివారలకు సహాయముచేయుటకై క్లృత కర్షకసంఘములు ఒకనిధి నేర్పరచుటయు అత్యవసరమై యున్నది.

ఇంతకంటెను అత్యుత్తమముగునట్టియు, అవసరమైనట్టియు సంస్కరణ పబ్లికు డిఫెన్సుఆఫీసు నేర్పరచి, డిఫెన్సు ఆఫీసరుల నియమించుట. పబ్లికు ప్రాసిక్యూటెంగు ఆఫీసరులెటులనిందితులపై నేరారోపణచేయుట తమ ధర్మమనుకొనుచున్నారో అటులనే యీ డిఫెన్సుఆఫీసరులు నిందితులరక్షించుట తమధర్మమనుకొనవలెను. ఆఫీసరులు తమ సహాయముకోరువారిలో ఫీజుచెల్లించగల్గిన వారివద్దనుండి ఫీజు వసూలు చేయసగును. మిగిలినవారినుండి ఏమాత్రము ఫీజుపొందక యేవారికి తగు రక్షణకల్గించవలెను.

ఈ ఆఫీసునకుతోడు “న్యాయసూత్రముల సలహా ఆఫీసు” ఒకటి అవసరము ఇందు బీదలు తమకగత్యమగు వ్యావ్యాజ్యములు తమపైకివచ్చు వ్యాజ్యములు, నిందలను గూర్చి సలహాబొందవచ్చును. సాధ్యమైనంతవరకీ ఆఫీసులోని యుద్యోగులు కేసులరాజీకరచ బ్రయత్నించవలెను. వాజ్యములుసాగుట తప్పనిసరియగుచో బీదవారితరపున కేసు తయారుచేసి సహాయముచేయవలెను. ధనికులనుండిమాత్రము ఫీజును ఈఆఫీసువారు వసూలుచేయవలెను. ఈఆఫీసువారు

“సిపిలుసూటుల రాజీకల్గించుకోర్తుల” ద్వారా బీదలకు అవ్వలబాధ తగ్గించవచ్చును.

మరియు, క్రిమినలు కేసులందుగాని, సిపిలు వ్యాజ్యములందుగాని, బీదవారికి, భాగ్యవంతులకు వివాదములు కల్గుచో న్యాయమూర్తులు ఆన్ని దేశములందును, ఈ దినములలో ధనికులు నిండార్దులు కాజాలరనియు, బీదలే నిండార్దులగుట తధ్యమనియు, నమ్ముచుండుటయు, అనువలన అనేక మూలలు ధనికులు అన్యాయముగా శిక్షల తప్పిచుకొనుటయు, బీదలు అధర్మముగా శిక్షితులగుచుండుటయు అనుదినసిద్ధము. పేరునకు న్యాయస్థానములందు ధనికులు, బీదలు తమూనులెదైనను వాస్తవముగా ధనికులు, జరిగిందారులు, కర్మాగారాధిపతులకుటుంబములనుండి వచ్చు న్యాయమూర్తులు వారిపరముగనే తీర్పులజెప్పచుండుట సహజమేకదా ! ఈ న్యాయమును తగ్గించుటకుగాను న్యాయమూర్తులుగానియు మింపబడిన వారెల్లరకును ఒక వత్సరము పర్యంతము బీదనాదల జీవితరహస్యముల విచారించి వారెందులకెట్టి నేరముల జేయుచుందురో తెలుసుకొనుటకు తగుతరీకీచుతు యిచ్చుటమంచిది. ఈ న్యాయమూర్తులందు కొందరు బీదనాదలకుటుంబములనుండి వచ్చినవారై యుండుటలాభకరము. “పంచాయితీల” నేర్పరచుటలోకూడ అధమము సగముమందినైన బీదకుటుంబీకులుగా నున్నవారిగాజూచి నియమించుటభావ్యము.



తాము పేయు శిక్షలవలన ఖైదీల మనోప్రపంచముందెట్టి పరిమార్పులు కలుగకున్నవో తెలుసుకొని, ఆశిక్షితులు జైలు జీవితమువలన మంచిదారులకు మచ్చుటకు తగు నవకాశములు న్నవో, వీవో విచారించి, కేదీలు జైలునుండివచ్చునదికి సద్బుద్ధిగలవారైయుండటకు యెట్టివినుపాయములు కలుగవలెనో తెలుసుకొనుట న్యాయమూర్తులధర్మము. ఇందులకై వాగు కొంతకాలము జైళ్ళనుజూచి వచ్చునట్లు ప్రజలకెట్టి విద్యాబుద్ధులలనాచుచున్నవో గ్రహించి, తమయునుభవము బట్టి ఎంతశిక్ష ఎవ్వరికి కలుగుచో ఎంతలాభివృద్ధులు సంఘమునకు కలుగనో తీర్మానించుట సత్ప్రతిన్యాయమూర్తి పొందవలెను.

యువకులను, యువతీసులును, బాల బాలికలను, మొదటివారి తప్పిద మొనర్చినవారిని, విద్యాబుద్ధులగలవారిన వారిని, గ్రహపజాతు, శిక్షార్హులైనవారిని ప్రత్యేకజైళ్లకు పంపుచు, వారెంతకాలము ఖైదీలైయుండవలెనో నిర్ణయించుట న్యాయమూర్తులకుసాడి. నాధ్యమైసంతనరకు, శిక్షార్హులైనవారు, తిరిగి సంఘమునందుజేరి, ఉపయోగముగ జీవితముగడపుటకై తగినవారుగాజేయు బాధ్యత తనపైకూడ కొంతవరకుగలదుగాన, న్యాయమూర్తి, అట్టిశిక్షార్హులకు, గార్డీయనులుగానుండ దలచునాంఘిక సేవకుల పరమందు వారి నుంచుట కంగీకరించవలెను.

దేశ శాంతి అకస్మాత్తుగా ప్రజలయందు ప్రబలుచున్న అలజడివలన భంగమగుచో, రాజ్యాంగరక్షణకై, “మార్షలు లా”ను ప్రకటించి, సాధారణ శాసనముల నావలబెట్టి సాధారణకోర్టుల పెత్తనము నొప్పుటకు ప్రభుత్వము చేయవచ్చును. ఆలాంటి సమయములందు ప్రజలయందు ప్రజ్వరిల్లు అరాచకమును నిర్మింపవలెనన్న “మార్షలులాకోర్టుల” నేర్పరచి యుండవలెనని, శిక్షించుటకు అగత్యము కావచ్చును. కాని, ఇట్టి కోర్టుల ఏర్పరా, అన్ని దేశములందును, అన్యాయముల నన్నిటిలో, ప్రభుత్వము నిర్మింపవలెనని, ఇట్టికోర్టులకు రెండు వర్గాలు ఉన్నవి. ఒకటి ప్రభుత్వమునకు వర్తించును, ఈ కోర్టులన్ని వ్యాజ్యములను బాక్ కౌన్సిలునందలి న్యాయవాదులచే విచారణ చేయించి, మిగతా నిందితులను సాధారణ న్యాయస్థానములకు పంపించవలెననియు నిర్ణయించుటగ త్యము. “మార్షలులా” నేర్పరచుముల నొపవలెను. “మార్షలు లాకోర్టుల” అధికారములతోగొనిచవలెను.

రెండవది తదితర వాణిజ్యములను, ప్రభుత్వము స్వయముగనే నడిపుచుండుకొలది, లేక, ఏవిధ వాణిజ్యములు, శాసనబద్ధముగా నడుపబడుచుండుటకై జాగ్రత్తతీసుకొనుకొలది, ఆవిషయాల జ్ఞానముకల్గిన, న్యాయమూర్తులను కొందరిని ప్రత్యేకించి, ఒక న్యాయస్థానముగా నేర్పరచుట శుభప్రదము. ఇట్టికోర్టులు ఆస్ట్రేలియా మందేర్పరచబడినవి. మనదేశపు “రైల్వే కేసు” కమిటీ యిలాంటిదే !



అటులనే, జమీందారుల రైతులనుధ్యక్షులు వివాదములబరిష్కరించుటకు, సాధారణన్యాయమూర్తులు తగినంత విషయజ్ఞానము కల్గియుండరుగనుక, ప్రత్యేకన్యాయస్థానముల నేర్పరచి, అందురైతుల జమీందారుల ప్రతినిధులను ఒకరిద్దరు సాధారణన్యాయమూర్తులను సభ్యులగానియమించుట న్యాయము. ఇట్టికోర్టులు ఇంగ్లాండునందును, ఆస్ట్రేలియా యందు నేర్పరచబడినవి. మనదేశమందును నీవిని స్థాపించుట శుభప్రదము. రైతులు పారిసాము గారులనుధ్యక్ష, అప్పుసప్పులగూర్చిగల్గు వివాదములను తీర్చుటకై, ఈలాంటినుధ్యక్షవర్తి తరపుకోర్టుల కధికారముండవలయును. ఈకోర్టులను “సివిలు సూటులయంగు రాజీకల్గించు” నననిపిల్చును నీవిని సెర్జెంటుల పారిసాము నేర్పరచుచున్నారు. ఈకోర్టులు, అన్నిరాష్ట్రములందేర్పరచుటగత్యము.

కార్మికులు యజమానులనుధ్యక్షులు వివాదముల బరిష్కరించుటకుకూడ వారివీరి ప్రతినిధులును, న్యాయమూర్తులు కొందరును కలసి యేర్పడిన ప్రత్యేకకోర్టులగత్యము. ఇటలీ, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండు దేశములందివి స్థాపించబడినవి. ఇంగ్లాండునందప్పుడప్పుడు యేర్పరచబడుచున్నవి.

ఇంగ్లాండు, జర్మనీ ఆదిగాగల దేశములందు ఆరోగ్యరక్షణభీమా నిరుద్యోగనివారణ భీమా చూలాలు రక్షణభీమా యేర్పాటులున్నవి. కార్మికుల అవయవనష్టపరిహారపు

శాసనముల నమలు పెట్టవలసియున్నది. ఈ పెత్తనమునిర్వహించుటలో ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజాప్రతినిధుల సహాయముతో న్యాయస్థానముల శేర్పరచి న్యాయమూర్తులుగా వ్యవహరించవలసియున్నది.

ఇట్టి ప్రత్యేక న్యాయస్థానములం దెట్టినియమముల ననుసరించి ఏవిధముగ విచారణ జరిపించి న్యాయపరిపాలన చేయనగునో నిర్ణయించవలసిన భారము సాధారణ న్యాయమూర్తులపై కలదు. “మార్షలు లా కోర్టులు” సాధారణ మేజిస్ట్రేటుల కోర్టులు తదితర కోర్టులయందు శిక్షితులైనవారి కేసులను తిరిగి విచారణ చేయుటకు సాధారణ కోర్టు కధికారముండవలెను. రాజ్యమందలి ఏవిధమగు కోర్టుగాని హైకోర్టుచారి యాజమాన్యమునకు మించి యుండరాదు. కనుక నేమనదేశమందును ఆర్డినెన్సులబట్టి స్పెషల్ కోర్టులు విధించిన శిక్షలను తిరిగి విచారించు నధికారము తమకున్నదని బాంబే హైకోర్టువారు తీర్మానించి సాధారణకోర్టుల హక్కుల నిలబెట్టిరి.

న్యాయమూర్తు లెట్లు ప్రభుత్వమునుండి స్వతంత్రత బొంది మంత్రివర్గమువారిపై నేమాత్రము తమయధికారము న్నకై, పదవైకై ఆధారపడియుండక ఎవరినిజూచియు భయమందక భగవంతుని తలంచి ధర్మబద్ధముగా నడువవలెనో అందులకెట్టి సదుపాయములు వారికి కలుగజేయవలెనో పైప్రకరణ



మండు తెల్పితిమి అటులనే న్యాయమూర్తులు తమకు న్యాయమని యుక్తమని తోచిన తీర్పులజెప్పి న్యాయసూత్రముల సిద్ధాంతికరించుటకు సర్వస్వాశ్రయముండవలెను అప్పుడప్పుడ వారిన్ను తీర్పులు, చెప్పవలయు, ప్రజలకు ప్రభుత్వమునకు తలకటకముగా నుండవచ్చును కాని ప్రభుత్వోద్యోగులుకాని మంత్రులుకాని ఆ న్యాయమూర్తుల తీర్పులను అచారముగా త్వరగా విమర్శింపరాదు న్యాయమూర్తుల తీర్పులు ధర్మవిరుద్ధమగుచో శాసనసభ సభకు పరీక్షమగుచో శాసనమునే మార్చవలెను కాని న్యాయమూర్తుల మాట్రికను మంత్రులు మాని చరణ మానించుచో న్యాయమూర్తులు భయమంది న్యాయవ్యవహారమునే యవలంబించి తమ ధర్మములు నిర్వహింపజాలకుండు బక్కమారు తన యుద్యోగము బొందినపిమ్మట, శాసనసభవారి తీర్మానముపై తప్పు ఏ న్యాయమూర్తిని పనప్రజ్ఞునిచేయుటకు ప్రభుత్వమునకు అధికారముండగాను. అప్పుడును శాసనసభవారు ముండింట రెండువంతుల సమాకారముతోకనే అట్టి తీర్మానముచేయవలెను. కాని న్యాయశాఖయందలి ప్రధాన న్యాయమూర్తులకు తమక్రిందియుద్యోగులను అవసరమగుచో, తగురీతి శిక్షించుటకు అధికారముండనగును కాని వారును, నిందితుడగు న్యాయమూర్తిపై నేరారోపణము ప్రభుత్వముచే చేయించి, నేరమును రుజువుచేసిననే అతడు

శిక్షాన్వదగును. శిక్షాన్వదగుకానిచో తిరిగి ఆయన తన యుద్యోగమునందు జేరుచు అట్లుగా ఏవ్యాయమునైనను నిందితుచేసి కోర్టునకు తేనలెనన్న వ్యాయశాఖవారందులకు అంగీకరించవలెను. వ్యాయశాఖవారల్లు అంగీకరించు లోపలనే, తగుసూచనము వారు తమశాఖాసూత్రముల ననుసరించి జరిపించి తమకు అభియోగ నిరూపింపదగిన తప్పున్నదని దృఢ ప్రకర్షణ చేసిందితునిగా కోర్టునకు వానిని పంపుట కంగీకరింపగలరు.

ప్రధానవ్యాయమునూర్తులను అన్ని దేశములందును ప్రభుత్వమే నియమించుచున్నది. గానీయవ్యాయమునూర్తులు సూత్రములను అమోఘముగాను ప్రబలచే నెక్కుకొనబడుచున్నానుకాని ఆకర్షణ నతృప్తి కరముగాను. వ్యాయశాఖయందలి వినిధోద్యోగులను, అంశముఖ్యులుగా వినిధతరగతుల వ్యాయమునూర్తుల నియమించినవిధివారము. మొత్తము మీద ప్రధానవ్యాయమునూర్తులకే ముఖ్యమందిగని అనేకులు తలంచుచున్నారు. అయిన నవినిధదేశములందును ఆచారముగా యున్నది. కాని దేశీయులందలి వినిధతరగతులకు జెందినవారు తగురీతి ఈశాఖయందుద్యోగులుగా నియమింపబడుట మంచిదికనుకను, ఏయేయుద్యోగమున కెట్టి నమర్దత యవసరమో నిర్ణయించుట శ్రేయముగాన ఈ శాఖోద్యోగుల నియమించుటకు తగుసూత్రముల నిర్ణయించి



ఆసూత్రముల ననుసరించియే, ఉద్యోగుల నియమించుటకై  
న్యాయమూర్తుల కమీషనొకటి స్థాపింపబడుట ధర్మము.  
సబుజడ్జీలు వగైరాలను హోకోర్టుజడ్జీలను నాల్గింటమూడు  
వంతులువరకైనను న్యాయశాఖయందలి క్రింది యుద్యోగుల  
నుండియే నియమించుట న్యాయము. న్యాయమూర్తులు  
నూచించిన ముగ్గురు లేక నలుగురు అధ్యక్షులతోనొక్కరిని  
ప్రభుత్వము నియమించవచ్చును

న్యాయశాఖను నడుపుట ద్వారా ప్రభుత్వము లాభము  
బొందగోరుటలేగదు. పాధ్యమైనంతవరకు బీదనాదలకు న్యాయ  
మూర్తుల రక్షణబొందుటకు గలయవకాశముల హెచ్చించు  
టయే న్యాయశాఖయొక్క ధర్మము కనుక న్యాయమంబొం  
దుటకై పచ్చువారు చెల్లింపదగు “ఫీజును” తగ్గించవలయును.  
కడుంగడు బీదవారినివయమున ఫీజు లేకుండజేయవలెను.  
అప్పటికిని కొంతనిల్వధనముండుచో దానినొక నిధియందిడి  
ఆనిధినుండి కడుంగడు బీదలైనవారికి (సివిలు, క్రిమినలు  
న్యాయమునకు సంబంధించిన) ఒకపంచాయితీవారి సలహా  
లపై అవసరమగుచో లాటరీషద్ధతిప్రకారమైనను సహాయము  
చేయుట యుక్తము.

మన దేశమందిప్పుడు అమలునందున్నట్లు ఏయద్యోగు  
లైతె ప్రభుత్వకార్యనిర్వహణభారము వహించవలసియు  
న్నదో వారె న్యాయమూర్తులుగా నాశీనులై రాచకీయ

తదితరక్రియనలునిండుతుల శిక్షించును న్యాయుసూత్రములకు  
విరుద్ధము నీమేది నా యన్యక్రియై సంహారోపణచేయు  
చున్నాడో అతడు ననునవిచూచించి శిక్షార్హుడని తీర్మా  
నించుచుండు ఆచారము గన్పట్టించును. మనదేశమందు  
ప్రభుత్వమునకు ప్రజలకు నుండు యిష్టము యిష్టదే కాక ఇంకముం  
డును కులతగాదాలబట్టి మరదేవులయాల ననుసరించి కలుగ  
నున్నవి. నాస్తిసహాయములను ప్రభుత్వమునకు లోబడియున్న  
మేజస్ట్రేటులు ప్రభుత్వముచే నిర్దేశితమున నుండిని స్వతంత్రు  
లుగా నిర్ణయించుట ముస్సాధ్యమగును,

శాసనములకు భాష్యము చేసి శాసనముననుసరించి తమ  
సమక్షమునకు తేదిను కేసులను పరిష్కారము చేయువలసిన  
బాధ్యత న్యాయుసూత్రములపై కలదు. నాస్తిగాలపరిస్థితులందు  
కల్లు మూర్ఖుల ననుసరించి త్వరితగతి శాసనముల నముదా  
యమును మూర్ఖులచుండుటకు శాసనసభవారికి సాధారణ  
ముగా శక్తియుండదు. అందును రాజ్యాంగవిధానపు చట్టము  
నకు నుంచి శాసనముల జేయుటకధికారము లేని, అమెరి  
కా, ఆస్ట్రేలియా, ఆదిగాగలదేశములందు ప్రజావరణముల  
బట్టి మూర్ఖుజేంచుచుండు పరిస్థితులననుసరించి అగత్యమగు  
శాసనముల నిర్మించుటకు శాసనసభలకు సాధ్యమగుట లేదు.  
ఇట్టిపరిస్థితులందు రాజ్యాంగవిధానపు చట్టము ననుసరించి దేశ  
కాలపాత్రతలబట్టి ధర్మసూత్రముల నిర్వచించుటకు న్యాయు



మూర్తులకు అవకాశము కల్గుచున్నది. అన్ని దేశములందును, దేశకాలపాత్రతలకును, శాసనసముదాయమునకును సంయోగముగల్గించుటకై న్యాయమూర్తులిట్లు ధర్మసూత్రముల నిర్ణయించుట యగత్యమగుచున్నది. కాని, సమ్మేళన రాజ్యాంగములకల్గిన ఆస్ట్రేలియా, అమెరికా దేశములందు, రాజ్యాంగ విధానపు చట్టమునకు విరుద్ధమగు శాసనసభవారి శాసనముల నిరాకరించి ఆ చట్టమునకు సంబంధించిన శాసనములనే అమలుపరచుటకుకూడ న్యాయమూర్తులకు స్వేచ్ఛము కలదు.

ఇట్టి అసాధారణపు హక్కు నుపయోగించు సమయములందు న్యాయమూర్తులకు “అనుబంధ శాసనములా” యనబడు “న్యాయస్థానముల శాసనములు” (Judge made Law) నిర్మించు సవకాశము కల్గుచున్నది. ఇంగ్లాండునందిప్పుడు ప్రజలచే యనుభవించబడుచుండు రాజ్యాంగ హక్కులనేకము లిట్టి “న్యాయస్థానముల శాసనముల” ద్వారానే నిలబెట్టబడినవి. జర్మనీ దేశమందు సమ్మేళన రాజ్యాంగపు శాసనములతో భేదించు రాష్ట్రీయ శాసనముల రద్దుచేయుటకును, అట్టి న్యాయముల పరిష్కరించునప్పుడు రాజ్యాంగవిధానపు చట్టమునకును న్యాయమూర్తులుచేయు ధావ్యసూత్రముల “న్యాయస్థానముల శాసనము” లని, ప్రత్యేకగ జెట్టునందు ప్రకటించుట యచారమైయున్నది. ఇటులనే అమెరికా దేశమందును రాజ్యాంగవిధానపు చట్టముననుసరించి తమ సమక్షమునకు

తేబడు కేసుల పరిష్కరించుచు న్యాయమూర్తులు ధర్మసూత్రముల నిర్ణయించుచో, ఆసూత్రములు “న్యాయస్థానముల శాసనములు”గా పరిగణింపబడును.

ఈ “న్యాయస్థానముల శాసనముల” ను రాజ్యాంగ విధానపుచట్టమునే నవరించుటవ్వారా అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా ఆదిగాగలదేశములందు రద్దుచేయనగును. ఇంగ్లాండాదిగాగల దేశములందొట్టి “న్యాయస్థానముల శాసనములను” పార్లమెంటువారి శాసనములు రద్దుచేయకలవు.

ఇట్టి “న్యాయస్థానముల శాసనముల” జేయుటకుగాను, న్యాయమూర్తుల కెట్టిసమయములందు అధికారముండవలయునో విచారించుము. తమ సమక్షమునకు తేబడిన, ప్రతివ్యాజ్యమును పరిష్కారముచేయుచు, వాధ్యమైనంతవరకు, ఆవ్యాజ్యమునకు సంబంధించిన శాసనము ప్రకారమే తీర్పుచెప్పుట ప్రతిన్యాయమూర్తియొక్కయు ధర్మమైయున్నది. తాము విచారణజేయు సమయమునకు, ఆవ్యాజ్యపు న్యవహారముల పరిష్కారముచేయుటకు, అందుకు సంబంధించిన శాసనమును ఎటులనర్థముచేసుకొనవలెనో తీర్మానించుటలో సందేహముకల్గినయెడల, దేశకాలపాత్రతలననుసరించి, అట్టిశాసనము నెట్లుఅర్థముజేసుకొనిన, ఆశాసన నిర్మాతలయాశయములు నెరవేరునో యూహించి ఆయాహావర్యవసానముగా, తమకుతట్టిన ధర్మసూత్రముల నిర్ణయించి, వానిప్రకారము,



న్యాయమూర్తులు తీర్పు చెప్పవలెను. ఇట్టి “న్యాయస్థానముల శాసనముల”ను, వివిధ న్యాయమూర్తులు, ప్రామాణికముగా నొంచి, తాము తమతీర్పుల నాపిమ్మట చెప్పవలయుటకాచారమైయున్నది. ఒక పేజీ, ఏ న్యాయమూర్తియెవడు, తనకు ముందే నిరూపించబడిన ధర్మమాత్రముల సంగీతంబజాలనిచో, తనకుతోచినట్లు తీర్పు చెప్పవచ్చును. కాని ఏ తీర్పు, ఏ న్యాయానము, హెచ్చుచుండి న్యాయమూర్తులచే సంగీతంబబడినదో, అయ్యదియే “న్యాయస్థానముల శాసనముగా” తదితర న్యాయమూర్తులచే గౌరవంబబడుచు వును.

ప్రజాప్రతినిధులందరుచేరి, ప్రజాభిప్రాయమును తెలుసుకొని, ప్రజావాంఛితముల నెరవేర్చుటకై, శాసనములఁ జేయుటసబలుకాని, న్యాయమూర్తులకిట్టి శాసననిర్మాణాధికారమొనంగుట ధర్మమా? ఈకాలమునందు నిముషనిముషమునకు మారుచుండు దేశకాలపాత్రతలననుసరించి, శాసనముల హెచ్చుచుండుట సాధ్యముకాదు గనుకనే, న్యాయమూర్తుల కిట్టి హక్కునిచ్చుట యగత్యమగుటయేకాక, లాభకరము నగుచున్నది. ఐనను, ఈ న్యాయమూర్తులు తమయీ ప్రధానమగు ధర్మమును సంతృప్తికరముగా నిర్వర్తించుటకై తగుజాగరూకతబొందుట యవసరము. అమెరికాయందిప్పటి ఆచరణవలె, తొమ్మిదిమంది సుప్రీముకోర్టున్యాయమూర్తులలో ఐదుగురేవిధముగ తీర్మానించిన ఆవిధముగనే

“న్యాయస్థానముల శాసన” మేర్పడుచుండుట దేశాభ్యుదయ కారకము కా బాలదుకనుక, అట్టి ప్రధానమగు కార్యనిర్వహణమొనర్చుటకు, తొమ్మిదింటి అస్తులైనను, ఒక్క యభిప్రాయమునకు వచ్చుట సబబు. ఈలాటినియచుచు నేర్పరచుట ప్రజాస్వత్వరక్షణకే లాభకరము. అందునను శాసనసభవారి శాసనమునెద్దానినైన, చట్టవిరుద్ధమనితీర్మానించుటకుగాను న్యాయమూర్తులలో అధమముమూడింటి రెండువంతులయింది అంగీకరించనలసియున్నది.

అమెరికాయందు హెచ్చుగాను తదితర మేళన రాజ్యాంగములందు కొంతవరకును సుప్రీముకోర్టువారు పూర్వాచారపరములునై యుందురు. ఆర్థికవ్యవహారములందు ఈసుప్రీముకోర్టు న్యాయమూర్తులు “వ్యక్తిగతభాగ్య విభజన” పద్ధతినే గౌరవించుచు కార్మికులన్న అనన్యాయము ధనికులన్న అదరముకల్గి సభ్యరాష్ట్రముల హక్కులనె హెచ్చుగా గౌరవించుచుండును. ఇట్టి న్యాయమూర్తులు ప్రజాభిప్రాయముననుసరించి, కేంద్రప్రభుత్వపు హక్కులను హెచ్చుచేయుటకు ప్రయత్నించుటలేదు. అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా, జర్మనీదేశములందు కేంద్రప్రభుత్వమువారే ఆర్థిక సంక్షోభముల తగ్గించుటకు నిరుద్యోగబాధ సోగొట్టుటకు వర్తకవాణిజ్యముల స్వయముగా నడపుటకెంతయవసగమో



కల్లుచున్నది. ఈవిషయములందు న్యాయమూర్తులు ఉదా  
రస్వభావులై యుండకుండుట విచారకరము.

సుప్రీముకోర్టు సమ్మేళన రాజ్యాంగములన్నిటికి అగ  
త్యము. అట్టి రాజ్యాంగములందు రాష్ట్రీయకోర్టు లుండును;  
వానిపై సుప్రీముకోర్టు వారు ఆధిపత్యమువహింతురు. అమెరి  
కా దేశముందీ కోర్టువారికి రాష్ట్రీయ సమ్మేళన శాసనసభల  
శాసనములు చట్టవిరుద్ధములగునో లేక సమ్మతములగునో నిర్ణ  
యించు సత్తి వారియొక్కది. అటులనే ఆస్ట్రేలియా యుండును  
సుప్రీముకోర్టువారికి అధికారము కలదు. దక్షిణాఫ్రికా,  
కెనడా దేశములందు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కోసంగబడిన  
ముఖకాగజములకు భిన్నములగు సమ్మేళన రాజ్యాంగపు శాసన  
ములును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల యధికారులకు మించిన,  
రాష్ట్రీయ శాసనములును చట్టవిరుద్ధములని ప్రీవీ కౌన్సిలు వారు  
తీర్మానించవచ్చును. జర్మనీయందలి సుప్రీముకోర్టు వారు  
రాష్ట్రీయ శాసనము లెవ్వయైనను చట్టవిరుద్ధములగుచో ఆవి  
షయమును అవసరముకల్గినప్పుడు ప్రచురింపవచ్చును. మన  
దేశమునకును సుప్రీముకోర్టుయొక్కటి అగత్యమనియు అద్దా  
నికి చట్టసమ్మతములుకాని రాష్ట్రీయ సమ్మేళన రాజ్యాంగ  
ముల శాసనముల రద్దుపరచుటకు హక్కుయుండుట అవసర  
మనియు రౌండుటేబులు సభవారు తీర్మానించియున్నారు.  
మిగతా దేశములందు ప్రధాన న్యాయస్థానమువారు ఆదేశపు

శాసనముల ననుసరించి మాత్రమే “న్యాయస్థానముల శాసనములను” అవసరముకల్గినప్పుడు నిర్మించుచున్నారు.

న్యాయస్థానములవల్లను, న్యాయమూర్తుల వల్లను, న్యాయవాదులవల్లను సంఘమునకు తగినంత లాభము కలుగజాలెనన్న పాఠకి తగిలట్టి విషయములు యవసరము. వారందరు న్యాయవాదవృత్తికి తగిన డిగ్రీని పొందుటకుగాను, సాంఘిక శాస్త్రము, ఆర్థిక శాస్త్రము, చరిత్ర, న్యాయశాస్త్రము, తత్వశాస్త్రము మొదలగు వివిధ విద్యలును ప్రజల సాంఘికార్థికజీవిత సూత్రముల గ్రహించినచే న్యాయవాదులకు ప్రజలకు తగు సహాయము చేయుటకువలయు శక్తికలుగదు. అట్టిప్రయత్నముచేయుచున్నప్పుడు న్యాయవాదియు న్యాయమూర్తిగా నియమింపబడుట కర్హుడు కాజాలడు.

న్యాయవాద వృత్తి యందున్నవారందరు తమవృత్తిలోనివారందరి మించిచెడ్డల విచారించుటయే కాక తమవృత్తియొక్క పేరుప్రశస్థులు వృద్ధిపొందించుటకు తగుప్రయత్నములు చేయుట అర్హము. మనదేశమందేర్పగుపబడిన “బార్ కౌన్సిలు” వారు ప్రభుత్వపువిర్భంధవిధానమువలన కల్గుచుండు పర్యవసానముల విచారించుటకు వివిధ ఆర్థిక సాంఘికశాసనములవలన కల్గుచున్న పర్యవసానముల కన్గొనుటకు వివిధ శాసనములు అనుభవమందు ప్రజలకు కల్గించు సాధకబాధకములు తెలుసుకొనుటకు తమశక్తియుక్తుల నన్నిటి నుప



యోగించి తమపరిశోధనల పర్యవసానముల తమ పత్రికల యందు ఇతర వార్తాపత్రికలయందు ప్రచురించుచు దేశసేవ చేయవలెను. న్యాయశాస్త్రమునందు తదితర శాస్త్రములందువలెనే పరిశోధనలజేయుట అత్యవసరము.

న్యాయమూర్తులు కూడను తమమధ్యవమందేయే శాసనములు ఏయేసాధక బాధకముల ప్రకటన కల్పించుచు న్ననని కన్నెట్టిరో ఆదృష్టాంతములను “న్యాయశాఖ” వారికి తెలియజేయుచుండుట యుత్తమము.

ప్రభుత్వపు న్యాయశాఖవారు “ధర్మసూత్రములు, న్యాయశాస్త్రపరిశోధన శాఖ” నేర్పకది యిటు బాగు కాన్పిలువారు న్యాయమూర్తులు కూడించు శాసనసవరణలు, నూతన శాసననిర్మాణోపపాదములు నిష్పన్నపాతముల విచారిం చుచుండుట శ్రేయోవాయకము ఇందువలన శాసనముల నమలుపరచు న్యాయమూర్తులు శాసనములబట్టి నిర్దించు న్యాయవాదులు శాసనముల నిర్దించు ప్రభుత్వము పరస్పర ముగా సహాయముచేసుకొనుచు శాసననిర్మాణ కార్యము సంతృప్తికరముగా నిర్వర్తించుసాధ్యమగును.

## పదునాఱవ ప్రకరణము.

—: అర్థికజీవితము - రాజ్యాంగము :—

ప్రజలజీవితము సౌఖ్యప్రదముగను, శాంతియుతముగను, అభివృద్ధిదాయకముగను, కళాప్రపూర్ణముగను, మానవలోక కళ్యాణప్రదముగను ఉండుటకు తగినంత సాయము చేయుటయే, రాజ్యాంగ సంస్థలయొక్క పరమార్థమొనర్పడి. ఏరాజ్యాంగ సంస్థలద్వారా యిట్టి పనులయోగములు కలుగజాలనో, ఆసంస్థలు వ్యర్థమగుటయే కాక, మానవలోకమునకే కంటకములగును. ఎట్టిరాజ్యాంగజీవితమందు, ప్రజలందరిక్షేమార్థమైకాక, ఏకొలదిమందికో భోగభాగ్యములందలిండుటయు, జనసామూహ్యమంతయు సుర్భర వాటిద్రవ్యమందు ముగ్ధి తేలుచుండుటయు తటస్థమైనో, అట్టిజీవితము అనర్థదాయకమగును. అందుచేతను పెరుగుచుండు దేశభాగ్యము ఏకొలదిమందికో హస్తగతమగుచుండుటయు, చెనుటొప్పకష్టములభరించి, క్షిప్రచేయు కార్మికులకు కటికరాళ్ళ వంటి రాగిముద్దలు మాత్రమే దొరుకుచుండుటయు, అల్పసఖ్యాకులు హంసతూలికతల్పములగు ముఘ్నములగుచు, పంచభక్ష్యపరమాన్నముల నారగించుచు, సఖీసల్లాపసుఖములందు తాండవమాడుచు, కాలము తమయాజ్ఞాబద్ధమై యుండ, ధనము తమ పిలుపుకొరకై వేచియుండ, ప్రపంచము తమ



సంజ్ఞలజ్ఞాచినంతనే తనరహస్యముల నారగింపుచేయుచుండ  
 ఎదురాడు వారుతేక వారెల్లరు ఆనందధామములందు సం  
 తుష్టులైయుండ, జనబాహుళ్యమంతయు అన్నమోరామచం  
 ద్రదాయుటంచు తమచే స్పృహపబడుచుండు భౌతిక ప్రపంచసౌ  
 ఖ్యస్వరూపములగాంచి తమకుచానిని అనుభవించుట కర్హిత  
 తేదుగదాయని నిట్లున్నాడునుచు జీవితాధారమున కగత్య  
 మగు కోర్కెలతీర్పబాలక, ఇషమలంబుచుండుటయు, నే  
 రాజ్యాంగముందు తటస్థించుచుండునో, అయ్యది వికలాంగమై  
 నదనియు, నిట్టచాముక మనదనియు, స్వధర్మచ్యుతిబొందిన  
 దనియు చెప్పబడును. దురదృష్టవశాత్తు ఈదినములందు ఆచ  
 రణముందున్న రాజ్యాంగములన్నిటిలో ఒక్కరసియాదేశపు  
 కమ్యూనిష్టు రాజ్యాంగము తప్ప, మిగిలినవన్నియు ఈవిధము  
 గనే స్వధర్మచ్యుతిబొందియున్నవని చెప్పకతప్పదు. ఐనచు  
 కొన్నిరాజ్యాంగములు తదితరముల కంటె కొంతవరకు స్వధ  
 ర్మచ్యుతిబాసి స్వధర్మ నిర్వహణకార్యమునకు గడంగుచున్న  
 వని యొప్పుకొనవలసియున్నది. ఆఫ్రికాఖండమందలి నీగ్రో  
 జాతుల చిన్నచిన్నరాజ్యాంగములకంటె యూరపుఖండవా  
 నులచే రంగుజాతులచారిపై నేర్పరుపబడిన రాజ్యాంగములు  
 కొంతవరకు మేలనియు, ఇట్టి సామంతరాజ్యాంగములకంటె  
 “మాండేపెడు” భూములపాలనము మేలనియు, వానికంటె  
 భారతదేశమువగైరా రాజ్యాంగములు నాణ్యమనియు, వాని

కంటెను వ్యరాజ్యము బొందినను, నిరంకుశులపెత్తనముక్రిం  
జనున్న ఇటలీ, జగోస్లావియా అదిగాగల రాజ్యాంగములు  
నుగుణనాచుకములనియు, అంతకంటెను, ప్రజాస్వామిక రా  
జ్యాంగముల బొందినదేశములు శుభస్థితియందున్నవనియు,  
వానియందును రాష్ట్రకర్తకుల యభివృద్ధికోరి, ధనికుల,  
భూస్వాములయిరి, శిశులదానకముగా ధనసహాయముబొంది  
ప్రజాభాగ్యమునును ప్రభువుగా ప్రజాభాగ్యశృంగేయ  
ప్రజా హేతుగా విధియించు రాజ్యాంగములు మేలనియు,  
వానియందును, “అన్నిభాగ్యములజూపవచ్చు”కే హేతు  
ప్రాయమునునును ప్రకటింపవచ్చును రాజ్యాంగము అ  
త్యుత్తమముననియు వచ్చు నొక్కరు ఇప్పటి కములునం  
దున్న రాజ్యాంగములన్నిటిలో ప్రజానామాన్యమున కంతకు,  
సాధారణ రాజ్యాంగ, ఆర్థిక, సాంఘిక సమపాయముల కల్గిం  
చుటే ఔరమార్గముగా నెంచి, స్వధర్మముల నిర్వహింపబూను  
కొనుచున్నది బోల్షివిక్కుల రాజ్యాంగమైయున్నది. దాని  
పిన్నుట, డెన్మార్కువారి రాజ్యాంగమును, ఇంగ్లీషువారి  
రాజ్యాంగమును, ఆస్ట్రేలియావారి రాజ్యాంగమును, జర్మను  
వారిరాజ్యాంగమును పేర్కొనదగియున్నవి.

## II

అనాది కాలమునుండియు ప్రజలు, తమతమ బృందము  
లందును, కులములందును, తమకు చితమైన సాంఘికజీవితము



ననుసరించి, ఆర్థిక సంపదలబాండునుండి, తమజీవితాగ్రములకు  
భంగముకలుగకుండుటకై, తమ రాంఘికజీవితమునకు పోషా  
ములగు శుక్రియులు, వారిపెద్దలగు రాజులు తమ్ములక్షీంచ  
వలెనని యభిలషించుచునుండిరి. కాని, అలాది భారతదేశము  
దును, గ్రీకు, రోమనురాజ్యముల నుండి, చెనాదేశమును  
మానవ్రుజీవితపు సర్వాంగసాధారణత్యముగు సర్వకా  
ర్యముల నిర్వహించుటయే రాజ్యాంగముయొక్క ధర్మమని  
ఆనాటిప్రజల జీవితవిశ్వసింపబడుచుండెను. మతము, నైతికజీవి  
తము, ఆర్థికవ్యవహారములు రాంఘిక స్వభావములు అన్నియును,  
రాజ్యాంగముయొక్క నియమబద్ధములగుండెడివి. ఇంచేరి చేని  
కంటె హెచ్చునదియును రాజ్యాంగమునందునుండెడిది  
కాదు. అన్నియును సుప్రసముగా వ్యవస్థపడియు, ప్రతికల్పము  
సర్వలక్షణమువైయున్న సర్వసాధారణమైన వ్యవస్థబాంధవత  
నన్ను, ధర్మాగ్రహముయొక్కాభిలాషయైయుండి, తమ రాజ్యాం  
గమే మతము, నీతి, ఆర్థికజీవితముగా నిర్ణయించినవలెనని  
యు, ఆకాలపుప్రజలు నిర్వహించుటమే కాక తమజీవితముందు  
ఆయాధర్మములను అచట నిమగ్నమునకు దెచ్చిరి.

కనుకనే, వివిధజనబృందములెట్టినియమబద్ధమై, ఏయే  
విధముగ తమ ఆర్థికజీవితము పెంపొందించుకొని, నియమ  
పాలకులై, సంఘజీవితము సౌఖ్యదాయకముగ జేయవలెనో  
ఆనాటిరాజ్యాంగవేత్తలు సూత్రములనిర్వచించుటయే కాక,

అనుభవసిద్ధముగ నాంధ్రుల పుట్టిర్పాటుల నమలులోనికి దెచ్చి  
రి. ఏ దే, కార్యకబలనొనర్చు కార్మికుల కెట్లెట్టి ధృతిగ్రామ  
ప్రజలొసంగవలెనో, అనాధలొసంగ కెట్టిసౌకర్యములు తది  
తరప్రజలుకల్గించవలెనో, రైతులు తమకార్మికుల కెట్టిజీవన  
ధృతినొసంగవలెనో, బ్రాహ్మణులు తమ మతాచార్యులెట్టి  
జీవనోపాధిబొంద, ఏ దే ధర్మముల నిర్వహించవలెనో, క్షత్రి  
యులె తమకు అవసరముబట్టి ప్రజలనుండి, శిస్తుల రుసు  
ముల బహుముఖములందఱి ప్రజల నెట్లు తమ్ము, తమనుండి  
ఇతరుల బాధలను తగ్గించి నాంధ్రులొంతర్గతముగు నియమము  
ల నెల్లరు పాలించునను బాగ్రత్తపడవలయునో, మనదేశముం  
దును, చైనాదేశమును, పూర్వీకులు నిర్ణయించియుండిరి.  
ఆపద్ధతులప్రకారము రాజ్యాంగజీవనము కొననాగినంతకాల  
ము, ఒకరుతినుచుండ మరొకరు బలవంతముగా పన్నుపరుండు  
టగత్యము కాదయ్యెను. ఎల్లరకొకేధముగు జీవనోపాధి  
కలుగకయున్నను నివిధకర్మల ననుసరించువారికి ఆ కాల  
మున వారివారికి ఎంతెంతజీవనధృతిచాలుననుకొనబడెనో,  
అంతంత జీవనోపాధి సాధ్యమగుచుండెను. ఈ కాలమందు  
వలె నిరుద్యోగబాధ తీవ్రముగా కల్లుటకాని, అనాధలకా  
శ్రయ మరుదగుటకాని, చెవిటి, గ్రుడ్డి, కుంటి, ఆదిగాగల  
అవిటివారికి రక్షణ దూరమగుటకాని, ఆకాలపు నియమము  
ప్రకారము వీలులేదు. ఒక్కొక్కగ్రామమందలి భూమి



యంతయు గ్రామస్థుల రక్షణకై యున్నదనియు, దానిని సేద్యమునందు కుశలులైనవారు సేవ్యమునర్చి, తమకునా యపడు వివిధతరగతులవారికి తగినట్లు భోజనసదుపాయము లకల్పించి, కృషిచేయలేని అవిటివారు, బిడ్డలు, వృద్ధులూది గాగలవారికి పోషణకలుగజేసి, గ్రామమునకు, దైవతారాధన ద్వారా, ఆయుధపూజ ద్వారా, సకలవిధములగురక్షణ అభివృద్ధికల్పించువారికి, భక్తిశ్రద్ధలతో గౌరవభృతి నొసంగుచుండుట యుక్తమని ఆకాలముందు ఎల్లరచే విశ్వసించబడుచుండెను. అనగా ధర్మబద్ధమై, గ్రామజీవితమునకుపబడవలెననియు సత్యసంబంధమై దేశజీవితము గడువవలెననియు, సర్వజన సౌఖ్యదాయకమై రాజ్యాంగమువర్ధిల్లవలెననియు, ప్రజలు నమ్ముచుండిరి.

మతమునుగాని సాంఘికపుయేర్పాటులనుగాని ఆర్థిక జీవిత నియమములనుగాని నైతికాదర్శములనుగాని రాజ్యాంగముతో సంబంధ మంతగాలేక నడుపజూచుట ఆకాలపు వారికి విపరీతముగా నుండెడిది. రాజ్యాంగజీవితమన్ననే ప్రజల వ్యక్తిగత సమిష్టి సంఘజీవితమంతను ఆవరించి వారు దేవునకు జరుపు అనుదిన పార్థివాది సంప్రదాయములతోగూడి దేశీయులెల్లరి సంతోషస్వరూపులుగా జేయుచుండు జీవితమనియే ఆకాలమువారికి తోచుచుండెను. కనుకనే “రాజునకు ప్రజ శరీరమనియు” ప్రజకు రాజు ఆత్మయనియు.



ఎల్లదేశములందును వేలకొలది వత్సరములక్రితము భావింప బడుచుండెను. ఈవిధమగు రాజ్యాంగవిధానపు ధర్మముల గూర్చిన భావోద్రేకులైన క్రీస్తులోకచక్రవర్తులగు పోపులు శ్రీసప్తమ గ్రేగరీయిత్యాదుల నాయకత్వమున పాశ్చాత్యుల జీవితమును సౌఖ్యదాయకముగ జేయ బ్రయత్నించిరి. వారిపిమ్మట వివిధదేశములందు పెత్తనమునకువచ్చిన రాజులును, చక్రవర్తులును ప్రజల ఆర్థికజీవితమును సంతృప్తికరముగా సర్వాంగసౌష్ఠ్యత కల్పించునట్లు చేయ బ్రయత్నించిరి. వీరిలోముఖ్యులు పదునొల్లవ లూయీగారు (ఫ్రాన్సు), ఎలిజబెత్తుగారు (ఇంగ్లాండు) నెయుండిరి. కాని పందొమ్మిదవ శతాబ్దమందు సాధ్యమైన “ఆర్థికవిప్లవము”వలన కల్గిన సాంఘిక పరిణామ ఫలితముగా “నూతనభావోదయముగ” పరిణామఫలితముగా రాజ్యాంగవిధానమునకు బాహ్యస్వరూపమైన ప్రభుత్వపు యాజమాన్యమునుండి ప్రజలమత, నైతిక ఆర్థిక సాంఘికజీవితము స్వతంత్రతబొందుట తటస్థించెను.

### III

మనదేశమందు హిందూచక్రవర్తుల పాలనకాలమందును, తుదకు మహమ్మదీయులరాజ్యకాలమందును, జీవితపు సర్వలక్షణముల రక్షించుటకుగా నేర్పరుపబడు రాజ్యాంగవిధానమే, మనగ్రామములందధికభాగమునందు, అనుబునందుండెను. అటులనే చైనాదేశమందును, ఈశతాబ్దారంభ



మునకు నట్టి రాజ్యాంగవిధానమే ఆచరణయందుండెను. కాని బ్రిటిషువారి పాలనమున దేశమును స్థిరపడినప్పటినుండి (అ. గా. దా. దా. పు. 120 సంవత్సరములనుండి) గ్రామపంచాయితీప్రభుత్వము రద్దుచేయబడుటయు, విధవ్యత్తులవారు తమకు యావాయులుగా నున్న మోముల నుద్ధరించుచు, కులధర్మముల నరచేర్చ నిరాకరించుటకు న్నవత తతకల్గుటయు, ఏగ్రామపుధాన్యము ఆక్రమణనెరవూల కుపయోగపడుటకుమారు ఎగుమతియగుచుండెడియు, ధర్మబద్ధమగుచుండిన ప్రజావృత్తి జీతము క్రమముగా న్నాశపరచిరిబొందుటయు తటస్థించెను. మఱియునకు, నెత్తికత్తితమునకు, రాజ్యాంగమునకు అప్పటివరకును గాఢముగు సంబంధములేంపబడెను. ఆర్థికజీతమునకు, రాచకీయపెత్తనమునకున్న పరస్పరసంబంధబాంధవ్యములు పేరుచేయబడెను. ప్రజలయందు ఆర్థికసంక్షోభములు కలుగకుండ, దారిద్ర్యిత హేచ్చుగాకుండ వివిధవృత్తులపరస్పరసంబంధములు చెడికుండ, అనర్థదాయకమగు అనవసరమగుపోటీ స్పర్ధద్వారాకాక సహకారముద్వారా ఆర్థికప్రపంచమున ప్రజలెల్లరు తమతమసౌఖ్య సంక్షోభముల వృద్ధిచేసుకొనుటకు శ్రద్ధజేయు బాధ్యత రాజ్యాంగమును నడపు పాలకులకు లేకుండెను.

కనుక నె మనదేశపు క్షీణించుచున్న వృత్తులను పునరుద్ధరించుటకై తగుప్రయత్నములు ప్రభుత్వము చేయవలెనని

సర్. పిట్టిత్యాగరాయచెట్టిగారు, మదనమోహనమూలవ్యా  
గారు, రెనడేగారు, రమేశచంద్రదత్తుగారు వగైరా లెంత  
యలజడిచేసినను ఆర్థికప్రపంచకముతో నెట్టిసంబంధము పె  
ట్టుకొనుట తగదని తలంచు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భార  
తీయ కార్మికులకు చహూయము చేయనొల్లరెరి బొంబాయి,  
అనానుదాబాదు, పోలాపూరు అదిగాగల వట్టిణములందు  
బయలుదేరిన కర్మాగారములందు కూలినాలి చేయుచున్న  
వలకొలది కార్మికులు బొందుచున్న భరింపరాని యిడుముల  
తగ్గించుటకై ప్రభుత్వమును జోక్యము కల్గించుకొనమని  
టియం వాయరుగారెంతో యలజడిచేసినగాని సఫలీకృత  
మనోరధుడు కాదాయెను.

భారతదేశమునందలి రైతులు కరవువాతబడి చావ  
కుండ, గ్రామవాసులు దారిద్ర్యదేవతాదంష్ట్రలక్రిందనల్లకుండ  
రక్షించుటకై, మాగాణిప్రాజెక్టుల వృద్ధి పరచవలసినదని  
శ్రీ సర్. ఆర్థరుకాటను, రమేశచంద్రదత్తు ప్రభృతులెంత  
ఘోషపెట్టినను, బ్రిటిషుప్రభుత్వముట్టి వాదనను పెడచేసి  
బెట్టుచుండెను. కర్మాగారపు ఆర్థికాభివృద్ధికల్గించుటకై ప్రభు  
త్వము తనశక్తులనుపయోగింపవలెనని శ్రీ మదనమోహన  
మూలవ్యాగారు, ఇండస్ట్రీసు కమిషన్ ద్వారా పల్కినను  
మొన్న మొన్నటివరకు మనప్రభుత్వము మనవాణిజ్యాభివృద్ధి  
కై ప్రద్ధజేయపూనదాయెను.



ఇదేవిధముగ ప్రపంచమునందెల్లడల పందొమ్మిదవ శతాబ్దారంభము నుండియు, వివిధ ప్రభుత్వములు, ఆర్థిక ప్రపంచముతో తమకున్న సంబంధముల ప్రతిపుకొన బ్రయత్నించుచు దీనుల, అనాధల, నిష్ఠుల, నిరుద్యోగులయెడల తాము నెరపవలసిన ధర్మములయెడ విను ఖతజెందుచుండును. ఇదేసమయముందు అప్పటివరకు అజాననగుర్న సాంఘిక, ఆర్థిక, రాచకీయకట్ట బాటలు తునుక తునుకలుగుటయు, కార్మికులెల్లరు తమ్ము పోషించువా రెవ్వరో తెలియక, వివిధ వృత్తుల వారు తమ వస్తువుల కొనుట రెవ్వరో తెలియక, వ్యవసాయకూలీలు తమ పనితీరునకు మునుకొనిన రెవ్వరో తెలియక, అకస్మాత్తుగా వ్యతిరేకము చేసిన అధికరణవ్యవహారములకు ఆర్థిక బంధ మొచ్చుచున్నది. కూడ పొందిన సినిమానుండిరి. అంతవరకును తమకె యాధారకడియన్న కూలీలరక్షింపవలసిన రైతులు యజమానులు, కర్మాగారాధిపతులు, తమనుండి యట్టి భారము జూరపోవుటయు, తమకు వలయు కూలీలు ఎచ్చటబట్టిన సెచ్చట కొల్లలుగా వొరుకునుండుటయు, తమకు కావలసిన వస్తువుల నిర్మించుట, కడింగడు సులభముగుటయు, తమకును తమకూలీలకును గల సంబంధము, కూలి జెల్లించుటతోతీరిపోవుటయు జూచి సంతసించుచుండిరి. “ఎవరికివారే యమునాతీరే” యను నీ ఆర్థికస్వాతంత్ర్యోత్సవముందు బలిష్ఠులగు ధనికుల, భూస్వాములపాద

ములక్రింద కూలీలుబడి, నలిగి, చనునైపోవుటలో వింతయే  
మికలను ! జగన్నాథధర్మపుత్ర మూణమునందు రథముపై గం  
టలచాయించుచు, భగవత్ప్రీతివృద్ధియై యొసంగబడు ప్రసాద  
మును భుజించుచు, తీర్థమునుబ్రాహ్మచు, ధనకులు గానాన్వా  
ములు కళకళలాచుండ, రథవేగమునకు తాళబాలక, పకను  
తారహోతరుగు రథచక్రములక్రిందబడి శార్దూలము కూలీలు  
అనువులబాముచుండి. ఈజగన్నాథధర్మమే “మెరిగి” యు  
గము. ఇంగ్లాండునందు నుండు వస్త్రముల వేషవిశ్రమ  
యందు, పిచ్చుబు, ఇనుకవర్షపులపాత్రమయిండు, అయిపి  
మ్మట రైల్వేలయందు ప్రజ్వలించిన మెమి.కుల ప్రకాశము  
వలన ధోతుల యూధర్మము బలియగుచును, శార్దూల ప్రాము  
ఖ్యత క్షీణించుటయు భవించును, మెరిగి కల వేషములలో,  
కు బేరులనలె, నిప్పుహోయందు శార్దూలపై నెక్కి, స్వై  
చేయకల్లుటయు జరుగనయ్యెను.

ఈదినములందు ఇంగ్లాండునందలి కూలీలు ముగ్గురుము  
లందు లక్షలకొలదిగాజేరి ఒకరితోనొకరు జీపనోవి ధునుచు  
దించుకొనుటకై విపరీతముగా పోటీపడుచు కూలిని తగ్గించు  
కొనుచు తమలోతాము తగవులాడుకొనుచు నానాటికి కరి  
ద్రదేవత వాతబడుచుండిరి వారిగృహములు అనానోగ్యమున  
కాలవాలమగుచుండెను. వారిజీవితము విషాదప్రిస్థ మగుచుం  
డెను. వారిమనఃప్రపంచము అశారహితమై అజ్ఞానబంధురమై



పాపిష్టియూలో చనలచే భయంకరాకారము బొందుచుండెను. శిశువులు వేలకొలదిజచ్చుట, వయస్సులోనున్న యువకులు యువతులు ముణుగురు చెంది క్షీణించుట, నడిచయస్కులు జన సత్వములుడిగి దుఃఖరాగరమందు మున్నిపోవుటయు, కాష్ఠి కుల జీవితము అంధకారబాధురచుగుటయు తెలుస్తించెను. గ్రామములందున్నప్పుడు కార్మికులయందు సహజముగా ప్రకటితమగుచుండు స్వాతంత్ర్యముగాని, వ్యక్తిత్వముగాని కన్న దుకపోగా, తల్లిదండ్రులు కసిగందులారని చిన్నిబిడ్డల తిట్టి కొట్టి మెప్పించుట వాతబెట్టుట, పిల్లలు తల్లిదండ్రుల ద్వేషించుట, భర్తలు త్రాగుబోతులై భార్యలకొంపించుట, భార్యలు భర్తచ్యుతిబొంది అనీతిపథంబున సంచరించుట సమము పికలాంగ మొంది సాధుజీవితమును శ్రేష్టాభ్యుదయముగుటలో ఐంత యేమి కలదు? ఐతే ఇట్టిపరిస్థితులీ తదితర దేశములందును కలుగ లేదేమోయను సందియముక్కరలేదు. ఈనాటి మన పట్టణములందలి సాధారణప్రజలజీవితమును పరీక్షించు వారికి యభాగ్యపుస్థితిగతులు మనలకూడ నావరించి యున్నవని తెల్లమగును. ఇటులనే ఇతర దేశములందును, కార్మికులు కూలినారును అసాధారణమగు భరింపశక్యముగాని అనూనుషమగు ఆర్థికపుటిబ్బందులకు సాంఘిక దౌర్జన్యములకు లోనై యున్నారని తెలియనగును.

ఇట్టి రాక్షసప్రకృతిని ప్రచారమొనర్చుచుండు “మేషి  
నుల యుగము”ను బాధించి “స్వర్ధ” యను మహామూరిని  
అరికట్టి “స్వార్ధపరత” యను పాపబుద్ధిని అణగదొక్కి “ఎవ్వ  
రికి వారె” యను సంఘవైరుధ్యభావమును దిగమ్రుంగి తిరిగి,  
రాజ్యాంగముయొక్క ఆధిపత్యము ప్రజల ఆర్థికజీవితముపై  
గూడ నేర్పరచుటకు క్రమక్రమముగా హెచ్చించుచుండు  
ప్రయత్నములు ప్రప్రథమమున ఇంగ్లాండునందు, పిమ్మట  
జర్మనీయందు ఆపిమ్మట ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలాండులందు,  
తుదకీకాలమున “నానాజాతికార్మికశాఖ” ద్వారా అన్ని దేశ  
ములందును చేయబడుచున్నవి. తన్నుతాను రక్షించుకొన  
లేక వ్యక్తిగతముగా నేకూలివాడును తనవృత్తికి తగినంత  
తనశక్తికి తగినట్లు తనకుటుంబపోషణయునకు వలసినంత  
కూలి యిచ్చువరకు తాను కూలిచేయనని పట్టుపట్టుటకు  
శక్తిలేనివాడై యుండెను. ఒకచోటి కూలీలు తనకులొంగ  
కున్నను మరొకచోటివానిని పిలిపించుకొనగల్గిన యజమాని  
ఒకవేళ అన్నిచోటులందలి కూలీలు తానుచెల్లించవలసిన  
కూలి కంగీకరించకున్నను తనకర్మాగారముల మూసివేసి  
నెలలపర్యంతము హఠయోగము పట్టగల్గియున్నాడు. ఈయి  
బ్బందిని కొంతవరకైన తగ్గించి కార్మికులకు సాఫీభావము  
కల్గించి కొంతవరకైన స్వయంసహాయ్యమువలన తమకు  
ఋజుమార్గమున దక్కవలసిన కూలిని యజమానులిచ్చువరకు



కూడికిపోకుండు శక్తిపొందించుటకై “కాస్మిక సంఘము”ల నేర్పరచుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వము శాసనము ద్వారా ఎంతోప్రయత్నముపై చొప్పుకొనను మనదేశమునందు 1931 న సావత్సరమునకుగాని కూలీలకు తమ టేబుల మూసివేయుట నేర్పరచుకొను నధికారము నిలుగదయ్యెను. గాని యాదృష్టికిని జమీందారీ రైతులకు తమ సమస్యల నేర్పరచుకొని జమీందారీకర్తలది నానందమునకు నేర్పరచుటయు సాధనకావలెననియు అలజడి చేయుటకు సంపూర్ణముగా చాక్కు కలుగకున్నది.

బాలబాలికలు విద్యాబుద్ధుల బొందకముందె అవయవనిష్ఠులై గాంచకముందె జనశ్రద్ధల నుపాదింపకముందె కర్మాగారములు, గినులు, రైల్వేలు, కోట్ల, కాల్వలు, పొలముల మందు కూలినాలికి పనులబడుటవలన నారి ఆరోగ్యము చెడి విద్యాభివృద్ధి కాటంకముకల్గి దుర్బుద్ధులలవడి సంఘసాశనమునకు చొరిదీయుటయే పర్యవసానముగునుండుట అనుభవపూర్వకముగా ఇంగ్లాండునందు కనిపెట్టబడుటచే నారు పడునాల్గవ సంవత్సరపు ప్రాయము బొందకముందు కూలినాలికి పోరాడను నియమ మేర్పరచబడెను. ఈనియమము నెల్లదేశము లీకాలముందు పాలింపప్రయత్నించుచున్నవి.

స్త్రీలు ఈదిసములందలి ఆర్థికప్రపంచమున కూలి నాలి నంపాదిండుకొనుటకు వ్యాతంత్ర్యము బొందుట యెల్ల రకు యిష్టమేయైనను వారి ఆరోగ్యమునకు, నీతికి, నడతకు భంగకరము. గనుక, రైల్వేలు అదిగాగల వృత్తులందు కూలినానికి ప్రోత్సాహము నిండునుచు వర్ధిల్లుమున ఇంగ్లాండు నందు పిన్సుట తదిలకు దేశములందు గీతనిపబడినది. కాని మన దేశము యందు బొగ్గుగనులందు రైల్వేలందు స్త్రీలు కూలికి గా నిండునూగి వబులుట విచారకరము. అటులనే అన్నాము, పరిగికి వచ్చేములందు స్త్రీలు కూలీలుగా నుండు టయు పురుషులకంటె స్త్రీలు చాలతక్కువగా నచ్చోటు లందుటచే అనేక వాంఛిత అనాచారములు సంభవించు చుండుట చూచుచున్నాము.

కూలీలు తమ ఆర్థికజీవితాభివృద్ధికై అనసరమగున వ్వును తాము యజమానులను నిర్ణయించు కూలినాలి కొప్పు కొనక హెచ్చుకూలి కావలెననిగాని హెచ్చుగౌరవాదర ములు తాముకూలిచేయునెడ అనసరమనికాని పట్టుపట్టి 'సమ్మె'కట్టుటకు వ్యాతంత్ర్యమును ముందుగా ఇంగ్లాండునం దు బొందిరి. ఇప్పటి కవ్యాతంత్ర్యము కొంతవరకు మన వాణిజ్యములందలి కూలీలకు తమత్రేమ యూనియనుల ద్వారా నుపయోగించుకొనుట కవకాశము కల్గుచున్నది. కాని మనవ్యవసాయిక కూలీల కిట్టిహక్కు యొకను ప్రసా దింపబడకుండుట దురదృష్టము.



ఈనాళ్ళును సంపూర్ణముగా సుపయోగించుటకు వీలు లేకుండ యజమానులకు కార్మికులకు వివాదములు కల్గినప్పుడెల్లను ఏదో యొక విధముగా ఒడంబడిక కల్పించుటకై ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండు దేశములందు “ఆర్థికరాజీ సంఘములు” ప్రభుత్వముచే నేర్పరచబడినవి. ఇటలీ దేశమందు యజమానులకు సుఖముగు రీతి “వాణిజ్యరాజీసంఘము”ల నేర్పరచిరి. వానిద్వారానే కార్మికులు యజమానులు తమకు పరస్పరముగా కల్గుచుండు వివాదముల తీర్పుకొనవలసియున్నది.

ఇంగ్లాండునందు “సమ్మె” కట్టుటకు కార్మికులను, “పని వారితీసివేయుట”కు (Lock-outs) యజమానులకును అధికారముండినను, వివాదగ్రస్తమగు వ్యవహారముల చర్చించుటకును, వీలున్న రాజీకల్పించుటకును, అటులరాజీ సాధ్యముకానిచో నిజానిజములదేశీయులకు వెల్లడిచేయుటకును “వాణిజ్య విచారసంఘము”లు (Industrial Enquiry Committees) అవసరమునుబట్టి ప్రభుత్వముచే నేర్పరచబడుచుండును. కాని యీసంఘమువారికి ఇరుకక్షములవారు అనుసరించవలసిన తీర్పులజెప్పట కధికారములేదు.

ఒక్కవాణిజ్యమందు (బొగ్గుగనులు) వివాదముకల్గుటయు, అంత కార్మికులు ‘సమ్మె’ కట్టుటయు జరుగ వారికితోడ్పడుటకై సోదరకార్మికులు, తదితర వాణిజ్యములందును

(రైల్వేలు వగైరా) సమ్మెకట్టచో, ఈ సమ్మెలవలన కల్లు యిబ్బందులచే పీడితులగు ప్రజాసామాన్యము తమకందరికి జేందిన ప్రభుత్వముద్వారా తమహక్కులరక్షింపజూచుకొనుట సహజమేకదా! అటుల ప్రజాసామాన్యపు హక్కుల రక్షించుటకై, ప్రభుత్వము రెండింటిలో నేదేనొకకార్యము చేయనగును. ఒకటి తానుమధ్యవర్తియై “వాణిజ్యవిచారణసంఘము” వారిసూచనలను యిరుపక్షములు అంగీకరించునట్లు చేయుట. రెండవ ఆసూచనలనంగీకరింపని పక్షమున తాను నిర్బంధమునుపయోగించుట. కాని యింతవరకు అనుభవముండు ఆర్థికవిచారణసంఘము కార్మికులపక్షమున కొన్నిసూచనలు చేసినను ప్రభుత్వములుమాత్రము, వివిధదేశములందు కర్మాగారాధిపతుల పక్షముజేరి, కార్మికుల సమ్మెలపడగొట్టుటయే జూచుచున్నారము.

యజమానులకు కార్మికులకుమధ్యను, భూస్వాములకు వ్యవసాయ కూలీలకుమధ్యను, ఆధునికయుగమందెల్లప్పుడు, సంఘర్షణకల్గుచునేయున్నది; క్రొత్తము కుములుచునేయున్నది; అనుమానము పెరుగుచునేయున్నది. ఒకప్పుడు యజమానులు, మరొకప్పుడు కూలీలు తమతమ స్థితిగతుల బాగుపరచుకొనుటకై, ప్రత్యర్థిపక్షమును లొంగదీయవలెనని ఆర్థికయుద్ధముల జేయుచుండుటకలదు. యుద్ధానంతరము 1924, 25 సంవత్సరములందు పాశ్చాత్యభూములందనేక ప్రదేశముల,



యజమానులీ కార్మికులబెడరించి 'కూలి కేటుల' తగ్గించకల్లుటయు, నారల్లు చేయుటలో నానికి ఆయా పరిభ్రష్టములు నా హక్కుబటయు జరిగెను. మరియు 1926 వ సంవత్సరమునందు, ఇంగ్లాండులోని కార్మికులెల్లగు, "జనరలునమ్మె" నేర్పరచగా, పరిభ్రష్టముల్లో "నమ్మె" అకాస్త్రియమని ప్రకటించి, కార్మికోద్యమమును పడగొట్టి, కార్మికులనోడించి, యజమానలను జయముకల్పించెను. కనుక ఈ "నమ్మె" యగుస్వరక్షణముధమువలన, కార్మికులవలనగా మేల్కొనగూడదు. దీని ప్రకారము నందలి కార్మికులచరిత్ర చేత తెలుపుచున్నది.

"ప్రేమ యూనియనులు" ద్వారా, స్వసంఘనక్షణమును కొంతవరకేర్పరచుకొని "కూలి కేటుల"ను హెచ్చించ చేసుకొనుటయు ఎంతవరకు తక్కువైయుండిన యజమానులు కూలికిపెట్టుకొనగలరో నిర్ణయించు సభకారము కూలీలకు లేదు. వ్యాపారివాణిజ్యములు చురుకుగా జరుగుచున్నంతకాలము, దొంగీనంతవరకు కార్మికులనెల్లరను యజమానులుపయోగింతురు కాని వ్యాపారము మందగించుట ప్రారంభమగుటతోడనే, కార్మికులను తమయుద్యోగములనుండి పంపి వేయుట యాచారమెయ్యున్నది. కనుకనే యుద్ధానంతరము క్రిందటి పన్నెండువత్సరములందును ఏమూడువత్సరములలోనో తప్ప మిగతా కాలమందంతట, వ్యాపారముమందగించి, తయారు కాబడువస్తువులను ధాన్యమును కొనువారు లేక వ్యాపారస్థులు

తమలాభములు కష్టమంద నోర్వజాలక, తమకార్మికులను నిరుద్యోగుల జేయుచుండిరి. ఇందువలన అమెరికాయందొక కోటిమంది, ఇంగ్లాండునందు యిరువదియైదులక్షలు, జర్మనీ యందు నలాబదిలక్షలు, ఫ్రాన్సునందు నడునైదులక్షలమంది నిరుద్యోగుల బారతెన్ను దీక యున్నారు. ఇక మరదేశపు కార్మికుల, బాన్సావ్యవస్థ లెక్కింపవలయు? ఏరివి పోషణ చేయు భారమునైనా పోవును? తాము కష్టించకల్గియుండి, కష్టించుటకు నోరుకాదు దీనియందు తమకుకూలినాని లేనప్పుడు తమకు బాన్సావ్యవస్థను నోటురూపకముగా నొనంగిన ప్రభుత్వమును బట్టి కష్టించవలెనని వారు కాగించుట న్యాయమేకదా? ఏ దేశిజ్యములైతే వ్యాపారము చురుకుగా నున్నప్పుడు, కార్మికుల కృషివలన లాభముందినవో, అవాదేశిజ్యములు ఈ నిరుద్యోగులపోషణచేయు భారము వహించుట ధర్మమని పోగులెల్లరు కోరవచ్చును. కార్మికులకు ఆత్మరక్షణమొనర్చుకొనుట కత్యవసరముకల్గుచున్నదికనుక, తాము అదృష్టవశములందు పరిపాదించుకూలినోనుండి కొంతధనమును తాము నిరుద్యోగులైయుండుకాలమున కుపయోగించుటకై వినియోగించవలసివచ్చుచున్నది. కనుకనే ఇంగ్లాండుదేశ మందేర్పరచబడిన “నిరుద్యోగుల భీమా” నిధికి ప్రభుత్వము, యజమానులు, కార్మికులు సమానముగా ప్రతివారము తమ తమరుసుముల చెల్లించుచున్నారు. ఈనిధినుండి నిరుద్యోగు



లైనవారికి భత్యము చెల్లించబడుచుండును. కాని ఆరు నెలల పర్యంతము ఈనిధికి తమరుసుము చెల్లించినకార్మికులే, వరుసగా ఇరువదియెనిమిదివారములవరకు భత్యముబాందవచ్చునను నియమముకలదు. అందుచేత అనేకవేలమంది కార్మికులు భత్యముచుకూడ బాందలేక నిరుద్యోగమహాఘోషారినోటబడి మ్రగ్గుచున్నారు. అమెరికాయుండింతమాత్రపు సదుపాయముకూడలేదు. జర్మనీ, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండులందు తప్ప ఈనిరుద్యోగుల రక్షించువిధానము తదితరదేశములందుంతవరకైన యేర్పరచబడుటలేదు.

కార్మికులకు కర్మాగారము ఆదిగాగల కృషిచేయవలసిన స్థానములందు తమతప్పులవలన గాక విధివశమునకల్లులపాయములకు వారికి, వారికుటుంబములకు యజమానులు నష్టపరిహారమిచ్చుటధర్మము. ఈసూత్రముకూడ ఇంగ్లాండునందే యంగీకరింపబడి ఇప్పటికన్నిదేశములందును ఆచరణయందిడబడుచున్నది. కాని మనదేశమందీధర్మబద్ధముకాని వ్యాపారములు, వాణిజ్యములు, వృత్తులు ఎన్నోయింకను కలవు.

కార్మికులు, తమ కూలిద్వారా, తమతమకుటుంబములను, ఆనాటికానాటికి, పోషించుకొనుటే దుస్తరమగుచుండ వారు జబ్బుపడినప్పుడుగాని, వారిభార్యలు గర్భవతులైనప్పుడుగాని, వారు తగు ఆదరణ, పోషణ, ఔషధ

నేవబొందుట దుస్సాధ్యముకదా! ఈ శాధలు నివారించుటకై కార్మికులకొరకు, వారి యజమానుల సహకారముతో, ఇంగ్లాండు, జర్మనీ, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండు, కెనడాదేశములందు, “ఆరోగ్యరక్షణభీమా, చూలాలరక్షణభీమా”లు ఏర్పరచబడుచున్నవి. మనదేశమునం దీసదుపాయము లెప్పటికోగదా కల్పించబడునది ?

దేశపుటార్థిక పరిస్థితుల ననుసరించి, ప్రతికూలినాడును దినమున కెన్నిగంటలకంటె హెచ్చుగాదనిచేయరాదో నిర్ణయించుట అగత్యము. అతనికి, కుటుంబపోషణచేయుటకు తప్పని సరిగా యెంతధనము, ఏ యేతినుబండారముల యెంతవరకు కొనగల్గినశక్తియున్నగాని, సాధారణకార్మికకృత్యముల చేయుజాలడో నిర్ణయించి, ఆయా కాలములందు ఆచారమందున్న జీతపథము ననుసరించి, “ప్రాథమిక జీవితాధారపుపరిమితి” “Minimum standard of living” నిరూపించి, అంతకు మించిన జీతధర్మము లేయజూనులును చెల్లింపరాదను శాసనమును ప్రభుత్వముచేయవలెను. ఇట్టి నియమమును ఆస్ట్రేలియాప్రభుత్వ మేర్పరచినది; ఇంగ్లాండునందలి “ట్రేడుబోర్డులు” నిర్ణయించుచున్నవి. సింవాళపుప్రభుత్వము, మనదేశములకిట్టి నియమరక్షణము కల్పించుచున్నది. మనదేశముదింక నెప్పటికో యీనియమ మేర్పరుచబడునది. మననేతపనివారు, వ్యవసాయకూలీలు, మొత్తముమీద, మనకైదీలకు ద



క్కుచున్న తిండిప్రమాణమునైన సంపాదించుకొనలేని దీని స్థితియందున్నారు. “ప్రాథమికజీవితాధారపుపరిమితి”ని అన్ని దేశములు ఏర్పరచబ్రయత్నించుచున్నవి.

ఒక్కపట్టణము, దుగాని, కర్మాగారములందుగాని, కార్మికులెల్లరు చేరుచు, తమతమయువ పరమాల చచ్చించుకొనుచు, తమ “ప్రేమ యూనియనుల” నేర్పరచుకొను నవకాశములు లేక యపస్థపడునారు అక్షలకొలది ప్రతిదేశమునను కలరు ఇంగ్లాండునందు, హుమియూమై కుల్పాకనిజేయని గారు, చూకే చూచు కష్టించునారు, తిహసీలు, టోపీలు చేయునారు, సాదరక్షలు చేయునారు, యిరుండి క్షలించుండి, స్త్రీపురుషులు, అందులను “ప్రేమయూనియనుల” నేర్పరచుకొనజాలక, యజమానులకు దానానుదాతులై యపస్థపడుచుండిరి. వీరిని రక్షించునిమి తమై “ప్రేమబోర్డు” లను సంపాదించు నేర్పరచి, అందు ప్రభుత్వము, కార్మికులు, యజమానులకు నమూనస్థానమొసంగి, వానిద్వారా ఆయావృత్తులందలి కార్మికుల కెట్టికూలికేటుల నేర్పరచవలెనో, వారి నేయేవిధముల యజమానులకొని డి రక్షింపనగునో వివిధవృత్తులందలి కార్మికుల కెట్టి “ప్రాథమికజీవితాధారపుపరిమితు”ల నేర్పరచవలెనో అలోచించి, తగునియమముల నేర్పరచుచున్నారు. ఇట్టి కార్మికులు, కూలీలు, మన వ్యవసాయము, నేతపరిశ్రమ, బీడిలు, పుగాకుపరిశ్రమ, ఇతడికంచు పరిశ్రమలు ఆది

గాగలవానియందు లక్షలకొలదిగా మనదేశమందున్నారు. వీరికిట్టి “బోర్డు”లగత్యుపాగుచున్నవి. వీనిని, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండు దేశములందు వర్పరచుచున్నారు.

ఈ “ప్రీమియం బోర్డు”లద్వారా యజమానుల సంప్రదింపులతో కూడి, కార్మికుల ప్రతినిధులు నియోజకవర్గాలలో బాండుచూపుదురు. అట్టియెడ, తమంతా తమ, ‘ప్రీమియం బోర్డుల’ వేర్పరచుకొనగల్గిన కార్మికులను, యజమానులు, తమకు సహాయముగా గాకరచి, వారి యుపసాహములనుధ్యసహకారము, సహజప్రతినిధిద్వారా కార్మికులకుగానూ మిత్రయోగముచే మనము తలచుచున్నాము. కాని, ఇంగ్లాండులోను 1910 నానెత్తరచువరకు, రైల్వే యజమానులు, పన్ను సంఘప్రతినిధులను తమకు సహాయముగా చూడకుండానే దేశమొదిప్పటికిని రైల్వే యజమానులు మన కార్మికవాదులకు శాంతించుటలేదు. మన జరిమానాదొంగిలెత్తుట, జరిమానాదొంగిలెత్తుటసంఘప్రతినిధులతో సంప్రదించుట కంగీకరించుటలేదు. అమెరికాయం దీనాటికి కార్మికులయొక్క “సమ్మె” జేయువాక్కును భంగపరచుటకు సుప్రీముకోర్టువారు తమ “ఇంజెక్షన్లు” అను యాయుధముద్వారా, సమ్మెల నాపుడలజేయుటయు, ప్రభుత్వము సమ్మెవారుల నిర్బంధించుచుండుటయు చూడనగును. ఆదేశపు యజమానులు, కార్మికుల ‘సంఘముల’ గుర్తించుటకే నిరాకరించుచున్నారు.



ఇన్ని సదుపాయములు కల్గుచున్నను, కార్మికులు కృషి చేయవలసిన కాలము పరిమితము కాకున్నచో, వారిని విసుగు పరచుము లేకుండ, యజమానులు యుపయోగించుటయు, తిను బండారముల సంపాదించుటకై కార్మికుల, వంతుచిత్రభావులై, హెచ్చుకాలము కష్టించుటయు, తన్వారా, వారి ఆరోగ్యము క్షీణించుటయు తటస్థించును. ఇటుల జరుగుటవలననే, ఇంగ్లాండునగు, వందసంవత్సరములక్రితము, కర్మాగారములందలి కార్మికులు కలువధములగు జబ్బుల వాతబడిన కరుకనే, దినమునకు ఎనిమిదిగంటలకంటె తక్కువ పదిగంటలకంటె హెచ్చుకాలము కార్మికులు కూలివారై కష్టించరాదని నిబిధ దేశములందు శాసనములు అంగీకరింపబడుచున్నవి. జనానునందు శాసనము నతిక్రమించి, కర్మాగారాధపతులు తమ కూలీలచే కన్నెండుగంటలసేపు పనిచేయించుచుండటవలన మన బొంబాయిమిల్లులకుండు యిబ్బందులు హెచ్చగుట తటస్థించెను. అన్ని దేశములందును, కార్మికులు కష్టించదగు “వ్యవధి” ఒకేవిధముగ పరిమితమైనకాని, “స్వర్థ” “పోటీ” పిచ్చిపొందిన యాప్రిపంచము దేదేశమునకుగాని, తన కార్మికులు “కష్టించుకాలమును” తగ్గింపఁబ్రయత్నించుటకు సాధ్యముకాదు. “ఏడుగంటలు కష్టించుకాలము” బొగ్గుగనుల కార్మికులకేర్పరచిన ఇంగ్లాండు, పదిగంటలు, తొమ్మిదిగంటల కాలముకష్టించు జర్మనుబొగ్గుగనులపనివాండ్రితో నాగలేక,

తమకూలి వారి కష్టములను దూరమునకుంచుచేసెను. ఎంత  
తక్కువకాలము కార్మికులను కష్టపాదములందు కష్టించవలసి  
యొప్పు అంతమగుటకొరకు చక్కగా వారు తమకు స్థిరమైన  
కపిచేయుదురని అంతు లేక వేద్యము కరుక, మనదేశమందును  
ఈ “నియామకమును కష్టించుట అయిన”ను ఆచరణయందుబెట్ట  
బ్రయత్నించుట మేలు.

V

కార్మికులను కష్టపెట్టుటవలన యుజయినారు కూలి  
వారిని నియంత్రించుటకై ముందుగా పాపతెల్లరకు అత్యంత  
మగు నిషేధము కల్పించుట ముఖ్య దేశప్రతిష్ఠిత సామ్రాజ్య భంగ  
యొందుటయు అత్యంత దేశముల పృథ్వికి ఆటంకము సంభ  
వించుటయు కాక అది మహాకలహానికి వివరీతమగు “స్పర్ధ”  
అర్థిక పృథ్విహారములను ముగియును. ముగియును అయిన దేశ  
ములకు అపటితముకల్పించుటయు తర్జనము. ఈముబ్బందిని  
సోగొట్టుటకై అన్వేషిలికూడెను “ఆర్థికరాజీస్వము” నే  
ర్పరచి ప్రతి నిషేధమునూడ అంతును వారి తీర్పుప్రకారము  
పరిష్కారము కావలయునని నొనవలయు నిశ్చయపడెను. ఇది  
ఇంతిమాత్రమున నిషేధములందు కాంతి కలకొనుట సాధ్య  
ముకాదు. యుజయినారు కార్మికులకును మధ్యను సా  
మరస్యత యేర్పడెను. అమెరికాముందువలె కార్మికులు  
తమ స్థిరమైన కృషిచేయవలసిన కాలమందేదో యొకవిధ  
ముగ కష్టించకుండ జాగరముచేయుట నివిధదేశములందును



నాచారమగుచున్నది. సమ్మెలు జరుగు సమయములందు యజమానులు పోలీసుల సహాయముకొరి కార్మికుల సొంపించుచుండ వారు యజమానుల కర్మాగారము లాదిగాగల వానిని ధ్వంసమొనర్చుచున్నారు. ఈపద్ధతులవలన లాభమిసుమంతయు లేకపోగా యజమానులకును చేతమునకును తుదకు కార్మికులకును తీరరాని నష్టము కలుగుచున్నది. సర్వకాలములందు ఇరుపక్షములనుధ్య కల్గు నిట్టి వైషమ్యముల తగ్గించుటకై వివిధప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి.

ఒకటి:—అమెరికాయందు కాలగుహద్ధతిప్రకారము శాస్త్రీ క్షముగా కార్మికులచే కృషిచేయించుచు వారికి తగినట్లు హెచ్చుకూలి నొకగుడు చొకగా నిండు భోజనపదార్థములు వారికి అందజేసి వారిసహకారము బొందుట ఆచరణయగుచున్నది. శ్రీభోక్తగాని తన మోటారుకారు కర్మాగారముందలి కూలీలందరికి ప్రపంచము దెచ్చటలేని కూలిచ్చెల్లించుచు వారివలన మహాపూర్వకమైన సహకారమును బొందుచున్నాడు. ఆయనయొక్క ప్రతికార్మికుడును ఒకకారును కల్గి ఒకచిన్నయిల్లును కల్గి సాధారణసంసారసౌఖ్యముల సంపూర్తిగా పొందగల్గుచున్నాడు. కాని ఆ కార్మికులకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము లేక భోక్తగారిమాటయే వారికి జేదప్రాయముకాగా తదితరకార్మికులనుండి వారు వేరుపడియుండుట కార్మికలోకమునకు నచ్చుటలేదు.

రెండు:—కొందరు యజమానులు ఇంగ్లాండు, అమెరికా దేశములందు తమకంపెనీలలో కొన్ని వాటాలను తక్కువవెలకు తమకార్మికులకు వాయిదాలమీద నిచ్చి వారిని కూడ తమకంపెనీలలో భాగస్వాములుగా చేయుచున్నారు. ఇంతమాత్రము చాలదని వీరిలో కొందరు కార్మికుల ప్రతినిధి నొక్కరిని తమతోబాటు డైరెక్టరుగా నియమించుటకు సమ్మతించుచున్నారు. కాని కార్మికులవాయకుని డైరెక్టరుగా నియమించి వానిచేతనే కార్మికులకందరికి తమరహస్యములనన్నిటి తెలియజేయుట కిష్టపడక హెచ్చుమంది యజమానులు ప్రతివత్సరము వచ్చులాభములందు నియమితముగు కొంతభాగమును కూలీలకు బహుమతిగా పంచియుచ్చుటకు సమ్మతించుచున్నారు. కాని ఈపద్ధతులన్నిటి వ్యాఘ్రా కార్మికుల “శ్రీడు యూనియన్సుల” నిర్బలత్వముండినచోయే యజమానుల యాశయముని తలంచి కార్మికనాయకులు తమవారి నీపద్ధతుల నంగీకరింపవలదని సలహా నిచ్చుచుంటుంటే ఇంతవరకేదేశమందును యదకు నందకు ఏమగును “కార్మికులైననీ “లాభములపంపినీ పద్ధతిని” (Profit Sharing Method) అంగీకరించుట లేదు.

మూడు:—తమచే నిర్వచితమైన యేపద్ధతికి కార్మికులెల్లను ఒప్పుకొనరని తెలిసియే ఈ కాలపు యజమానులనే కులు తమకార్మికుల ప్రీత్యర్థమే తమకుందే దగులొకరు



యొక్క ధర్మచింతకు సంతృప్తికల్గించుటకై శ్రీరాంకోరి,  
 డాక్టర్ ఎస్. లీవరుహూయూ, ఆట్రెప్టెడ్ మాండ్ లగు యంగ్లీషు  
 యుజుజుమానులవలె తమ కార్మికులకు ప్రవేశ్యకముగా ఆరోగ్య  
 ప్రదముగు కార్మికుములనిర్మించి ఉద్యానవనములు కట్టి, భోజన  
 కాలము కట్టి, ది. ఆరోగ్యార్థము పరియు కడు పాఠములు కల్గిం  
 పుచున్నాడు. ఇది యాద్రుణయార్జుములద్వారా కార్మికుల  
 యొక్క తమతమ గౌరవాదరిములు ప్రకటితముగుచున్నవి.  
 యుజుజుమానుల వర్ధతులందెద్దియు మనయజుమానులచే అంగీ  
 కరిగబడుటలేదు.

నాల్గు:—యజుమానులు తమంతతాము చేయుప్ర  
 యత్నములకు కార్మికులు సహకారమునర్పకుండుటయు, ఈ  
 యుజుజుమానులవిధ్యము సహకారముకల్గిననే జాతీయార్థిక  
 సామగ్గ్యత వృద్ధిపొందుట కవకాశము కలుటయు గ్రహించి  
 యే ఇంగ్లాండు, జర్మనీదేశములందు ప్రభుత్వములే “యజు  
 మానుల కార్మికులసంఘము”ల నేర్పరచుచున్నవి. ఇంగ్లాం  
 దునందు ఈవిధ్య మనదేశపు కార్మికపరిస్థితుల విచారించు  
 బకు పచ్చిన కమిషనువారి అధ్యక్షుడగు శ్రీపట్టిగారిచే  
 ప్రతిపాదితమైన “యజుమానుల కార్మికుల సంఘములు”  
 క్రితకర్మాగారమున కొక్కటిచొప్పునను ఒక వ్యాపారము  
 తరక వాణిజ్యమునందొక్క జిల్లాయందలి సంఘములకొక  
 కేంద్రసంఘము, దేశమందలి జిల్లాసంఘప్రతినిధులతో జేర్చి



ఒకజాతీయసంఘము యేర్పరచబడుచున్నది. ఏతే జిల్లా జాతీయసంఘములందు ప్రభుత్వప్రతినిధులు తదితరపక్షీయుల తోబాటు సమానస్థానము బొందుచున్నారు. అటులనే జర్మనీయందును ఆర్థికసంఘములు ప్రతి కర్మాగారమునకు జిల్లాకు దేశమునకు ప్రతివాణిజ్యమునందును, వ్యాపారము నందును ఏర్పరచబడియున్నవి.

ఈసంఘములద్వారా ఆయాకర్మాగారములందు యజమానులకు, కార్మికులకు మధ్యకల్లుచుండు భేదాభిప్రాయములు సమయునట్లు ప్రయత్నములు చేయబడుచుండును. కర్మాగారముల నడపుట కెట్టి నూతనమార్గములు అవలంబింపనగునో, కార్మికులు సూచింపవలగును. కర్మాగారములందు తయారుకాబడు వస్తువులవలన వచ్చులాభనష్టముల నిచారించుటకు యజమానులు కార్మికులు కర్మాగారముల యభివృద్ధినిమిత్తమై తయారుకాబడు వస్తువుల నాణ్యత పరిక్షాణము హెచ్చుచేయుటకై ఏలాటిప్రత్యేకప్రయత్నములు చేయనగునో ఈసంఘములందు చర్చింపవచ్చును. జిల్లా జాతీయసంఘములందాయావాణిజ్య వ్యాపారము లభివృద్ధిబొందుట కేమే కార్యకలాపము అవలంబించుటమంచిదో, కార్మికులకెట్టి జీతభత్యముల జెల్లింపనగునో, ఆయావర్తకములందుకల్లుచుండు లాభనష్టములందెంత భాగమునేయేపక్షము వారెంతవరకు భరించనగునో తీర్మానించుట కీసంఘము లుపయోగపడ



వచ్చును. మరియు తమతమ వాణిజ్యము లభివృద్ధిబొందుటకై ప్రభుత్వ మే కార్యములు జేయనగునో ఈసంఘములు సూచింప వచ్చును.

ఇట్టిసంఘముల నేర్పరచవలసియున్నదని ఐర్లాండు, పోలాండు, చెకోస్లావాకియా రాజ్యాంగవిధానచట్టములు తమ యాశయముల తెల్పుచున్నవి.

జర్మనీయును కాని, ఇంగ్లాండునందుకాని, తుదకీ సంఘములైనను, ఆర్థికశాంతిని నిమగూర్చజాలవయ్యెను. తమకు యేదనిమానులతో సహనముగను స్థానముకల్గినదని కార్మికులకు వచ్చుము కుదురదాయెను. డైరెక్టర్ల బోర్డులో తమ ప్రతినిధులు లేనంతకాలము ఆయా వాణిజ్యముల లాభనష్టపులెక్కలనన్నిటిమర్మము లేకుండ తమముందు యజమానులు నివేదించకుండుటచేత వర్తక వాణిజ్యములందు సంభవించులాభములందు తమకే ముఖ్యభాగము లేరుపరచుటకు యజమానులంగీకరింపకుండుటచే కార్మికులకు ఈసంఘములవలన కల్గునుపయోగము కానరాదయ్యెను. కార్మికులేమాత్రము సంఘీభావముబొందక కార్మికసంఘము లింకను హెచ్చుగా నేర్పరుపబడక తుదకు “ట్రేడుబోర్డు”లైనను స్థాపించబడక అధోగతియందున్న మనదేశపు కార్మికులకిట్టి సంఘముల నేర్పరచుటవలన మేలేకల్గును.

VI

ఈవిధముగ, యజమానులు చేయుచుండు ప్రయత్నములకు కార్మికులు సానుభూతిచూపెట్టకుండుటకుముఖ్యమగు కారణములు నేరుగలవు. ఈప్రయత్నము లిప్పటికి యేబది వత్సరములక్రితమే చేయబడియున్న, కార్మికులు వానిని కళ్ళ కద్దుకొనెడివాగే; కాని యుద్ధకాలముందు కార్మికులు తమ ప్రత్యేకకష్టక్రిత్యమును కన్గొనిరి. తాము సంఘజీవితమున కెంత యవసరమైయుండిరో తెలుసుకొనిరి. తమ సహకారమువలననే, తమ కృషిచేతనే తమత్యాగముద్వారాయే, యుద్ధము సమపాదమున జరిగెను, బానిసత్వతంత్ర్యము నిలుపబడుచుండెననియు కార్మికులు కన్గొనిరి.

యుద్ధారంభమునకు యజమానులు లేకుండినచో, ధనికులు లేకుండినచో, తమ చేత నేపనియుకాదనియు, తాము అర్ధకజీవితస్వాతంత్ర్యము బొందలేమనియు, కనుక, తమకు జీవనస్థితి కలుగజాలెనన్న యజమానులు, ధనికులు అగత్యమని చాశ్చత్యదేశములందు కార్మికులు సన్నియుండిరి. కాని యుద్ధకాలముందు అన్నిదేశములందును వివిధవ్యాపారములు వాణిజ్యములను యజమానులు సమపజాలకుండుటయు, వానిని ప్రభుత్వములే వశపరచుకొని సమపవలసినచుటయు, తాము తమ “సమ్మె”లనూని ప్రభుత్వముతోసంపూర్ణముగా సహకారముచేయవలసినయనసరము సంఘమునకు కల్గుటయు,



తాముకోరినకోరికలెల్ల సఫలమగుచుండుటయు జూడ కా  
ర్మికులెల్లకి యజమానులన్న లెక్కలేకుండుటయు, తమ  
సంఘశక్తియన్న అత్యధికాత్మాధిపత్యము కలుటయు జరి  
గెను. కనుకనే యుద్ధానంతరము, ఇటలీయందు లొంబార్డి  
జిల్లాయందు కార్మికులెల్లరు కర్మాగారముల వశపరచుకొనిరి.  
జర్మనీయందు రాజ్యాంగమునే కార్మికులు తమవలె మొనర్చు  
కొనిరి. చెకోస్లావాకియా, జగోస్లావియా, పోలాండు, ఆ  
స్ట్రియా, హంగరీదేశములందు కార్మికులు, కర్షకులు, జమీన్దార్  
దారులను తమివేసిగాని, ఏదోయొకనిగఁగఁగ వానుకూత్ర  
నప్టపరిహారమిచ్చిగాని, సదృశముజేసి పరిణామముల నాక్ర  
మించుకొనిరి. ఇంగ్లాండునందును కార్మికులవలె రాజ్యాంగము  
బొందిన రషియాపై గండెత్తుచున్న తమప్రభుత్వముతో సహా  
యనిరాకరణమొనర్చి పనులబెడచిరి. రషియాపై బయలు  
దేరనున్న దండయాత్రను ఇంగ్లీషువారి కార్మికులుఆశకల్గిరి.

ఇట్లు స్వశక్తియొక్క ప్రభావమును కన్గొన్న కార్మికులు  
యజమానులతో సమానస్థానము బొందుటకును, వారివ్యా  
పారముల లాభములతో నేదోకొంతభాగముతో సంత్ృప్తి  
బొందుటకును అంగీకరింతురా? శ్రీ కార్లుమార్కుస్, హిండ్  
మన్, ప్రిన్సుకోప్రోట్కిన్, లాసాల్లు వగైరా నాంఘికతత్వ  
వాదులబోధ యెంతయుపయోగమైనదో, సత్యపథానుసం  
ధాయకమైయున్నదో కార్మికులు కన్గొనిరి. వర్తకవాణిజ్యము

లన్నియు వాగుటకు, కార్మికులకృషియే మూలాధారమని  
యు, మెషినులుకూడ యొకప్పుడు కార్మికులచేతనే చేయబ  
డుచుండెననియు, యజమానులు చేయుకార్యములు కార్మి  
కులచే చేయబడవచ్చుననియు, యజమానులకుబదులు శ్రీ  
భుత్వమే వివిధవాణిజ్యముల పర్యవేక్షకుల నగుపరచుచుననియు  
కార్మికులు తలంచుచుండిరి ఈ కాలపు జాయంటుస్ట్రానుకంపె  
నీలయందు, ధనము పెట్టువారి కేనూత్రపు పెత్తనము శీకుం  
డుటయు, డైరక్టరులనుండి మిగతా యజమానులందరికి జీత  
భత్యములు నిర్ణయింపబడి, వారు వాటాదారులనుండి చాల  
వరకు వేరైయుండుటచే, వారందరిని ఇప్పటివలె వాటాదా  
రుల యాజమాన్యమున నుంచుటకుబదులు శ్రీభుత్వపుపెత్త  
నముకిందనే యుంచవగును. వాటాదారులు, పర్యవేక్షకవాణిజ్య  
ములం దుపయోగించుధనమును శ్రీభుత్వమే పెట్టుబడిపెట్టు  
చు, తనకు, అంకులకై, అగత్యమగుధనమును, ప్రజలనుండి  
తాను అప్పుగాగొనుటకు శ్రీభుత్వమునకు నాధ్యమగుననియు  
వారు నమ్ముచుండిరి.

ఇప్పటివలె, వాటాదారులు, తమకంపెనీలందు కల్లు  
చుండులాభములనన్నిటి తామే బొందుటకును, ఆలాభ  
మంతయు, సంఘీయులెల్లరికై యున్న శ్రీభుత్వము సంపాదిం  
చును. ఇప్పటికంపెనీలయందలి వాటాదారులలో ఎప్పుడైన  
నష్టమువచ్చునేమో యనుసందియమునకు తయారగువారు.



కొద్దిమంది కనుక, తుదకు వారి కైనకలుగనుండు ఆపద చాలతక్కువ కనుక, ప్రభుత్వము వివిధ వ్యాపారముల నడుప బ్రయత్నించినంత మాత్రమున నష్టమే మాత్రము కలుగదని కార్మికులు నిశ్చయించుచుండిరి.

మరియు, యజమాను లీ కాలమున, ఎంత హెచ్చుగా తమచే తయారు కావలసిన వస్తువుల తయారుచేసి, చౌకగానమ్మిన యెడల లాభము సంపాదించునకు కల్గునో ఆలోచించుటకు మారు, ఏవిధముగ తమవస్తువుల తయారుచేసి, అమ్ముచో తమ కెక్కుడులాభము కల్గునో యని విచారించుచుండెదరు. కనుక, చాలివె తనయందు మాపుచూపుట సంమతమునకు గత్యంతరము యజమానులు ఏవిధమున విచారించుచుండ ప్రభుత్వము ప్రజలమేలా కోరుచుండును. ప్రభుత్వమే కనుక వివిధ వ్యాపారముల నడపుచుండుచో, లాభములచూట యటుంచి, ప్రజల కేవిధమగువస్తువు లెంతవరకు, ఎంతచౌకగా తయారుచేసి అమ్మిన జేలోపయోగకరమో విచారించుచుండును ప్రజలమేలే ప్రభుత్వము గణించుచుండును. స్వంతమేలే యజమాను లాలోచించెదరు. కార్మికులవిషయమందును, యజమానులు వారినుండి ఏవిధముగనైన నేమి హెచ్చు 'కృషి' బొందుటయే గత్యంతరమనుకొనుచుండ, ప్రభుత్వము, తనకింద కృషి చేయు కార్మికుల మంచిచెడ్డలశ్రద్ధమై విచారించుచుండును.



ఈదినములందు, యజమానులకు, కార్మికులకు సంభురణకల్లు మందుటయు, తన్మూలమున నిరుపక్షములకు, దేశీయులకు సప్తముకల్లుచున్నది. ప్రభుత్వమే యీవ్యాపారముల నన్నిటి నడపుచో, కార్మికులు తాముసంఘసేవచేయుచున్నామను భావముకల్గి, తమ నాధక బాధకముల విచారింతుటకు ప్రభుత్వము తగు శ్రద్ధతీసుకొనుచుండు ననునచ్యుకముకల్గినవారై, తామును సంఘనిర్మాణమందు ముఖ్యులై యుంటిమను అభిప్రాయముకల్గి 'సమ్మె'లమాని, తమశక్తికొలది కట్టించి, ఆర్థిక సంపదవభివృద్ధికల్గించుటకు తయారగుదురు.

మనయు యిచ్చుటియజమానులపెత్తనము దాగుటవలన వేలకు వేలచుండి, ప్రజలకు చెందవలసినధనమును, కొట్లకొలదిగా లాభములు బొంది, ఆధనమును ప్రజావశరములకై ఖచ్చితక, దాదాయముచుటకొ పేక మిల్లులువనగైరాని కట్టించుటకొ యుపయోగించుచుండురు ఇందువలన ప్రజలు తిండికై అలచుటించుచుండ, ధనికులు మెషినులజేర్చుచుండును. కాన, ధనికులు తయారు చేయువస్తువుల కొనువారు లేకుండుటయు, వస్తువులుకొరు కార్మికులకు ధనము లేకుండుటయు, తన్మూలమున ఆర్థికమాంద్య మేర్పడి, సంఘవిచ్ఛేదనము బయలుదేరుట తప్పదు కనుకనే ఈతాబ్దపు "ఆర్థికసంక్షోభములు" తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నవి. యజమానులపెత్తనముపోయి, ప్రభుత్వమే ముఖ్యమగువాణిజ్యముల నడపుచో,



ధనికుల వాస్తవములలోనికి లాభములు పోకుండుటయు, పరిజలందరికి ఆవాణిజ్యమువలనకల్గు లాభములు చేకూరుటయు, అందువలన, ఆర్థికసంక్షోభముల తీవ్రతయైన తగ్గుటయు నాధ్యముకాగలదు.

అయితే వివిధకంపెనీలు వాని వ్యవహారములవలన కల్గులాభములందు భాగముబొందకల్గువారిచే నడుపబడుచున్న వికాస, చాలజాగ్రత్తగను, శ్రద్ధగాను సాగించబడుచున్నవి. కాని, ప్రభుత్వముచే నదియెల్లను, జీతభత్యములునూత్రము బొందు నుద్యోగులచేత నడుపబడుచో నష్టములే కల్గించుచుండుననియుజయానులప్రతినిధులు వాదించుచున్నారు. కాని ఈకాలపుకంపెనీలనడపువారిలో హెచ్చుమంది యజమానులనబడువారికి ఆకంపెనీలలాభములందు భాగమేలికున్నది. మరియు తమకు ప్రత్యేకలాభము లేవియు లేకున్నను తాము సంఘసేవయందు తత్పరులమై యుంటిమను నుత్సాహము కల్గియుండు ప్రభుత్వోద్యోగులు, యజమానులవలెనే, శ్రద్ధాశులై నమ్మకస్థులై వ్యాపారములనడుపగలరని సమాకారపరపతిసంఘవ్యవహారములు మనదేశమందును, జర్మనీయందును, కొనుగోలుసమాకారసంఘములు, జర్మనీ, ఇంగ్లాండునందును నిరూపించుచున్నవి.

ఇప్పటికిని, యజమానులవశమందేయున్న వర్తకవాణిజ్యములకు వలయు గుమాస్తాలు యజమానులు, తదితర

ఉద్యోగులనేర్పాటుచేయు పద్ధతులుచాలా అసంతృప్తికరము  
గానున్నవి. కాని ప్రభుత్వోద్యోగీయుల సంయమించునేర్పాటు  
లు ఇంగ్లాండు, జర్మనీ, తుదకు ఫ్రాన్సునందు ఎంతో ఆదర్శ  
ప్రాయముగనున్నవి. జర్మనీయందును, ఫ్రాన్సునందును, కా  
ర్మికులుకోరకనే వాంఛికవాడును బలవంతపెట్టకనే, ప్రభుత్వ  
ము పైను, రహదారులు, కావ్యాలు, హాస్పాలు, పోస్టాఫీసు,  
టెలిగ్రాఫు, కేవలము వ్యవహారములను సాగించమొదలిడెను.  
ఫ్రాన్సు ప్రభుత్వసంస్థలు తమప్రజలకునుయు నీటిసైన్య, ఎలె  
క్ట్రిసిటీ, ట్రాంబులు, పాలసైన్య, రోడ్డిసైన్య ఆదిగాగల  
వ్యాపారముల తమతామే నడుపమొదలిడినవి మనదేశ  
ముందును మనప్రభుత్వము రైల్వేలుగూడా స్వయముగా నడుప  
బూనుకొనుచున్నది. ఈవ్యవహారములనన్నిటి ఆదేశములం  
కు ప్రభుత్వోద్యోగులు చాలసంతృప్తికరముగా జయప్రద  
ముగా సాగించకల్గుచున్నారని ఎలరంగీకరించు చున్నారు.  
ఇటులనే ఇంగ్లీషువారిస్థానికసంస్థలను ఆస్రేలియానుందలిప్ర  
భుత్వమును వివిధ వ్యాపారముల స్వయముగా సాగించుచున్న  
వి. యుద్ధకాలమునందు అన్నిప్రభుత్వములు అనేకముఖ్యము  
లగు వర్తక వాణిజ్యములను మరుకుతనముగా సాధారణయజ  
మానులకంటె లాభకరముగా నడపినవని ఆకాలపువ్యవహా  
రములగాంచి పిమ్మట గ్రంథములవ్రాసిన ఆర్థికశాస్త్రవేత్తలే  
యంగీకరించుచున్నారు.



ఐనను అన్ని వ్యాపారములును, వాణిజ్యములును ప్రభుత్వమే తనంతతాను నడుపజూనుటవలన లాభమంతగా కలుగకపోయినను నష్టముకల్గునేమోయను సంశయము అనేకులకు కలదు. సాధారణధనకులు యజమాను లెట్టివ్యాపారముల సాగింపదలచరో, ఏవ్యాపారములు జాతీయజీవితస్వాతంత్ర్యమున కత్యవసరమో, ఏవ్యాపారములు యజమానుల హస్తములందుంచుచో వానివలన ప్రజలకు లాభము కల్గుటకు మారుగా నిస్సారతయేర్పడునో, వానినే ప్రభుత్వము నడుపజూచుట మేలని అనేకులయభిప్రాయమై యున్నది. రైల్వేలు, కాల్వలు, రహదారులు, పోస్టు, టెలిగ్రాఫు కేబులు, బ్రాడ్ బెండ్ గు, అడవులు, ఎలెక్ట్రిక్ సప్లై, బొగ్గుగనులు సాధారణముగా ప్రభుత్వయాజమాన్యముక్రిందనే యున్నలాభముని ఎల్లరంగీకరించుచున్నారు. అటులనే బాంకులును, భూమియు, ప్రస్తుతరిశ్రమయు, యినుప సామానుల పరిశ్రమయు ప్రభుత్వవశముగుట మేలని అనేకులు వాదించుచున్నారు.

రషియానుందు అన్ని వాణిజ్యములు ప్రభుత్వపుయాజమాన్యముక్రింద నుండుటవలన వాణిజ్యాభివృద్ధి కల్గుటయు వస్తునిర్మాణము హెచ్చుగా సాధ్యమగుటయు జూచుచున్నాము. ఉద్యోగులు లంచగొండులుగాక చల్లగా మెల్లగా నడుచు పారుగాక, ముందుచూపుకల్గి త్వరితగతి తమకుసంబంధం

చిన వాణిజ్యముల వృద్ధిజేయ నాదేశమందు బ్రయత్నించుచున్నాడు. మరియు తదితరదేశములందు నిరుద్యోగబాధ కల్గుచుండ అచ్చటట్టిదేమియు లేకపోగా తదితరదేశములందు దేశమునకంతకు ఒక్కసంవత్సరమువరకైన “ఆర్థిక పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమము” నేర్పరచుట యాధ్యమగుచుండ అచ్చట ఏనువత్సరముల ఆర్థికపునర్నిర్మాణకార్యక్రమము ఆచరణయందిడబడి సంపూర్తిగా సంపాదించుచున్నది కనుక ప్రభుత్వపు యాజమాన్యము ఆర్థికజీవితమందు హెచ్చుట ప్రజాశ్రేయోభివృద్ధికారకమని చెప్పుటకు సందియముండ నక్కరలేదు.

## VII

ఈప్రశ్నమల నడపుటలో ప్రభుత్వమెప్పుడు కార్మికులతో సామరస్యము నెరపుట? యని సందియము కలుగవచ్చును. “యాజమానులు, కార్మికుల సంఘము”లకు బదులు “ప్రభుత్వము, కార్మికులసంఘము” లు ప్రతికర్తాగారమునకును ప్రతిజిల్లాకును తుదకు దేశమునకంతకు ప్రతివాణిజ్యమునకును ఏర్పరచవలెను ఈసమస్యలద్వారా కార్మికులు తమకుతోచిన సలహాలను తమతమ వాణిజ్యాభివృద్ధికై చేయుచుండవచ్చును. వాణిజ్యపు లెక్కలనన్నిటిని జాతీయసంఘమునందు ప్రభుత్వోద్యోగులు నివేదించెదరు. ఆసంఘమువారు మంచిచెడ్డలాలోచించి సభ్యసంఘముల సలహాల ననుసరించి తమ వాణిజ్యాభివృద్ధికైట్టిసదుపాయముల కల్పించవలె



నో తమ కార్మికులకే యేసదుపాయముల వృద్ధిజేయవలెనో తీర్మానించవలయును. ఈ సంఘతీర్మానములను ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి తగినట్లు నివరించి ఆచరణమును బెట్టు భాగము ఆయా జాతిజ్యమునకుగా కేర్పరచబడిన ముక్తిపై కలదు. వాధారహితముగా ఈసంఘముందలి ప్రతిత్వపు ప్రతి నిధులు ఆ సంఘ సభ్యులై యుండుదు కనుక ఈసంఘతీర్మానములు ఆసభ వారిచే అంగీకరింపబడుట సహజము. ముక్తిగాలి నియమములను, అనుభవము దేయేజిల్లాలయం దెట్లు పెట్టటో తీర్మానించుటకు జిల్లాసంఘము బువయోగించును. అటులనే తమకర్మాగారమునకు సాధించబడిన కార్యమును సాధించుట కెట్టిప్రయత్నముల జేయనగునో కర్మాగారసంఘము తీర్మానించును. కర్మాగారమును నడపు మద్యోగియిండి విగతా యద్యోగులెల్లరు “ప్రభుత్వాధిక సర్వీసుకమిషను” వారిచేత నడుపబడతగినట్టి పరీక్షలందు తీర్గులైనవారై యుండురు. వీరు ఉద్యోగములందు యున్నప్పుడు ఉద్యోగులకు ప్రమోషన్ కల్పించుసప్పుడు కర్మాగారపు జిల్లాసంఘముల సవరణబొందవలెను. కర్మాగారపుటుద్యోగి సాధ్యమైనంతవరకు తన కేర్పరచిన సలహాసంఘమువారి సలహాల ననుసరించియే తన కార్యమును సాధించవలసియుండును. కర్మాగారమునందు కార్మికులెట్లు ఏ నియమముల ననుసరించి తమ ధర్మముల నిర్వర్తించ

వలెనో, ఈసంఘము కర్మాగారాధపతి సహాయముతో నిర్ణయించును. పీఠిద్దరిమధ్య భేదాభిప్రాయముకల్గుచో జిల్లాసంఘమునకును, అవసరములలో జాతీయ సంఘమునకును, అప్పీలు చేయుటకు కర్మాగారాలహాసంఘమునకును, కార్మికులకును హక్కు ఉండవలెను. ఇట్లే సలహాసంఘములు, కార్మికుల సంఘములు యేర్పరచిన రషియాప్రభుత్వము తనయునుభవమున కార్మికులు వస్తునిర్మాణమునకంతగా త్వరపడి సహాయముచేయుట కిది, ఈవిధ్య కర్మాగార ప్రాజెక్టుల కే నిరంకుశాగారములగు కార్మికుల సలహాసంఘములనా హక్కులల్గించుచున్నది. ఈయార్యేంద్రము మరదల్ ప్రకృతిమతది. దానినిర్మాణము కొంతయు ముగించినచో మాజీవ్యాభివృద్ధి కర్మకర్మకార్యములననుసరించుటకు అవకాశముతిగొనుటకొండు. ఇట్లుతీరదైనచో కార్మికులకనాగారముతోడనే ప్రభుత్వము ఏదేలిచుంచెనను తనవాణిజ్యములనదుప ప్రయత్నించుట మేలు. కర్మాగారములందు కష్టించు కార్మికులు స్వప్రతిభకల్గి స్వయం శక్తికల్గి స్వతంత్రాలోచనకల్గి యుందురు. వారికితాము నుతమవృత్తియందలి కార్యక్రమమునకు పాలుపుచ్చుకొనుచున్నామను ఆత్మనిశ్వాసములేకుండుచో తమశక్తికొలది వృద్ధియొనగించుకొనుటకష్టమగుననిపై యుజనూనులుకాని, ప్రభుత్వముకాని నిర్బంధముపయోగించినగాని లక్షీప్రభావము పయోగించినగాని లాభములేదు. కార్మికులకు ఆత్మ



సంతృప్తికల్లు నేర్పాటులు చేయవలెను. తమవృత్తియందు  
తాము ప్రాధాన్యములను భావమువారికికల్పించవలెను.

ఇట్టివాణిజ్యములందు ప్రభుత్వములు లాభములుబొందగోరవు. ప్రజలశ్రేయోభివృద్ధియే వానియందున్నది. వానియందు జరిగినట్లుకుల నొకటికాన్ధిరసంతోషోభివృద్ధియే ప్రభుత్వపునూఖ్యధర్మమేయన్నది. ఏదీనవృద్ధిపరచుటకై, ఏదీనసంతృప్తికల్పించుటకై యాలోచనోభివృద్ధియొకటయినను, యేర్పడునట్లుచున్నదో, అట్లేపనిజలయి. దధిక సంఖ్యాకులగు శాక్తికులకు గౌరవశ్రేయములు తమవారుకల్పించునట్లు ననకాశములు తనచే నుపయోగములు చేసివృద్ధిపరచు ప్రభుత్వము కల్పించుచుండును. ధర్మము కనుక నుపయోగము ప్రభుత్వము తనకావలెను ఇచ్చినది. దేనికనుగుణము నుపయోగించుటయు, మనశాక్తికులకు ఆయావిషయములను గమనిం గౌరవప్రతికర్తవ్యకల్పించుకుండుటయు, కలిగినవారేయొకటిగని ప్రభుత్వము కాని, కంపెనీలు కాని ఏదోకటి నుపయోగించుట కాన్ధిరసంబంధము. తంతస్తులన్నిట నెకొకటినుండుటయు, ధర్మగురుధర్మయొన్నది కనుకనే ఇశ్వరీకవి కొల్లకంపెనీలు కైత్రమును నవ్వములు కల్లునుండుటయు ప్రభుత్వము వారికి ననుకరినవిషయము నేమియునుటయు తెలుసి చుచున్నది.

మన దేశముందు ప్రభుత్వము దివ్వనో, సారాయమును, గంజాయిని ప్రత్యేకముగా తానే తయారుచేయుచున్నది కాని



ఆయావాణిజ్యములందలి కార్మికులకేమాత్రము వర్జితకల్పిం  
చుటలేదు.

ఇప్పటికే ధనికులయు యజమానులయు వశమందు  
న్న రెవ్వలువగైరా వాణిజ్యములకు ప్రభుత్వము వశపరచు  
కొనవలసియున్నది ఇంకొకటి రషియాప్రభుత్వమువలె ఇప్ప  
టివాటా వారులకు, యజమానులబలనంతయుగా పదప్రస్తుల  
జేయుచు న సుఖాంతకిధింపకయు. కాలమునప్రభుత్వమువలె  
నే మేనుమాగ్నెట్ట, మొదలు ప్రభుత్వమున వాణిజ్యముల వశపర  
చుకొనజూచుచున్నదని తెలియబట్టి, పెరిగియున్న విరలప్రకార  
రము వాటా వారులకు ప్రభుత్వమువద్ద వశపరచుకొనుట  
దేశప్రత్యక్షసాక్ష్యము భంగికరము. కాని భాగ్యముగొన్న  
ముఖము జయించుకొనుటకు ముందు వ్యాపారుల ధనము  
ప్రభుత్వముకొనునో, కలులనే వాటా వారులకు పదప్ర  
పాయలమేరువకు గలదో, ఏదో యిచ్చు వ్యాపార  
ముల వశపరచుకొనుట మంచిది.

ఈ వ్యాపారములే కాక జరిగాయినప్పుడు టిప్ రము  
లకు సంబంధించిన వస్తువులు, పాపముగారము, విద్యుదు,  
పప్పు, నూనె, నెయ్యి, మిరపకాయ, ఉప్పు, సుగంధద్రవ్య  
ములు, గనుపుకుంకుమగలైలా వస్తువుల గ్రహించుట  
ప్రభుత్వము జోష్యముకల్గి చుకొనుట ఈవిషయాలందంతగా  
లాభసాటిగాదు. పాశ్చాత్యదేశములందే ఈ వ్యాపారములంద



ప్రభుత్వము అంతగా సంబంధము కల్గించుకొనుచుండుట లేదు. కాని “రాచ్ డేల్” అను పట్టణపు కార్మికులు కొందరు ఇప్పు టిది ఎర బదిలీకర్తకుల క్రింద కనిపెట్టిన పద్ధతి ప్రకారము “సమైక్యత” అను నొక సంఘమును నేర్పరచి దానిద్వారా ఈ కర్మకారములన్నిటిని ప్రజలవశమొనర్చిరి. ఇంగ్లాండు సంఘటికి వ్యాపారములందు దాదాపు ద్వైవిధ్యము ఈ రెండు ముఖ్యమైనవి. జర్మనీ, ఇటలీ, స్విట్జర్లాండు దేశములందు ఇట్టి అనుభవము ప్రామాణ్యత పొందుచున్నది. తమ దేశములను ప్రతి కేంద్రమును నునహా గణనీయముగా ప్రయత్నముచేసి కేంద్రములను గానగోరును. ఈ పద్ధత్యమాత్రము ఏదాము, కలకత్తా, బొంబాయి, పూనా కర్మకారములందు “పాలిక్రమ సంఘము” నేర్పరుపబడినది. ఈ సంఘముల ద్వారా వస్తువుల కొనుగోలు విషయములను ప్రజలెల్లరు, ఆయా వస్తువుల నిర్మించు కర్మకారములందు నేర్పరచుకొనుటకుగానె తమయవసరములబట్టి పండుకొందురు. ఈ సంఘములకు సాధారణముగా వర్తకులకు చెందులాభములు ప్రజలకు చెల్లించునట్లుగా చేయు ఇంగ్లాండునందలి సంఘములన్నియు గ్లాస్కోలో నొక్క కేంద్రము కాణమును, మాంచెస్టరులో మరొక్క కేంద్రము కాణము నేర్పరచి ఆరు కాణముల ద్వారా “సమైక్యత” అని నిర్మించి వివిధ దేశములందు భూములను పొందించి కార్మిక జనమునకు వలయు వివిధ నాణాదీకనస్తువులను నిర్మించి తమ వేలకొలదిగానున్న సంఘముల ద్వారా అమ్ము

చున్నది. తదితర వ్యాపారస్తులెట్టివెలలముచుండునో అధిక  
లకే తమవస్తువులను తమభ్యులకు విక్రయించి ఆవనెలల  
కొక్కమారు లెక్కలు సరిజూచి మిగిలియున్న ధనమునుండి  
ఎవ్వరెవ్వరంతధనముపెట్టి వస్తువులకొనినో అంతకు, రిపోవు  
నట్లుగా భాగములుపంచియుచ్చుట యీ సంఘమునందు ఆచార  
మైయున్నది.

గ్రామముందలి సంఘమునకు సంఘీములెల్లరు తమ  
పంచాయితీదారుల నెన్నుకొందురు ఈపంచాయితీయే స  
భ్యుల కగత్యముగవస్తువులను కేంద్రముకాణము, దానియవ  
సంఘములనుండి తెప్పించి, అమ్ముచుండును.

ఈగ్రామసంఘము నుండి జిల్లాసంఘమునకును, జిల్లా  
సంఘమునుండి కేంద్రముకాణసంఘమునకు క్రిందిధుల పంపు  
ట, ఇంగ్లాండునందును, తదితరదేశములందును వాణిజ్యమై  
యున్నది. ఇప్పటివర కీయహోద్యమును కార్మికులవశమై  
యుండుటచే, శ్రీలార్డు పాస్మోరు (క్రిపిడ్జి వెబ్బుగారు,  
నాభారణవ్యాపారములనన్నిటిని ప్రభుత్వమే వశపరచుకొని,  
ఇట్టిసంఘములద్వారా వానిని నడుపబ్రయత్నించుట మేలని  
వాదించుచుచున్నారు. వారివలెనే వారినునగరమందలి ఆర్థిక  
శాస్త్రజ్ఞులను, ఈ సంఘముల నిర్మాతయు నగు ప్రొఫె  
సరు జేడుగారును ప్రచారము చేయుచున్నారు. ఇంతవరకు  
యద్యముమునకు కల్గినజయము గాంచ, ప్రభుత్వమే ప్రజ



లకు వలయు జీవితావసరవస్తువులనన్నిటిని రషియా యందు వలెనే అమ్మటకు బ్రయత్నించుటమే గోకాక సాధ్యమనియు తోచుచున్నది.

ఈ యాదర్శమును సంపూర్తిగా ఆయా వ్యాపారముల నాక్రమించుకొనుటకూడదు, లేక ఈ వ్యాపారములనన్నిటిని ప్రభుత్వమే పరిపాలనకొన్నప్పుడు కూర్చులకు తదితర ప్రభుత్వపు గణిత్య నియమానందు దెట్టిసభ్యత కలుగుదునో, అట్టి భావమే ప్రకటించబడుట యుత్తము. మరియు “వస్తు నిర్మయమును గురించి” ల వ్యాపారము యా వ్యాపారములు నడిపువ రకు, అసంఘములచేత నియమించబడు కార్మికులకు విధవం ఘముల పంచాయితీలయందు పని భాగపుష్కానముల నిచ్చుట ధర్మము. కార్మికులలాభమునకై, అవిజయానులచేత్తనమును మాపుచు పుట్టకై, కార్మికులకు ఆర్థిక వ్యవస్థాంతర్యము ప్రకటించుటకై, ఆర్థిక జీవితమును ప్రజాస్వామ్యము కల్పించుటకై ఈ సాధుము లేర్పడుచున్నవో, ఆ యాదర్శములు ఫలితము బొందవలెనని, వస్తువుల నిర్మించువారును, వస్తువుల నుపయోగించువారును ఈ సంఘములందు సమానప్రతిపత్తి అన్ని విషయములలోకూడ పొందవలసియున్నది. ప్రభుత్వము, యజమానులెల్లరు తమ కార్మికులయెడ నెరవలసిన ధర్మముల నిర్ణయించుటతోడనే, వాటిని సంపూర్తిగా, మనఃపూర్వకముగా యీ సంఘము లాచరించుట యుత్తము.

మన దేశము దీదినములందు, సహకారమునఁ జేరినం ఘో  
ద్యమము అత్యున్నతస్థాన మొక్కటయ్యెను. ఇందు కా  
ర్మికులు, లేక ఉద్యోగు లనబడెను నాడు చాల నల్పసంఖ్యా  
కులు. కనుక, వీరి కెట్టిపెత్తనము ఈ ముక్త్యులము నడపుట  
లో కల్పించవలె ననునవిషయ మంతగా కల్పంబు లేదు. కాని  
వీరి యనుభవము ముపయోగించుకొనుటకై, రాష్ట్రీయసహ  
కారసంఘమునందు వీరికి కొన్నిస్థానముల నొసంగుట యో  
గ్యము. గ్రామసంచారులు, జిల్లా బాంకులను, జిల్లా  
బాంకులు రాష్ట్రీయబాంకులు నగు పారిశుధ్యత బొందియు  
న్నవి. కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటువారి కీలకముననుపై,  
కొంతపెత్తనముండుట యే మేలు.

ఈరే ముగిసినను, ముఖ్యములు లేక, మి  
గిలిన చర్చకజీవితమునకు సంబంధించిన వ్యాపారములందు  
ప్రభుత్వము తంతతానే అన్ని కార్యముల నెరవేర్చుటకు బ్ర  
యత్నించుటకు నుండు ఇట్లుచేసెనే వివిధయజమానులచే  
అయ్యది నడుపబడుట కవకాశమిచ్చుటమేలు. జమీందారు  
లనుండి ఈములము ప్రభుత్వము సంపాదించిన పిమ్మట,  
వానిని సేద్యము చేయుటకుగా రైతుల కొసంగుటయే  
మేలు. అటులనే అనేక చిన్న చిన్న వ్యాపారములు వివిధయజ  
మానుల పదమందుంచుటే మంచిది. కాని, ఈరైతులు,  
అయజమానులు, తమతమ కార్మికుల నెల్లర యోగ్యతతో



జూచుచు జీవితార్థము వలయు కూలివారి చెల్లించుచు,  
 కార్మికుల సహకారము సంపూర్ణముగా పొందుచుండునట్లు  
 బాగ్రితపడవలసి యున్నది. ఇందులకుగాను, మన దేశ  
 మందు, “ట్రేడ్ బోర్డు”లను స్థాపించి, కార్మికుల కెట్టిజీతము  
 లివ్వదగునో నిర్ణయించి, యజమానులెల్లరు తగుకార్మికుల  
 జీతములు చెల్లించునట్లు చేయుట ప్రభుత్వపు ధర్మమైయున్నది.  
 కార్మికుల విద్యాభివృద్ధికి, సాఫీగ వ్యవసాయమునకు, ఆర్థిక  
 సంపదకు యజమానులెల్లరు బాధిబాధితకులకొలది సహాయ  
 పడునట్లు, ప్రభుత్వము భద్రతబొందవలసియున్నది. ఈ వ్యా  
 పారములందు తగధనమును పెట్టబడినిమి తమె యిచ్చువాటా  
 దారుల హక్కుల రక్షించుటకు ప్రభుత్వము తగు శ్రద్ధచేయ  
 వలెను. ఇట్టికంపెనీలయొక్క డైరక్టర్లబోర్డులో సగముమంది  
 డైరక్టరులు, కార్మికులు, తదితరయుద్యోగుల ప్రతినిధులై  
 యుండుటమేలు. ఈనిధముగ ధనికులవశమందే యుంచబడు  
 వ్యాపారములు ప్రజాసామాన్యముయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధికి  
 భంగముగా నుండునట్లు ధనికులగు వాటాదారులు ప్రయ  
 త్నించుచో, ఆప్రియత్నముల భంగపరచవలసిన బాధ్యత  
 ప్రభుత్వముపై కలదు. ఇందులకుగాను డైరక్టర్లబోర్డునందలి  
 కార్మికులప్రతినిధులు ప్రభుత్వమును తగు విచారణచేయవల  
 సినదిగా కోరుచో, ఆవ్యాపారమును సమగ్రముగా ప్రభుత్వము  
 విచారించుట తగవు.



ఈవిధముగా ప్రతి వ్యాపారమును నియమబద్ధమున  
కార్మికుల హక్కుబాధ్యతల నిర్వచించి కార్మికులయొక్క సహ  
కారము ఏర్పఁపఁజేయుటగా వాణిజ్యవ్యాపారముల నిర్వహ  
ణమందు సంతృప్తికరముగా బొందనగునో నిరూపించి కార్మి  
కులకు జాతీయ ఆర్థిక జీవితమును యజమానులతో పాటుగాక  
ప్రభుత్వముతో పాటు సమానసభ్యత బొందుటకవకాశములు  
కల్పించుటకు ప్రభుత్వము పూనుకొనవలసియున్నది. ప్రభుత్వ  
మిట్లు ఆర్థిక జీవితమునందు ధర్మబద్ధమొనర్చుచో కార్మికులకు  
తమతమవృత్తులందు గౌరవాదరములు కల్గి కష్టించవలసిన  
వ్యవధియందు వారు హెచ్చుతక్కువాముతో కష్టించుటయు  
సాధ్యమగును. ఆర్థికాభివృద్ధి త్వరితముగ కలుటయు భాగ్యా  
భివృద్ధి పెంపొందుటయు ప్రతికార్మికునిను ఆర్థిక జీవితమును  
ను స్వతంత్రుడై హక్కుబాధ్యతల కల్గిన ప్రత్యేకవ్యక్తియై  
తనవృత్తియన్న, తనముద్రోగమన్న, తనకర్మాగారమున్నప్రే  
మకల్గిన వాడగుటయు సాధ్యము. అప్పుడే, కార్మికులు తమ  
కు నిర్ణయింపబడిన వస్తువిస్తానముందు తమ శక్తియుక్తుల  
ను, కళానైపుణ్యమును, బుద్ధికుశలతను, ప్రకటించుట కుత్సా  
హులయ్యెదరు. అప్పుడే, కార్మికులు సర్వాంగసౌష్ఠ్యము  
బొందని సంపూర్ణమగు లక్షణములు బొందని కార్యమును  
చేయకుందురు. అప్పుడే వెనుకటికాలపు కార్మికులు తమ  
కృత్రిమకార్యములందు అభిమానము కల్గియుండినట్లేకాలపు



వారును తమవృద్ధియన్న గర్వపడగల్గుదురు. టాజ్ మహల్ నిర్మించినవారు, అజంతా ఎల్లారాచిత్రముల వ్రాసినవారు, మధుర, కంచి, రామేశ్వరపుదేవళముల నిర్మించినవారు, ఆన కట్టలగట్టినవారు, పట్టణముల నిర్మించినవారెల్లు ఆత్మగౌరవ వరులై యుండిరో అటుల నీకాలపు కార్మికులు సగర్వముకాగ లరు. తమకృషివలన తాము తమదేశీయులు లాభపడుట యు, తమదాతీయులు గౌరవప్రతిష్ఠలు పొందుటయు సాధ్య మగును. ఇదిగి నమ్మకముగల్గును. జిల్లుసర్వీసువారివలెనే కళాభిజ్ఞులు, డాక్టర్లు, లాయర్లు ప్రొఫెసర్లవలెనే తమకార్మిక ధర్మమును ఆరగ్యప్రాప్తియగుగా నెరవేర్చు కార్మికులు పూను కొందురు. ఆదినము ఎప్పుడుకల్లుకోగదా !

ఆయజమానులు వశమందు కొన్ని వ్యాపారము లన్ని దేశముల దేశము చాలకాలమువరకు నుండునుకనుక, ఆయజ మానులెల్లరు తమతమ వ్యాపారముల ననుసరించి దేశీయ సంఘముల నేర్పరచుకొని తమకుసంబంధించిన ఆర్థికవ్యవహార ముల నెల్లొకను నాణ్యముగ నడపుటో నిచారించుచుండుట శ్రేయము.

కార్మికులను తమతమ సంఘములను బలపరచుకొన వలసియున్నది. దేశపు ఆర్థికజీవితమునకు సంబంధించిన ప్రతివృత్తికొక్క కేంద్రసంఘమును, సభాసంఘములను స్థాపించవలెను. ఈసంఘములద్వారా కార్మికుల మంచిచెడ్డల

విచారింపుచు వివిధవిధవిధములందలి వివిధవిధముల  
గమనించుచు తమవివిధవిధముల ప్రభుత్వమునకు ఆయా  
వాణిజ్యపు వాణిజ్యమును గూర్చి తెలియజేయుచు తమతమ  
పత్రికలందు వానిని ప్రకటింపజేయుచు మేము ఈసంఘ  
ములు “నాణీయ వాణిజ్యసంఘముల”చేత కొత్తకొత్త  
పన్నువిధానములను గూర్చి విచారించుచుండ  
వలెదను.

కార్మికుల సంఘములకు ఏమేష్టమైయుండు నియమిత  
భిక్ష్యముల బొందుట కొన్నిటియును అట్టివిగాను మునుకు  
లు, మునుకును బొందుట మనో విషయములు విధిగాను  
కల్పింపబడి గుర్రములకును ముఠాములకును దలి కార్మికు  
లెట్టి విధములనుగాను విధించబడినవి. ముఠాములు విద్య  
ర్థించువారెనో ముఠాములె విద్యరహితమునను ముఠాము  
ము విద్యార్థులుగాను ముఠా ముఠాములుగాను విద్య  
ర్థించుటకై ముఠా ముఠాములను విద్యార్థులనుగాను  
వలెను.

ఈ కార్మికుల సంఘములే తమ తమ వివిధకృతులం  
దు తయారుకాగు కృతులను తమతమ వర్గాగారముల  
ద్వారా చేయించి అమ్ముటకు సంసిద్ధతబొందుచో అట్టిప్రయ  
త్నములకు ప్రభుత్వమెల్లప్పుడు తగినచేయూత నొసగుటకు  
తయారై యుండవలెను. యజమానులు లేకున్నచు ప్రభుత్వ



పుయాజమాన్యమైన తనచో కాన్గ్రెసులు తమంతలాను నివి  
 ధవాణిజ్యముల ననుజూలరనియే వైశ్వలవనైరాలను ప్రభు  
 త్వమే కాన్గ్రెసులనహా మునుగో ననుజవలెనని చెప్పితిమి.  
 కాని కాన్గ్రెసులే తమంతలా "స్వత్స్వీకరణములు" నేర్పరచు  
 కొని ధవాణిజ్యములననుజూలించుట ముగింతకు ప్రదము.  
 ఇట్టిప్రయత్నములు జయప్రదముగానుండునన్న ప్రభుత్వము  
 పెట్టబడిపెట్టి ఇ జనీయరును అధికారగలవారి నులహాలవచిత  
 ముగా నిప్పించి "వస్తువిక్రయ సహకార సంఘములు" ద్వారా  
 ఈ "స్వత్స్వీకరణములు" వస్తువుల మిమ్మాది కాన్గ్రెసులన్నియుం  
 శక్తివృద్ధిని కల్గించనగును. ఇట్లీయందు శ్రీ మహాస్పరీపిగా  
 నిరంకుశపుపెట్టినందు రాక ముందను "స్వత్స్వీకరణములు" కే ముని  
 సిపాటిటీలు ధర్మాదాయపు సంఘములు తమ శక్తివృద్ధిని నివ్వ  
 వలెనని ప్రభుత్వము పట్టపట్టచుండెను. అటుల నేనునదేశ  
 మందును "నేతపని వారిస్వత్స్వీకరణము" నుండియే "కంచర  
 పని వారి సంఘము" నుండియే జెళ్ళు ప్రభుత్వపు శాశ్వత సంస్థలు  
 తమకువలయునన్నువులకొనవలెనని తీర్మానించవచ్చును. అటు  
 లనే "పడ్డి, పుప్పర, కచ్చుర, కుచ్చుర" సంఘముల ద్వారా పి.  
 డబ్ల్యు. డి. పార్లమెంటు వారు లోకలునొద్దులు తమ కార్య  
 ముల (బిడ్డీలు, కాల్యలు, రోడ్లు భవనములుకట్టుట) నెరవే  
 ర్చుకొనవలెనని ప్రకటించవచ్చును.

ఇట్టి “వృత్తిసంఘములు” ఈ నాటియజమానులవలెనే ప్రజలహాసనకముల ఇట్టి అన్యాయముగా హేచ్ఛుధరలు వేసి హేచ్ఛులాంధముల సంపాదించు కొనసాగెనని ప్రయత్నించుట మహాశయముగాదు. నామమాటల ననుసేవ వత్తాబ్బములందు ఇంగ్లాండువారి “వృత్తిసంఘములు” జాతీయుల వెరానము చేయకును ఇచ్చును. వృత్తిసంఘముల వేదలవనవారికి యిచ్చును అక్కడగా కల్పించుటకును వ్యర్థపరతతో అమృత్యుత్తియభి వ్యర్థకై వాటినిచ్చును. అక్కడగొంతులకును వెనుకాడలేదు. కనుక ఇట్టి వాటియూపర్థముగు వధికారమో “వృత్తిసంఘములు” అను నొకటికంటె ప్రభుత్వ మిలప్పును తగుతామను నొకటి ప్రతివృత్తి సంగుపువృత్తియును పరీక్షించుట కధికారము లేదు. ఇట్టి వృత్తిసంఘమునకు సలహాల నిచ్చుచు అనుమతము చేయు తమప్రతినిధులతో సంప్రదించిన పిమ్మటనే విధివస్తువుల ధరిల నిర్ణయించునట్లు చేయవలసి యున్నది. ప్రయత్నించి యాజమాన్యముగ్రిందనే యుండవగు వాణిజ్యములు “జనుప్రయోగములు” వ్యాపారములు, యజమానులకై ననుమతగు నామములకూడ మొదటనే వృత్తిసంఘములగ్రిందకుండుట మహాశయము. వృత్తిసంఘములకు శక్తియుక్తులప్రతినిధులకొలది ప్రీతి, కీర్తి, వాణిజ్యములు వానివశ మొనర్చుటకు వలగును.



వివిధ వృత్తులందు జేరుచున్న కాన్సికులెల్లరకు తమ తమ శక్తియుక్తుల వనుసరించి, అధికమగుచుండు వర్తక, వాణిజ్యబోధనను బొందుటకు తగువనకాశముల కల్గించుట ప్రభుత్వపు ధర్మము. మనదేశమునకు ఇండస్ట్రీనుడివార్లు మొదలువారు వడపుచున్న “నేతకర్మిస్తానా బోధనాలయము” లాదిగాగలవి ఆయా వృత్తులందున్న ప్రజలకే నాయకులుగ నున్న ఆయా వృత్తి యందుండి “కాన్సికమగుచుండు” వనకాశము బోధనకు వలసినవగుచున్నది. వృత్తి విద్యకుతోడు అభ్యాసమువ్యాప్తి బుద్ధులను ప్రతికాన్సికమగుచు నిల్చుండుల ప్రయత్నము చేయి యున్నది.

వివిధ వాణిజ్యవ్యాపారములందు ప్రభుత్వ ప్ర “వస్తు విక్రయసంఘములు” యొక్క “వృత్తి సంగ్రహములు” యొక్క యాజమాన్యత మొచ్చుచేటి, మిగతవృత్తి సంగ్రహములను యాజమానుల స్వతంత్ర్యము నందగానో అరిగిట్టి కాన్సికుల పెత్తనమును వృద్ధిచేయుటవలన అవిజ్ఞానముగాను ఉదలచు వారికి నిరుత్సాహత కలుగజేయును. పండితులను కొందరికి కలుగవచ్చును. కాని అట్లును చేయుచున్న గొప్పనాల్లెల్లరు (కాన్సికలెల్లర్లకు నిల్చు భర్త, మోగ్గ, తాతా, అన్నా వల్లె చెట్ల) తమలాటివారు ధనకాంక్షచే కాక తమతగితి లోని వివిధ వృత్తి సంగ్రహములను వివిధ పెత్తనముచేసి మోచ్చినప్రతి బొంబులెవరే యాతుకతజేయుచుండె

దరని చెప్పుచున్నారు. స్థానికసంస్థలంగు తమధనమునే పోగొట్టుకొని ప్రజాసేవ చేయుకొనువారి సంఖ్య హెచ్చుచుండుట జూచుచున్న మనకు స్వప్రతిభ, స్వశక్తి ప్రకటనజేయదలంచు వ్యాపారులకు కరణికల్గునను సందియముకలుగునా?

కాని మనశీతపు వ్యాపారస్థులును తదితరదేశస్థులవలెనే దూరదృష్టిశీలములుగా దామరతులై నవారిని తమబృందమందు జేర్చుకొనుట కంతగా యోచితమైన జాహకునుట విచారకరము. ఆర్థికశాస్త్రము, ఇజనీయరీ-గు, రిలీయనశాస్త్రము తదితరములను అధ్యయనముచేయుచు బొందినవారిని వ్యాపారస్థులు తమబృందములోనికి ఆహ్వానించుట శ్రేయోదాయకము.



పదు నేడవ ప్రకరణము.

నా నాచాతి నమస్కృతు.

సమితి, జాగ్రిత సంఘము, వ్యవసాయ సంఘము;

స్వామిస్థానములు.

“అధిపతి రాజ్యాంగోదయము” అనుగ్రంథమును, దేశీ  
యాభిరాజ్యాంగము మొక్క స్వయంవిద్వయాభిరాగముల,  
ప్రజలనుండి పరిభ్రమించిరిమోదో, నానాజాతీయరామరస్య  
ముఖ్యముగాను ముఖ్యముగాను, ముఖ్యముగాను, ముఖ్యముగాను  
నుకలించి, ప్రజలనుండి పరిభ్రమించిరిమోదో, నానాజాతీయ  
రాజ్యాంగము, ముఖ్యముగాను, ముఖ్యముగాను, ముఖ్యముగాను  
రాజ్యాంగము, ముఖ్యముగాను, ముఖ్యముగాను, ముఖ్యముగాను  
యు, ముఖ్యముగాను, ముఖ్యముగాను, ముఖ్యముగాను  
ఇంతియనియెడలకేగాక, ముఖ్యముగాను, ముఖ్యముగాను  
రాజ్యాంగము, ముఖ్యముగాను, ముఖ్యముగాను, ముఖ్యముగాను  
తనరక్షణదళములతోడనే తన స్వాతంత్ర్యము నిలుకొనగల  
నను ధ్యాయముబొందుబాలక, తనతన దేశములలో కొన్నిటితో  
నైన స్నేహమునకుకొన బ్రయత్నించి రక్షణయొనబడికల  
జేయకొనుచును. ఇటులనేకొంతిదేశము ప్రయత్నించుచుచే  
తనే, యుద్ధమునకుపూర్వము ప్రపంచముదలి వివిధదేశము

లనేక బృందములుగా నేర్పడి ఒకటి మరొకదానిగూర్చి భయ  
మందుచు ఎల్లప్పుడు భయసంభ్రమములకు లోనై తుదకు  
ప్రపంచయుద్ధము తమతలపైకి తెచ్చుకొనెను. ఇట్టి అరాజక  
పుణ్యార్భాగ్యత బోగొట్టుటకై 'నానాజాతి సమితిని' ఆమెరి  
కాంప్రెసిడెంటుగారిగు శ్రీ వుడ్రోవిల్సన్ గారి ప్రోత్సాహమువ  
లన యుద్ధాసంతరము, సంధిసత్రము అమారు చేయునమయ  
మున స్థాపించబడెను. ఈసమితి వ్వారా భాషకాలమున  
ప్రపంచమునకంతికోక రాజ్యాంగము నెర్పరచవలెనని ఆయన  
యాశించెను. భాషకాలపు మానవజాతికి రాజ్యాంగమున  
కు ఈసమితిని పునాదిగాపరిగణింపనగును.

నానాజాతి సమితి రాజ్యాంగవిధానము చట్టము ప్రకార  
ము "అసెంబ్లీ" యను ప్రతినిధిసభకలకు ఇచ్చిన భ్యుత్పల్ల  
రు, ఇప్పటికి, సభ్యదేశములముగ ప్రభుత్వ  
అసెంబ్లీ.  
ములచే నియమింపబడుచున్నారు ఒక్కొక్క  
రాజ్యాంగమున కొక్కొక్క సభ్యత్వముకలదు. కాని వివిధ  
ప్రభుత్వములు. తమతలపున కొంతనుది పెన్సలనొక ప్రతినిధి  
సంఘము గావింపనచ్చును. వోటులుతీసుకొనునప్పుడు మాత్ర  
మీ సంఘాధ్యక్షునకొక్క-నికే, వోటునిచ్చుటకు వాక్కుకల  
దు. చిన్న రాజ్యములనియు, పెద్ద రాజ్యములనియు భేదముల  
గమనించక అన్ని రాజ్యములకు సమానముగు ప్రాతినిధ్యత  
యీసభయందివ్వబడినది. వివిధ రాజ్యములింకను తమతం ప్రా



ర్జనావృత్త్యాధికారమును వదలకుండుటచేతను, తమ స్వయం నిర్ణయాధికారమును వీడుటకిష్టపడకుండుటచేతను, పెద్దరాజ్యములు తమొప్పుడు దిగ్విమింగునోయను భయముచే చిన్న రాజ్యములు సమితియందు చేరుటకు సందేహించుటచేతను ఈ విధముగ పెద్దచిన్నరాజ్యములను విభేదములలెక్కగొనక, సర్వరాజ్యములకును ఏమానమగుప్రాతినిధ్యములన్నింటియుం దివ్వబడినది. 1924 నానాకు ఏబదియైదు రాజ్యములు ఈసమితియందు సభ్యత్వముపొందినవి. కొలదికాలములోనే ఈరాకు, టర్కీ, ఈజిప్టు దేశములును సభ్యులుగా జేరవచ్చును. ఈనూ ధ్య తమకోర్కెలను సమితివారు సమకూర్చు లేదనికోపమొంది తమ సభ్యత్వముల నొనగొనిన జపాను, జర్మనీ దేశములు తిరిగి సభ్యత్వముబొందవచ్చును.

ఇన్ని దేశములు సమితియందు చేరినను రషియా, ఆమెరికా రాజ్యములు సమితియందు చేరకున్నంతవరకు నానాజాతిసమితి ప్రపంచమునంతటికిని సర్వవిధముల నుపయోగపడజాలదు.

ఈన్ని సైబీరియాకు గల యధికారములు క్రమక్రమముగా వేరగుచున్నవి. ఇప్పటికివీరికి సమితియొక్క రాజ్యాంగవిధానపుచట్టమును మార్పుటకుతగు హక్కుకల్గుచున్నది. కాన్నిలునందలిసభ్యులును మిగిలినసభ్యులలో నధికసంఖ్యాకులును అంగీకరించినచో, అట్టిచట్టపుసవరణలు నిర్మింపవచ్చు.

ను. క్రొత్తరాజ్యములను సభ్యులుగాజేర్చుకొనుటకు ఈసభా సభ్యులలో మూడింట రెండువంతులు అంగీకరించవలయును. కొన్నియునకు తాత్కాలికముగా నెన్నుకొనబడుసభ్యులను, అస్సెంబ్లీవారు మూడింట రెండువంతులుగా ఎన్నుకొనవలయును. తనయొక్క కార్యక్రమపద్ధతినిమూర్చుటకు తనసభ్యులలో సభిసంఖ్యాకులొప్పుకొనినచాలును. “నానాజాతిన్యాయస్థానపు” న్యాయములను ఎన్నుకొనుటలో ఈసభ వారును, కొన్నియలో సనాకార మొనర్చవలసియున్నది. కొన్నియవారిపలన పాలింపబడినట్టియు, పిపాదమునందుజేరినపక్షమున తమసమక్షమునకుఁ దెచ్చినట్టియు, పిపాదములను పరిష్కార మొనర్చుటకు అస్సెంబ్లీకి అధికారముకలదు. నానాజాతినమితియొక్క బడ్జెట్నుచర్చించి అంగీకరించి ఖర్చులభారమును కష్టరాజ్యములమధ్య వానివాసిశక్తులననుసరించి, భాగించుటకు అస్సెంబ్లీవారికి హక్కుగలదు. సమితిపేరున జరుపబడుచుండు కార్యకలాపమును గురించిన నివేదికను అస్సెంబ్లీవారు విచారించవలసియున్నది. సమితివారియాజమాన్యమున వివిధ సభ్యరాజ్యములచే పాలింపబడుచుండు (మాండేట్లు) దేశములపాలనముగూర్చిన నివేదికలు ఈసభ వారు చర్చించవలయును.

ఈ ‘అస్సెంబ్లీ’ యొక్క కార్యములను అనుదినము విచారించుచు, సమితియొక్కధర్మముల అస్సెంబ్లీ యనుమతి



ప్రకారము నడుపుటకై 'కౌన్సిలు' యేర్పరచబడినది. ఇందు శాస్త్రముగానుండు సభ్యులు పడుగురును, శాస్త్రాధికము గానుండువారు ఏళ్లరుమొకలరు ప్రప్రథమమున నల్లురే శాశ్వత సభ్యులుండినను జన్మను రాజ్యాంగముచకొక సభ్యత్వమిచ్చి బడినవచ్చుట పడుగురు శాశ్వత సభ్యులైరి. ఇంద్లాండు, స్ట్రాన్సు, ఇటలీ, జపాను, జర్మనీలకు శాశ్వతసభ్యత్వములివ్వబడెను. మిగతా ఏమిటా శాస్త్రాధిక సభ్యత్వములు మిగతా రాజ్యాంగములలో ఎన్నికద్వారా, పంచపెట్టబడుచున్నవి. ఈ శాస్త్రాధిక సభ్యులకు అస్సెంబ్లీవారు కూడిన రెండు పంక్తులుండి అది తొలిసారితో నన్నుకొనుచుండురు. రషియా, అమెరికాదేశములుకూడను ప్రజాసభలుచేరు వోవాని నీకుండి కౌన్సిలునందు శాశ్వతమగు సభ్యత్వములివ్వబడును. శాశ్వతసభ్యత్వస్థానములకంటె శాస్త్రాధిక సభ్యత్వస్థానములు రెండు పొద్దు రాదు. అయితచాల రెండున్నది, కనుక, ఈ రెండు ప్రధాన రాజ్యములు శాశ్వతసభ్యత్వములబొందుటతోడనే శాస్త్రాధిక సభ్యత్వములును రెండు సూత్రముగ యేర్పరచబడును.

ఈ కౌన్సిలువారు తమ కార్యక్రమమును మెజారిటీ వోటు ద్వారాగాక సర్వసభ్యుల ఏకగ్రీవభిప్రాయముద్వారా యే నెరవేర్చవలసియున్నది ఇట్టియవసరమే అస్సెంబ్లీసారికి కూడ వాదకులన్నియు ఖ్యవ్యవహారముల నిర్ణయించుటయందు

దును కల్లుచున్నను, కౌన్సిలు వారు తమ కార్యములను హెచ్చు  
సుగమముగా, త్వరితముగా నెరవేర్చకల్లుటకవకాశములను.  
ఈ కౌన్సిలునందు ఇప్పటికిని న్నెందుగును సభ్యులేకలరుగనుక  
ను, వీరు మానవమునకొక మారుకలుసుకొనుచు ఒకరినొకరు  
బాగుగా నెరింగియుండుటచే నరవ్వరస్నేహముబొంది ఒకరి  
తత్వమును అవసరమును మరొకరు గ్రహించుటవలనను ప్రతి  
విషయమును త్వరితముగను, సంతృప్తికరముగాను పరిష్కరిం  
పకల్లుచున్నారు.

ఒక్కజవానురాజ్యపు ప్రతినిధితప్ప మిగతా శాశ్వ  
తపు సభ్యులును యూరపు ఖండపుదేశముల సభ్యులును ఆ  
యారాజ్యముల విదేశాంగ మంత్రులై కాని, ప్రధాన మం  
త్రులై కాని యుండెదరుకనుక, వీరు తమతమ రాజ్యముల  
తరపున బాధ్యతవహించి ధైర్యముతో వ్యవహారముల తేల్చు  
టకు పూనుకొనగలరు. అస్సెంబ్లీవారు సంవత్సరమున కొక  
మారు మానవమునకొక మారు సమావేశమైయుందురు. కవున్సి  
లు వారు దాదాపు ప్రతిమాసమును అవసరము కల్గినప్పు  
డెల్ల కొలదిదినుముల వ్యవధితోడిన సమావేశము కాగల్గు  
చుండుటచే కౌన్సిలువారికి అత్యధిక ప్రాముఖ్యము ఆపాదిం  
పబడుచున్నది. సమితివారి సమక్షమును తేల్చువలసిన వివా  
దములు, సమన్వయము, ప్రపంచమున ఈ “కౌన్సిలు”వారికి  
నివేదించబడును. వీరాకార్యములకెల్లను గూపురేఖలుకల్గించి



వీలున్న వానిని తామే నిర్వహించి తమకు సాధ్యము కాకుండుచో అస్సెంబ్లీకి వానిని నివేదించుటకు అవకాశము కలదు.

సమితియందలి సభ్యరాజ్యములు తమకు సంబంధించిన వివాదములను “నానాజాతి రాజీవంశము” నుందుగాని “నానాజాతి న్యాయస్థానము” నందుగాని విచారణకు తెచ్చుట కంగీకరింపనిచో తప్పక “కౌన్సిలు” వారి సమక్షముం దిట్టి వివాదముల నివేదించవలసియున్నది. కౌన్సిలు వారికట్టి వివాదమును పరిష్కరించుటకు సావకాశము కలుగనిచో ఏకగ్రీవాభిప్రాయముతోగాని లేక మెజారిటీవారి అంగీకారముతోగాని కౌన్సిలు వారు ఆ వివాదముపై తమయభిప్రాయములను ప్రకటించవచ్చును. కౌన్సిలు వారి సూచనలు సర్వసభ్యుల యామోదముచే చేయబడుచో వానిని వివాదముందలి యిరు పక్షములలో నొకపక్షమువారు అంగీకరించి అనులుపరచినచో రెండవపక్షమువారు ప్రథమపక్షపు దేశములపై యుద్ధమునకు ‘డీ’ కొనరాదు. మెజారిటీవారే అట్టిసూచనల జేయకల్గుచో ఆసూచనల కంగీకరింపని పక్షము తదితరపక్షముపై నూడు నెలల పిమ్మటగాని యుద్ధముచేయుటకు పూనుకొనరాదు. వివాదమునందలి రెండుపక్షములలో నొక్కటి ఆ వివాదసంబంధమైన విషయము తనదేశాంతర్గతమగు వ్యవహారమని ప్రకటించుచో కౌన్సిలువారు ఆయభిప్రాయము కంగీకరించుచో ఆ వివాదమును విచారించుటకు కౌన్సిలు

వారికి హాక్కుఉండదు. వివాదమునందలి పక్షములలోనే యొక్కరి కోరికపై గాని, కౌన్సిలువారు తమయిష్టముపై గాని తమసమక్షమందు పెట్టబడిన వివాదగ్రస్థులుగ వ్యవహారమును అస్సెంబ్లీవారికి నివేదించవచ్చును. అంత అస్సెంబ్లీవారికి కౌన్సిలువారి హాక్కుబాధ్యతలు ఈవిషయమందు సంక్రమించును.

కౌన్సిలువారుగాని అస్సెంబ్లీవారుగాని తమకునివేదించబడిన వివాదములకు సంబంధించిన ఇరుపక్షములవారికిని తమతమవివాదముల నివేదించుటకును, వివాదమువలన కష్టసస్థిముల బొందుచుండు ప్రజల ప్రతినిధుల మొరలనాల కేించుటకును హాక్కుఉండును. మరియు ఆహాక్కును ఈసంస్థ లుపయోగించుట వారిధర్మము. కౌన్సిలువారిచేత పరిష్కారముకాబడిన వివాదములు అస్సెంబ్లీవారిచేత పునర్విమర్శ చేయబడరాదు. పరిష్కారమైన వ్యవహారములను తిరిగి అస్సెంబ్లీవారు విచారించుచో వివాదము లెప్పటికిని తేల్చబడవు.

సమితియందుజేరు సభ్యరాజ్యములన్నియు ప్రమాణపూర్తిగా తాము వివిధదేశములతో ఏర్పరచుకొనుచుండు రాజీలు ఒడంబడికలను సమితివారికి నివేదించుచుండుమని వాగ్దానముచేయుచున్నారు. ఈధర్మమును సభ్యరాజ్యములన్నియు సంపూర్తిగా నెరవేర్చుచో ప్రపంచశాంతికిని



వివిధరాజ్యముల శ్రేయమునకును భంగకరమగు రాజీలు కాని, ఒడంబడికలుకాని సమ్మతింపబడవు. యుద్ధమునకు పూర్వము ఇట్టియొడంబడికలు రహస్యముగా జరుపబడుచుండుటచేతనే ఒకరాజ్యమునకు మరొకరాజ్యమునకును మధ్య యనుమానములుకల్గి ప్రపంచమంతట రెండుమూడు పెద్ద ముఠాలుగా రాజ్యములు ఏర్పరుపబడుట తటస్థించెను. ఇట్టి దౌర్భాగ్యపుస్థితి ఈ ప్రమాణమును సకలసభ్యరాజ్యములను పాలించుచో కలుగదు. కాని ఇప్పటికిని కొన్ని రాజ్యములు అధర్మవర్తనమందె యుత్సాహముజూపుచు రహస్యపుటొడంబడికల నేర్పరచుచుండుట గురదృష్టము.

సమితియందలి సభ్యరాజ్యముల సరిహద్దుల మార్పుటకు సమితివారి యామోదము అగత్యము. సరిహద్దుల మార్పులకు సంబంధించిన రాజ్యములు ఆమార్పుల కంగీకరించుచో సమితివారు తమసాధారణ సమ్మతి వెలిపుచ్చవచ్చును. కాని వివాదము కల్గుచో ప్రపంచశాంతి స్థాపనకై ఇరుపక్షములయొక్క భూమిని కొంతను “మధ్యరాజ్యభాగము”గా నేర్పరచి దానిపై సమితియే పెత్తనముజేయుటకు అంగీకరించవచ్చును,

రక్షణదళముల పరిమాణమును నిర్ణయించుటకు సమితివారు తమకు సాధ్యమగు శక్తియుక్తుల నుపయోగించవలసియున్నది. ఈయంగమందు “సమిష్టిభాగ్యవిభజన” సూత్రా



నుసారము వివిధప్రభుత్వములు తమయాజమాన్యమున అను  
దినము అధికముగుచుండు గాంధీక ఆర్థికోపయోగకార్యము  
ల జేయుచుండుట కుత్సాహపడుచున్నది. కాని యీ కార్య  
ముల నిర్వహించుట కగత్యముగు ధనము చాలిసంతగా దొరు  
కకుండుట విచారకరము. ఇందులకు ముఖ్యకారణము, ప్రతి  
దేశమును తనప్రభుత్వాదాయమును నాల్గవభాగమునుండి  
సగభాగమునరకును రక్షణదళములపై ఖర్చిడవలసివచ్చు  
టయే ! ఈరక్షణదళములవలన ప్రపంచమున కంతకుకల్లు  
లాభము చాలతక్కువ. ఒకదేశము మరొకదేశమును భయ  
పెట్టుటకే యిష్టముపయోగ మేమోకాని ఏదేశపుదళము  
లును తదితరదేశముల దళముల పరికట్టుటకు చాలియుం  
డవు కాన యుద్ధమునకు పూర్వమువలెనే ప్రతిదేశము మరి  
కొన్నిదేశములతో ప్రత్యేక “స్వగక్షణ” స్నేహమునొనర్చు  
కొనవలసివచ్చుచున్నది. ఇటుల తిరిగి ప్రపంచమునందు రెం  
డుమూడు పెద్దగక్షణముల నేర్పరచుటకుమాగు ప్రతిదేశము  
తదితరదేశములతోను, అన్నిదేశములు పరస్పరముగాను సమి  
తిద్వారా స్నేహపరంపరల కల్గించుకొనట యుక్తముగదా!

ఈ రహస్యమును ప్రుడోవిల్సనుగారు గ్రహించుట  
వలననే ‘రక్షణదళముల’ తగ్గించుటకు సమితివారు తమశ  
క్తుల ధారవోయవలెనని ఆశ్చర్యపించిరి. క్రిందటి పదివత్సరము  
లందును అనేక ప్రపంచసభలద్వారా వివిధ రాచకీయవేత్తలు



రక్షణదళముల తగ్గింప బ్రయత్నించియుండిరి. వాషింగ్టను నగరమున 1922 లో కూడిన “నావికాదళసభ” వారు కొంత కాలమువరకు ప్రధానరాజ్యములగు బ్రిటను, అమెరికా, ఫ్రాన్సు, జపాను, ఇటలీవారు నిరూపింపజడిన నావికాదళముల నిర్మింపరాదని సూచింప ఆయా రాజ్యములు ఆసూచనల నంగీకరించి ఇప్పటివరకు వానిని గౌరవించుచున్నవి. తిరిగి 1929 సంవత్సరముందు శ్రీరామ్స్మాక్కునాల్డుగారి నాయకత్వముక్రింద సమావేశమైన సభవారు ఈవిషయములు చర్చించిరి. కాని ఏయొడంబడికల నేర్పరచ లేరెరి. ఈసభలు సమితివారికి సంబంధము లేక నె సమావేశమైనవని చెప్పవచ్చును.

సమితివారి నాయకత్వముక్రింద, “రక్షణదళము”ల తగ్గించుటకు అనేకమూడులు ప్రియత్నము లొనర్పబడెను కాని, జయముకలుగబాయెను. తుదకిప్పుడు, శ్రీ ఆర్థరు హెన్ డర్సనుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమగుచున్న “రక్షణదళములవిచ్ఛేదనపు సభ” వారు, చల్లచల్లగా, చిన్ని చిన్ని తీర్మానములను, ఒడంబడికలను అంగీకరింప జేయుచున్నారు. ఈసభలన్నిటియందును, సమితియందు సభ్యులైన రాజ్యములేకాక, అమెరికా, రషియా, టర్కీ దేశములు కూడ పాల్గొనుచున్నవి. ఫ్రాన్సుదేశము యూరపుఖండముండు తన యాధిక్యత నిల్పుకొనుటకై, సైనికదళముల తగ్గిం

చుటకు సమ్మతించుట లేదు. ఆ రాజ్యపు సైనికదళములు తగ్గిన నేకాని. తనకు తనపక్షపు రాజ్యములకు అధికృతకలుగదను భయము కల్గిన, ఇటలీ, సైనికదళముల తగ్గించవలెననియే పాదించుచున్నది. ప్రపంచముదలి తనయాధినివేశసామంతరాజ్యముల రక్షణకై, నావికాదళముల తగ్గించుటకు వీలులేదని, ఇంగ్లాండు పట్టుపట్టుచున్నది. ఇంగ్లాండుతో పోటీపడుచుండు, అమెరికా, అమెరికా ఇంగ్లాండులజూచి భయమందు జపాను, ఫ్రాన్సుతోటి పోటీపడుచుండు ఇటలీ, తమ నావికాదళములకు, మత్స్యప్రకరముగున్న తగ్గించుటకు సమ్మతించుట లేదు. సైనికదళములతో కలుస్తూనేని అమెరికా, ఇంగ్లాండులు తమ కన్యకల తెలుగుకొనజాలవని ఫ్రాన్సువాడు భావించును. పూర్వకాలమునుండియు నావికాదళములందు ప్రధానస్థానము కల్గియుండినది, తమ సామ్రాజ్యరక్షణ కొరతను పోషించవలసిన తమ సమకాలాధికముల తదితరులు గ్రహింపజాలరని ఇంగ్లాండు పాదించుచుండును. తమకు సామ్రాజ్యము, రక్షణదళములు లేకుండజేసి, తదితర రాజ్యములు, అందుముఖ్యముగా, ఫ్రాన్సు, పోలాండు, చెకోస్లావాకియా, హంగరీరాజ్యముల రక్షణదళముల తగ్గించుటకు బ్రయత్నించుకుంటు మరన్యాయముని జర్మనీవారు ఘోషపెట్టుచున్నారు. తమ ఆర్థికస్థితికి మించినట్లు, సైనికబలగములకల్గియున్నను, అండరితోబాటు తామును, రక్షణదళముల



తగ్గించుటకు సంసిద్ధులమనియు, ప్రపంచ శాంతిరక్షణకు, వివిధరాజ్యముల పెత్తనముక్కిందనె రక్షణదళములుండుట తగదనియు, రషియాప్రతిసిధులు ప్రచారముచేయుచు న్నారు. నావికాదళములందు కొన్నితరగతుల స్త్రీమరులును, సైనికదళములందు నిర్బంధముగా పౌరులెల్లరు చేరవలసినదను నియమములలో కొన్నియు, వాయువిమానములలో కొన్నిరకములు, మందుగుండుసామానులలో కొన్నిరకములు మాత్రము, ఎవ్వరు మహయోగించరాదను ధర్మములను కొన్నిటిని ఇప్పటికి అందరు అంగీకరించుచున్నారు. విమానయువుల ప్రచారముచేయుట, పట్టణములపై నాయువిమానములనుండి బాంబులు కేయుట, సమాద్రగర్భమందు ప్రవేశించు, 'సబ్ మెరీను' స్త్రీమరులతో యుద్ధమొనర్చుట ఆదిగాగల యమానుషకృత్యముల నాపుదలజేయుట కెల్లరు ఎట్టకేలకు అంగీకరించుచున్నారు. కాని, పౌరులెల్లరు రక్షణదళములందు చేరవలెనను నిర్బంధపుటేర్పాటులు వివిధదేశములందుండువరకు, వివిధదేశముల ప్రభుత్వపుబాక్కసములనుండి అధికభాగపుధనమును రక్షణదళములపై వృధాచేయకుండువరకు ప్రపంచశాంతి దూరమగుచుండుటయు, ప్రజలయభివృద్ధియసాధ్యమగుటయు తథ్యము.

సమితియొక్క ఆదర్శము ప్రపంచమంతట శాంతి  
 స్థాపన యొనర్చి వివిధ దేశములను శ్వేత యుద్ధములు కలుగకుండ  
 జేయుట యెదురున్నది. ఒక రాజ్యమందెల్లు ప్రజలకు  
 యుద్ధమే కూడా సంఘములకును ధర్మ పోరాటములు జరుగకుండు  
 టకై పోలీసు బలములు స్థాపించబడుచున్నవో  
 అటులనే ప్రపంచమందలి వివిధ రాజ్యములను ధర్మ పోరాటము  
 జరుగకుండుటకై పదునేడవ అంశ బలములబొందుట అగ  
 త్యము. కాని, ఇటువంటిదేవదేశములు సమితి శాస్త్రములందె  
 తని నిర్మూల్యముల కక్షణభాగము వినుటకు పూనుకొనలేదు.  
 అమెరికా రాజ్యాంగపు విదేశాంగమంత్రియగు శ్రీ కెల్లాగ్ గారి  
 ప్రబోధములననుసరించి దేశము యుద్ధముద్వారా, ఇతర  
 దేశములతోగల్గు వివాదములను పరిష్కరించుటకు, అను  
 తులుతప్పదు. అభిప్రాయము ప్రపంచమందు ప్రబలింపబడి.  
 వివిధ దేశములను ధర్మకల్లు వివాదముల పరిష్కరించుటకు యు  
 ద్ధముకూడదను భావము బలముగా ప్రజలందుండు ప్రచారము  
 గుడున్నది. కనుకనే, “యుద్ధము అధర్మము” అను యొడం  
 బడికిను ప్రపంచమందలి ముఖ్యదేశములన్నియు నంగీకరించి  
 నవి. దానికి సమ్మతించినవారు నమ్మినవారినవారు కారణభయ  
 ముచేతనే కొన్ని రాజ్యములవారు దానిపై సంతకమిడుట కం  
 గీకరించలేరి. కాని, వారికిని “యుద్ధము అధర్మము” అను  
 సమ్మికలదు. ఈలాటి సమ్మికప్రపంచమందలి రాజ్యము



లన్నియు కల్గియున్నంత సూత్రమున లాభ మేమియుని తలంచ రాదు. యుద్ధము చేయుట అధర్మమునియు తమ రాజ్యముకూడ యుద్ధము చేయుట యధర్మమును సూత్రమును అంగీకరించి యున్నదనియు ప్రజలెల్లరికి తెలియచో తమ రాజ్యము యుద్ధప్రయత్నముల జేయుచు ఇతర రాజ్యములపై యుద్ధము ప్రకటించు నెడల తామందరు తమయుద్ధముల, అస్థివాస్తుల త్యాగము చేయుట తగవు కాదని ప్రజలను ఏ జేతముందైనను తోచవచ్చును ప్రపంచమందలి రాచకీయ శక్తులెల్లరు “యుద్ధము చేయుట యధర్మము”ని సూత్రము అంగీకరించుచో ఆ సూత్రము నమలుగా పెట్టుటకు తగు ప్రయత్నముల జేయుటకై కొంత వరకైన శ్రద్ధ జేయుట సాధ్యము. ఈ మొదటికి నమితి వారి యామోదముపైనను ఆదరణ చేతను సంపూర్తి పొందినది.

నివిధ రాజ్యములందలి అల్పసంఖ్యాకులకు వలయు ప్రత్యేక హక్కులను రక్షించు గౌరవము నమితిపై నిడబడినది. శ్రావణమున బాల్కను రాష్ట్రములందలి మొనారిటీల

మొనారిటీల  
రక్షణ:—

రక్షణయే నమితికి అవసరమగుచున్నను, క్రమముగా, అన్ని జేతములందలి మొనారిటీల హక్కుల రక్షించు ధర్మము నమితివిర్వహించ

వలసియుండును. రాజ్యాంగ పుభావయొకటైయుండ, మరొక భావముకల్గి, మరొక సాహిత్యముకల్గిన ప్రజలకు, వారి భాషాసాంప్రదాయముల వృద్ధియాకాంక్షితము కనుక, వారి

హక్కుల రక్షించవలెను. అధికసంఖ్యాకు లగువారొక మత స్థులైయుండ, మైనారిటీవారు మరొకమతస్థు లగుచో, మైనారిటీవారి మతస్వాతంత్ర్యము రక్షింపబడవలెను. ఇటులనే, మైనారిటీయందున్న, వివిధ జాతులయొక్క ప్రత్యేక సాంఘిక, మత, రాజకీయహక్కులను, సమితివారు రక్షింపవలెను. ఇందులకుగాను, వివిధ రాజ్యాంగముల చట్టములయందు, సౌరుల ప్రాథమికహక్కుల నిర్వచనము చేయునెడ, మైనారిటీహక్కులను పేర్కొనుట యగత్యము కనుకనే, బాల్కన్ సరాప్రములందలి రాజ్యాంగనిధానపు చట్టములలో నీహక్కులు పేర్కొనబడునట్లు, సమితివారు శ్రద్ధచేసియుండిరి. మనదేశపు మైనారిటీల సమస్యను పరిష్కరించుటకే, సమితివారి మధ్యవర్తిత్వమును, మహాత్మాగాంధీ, శండిత మూంజీ, మూలవ్యా వగైరా లూ సూచించియుండిరి క్రమముగా, సమితి బలిష్ఠత బొందుకొలది, ప్రపంచమందలి వివిధ రాజ్యములందలి మైనారిటీల రక్షించుటకు, సమితివారు తగు చర్యలతీసుకొనవలసియుండును. ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగములే అన్ని దేశములందును యేర్పరచబడుచున్నను, తఱచుగా, మైనారిటీయందున్న పక్షమువారు, ఒకేజాతికి, లేక, మతస్థులకు లేక, భాషాసంప్రదాయములవారికి లొంగిపోయి, మిగిలినవారికి తీరరాని అన్యాయముల కల్గించుచుండుట అసాధ్యము కాదు. కాన, అట్టి సమయములందు కష్టములకు లోనగువారు సమితియొక్క రక్షణనుకోరుటకు సాధ్యము కావలెను.



యుద్ధానంతరము జర్మనువారినలన రాజ్యముల నన్ని  
 టిని సమితివారు వశపరచుకొని వానిని వివిధసభ్య రాజ్యము  
 లనుధ్య పంచియిడి, ఆరాజ్యములు తమ రక్షణ  
 అవగరికపు జాతులగక్షణ క్రింద పెట్టుబడిన దేశముల నెట్లు పాలించుచు  
 న్నవో తమకు తెలియపరచవలెనను నియమ  
 ముల నేర్పరజెను ఈరక్షించబడు దేశములను 'బాండేటెడ్'  
 భూభాగములందును. ఇవి మూడవతరగతులు క్రథమ తరగ  
 వికి జెందినవి త్వరలోనే స్వరాజ్యము పొందగల్గినవి. ఈరాకు  
 ఈజిప్టు యితరతరగతికి జెందియున్నవి. రెండవతరగతి దేశ  
 ములు చాలకాలమునకుగాని స్వరాజ్యమున కర్హత బొంద  
 జాలవు. మూడవతరగతికి జెందినవి స్వరాజ్యమున కర్హతబొం  
 ద గెవేమోయనునట్టి స్థితియందున్నవి. ఈ దేశముల నన్ని  
 టిని వానియందలి ప్రజలను అర్థిక రాచకీయాభివృద్ధి బొందు  
 తుకుగాను సభ్యరాజ్యములు తగు ప్రయత్నములు చేయుచు  
 ఆప్రజలు స్వరాజ్యపు సంస్థల కలనాటుపడి తుదకు స్వరా  
 జ్యార్హత బొందునట్లు చేయవలసియున్నది. సంవత్సరమున  
 కొకమారు ఈసభ్యరాజ్యములు తమకు వశపరచబడిన దేశ  
 మాలను వానియందలి ప్రజల నెట్లు పరిపాలించుచున్నవో  
 తెల్పుచు తమ నివేదికల సమితివారికి పంపుకొనవలెను. ఆని  
 వేదికలను కౌన్సిలు అసెంబ్లీవారలు నిమగ్నించి తగు సలహా  
 లనిచ్చుచుండవలయును.

కాని దక్షిణాఫ్రికా తనను వశపరచబడిన రాష్ట్రమును, ఫ్రాన్సు సిరియాయందును అనేక దుర్మార్గములచేసి యుండినను సమితివా రాదుర్మార్గముల నాఁ లేకపోగా, అసభ్యరాజ్యములను తీవ్రముగా విమర్శించుటకు గాని, వాని పెత్తనమును తొలగించుటకు గాని శక్తివంతులుకా రెరి ఈ పద్ధతిని మూర్ఖవలసెయున్నది. సభ్యరాజ్యముల పెత్తనమును తగు రీతి, ఎప్పటికప్పుడు పరీక్షించి, మంచిచెడ్డలను సమితికి తెల్పుటకును, సమితితరపున సభ్యరాజ్యములకు తగు సూచనల నొసంగుటకును, ప్రతి మూండ్డే పెడ్డ దేశమునందు నొకసమితి ప్రతినిధియుండవలెను. అతడు పెత్తనమందున్న సభ్యరాజ్యపు దేశమును కాగూడదు. అతనికి వాని యుద్ధోగులకు కక్షింపవలసియున్న ప్రజల భావము, ఆచారములు తెలిసి యుండవలెను. అసమితిప్రతినిధిద్వారా సమితివారు ఎప్పటి కప్పుడు వ్యవహారములు జరించినోకముందె యుత్తముగు తీర్మానములకు వచ్చి వానిని సభ్యరాజ్యము లాచరించునట్లు చేయవచ్చును ఇప్పటికిని ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు, బెల్జియము, ఇటలీ, అమెరికా, జపాను, దక్షిణాఫ్రికా దేశములక్రింద సామంత రాజ్యములుగానున్న భూభాగములుకూడ, 'మూండ్డే పెడ్డ' రాజ్యములుగా మార్చబడట, ఆరాజ్యముల ప్రజల యభ్యుదయమునకు వీలుకల్గించుటయగును. సమితి బలిష్ఠతబొందుకొలది, ఈసంస్కరణ సాధ్యముకావచ్చును.



ఈ బాధ్యతలకుతోడ, పరిపూర్ణ చింతనలతో, సర్వముల  
బాగుగను విచారించి వారి కగుచుండునట్టి వేదములను చదివితే  
పదార్థముల యుత్పత్తి ప్రచారము నా ప్రాంతములకు, మరియు,  
వ్యభిచారమునకై స్త్రీలు పదేశములను తినివైచి  
రక్షించు నా ప్రమాప్తులము, అది వేదములను న్యాయమునకై  
లకులయు సమపాదులయిన నొక వేదములను, అందుగా  
జ్యములు పరస్పరముగా వర్తికల విధమున లాభముగా  
ము నొక వేదములను కొనుటకు నుండును, అందు  
ధులు పదేశములనుండి మరొక వేదములను, అందు  
ప్రముత్తించుటయు, వివిధములైన వేదములను, అందు  
సంస్కరణ చేయుటయు, అందువలన, అందు  
కలుగుచుండుటయు నుండునది. అందులకు  
కప్పుచే, అందువలన, అందు  
లచే అందు, అందు, అందు, అందు, అందు, అందు  
రము చేయవలయునని నేనీ వేదముల చేత నా గావించినది.  
వ్యభిచారమునకై స్త్రీలు అభ్యుదయమునకు, అందు, అందు  
జూపి, వివిధ పదార్థములచే తమ కార్యకలాపముల చేయించ  
ప్రముత్తించుచున్నది. అందువలన, ఏదేమోతులచే అందు  
లదో విచారించుచున్నది. వివిధ వేదములను అందు  
కలుగు నొక వేదములచే నేనందునందు అందువలన అందు  
జరిగిన అందు అందునందు అందు ప్రకటించుచున్నది. అందు



లపు మూరకపుతికమకలనెట్లు ఆపి, ఆర్థికసంక్షోభముల తగ్గించుటకు వీలగునో విచారించుటకై “బ్రస్సెల్సునందు, జనీవా యందు” ఆర్థికసభల గావించినది. సమితిపిలుపుపైననె, ప్రపంచమందలి, విజ్ఞానులు, పండితోత్తములు, “ప్రపంచపౌరసత్వపులక్షణముల నిర్వచింప బ్రతుత్నించుచున్నారు. ఈకాలపు ప్రపంచముయొక్క యభివృద్ధి కెట్టి రాజ్యాంగ ఆర్థికసాంఘిక మతనైతికపుటేర్పాటులు తగునో, అపండితులు తమనానా జాతి సభలందు చర్చించుచున్నారు. వివిధదేశములమధ్య, రహదారుల నెట్లు వీయుట యుక్తమో విచారించుటకు సమితి స్వీకారలోనే పూనుకొన నై యున్నది.

అన్నిటికి మించి, కార్మికుల ఆర్థికసాంఘికాభివృద్ధి నిమిత్తమై, సమితియిప్పటికి అత్యున్నతముగా నేవచేసినదని అందరొప్పుకొనుచున్నారు. “నానాజాతి కార్మికసంఘము” నేర్పరచి, దానిద్వారా “నానాజాతి కార్మికసభ”ను, ప్రతి సంవత్సరము సమూహదేశపరచి, ఆసభయందు ప్రతినభ్యరాజ్యమునకును సమూహముగ ప్రాతినిధ్యమిచ్చి, సమితి ప్రపంచసేవ జేయుచున్నది. ఈసభయందు, ప్రతిదేశముతరపున పాల్గొను ప్రాతినిధులలో సగముమంది ప్రభుత్వముచేతను, మిగిలిన వారిలో సగముమంది యజమానులచేతను, మరిసగముమంది కార్మికులచేతను నిర్ణయంపబడుచున్నారు. ఈ “కార్మికుల సభ”వారు వివిధదేశములందలి కార్మికులెట్టి ఆరోగ్యనియ



మముల ననుసరించి, ప్రాణరక్షణార్థమై వలయు నియమాముల ననుసరించి కర్మాగారములందు పనిచేయనగునో, ఎన్నిగంట లసేపు ఒక్కొక్కదినమందు కార్మికులు కృషిచేయనగునో, కార్మికులకు ఏనియమములబట్టి, స్వరక్షణార్థమై “త్రేమ యూనియను”ల నేర్పరచుకొను హక్కు ప్రసాదించబడవ లెనో, నిరుద్యోగ నివారణార్థమై, ఆరోగ్యరక్షణార్థమై, చూ లాలుల రక్షించుటకై, కర్మాగారములందు అగృహీతనము బొందువారి పోషణార్థమై యెట్టిసమపాయము లగత్యమో విచారించుట యీసభవారి ధర్మము. సభవారెల్లరు అంగీక రింపకల్గిన తీర్మానములను, బిల్లులను, సభ్యరాజ్యము లంగీక రించుచో, ఆయాదేశములందు తగినట్టి శాసనములు నిర్మిత ములగుట సులభపాధ్యులుగనుట. పాశ్చాత్యదేశములందును, జపానునందు, ఇరలదేశముందు, క్రిందటి పన్నెండువత్సరము లనుండి కార్మికులు అమితమైన బలమును, సహాయమును, ఈ “కార్మిక సంఘము” ద్వారా, సమితియొక్క నైతికవానుభూ తిద్వారా పొందగల్గిరి.

వీటి యన్నిటికంటెను వివిధదేశములందలి కార్మికులు ఎట్టిస్థితియందున్నారో, ఆయాప్రభుత్వము లెంతెంతవరకు కార్మికులకు సహాయముచేయుచున్నవో కన్గొనుచు తగినట్టి విచారణలు చేయింపుచు దొరకినభోగట్టానంతను “కార్మిక సభ”వారికి, సమితికి, ప్రజానాయకులకు అందజేయుచు

“కార్మిక సంఘము” వా రమోఘమైన సేవచేయుచున్నారు. ఇటులనే శ్రీలూజిన్ గారితో నిర్మింపబడిన “నానాజాతి వ్యవసాయిక సంఘము” రోమునగరమునుండి, తనపరిశోధనల ఫలితములను ప్రపంచమునకు ప్రకటించుచున్నది. ఇటులనే సమితివారును నానాజాతిసహకార సంఘోద్యమమును గూర్చియు, వర్తకవాణిజ్యముల గూర్చియు, వణిక్కుల సంఘముల చర్యలగూర్చియు తగినచారణల జరిపించి తత్ఫలితముల ప్రపంచమునకు ప్రకటించుటవలన చాలమేలు కల్గును. వీనికితోడు నానాజాతి “పెట్టుబడి సంఘము” నొకదానినేర్పరచుటయు లాభకరమగును. దీనిద్వారా, సమితియొక్క కార్మికరక్షణ నియమముల నంగీకరించిన దేశములకే తగుసహాయము చేయింపవచ్చును. ఈమధ్య ఆత్మహత్య చేసుకొనిన శ్రీమూగిరువంటి వాణిజ్యనాయకులు, వివిధదేశములందలి ప్రజలమోక్షపుచ్చుకుండ, వివిధదేశములందలి ప్రజలు, నానాదేశములకు సంబంధించిన వ్యాపారములకు పెట్టుబడిపెట్టుటకును, వివిధరాజ్యములు, తమంత తామే వాణిజ్యముల నడపుటకు తగు పెట్టుబడిధనమును సంపాదించుకొనుటకును, ఈసంఘమువారు సహాయపడవచ్చును. ఇప్పటికే విపరీతముగా ఆత్మహత్యాపూరితముగా పెరుగుచున్న, ఎగుమతి దిగుమతిపన్నుల తగ్గించి, వస్తువుల యెగుమతి దిగుమతులు ప్రపంచమందంతట స్వతంత్రముగా



జరుగుటకై తగుప్రయత్నములను సమితివారు చేయుట అగత్యము. యుద్ధానంతరము సమితి ఆస్త్రియా, హంగరీ దేశముల ఆర్థిక సౌధమును పునర్నిర్మాణమొనర్చి, అచ్చటి వాణిజ్యములు సాగించుటకై ఆదేశస్థులకు వారిప్రభుత్వములద్వారా కోట్లకొలది పౌనులధనమును అప్పుగా ఇతరదేశస్థులు వారి ప్రభుత్వములచేత యిప్పించెను. అటులనే ఇప్పటికి “మాండేటెడ్” దేశములు, సామంతదేశములుగా నున్న రాజ్యముల ఆర్థికాభివృద్ధికై సమితివారు సహాయముచేయవలసి యుండును.

ఒక దేశమునుండి మరితరదేశములకు జీవనోపాధినిమిత్తమై భూమి కొరకై వలసపోదలచినప్రజల నేదేశమును పూర్తిగా నిగోధించకుండుటకై తగుశ్రద్ధను సమితి జూపెట్టవలసియున్నది. యుద్ధమునకు పూర్వము జర్మనువారు తమ ప్రజలకు వలసబోవుటకు తగు సావకాశములు లేవని యలజడిజేయుచుండిరి. ఇప్పుడు ఇటలీవారిట్లే హడావిడిచేయుచున్నారు. ఆస్ట్రీలియా అమెరికాదేశములకు ఆశియాఖండవాసులు వలసకైరాగూడదని శాసనములు నిర్దింపబడుచున్నవి. ఇందువలన వివిధజాతులమధ్య అనవసరమగు కోపతాపములు కలుగుట తథ్యము. ఆస్ట్రీలియా యందు చాచాపు పదియవవంతు నారవంతు మగుభూమినికూడ సాగుచేయగల్గిన ప్రజలు లేరు. కాని, కొన్నిలక్షలమంది తెల్లవారాఖండము

నాక్రమించుకొని ఆశియా నాసు లందు కాలిడుటకు వీలు లేదనుచున్నారు. అటులనే అఫ్రికాఖండమందును కొన్నిలక్షలమంది తెల్లవారుజేరి కోల్లకొలదిగానున్న నీగ్రోల నివాహాయులజేరి ఆశియా నాసుల నాదరికి జేరనీయగుండ బ్రయత్నించుచున్నారు ఇట్టి మశ్చేష్టలవలన ప్రపంచశాంతికి భంగముతప్పక ఏనాడో యొకనాడు కల్గును. కాన వీనిని ఆపుదల జేయుట సమితియొక్క ధర్మము. ఈవిధముగావలసగొని వచ్చినప్రజల నాయారాజ్యములు ధర్మబద్ధముగా రక్షించుచున్నవా లేదాయని, సమితిపిచారించుచు తగుచర్యల తీసుకొనుచుండవలెను.

క్రీ॥ శ॥ 1907 సంవత్సరమందు హేగునగరమందు సమావేశమైన “హేగు నానాజాతినధి”వారు “నానాజాతిన్యా యస్థానము” నేర్పరచబ్రయత్నింతురీకాని, ఆ నానాజాతిన్యా యస్థానము ప్రయత్నము సఫలముకాదయ్యెను. ఆన్యాయస్థానపు న్యా యచూర్తుల నెటులనియమించుటో తీర్మానించజాలక అసభివారు న్యా యస్థానము నేర్పరచజాలకుండిరి. కాని, హేగునగరమున సంధియేర్పాటులుజరిగినానానాజాతినామితి యేర్పడినప్పుడు ఆసమితివారికి న్యా యస్థానము నేర్పరుపవలసిన బాధ్యత యేర్పడెను. రెండవహేగునభివారిచేత “నానాజాతి రాజీకంఠము” ఒకటి అదివరకే యేర్పరుపబడియుండెను. వివిధజాతులచే నిరూపింపబడిన రౌడు



వందలమంది పెద్దలనుండి వివాదపడుచున్న రాజ్యములకు అంగీకారముగు వారు ఆ సంఘపు తాత్కాలిక పున్వ్యాయాధిపతులుగా నిర్ణయింపబడుచుండిరి. అవసరముబట్టియు న్యాయాధిపతులు నియమింపబడుచుండిరి. కనుక ఈ సంఘము న్యాయాధిపతులను కొందరిని తయారు చేయ లేకుండెను.

సమితివారిచే నేర్పడుచుండిన “సానాజాతి న్యాయస్థాన” మందల్లుగాక పనునొక ముందు జడ్జీలు, నల్లరు జిప్సూటీ జడ్జీలు, తొమ్మిదిపత్నీముల గొకవారు సంపూర్ణోద్యోగులుగా నియమింపబడుచున్నాడు. సమితియొక్క అస్సెంబ్లీవారును, కౌన్సిలువారును పేరి నెక్కుకొనవలెను. పెద్దరాజ్యముల పలుకుబడి హెచ్చుగానుండకుండుటకై అస్సెంబ్లీకి సంతృప్తికరముగు వారిచే నియమింపవలెననియు, చిన్నరాజ్యములకు లొంగిపోయి పెద్దరాజ్యములతో విరోధించువారే మెన్నుకొనబడకుండుటకై కౌన్సిలునకు సంతృప్తికరముగువారిచే నియమింపవలెననియు ఏర్పాటు చేయబడెను.

ఈ రెండు సంస్థలును ఇప్పటికిని అమలునందున్నవి. రాజీసంఘము వివాదగ్రస్తమగు వ్యవహారమును ఇరుపక్షముల యాసతిపై సర్దుటకు ప్రయత్నించుచుండును. న్యాయస్థానమల్లుకాక తమ సమక్షమునకు తేబడువ్యవహారములపై న్యాయసూత్రములప్రకారము తీర్పు చెప్పుచుండును. ఒకటి రాచకీయపు మంచిచెడ్డలననుసరించి ఇరుపక్షములకు సమ్మ

తిగా యుండునట్లు ఒడంబడిక కలిగించును; మరొకటి రాజకీయావసరములతో సమి తము లేకుండ ధర్మసిద్ధాంతములప్రకారము న్యాయముపాలించును.

సమితి అరులుతో నికివచ్చినప్పటినుండి రాజీసంఘము ప్రాముఖ్యత తగ్గిపోయినది. ఆ సంఘము చేయకల్గుకార్యములను కొన్నిలు వారు, అస్సెంబ్లీవారే చాలవంతు నిర్వహించుచున్నారు. అప్పటికిని తెగసహవాదములు రాజీసంఘమునకు పంపబడుట చాలయరుదు.

న్యాయస్థానమునకు పరిధిరాజ్యములమధ్యకల్గు ఏ వాదములనన్నిటిని విచారించుట కల్గకారము లేదు. ఏ యేదేశములు తమవివాదములను ఆ న్యాయస్థానమునకు తెచ్చెదమని యొప్పుకొనునో, ఏ యేదేదేశముల తీర్పుకొనుటకు ఏ యేదేశమున న్యాయస్థానమును గుర్తించునున్ననో, ఏ యే యొడంబడికలందు వాని సములుపర పుటలో కల్గు ఏ వాదముల నీకోర్టునము తుమునకు తేవలెనని చెప్పబడియున్నదో అట్టి కేసులే ఈకోర్టు వారిచే విచారింపబడును.

అన్ని దేశములు అన్ని నానాజాతీయవివాదములందును ఈ న్యాయస్థానమువారి తీర్పులనే పొందుటకు సమ్మతించవలెనని అనేకులు వాదించిరికాని, అనేక దేశములు ఈ సంస్కరణమున కొప్పుకొనవాయెను. కాని, ఏదేశము ఈకోర్టుచ్వారా తన నానాజాతీయవివాదముల పరిష్కారమొనర్చు



కొనదలచునో ఆదేశమునకట్టి యేర్పాటుచేసుకొనుటకు వీలు కలుగజేయుచు సమితియొక్క నియమమునంగీకరించెను ఇష్టపెట్టిరినది చిన్నదేశములును, ఇంగ్లాండును ఈకోర్టునంగీకరించి నవి. క్రమముగా కొన్నిలునందు సభ్యత్వముబొందినగొప్పరాజ్యములు మరికొన్ని యీకోర్టుయొక్క పెత్తనమునొప్పుకొనుచో ఇచ్చుది సభ్యరాజ్యములకన్నిటి పై పెత్తనముబొందును. రానురాను “యుద్ధముచేయుట అధర్మము” అను సూత్రమును అన్ని దేశము లొప్పుకొన్నపిమ్మట రక్షణదళముల తగ్గించిన పిమ్మట, సమితియొక్క పెత్తనము హెచ్చినపిమ్మట, నానాజాతి న్యాయస్థానమే ప్రజలచదువు వివిధజాతులమధ్య దేశీయుల మధ్య కల్గుచుండు వివాదముల పరిష్కార మొనర్చుట కధికారము పొందగల్గును.

సామంతదేశములకల్గియున్న రాజ్యములపాలనమును విచారించి విమర్శించుటకు సమితికి నాక్కుకలుగవలెను. అటులనే వివిధదేశములందు మెజారిటీయందున్న ప్రజలు మైనారిటీయందున్న యితరమతస్థుల జాతీయులు రంగుజాతిప్రజల నెట్లుజూచుచున్నారో విచారించుటకధికారము అవసరము. కష్టములబారిపడిన ప్రజలయొక్క శాసనసభాసభ్యులవినతిపై సమితివారు తగు విచారణల జరిపించుటమంచిది. ఈవివాదములను రాచకీయపుపద్ధతిపై అస్సింబ్లీ కొన్నిలునందు అక్రమము

రాజీ సంఘముందు తేల్చుటకు సమితి ప్రయత్నించవలెను అనస  
రమున్న న్యాయస్థానపు పనులమునకు వీనిని పంపవలయును.

ప్రపంచ శాంతిని సుస్థిరముగా నెలకొల్పవలెనన్న ఆ  
నాధజనులను, అనాగరిక ప్రజలను రక్షించి, సామంత రాజ్యము  
లకు స్వాతంత్ర్యము కల్పించి, మైనారిటీల ప్రాథమిక హక్కుల  
సురక్షితపరచి ప్రపంచములో మానవకోటియొక్క యభివృద్ధిని  
పెంపొందింపజేయవలెనన్న తన యాజ్ఞలమీదు సభ్య దేశము  
లపై, సభ్య రాజ్యములపై తగినట్టి శిక్ష నేర్పరచగల్గిన శక్తి సమితి  
కగత్యము. కాని, ఈ శిక్షాబ్దముందు సభ్య రాజ్యములు తమరక్షణ  
దళములతోసి జేసి సమితి యే రక్షణదళముల నేర్పరచుట కంగీక  
రించు సూచనలు కానరావు. ఇట్టి పరిస్థితులందు సమితి కున్న  
ఆయుధ మెల్లను, ఆర్థిక సహాయ నిరాకరణమే ! ఏదేశమైతే  
సమితి యొక్క ఆజ్ఞలనుగాని తీర్పులనుగాని అంగీకరించక  
యుద్ధమునకు దొరకొనునో ఆదేశముతో తదితర దేశములు  
ఏవిధముగా నైనను సహకారము చేయరాదని సమితి శాసించ  
వచ్చును. అట్టి ప్రయత్నము 1810—15 సంవత్సరములందే  
ప్రథమ నెహాలియను చక్రవర్తి పై తనముక్తింద యెంతో  
జయప్రదము కాగా, క్రిందటి యుద్ధముందు ఆర్థిక పుటిబ్బందు తే  
జస్కనీని లొంగదీయగా, జపాను వస్తువులను బహిష్కరణ  
చేసిన చైనాదేశము జయమందగా, సమితి ఆర్థిక వ్యవహారము  
లందు తన సహాయ నిరాకరణ యుధమును జయప్రదముగా  
నుపయోగించజాలకుండునా ?



ఐతే తప్పొనర్చిన దేశమెయ్యదో నిర్ణయించుటెట్లు? ఏరెండు తేక అధిక దేశములమధ్యకల్లు వివాదములను వివాద పడుచుండు దేశములకోరికపైగాని, తదితర సభ్యరాజ్యముల కోరికపైగాని సమితి తన సంస్థలలో నెద్దానిచేనైనను విచారింపించి న్యాయాన్వయముల తేల్చి, తప్పొనర్చిన వారెవ్వరో నిర్ణయించి వివాదపడ మున్నపక్షము తయేరిధముల సప్రపరి హారముల చెల్లించునగునో తెల్పునట్లు చేయవలెను. కొన్నియు అస్పెండ్లీ ఖరే యీతీర్పు చెప్పవలసినచ్చిన, వారుతనుతీర్పు ఆచరణయోగ్యము కాకలెన్న, ఏకగ్రీవముగా నిర్ణయించవలెనని యిప్పుడు సమయమున్నను వారిలో అధిక సంఖ్యాకులట్టి తీర్పునొప్పుకొనిన చాలునని సవరణ చేయవలెను. అంత నట్టి తీర్పును అంగీకరించని దేశము “శిక్షాపాత్రమని” ప్రకటించి దానిపై ఆర్థిక సహాయ నిరాకరణాయుధమును ప్రయోగించవలెను అటులనే నానాజాతి న్యాయస్థానపుతీర్పుల నంగీకరించని దేశము “ముండేటు”యొక్కధర్మముల నిర్వర్తించక అనాధల హిసించుదేశము, నలసపోయిన ప్రజలను అల్పసంఖ్యాకులును బాధపెట్టుదేశము సమితియొక్క తీర్పునకు దృతిరేకముగా ప్రవర్తించుచో “శిక్షాపాత్రమని” దానిని గణించి తగుపాటి శిక్షదానిపై విధించుటన్యాయము.

ఐతే, పై సపేర్కొనబడిన యధికారములన్నియు, నానాజాతీసమితివారికి, ఇప్పటిలో సభ్యరాజ్యము లిచ్చునాయని

కొందరు సందియపడవచ్చును. కాని, ఈకాలపు ప్రపంచము జీవించియుండి, నాగరికతాసాంప్రదాయములు నిల్చియుండి, కళలు, విజ్ఞానము, గ్రంథాలయములు, విశ్వవిద్యాలయములు, మతసాంఘికనైతికాచారములు వన్నెకెక్కువలెనన్న, రానున్న యేబదివర్షములందు, వివిధరాజ్యములు, సమితికిట్టి యధికారము లివ్వకతప్పదు.

సమితికి యధికారముల నివ్వవలసినది రానున్నయుగములవారు, ఇప్పటికే పాఠశాలలందున్నవారు, పుట్టియున్నవారు, వచ్చేయురువది వత్సరములందు పుట్టనున్నవారు, “యద్ధర్మముచేయుట అధర్మము” “అగ్రాంసే పరమధర్మము” “సహాయనిరాకరణమే అధర్మమునకు ముఖ” అను సూత్రముల బలమును, నిత్యమును, ఉపయోగతనుకన్గొని, మానవకోటియొక్కయైక్యత, ప్రపంచపుయైక్యత భగవంతుని స్వరూపమే, ప్రపంచము దేహమే అందలి మానవకోటియను నీరహస్యముల తెలుసుకొనుచో, నానాజాతి సమితి తప్పక లోకకళ్యాణ ప్రదముగును.

ఈపడుచున్న కన్గొనబట్టియే, “రక్షణదళముల తగ్గించుటకై ఏమా గేతయైయున్న ప్రపంచసభవారు, ఏవిధముగా, నానాజాతిబుద్ధి, ప్రపంచతత్వము, మానవసంఘసాంభ్రాతృభావము కల్గించుటకు నీలుకలదోవిచారించుటకుగా నొకయుపసంఘము నేర్పరచియున్నారు. నీరు పాఠశాలలందు



విద్యార్థుల శిక్షణపాఠపు స్తకముల ద్వారా, ప్రపంచైక్యత, మానవసోదరత్వము పూజనీయముగా జేయుదునో విచారించుచున్నారు మహాత్మాగాంధీ, రవీంద్రనాథ ఠాకూరు, సి. ఏ. ఐ. ఆ. డూగ్లసు, సర్ రాధాకృష్ణ, ఎర్ జె. వి. బోను, ఎర్, సి. వి. రామన్ మున్నగువారు మన దేశమునందు, శ్రీ గిర్జా ముక్తి, ప్రకాశము సేయుచు, లార్డ్ బెన్ సాన్ బీ, రామ్స్ యి క్లూన్ టాల్బు బాన్స్ టా, హెచ్. జి. వి. సుగరియ ఇంగ్లాండు నందును; వాల్ ఫోర్డ్, హెన్రీ టా, రోమియన్ రోలాన్ ముగ రలు ప్రాన్సునందును; జెర్రబుర్గ్ లుగార్డు బర్మిన్గామ్ కాయందును నానాజాతి సామ్రాజ్యత్వ ప్రవర్తనమును ప్రజలకు ప్రకటించి మానవజాతి సేవ చేయుచున్నారు ఇంగ్లాండునందు “యుద్ధమున బడ” అను సంఘము. నానాజాతి సంఘము (శ్రీ పురుషుల) సమితి ప్రచారక సంఘము, కేబుల్ పార్టీ, తమ ముచ సంఘముల ద్వారా సమితిని బలపరచుచున్నారు.

నానాజాతి సమితి శిశు వాచస్పయ్యులకున్నది యుద్ధముందు బయలుదేరిన దేశములకు సమితియున్న కంటిగింపుగ నే యున్నది. సమితివలననే క్రొత్త బొల్కను రాష్ట్రములందలి మైసూరీటీలు, “హిందే పుడ్” భూదాగములందలి సిగ్రోలును, తదితరులును కొంత రక్షణబొందుచున్నారు. ఈజిప్టు ఇండియాదేశములకు, సమితి సహాయము చేయు కేక పోయెనని, చా. ని నిరాకరించుట న్యాయముగాదు. సమితిగా మన దేశము

లండలి ప్రజలను నానాజాతి సామరస్యతనే కోరునట్లును;  
దేశీయపు అభిమానమును తెగ్గించి, మానవలోకకళ్యాణమును  
నాచినునట్లు చేయుటయే, విద్యాధికులయొక్కయు, స్థానుల  
యొక్కయు, సత్పురుషులయొక్కయు ధర్మమైయున్నది.  
విద్యాలయములన్నిటియందును, విద్యార్థులందరికిని, దేశాభి  
మానము, సమాధిమానము, సుతాభిమానములకుండు పరి  
మితులగా పెట్టి, మానవలోకమును ప్రేమించుటకై పనిము  
తి కిదో మానవలోక సేవవ్యాసా, భగవత్సేవనెట్లు చేయన  
గునో బోధించుట ధర్మము.

“ప్రపంచాభిప్రాయము” బలముకల్గి, పటుత్వము  
కల్గి, కలహముబడి పంపాడించి, ప్రాకుటకు వారూప, తికల, పా  
కుటకు గ్రూడ్ కాస్తిగు, కలకుటకుగ్రంథములు కల్గి  
యుండునో, విజయపాత్రయొక్కయు ప్రపంచవాసియొక్కయు  
అనన్యమును నిరంతరత, బెల్లియమువారి గ్రుడ్డితనపు పర  
జాతీయ్యతను, అమెరికనువారి ఆడంబరము, జపానువారి  
అసమాన, అసేవ్రియావారి వార్ధప్రకత, దక్షిణాఫ్రికావారి  
అనాధానతనములను ఇప్పటికెప్పుడో పటాపంచలు కానుం  
డెనా? ప్రపంచమునంతయు నొక్క అర్థికసంఘము” “మను  
జులెల్లరానుండునందలి సభ్యులు” అను సాధారణసూత్రము  
లకు ప్రజలు, వారి వాయుకులు గ్రహించుచో, అత్మహత్యతో  
నమానమగు పోటీరక్షణ చర్యలను, విధిచేశములు పరస్పర



ఎగుమతి దిగుమతులపై వేయుచుండునా? “ప్రపంచమందంతట శాంతియగత్యును” సామాన్యసత్యమును ప్రజలు గ్రహింపక పోబట్టియేకదా, రక్షణదళములపై క్రమక్రమముగా ఖర్చులెక్కువగుచుండుట? ప్రపంచమందలి వివిధజాతులకు, స్వాతంత్ర్యతవలయును. ఒక్కరి స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుటకు మరొకజాతినారు పూనుకొనుట అనినీతికరమునధర్మమును, సామాన్యనీతుల ప్రజలు గ్రహింపకుండుట చేతనే యూరపువారు రంగుజాతుల పీడించుచున్నారు పతితులకు, అనాథలగుజాతులకు, మానవకళ్యాణము కాక్షించువారికి అపారమగుసముద్రమున తేలుచుండు చిన్నతెప్పవలె అల్లదుగొ “సమితి” రక్షణచూర్గమును సూచించుచున్నది. ఆచూర్గమును వెంబడించి, దానిని బలపరచి అందరి కందుబాటులోబెట్టటయే మనయందరి ధర్మము.

సమాప్తము.

## స హా యు లు .

---

- 1 శ్రీయత మల్లిడి సత్యనారాయణ రెడ్డిగారు,  
రామచంద్రపురము.
- 2 ,, డా॥ తో శీటి కనకరాజుగారు,  
రామచంద్రపురము.
- 3 ,, ముక్కపిల్లి వేంకటనారాయణగారు,  
రామచంద్రపురం.
- 4 ,, మెట్ల రామమూర్తిగారు, ధవళేశ్వరం.
- 5 ,, పున్నమరాజు వేంకట్రాయుడుగారు, కాకినాడ.
- 6 ,, పోలిశెట్టి స్వామినాయుడుగారు, గూడాల.
- 7 ,, పొక్కులూరి సుబ్బారావుగారు,  
రామచంద్రపురం.
- 8 ,, బిక్కిన వీరరాఘవులచౌదరీగారు, చోడవరం.
- 9 ,, నీరుకొండ వేంకటరత్నచౌదరీగారు,  
సీతానగరం.
- 10 ,, శ్రీపాదం వెంకన్నగారు, కాకినాడ.
- 11 ,, పోకల సరయ్యనాయుడుగారు, కాకినాడ.
- 12 ,, వైండా వేంకటరమణమూర్తిగారు, కాకినాడ.
- 13 ,, మర్ల ఫణిశాస్త్రిగారు, ఆర్యవటం.
- 14 ,, వట్టికూటి ఆదినారాయణగారు, కూర్మాపురం.



- 15 శ్రీయత డా॥ పేదాంతం పేంకటకృష్ణయ్యగారు,  
కాకినాడ.
- 16 ,, నాగదేవర సూర్యారావుగారు, సోమేశ్వరం.
- 17 ,, చిట్టూరి పేంకటగుర్గూడ్రావకాశరావుగారు,  
కూళ్లమల్లవరం.
- 18 ,, బుద్ధవరపు మహాదేవుడుగారు,  
రామచంద్రపురం.
- 19 ,, జోశ్యుల రామచంద్రరావుగారు,  
రామచంద్రపురం.
- 20 ,, బాలాంత్రపు పేంకటకృష్ణారావుగారు.  
రామచంద్రపురం.
- 21 ,, మిత్రింటి మందేశ్వరావుగారు,  
రామచంద్రపురం.
- 22 ,, డా॥ కె॥ యల్॥ నరసింహారావుగారు,  
రాజమండ్రి.
- 23 ,, డా॥ శివరాజు రామారావుగారు, రాజమండ్రి.
- 24 ,, డా॥ పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు,  
రాజమండ్రి.
- 25 ,, డా॥ ఎ॥ బి॥ నాగేశ్వరరావుగారు,  
రాజమండ్రి.
- 26 ,, బిక్కిన వీరాస్వామిచౌదరిగారు, తాటిపాక.

- 27 శ్రీ మత మూరిన సుబ్బారావుగారు, దోసకాయలపల్లి.  
 28 ,, కాకుళవరపు శేషగిరిరావుగారు, కాకినాడ.  
 29 ,, ములుకుట్ల వేంకటశాస్త్రిగారు, కాకినాడ.  
 30 ,, పెద్దాడ రామస్వామిగారు, కాకినాడ.  
 31 ,, గుటి నరసింహశర్మగారు, పేమూరు.  
 32 ,, చాగంటి అచ్యుతలింగంగారు, అనులాపురం.  
 33 ,, నేత్రకంటి వేంకటయోగానందరావుగారు,  
 కాకినాడ.  
 34 ,, బులుసు గంగారామయ్యగారు, కొమ్మనపల్లి.  
 35 ,, చాగంటి వేణుగోపాలకృష్ణారావుగారు,  
 నల్లూరు.  
 36 ,, ఉప్పలూరి రామమూర్తిగారు, మూలస్థానం.  
 37 ,, చెలికాని సూర్యనారాయణమూర్తిగారు,  
 ఆర్యవటం.  
 38 ,, కేమూరి విశ్వనాథశర్మగారు, రాజమండ్రి.  
 39 ,, చావలి రామసోమయాజులుగారు, కాకినాడ.  
 40 ,, యల్లాజోస్యుల వేంకటేశ్వర్లుగారు, కాకినాడ.  
 41 ,, సాగిరాజు సత్యనారాయణరాజుగారు,  
 రాపర్తి రాయవరం.  
 42 ,, భావరాజు సత్యనారాయణగారు,  
 చామర్లకోట.



- 43 శ్రీమత చెలికాని బుచ్చి వేంకట్రావుగారు, ఆర్యవటం.  
 44 ,, గొల్లపల్లి వీరాజుగారు, పెద్దాపురప్పాడు.  
 45 ,, రావిపాటి సత్యనారాయణచౌదరీగారు,  
 దంగేరు.  
 46 ,, ముప్పర్తి వేంకటరత్నంగారు, మోరి.  
 47 ,, బోయసపల్లి రామశర్మగారు,  
 రామచంద్రపురం.  
 48 ,, మైండా వేంకటనారాయణగారు, కాకినాడ.  
 49 ,, పెద్దాడ సీతాపతిగావుగారు, రాజమండ్రి.  
 50 శ్రీమతి బి|| కామేశ్వరమ్మగారు, మైసూరు.  
 51 శ్రీమత దంతుర్తి శాంతయ్యగారు, చామర్లకోట.  
 52 ,, గోదాపరి సత్యనారాయణగారు, కోటిఫలి  
 53 ,, మారిన వరసన్నగారు, రాజమండ్రి.  
 54 ,, యామన చినసుబ్బారావుగారు, ఆరెంపూడి.  
 55 ,, కన్నా బుచ్చయ్యచౌదరీగారు, కపిలేశ్వరపురం.  
 56 ,, బులుసు నర్సారాముడుగారు, కపిలేశ్వరపురం.  
 57 ,, చెలికాని రామానాయణంగారు, ఆర్యవటం.  
 58 ,, యార్లగడ్డ లచ్చన్నచౌదరీగారు, పెదపూడి.  
 59 ,, పులుగుర్తి వేంకటకృష్ణారావుగారు,  
 రామచంద్రపురం.  
 60 ,, జుజ్జవరపు వీరన్నగారు, వద్దివర్రు.

- 61 శ్రీయుత పబ్బివీడి విష్ణుమూర్తిగారు, గురజనాథులి.  
 62 ,, దా॥ టి॥ సత్యనారాయణగారు, పితాపురం.  
 63 ,, వేపూరి గోపాలదాసుగారు, పితాపురం.  
 64 ,, కొత్త సూర్యనారాయణగారు, పితాపురం.  
 65 ,, ఆచంట సత్యనారాయణగారు, పితాపురం.  
 66 ,, బాలాంత్రపు రామచంద్రరావుగారు,  
 గుంటూరు.  
 67 ,, దాట్ల సూర్యనారాయణరాజుగారు, కైకవోలు.  
 68 ,, నూకల సత్యనారాయణమూర్తిగారు,  
 కందికుప్ప.  
 69 ,, పళ్ళ పెరుమాళ్లుగారు, టానేలంక.  
 70 ,, ఆచంట రామకృష్ణమ్మగారు, ఉప్పుడి.  
 71 ,, నూకల వేంకటరత్నంగారు, అనాతరవరం.  
 72 ,, దేవత శ్రీరామమూర్తిగారు, రాజమండ్రి.  
 73 ,, కొత్త కామరాజుగారు, పితాపురం.  
 74 ,, కస్తూరి నరసరాజుగారు, రాజోలు.  
 75 ,, నిరోగి సుబ్బారావుగారు, పెద్దాపురం.  
 76 ,, చలికాని పెదబుచ్చివేంకటాచార్యగారు, వేళంగి.  
 77 ,, మెర్ల సత్యంగారు, వేళంగి.  
 78 ,, మెర్ల సుబ్బారావుగారు, వేళంగి.  
 79 ,, మెర్ల చినవీరన్నగారు, వేళంగి.



- 80 శ్రీమత మెర్ల వేంకటాచార్యగారు, వేళంగి.
- 81 ,, చుండూరు సుబ్బారావుగారు, వేళంగి.
- 82 ,, మెర్ల సత్తిరాజుగారు, వేళంగి.
- 83 ,, తణుకు రాయుడుగారు, గొల్లపాలెం.
- 84 ,, కోకా వీరభద్రరావుగారు, గొల్లపాలెం.
- 85 ,, తోటకూరి వేంకటాజుగారు, తాడేపల్లిగూడెం
- 86 ,, నిడమర్తి గౌరీశంకరదత్తుగారు, నిడమర్రు.
- 87 ,, డా॥ బొమ్మకంటి రామమూర్తిశాస్త్రిగారు,  
నిడదవోలు.
- 88 ,, డా॥ జీడిగుంట కామరాజుగారు, నిడదవోలు.
- 89 ,, డా॥ యర్రమిల్లి దీక్షితులుగారు, నిడదవోలు.
- 90 ,, ముళ్లపూడి తిమ్మరాజుగారు, తణుకు.
- 91 ,, శ్రీపాద లక్ష్మీనరసింహంగారు, నరసాపురం.
- 92 ,, డా॥ సత్తిరాజు వేంకటాచార్యగారు, అత్తిలి.
- 93 ,, అంత్యం నరసింహమూర్తిగారు, పాలకొల్లు.
- 94 ,, ఇమకూరి లక్ష్మీపతిరాజుగారు, దువ్వ
- 95 ,, డా॥ చీమకొండ సూర్యనారాయణగారు,  
పిళ్ళర.
- 96 ,, డా॥ ముబ్బారి రంగయ్యగారు, ఏలూరు.
- 97 ,, సోమవేదం సత్యనారాయణగారు, వసంతవాడ.
- 98 ,, కొమ్మిరెడ్డి ఆంజనేయబుగారు, పోతునూరు.



- 99 శ్రీయత కొమ్మిరెడ్డి సత్యనారాయణగారు, పోతునూరు.
- 100 ,, మన్నే వేంకటనారాయణగారు, దేవ.
- 101 ,, మన్నే సత్యనారాయణగారు, కొడమంచలి.
- 102 ,, గొడవరి నాగేశ్వరరావుగారు, ఆచంట.
- 103 ,, ఇందుకూరి సూర్యనారాయణగారు, దువ్వ.
- 104 ,, ఓసూరి నారాయణస్వామిగారు, నర్సాపురం.
- 105 ,, తుమ్మలపల్లి వీరభద్రరావుగారు, పిప్పర.
- 106 ,, ఆచంట జానకిరాంగారు, బెజవాడ.
- 107 ,, మల్లాది సీతారామశాస్త్రిగారు, బెజవాడ.
- 108 ,, పర్వతనేని భూషయ్యచౌదరీగారు, నూజల్ల.
- 109 ,, తిక్కవరపు కామిరెడ్డిగారు, నెల్లూరు.
- 110 ,, బెజవాడ వేంకటకృష్ణారెడ్డిగారు,  
బుచ్చిరెడ్డిపాలెం.
- 111 ,, ఠేబాల పట్టాభిరామరెడ్డిగారు, నెల్లూరు.
- 112 ,, కొమాండూరి వేంకటాచారిగారు,  
హైదరాబాదు.
- 113 ,, గాడేపల్లి జగన్నాథంగారు, హైదరాబాదు.
- 114 ,, పి. నాగేశ్వరరావుగారు, సికిందరాబాదు.
- 115 ,, ఆర్. శివరాంగారు, ఢిల్లీ.
- 116 ,, అరవ ఆది నారాయణమూర్తిగారు, రాజమండ్రి.
- 117 ,, పద్మసోల కృష్ణమూర్తిగారు, కాకినాడ.



- 118 ,, బి॥ ఎన్॥ శాస్త్రిగారు, వకీలు, అమలాపురం.
- 119 ,, చిట్టూరి నరసింహముగారు, కూళ్లమల్లవరము.
- 120 ,, మూతూ సత్యప్రసన్నంగారు, కాకినాడ.
- 121 ,, బోళ్ల పద్మయ్యగారు, సామర్లకోట.
- 122 ,, ప్రభల సుబ్బారావుగారు, అమలాపురం.

